

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΧΠΟΥΖΛΩΝ

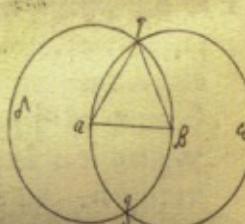
Ακαδημαϊκού
Έτους
2001-2002

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΤΟΜΩΤΕΡΑ ΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.

Πρότασις Πρώτη. Πρόβλημα.

Επί τῆς δοθείσης διείσδυτης πεπρασμένης βίγωμοι ίσοπλάνοροι συγκόσανται.

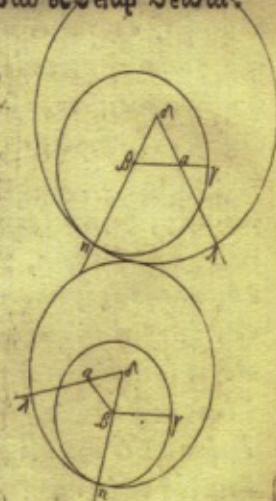
Επὶ τῆς αβ, ἵδη διείσδυτης ἐστι βίγωμον ίσοπλάνορον συγκόσανται· καθέστις μὲν διατίματε δὲ τῷ αὐτῷ αβ, κύκλοι γραφήσασιν οἱ γδζ, γεζ, πεμνόμενοι καὶ τῷ γ, καὶ ζ, συμετα. καὶ παρὰ τῷ γ, διείσδυτον ἀγορισάν τῷ γα, γβ, ἐσται σοι τὸ ἐπιπλάνων. Encl. Lib. 1. Fig. 13.

Πρότασις Δευτέρα. Πρόβλημα.

Πρὸς τῷ δοθέμενῷ σημείῳ τῷ δοθείσῃ διείσδυτη, ίσων διείσδυτην θέματα.

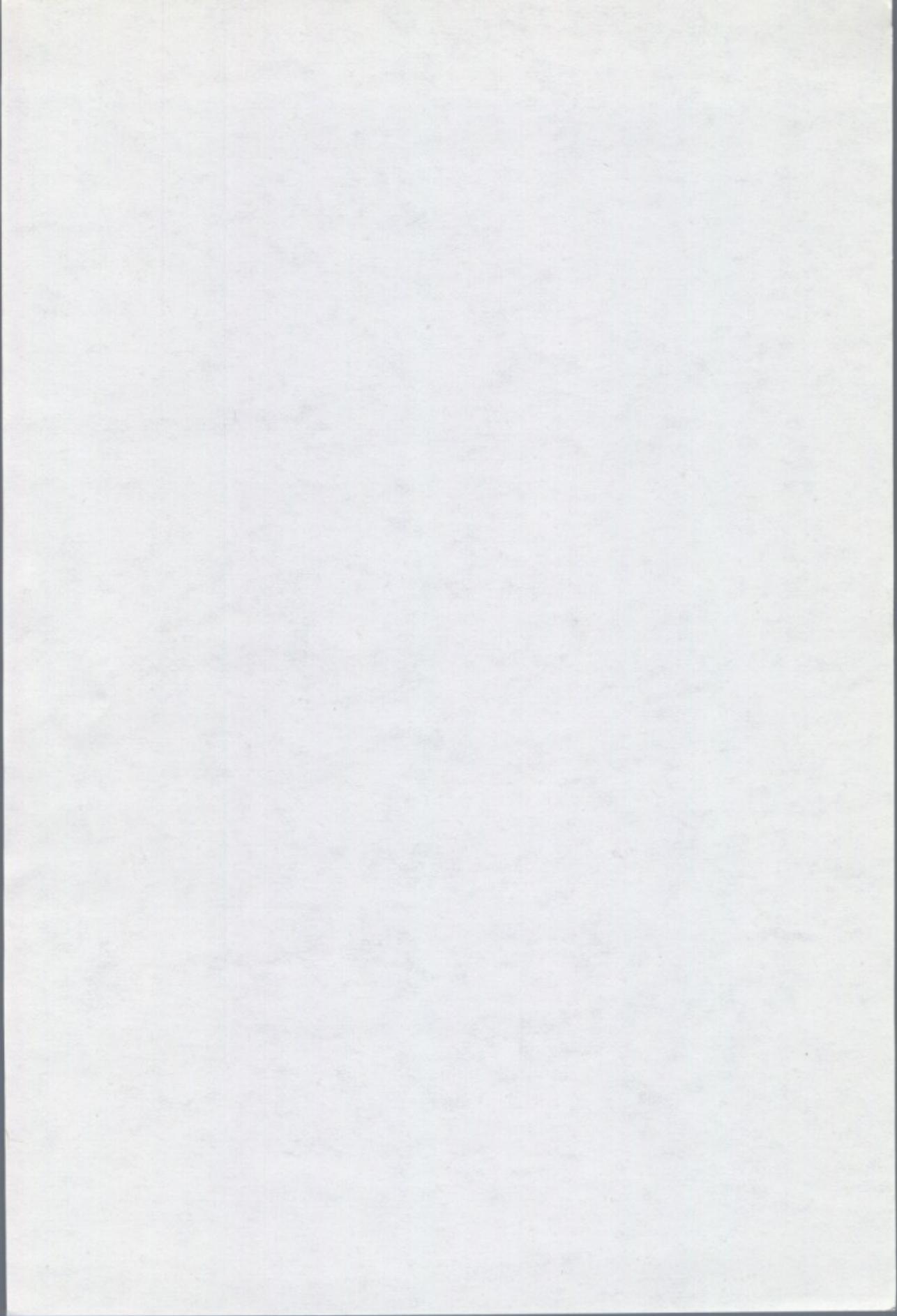
Δοθείσης ἵδη διείσδυτης μὲν τῆς βγ, σημεῖον δὲ τῷ α, εἰτ' ἐπ' αὐτῆς, ἀτ' ἐκτὸς τούτης, ἐστι πρὸς τῷ α, σημείῳ τῷ βγ, διείσδυτη ίσων διείσδυτην θέματα. ἐπὶ τῆς αβ, τούτων διείσδυτος, κυμάσις, ἡ γενναὶ ἀγορισάν, συνεπάδων διὰ τῆς αὐτοτέρῳ βίγωμον ίσοπλάνορον τῷ αβδ. αἱ δὲ τούτα πλάνορες δβ, δα, ἐπ' ἄπειρον ὅξαχθήσασιν. δύο δὲ κύκλων, καθέστις μὲν τῷ β, καὶ δ, διατίμασι δὲ τῷ βγ, καὶ δη, περιγραφομένων, ἐσται ἀλ, ίση τῷ βγ. καὶ γάρ δλ, ίση ἐστὶ τῷ δη, καὶ τὸν εἴ, ὄρον. καὶ τῷ δβ, δα, ίσων διείσδυτην διαιρεθεισῶν, ἐγκαταλείπεται ἡ αλ, ίση τῷ βη, καὶ τῷ γ. δέξια. ἐπειδὲ τῷ βη, ίση ἐστὶ καὶ ἡ βγ, ὡς ἀπὸ τοῦ καθέτου. ἀρα καὶ ἡ αλ, ίση ἐστὶ τῷ βγ, καὶ τῷ δ. δέξια. ὅπερ ἔδει ποιῆσαι.

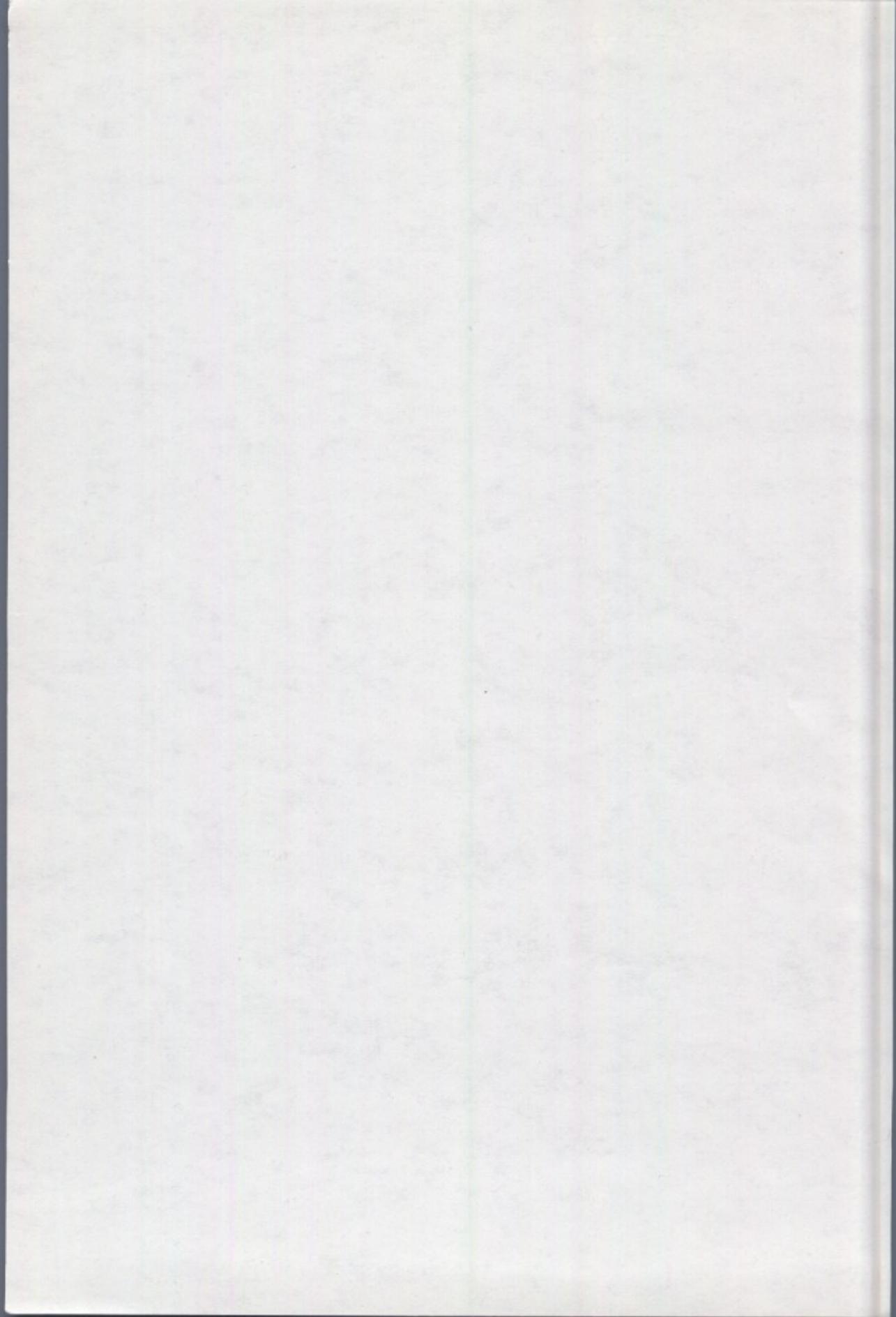

Πρό.

Η εικόνα στο εξώφυλλο είναι η πρώτη σελίδα από το πρώτο βιβλίο των Στοιχείων του Ευκλείδη, όπως αυτά έχουν περιληφθεί στον πρώτο τόμο του έργου «ΟΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ» του Αιδεσιμώτατου Μεθοδίου Ανθρακίτου, το οποίο τυπώθηκε στη Βενετία το 1749.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ακαδημαϊκού έτους 2001 – 2002

ΠΑΤΡΑ 2001

Για τη σύνταξη του Οδηγού Σπουδών, την επιμέλεια του περιεχομένου και την επεξεργασία του κεφίνου εργάστηκαν η κ. **Φ. Καρατζόγλου** – Ζαφειροπούλου και ο κ. **Ο. Ράγγος**. Την επιμέλεια του εξώφυλλου είχε ο κ. **Ε. Παπαδοπετράκης**.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ της ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

Τοῦ Πτυχίου

άξιωθετ

ὅρκον ὁμνύω

Πρό τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου

και τοῦ Προεδροῦ του Τμηματοῦ

πίστιν καθομολογῶ

τήνδε:

‘Από τοῦ ιεροῦ περιβόλου τοῦ σεπτοῦ τούτου τεμένους τῶν Μουσῶν ἐξερχόμενος κατ’ ἐπιστήμην βιώσομαι, ἀσκῶν ταύτην δίκην θρησκείας, ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Οὕτω χρήσιμον ἐμαυτόν καταστήσω πρός ἄπαντας τούς δεομένους τῆς ἐμῆς ἀρωγῆς καὶ ἐν πάσῃ ἀνθρώπων κοινωνίᾳ ἀεὶ πρός εἰρήνην καὶ χρηστότητα ἡθῶν συντελέσω, βαίνων ἐν εὐθείᾳ τοῦ βίου ὁδῷ πρός τὴν ἀληθειαν καὶ τὸ δίκαιον ἀποβλέπων καὶ τὸν βίον ἀνυψῶν εἰς τύπον ἀρετῆς ὑπό τὴν σκέπην τῆς Σοφίας.

Ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν ἐπιτελοῦντι, εἰη μοι, σύν τῇ εὐλογίᾳ τῶν ἐμῶν καθηγητῶν καὶ πεφιλημένων διδασκάλων, ὁ Θεός βοηθός ἐν τῷ βίῳ.

ΒΕΒΑΙΟΥΤΑΙ Η ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

Πάτρα..... 19.....

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΕΝΟΡΚΗ ΥΠΟΣΧΕΣΗ
ΤΟΥ/ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΥ

.....
Αφού κρίθηκα ἀξιος, -α
του πτυχίου .....
ορκίζομαι
Ενώπιον του Πρυτάνεως
και του Προέδρου του Τμήματος .....

Παρέχω αυτή την υπόσχεση:

Εξέρχομενος, -η από τον ιερό αυτό χώρο του σεβαστού ιδρύματος, στο οποίο καλλιεργούνται τα γράμματα, θα ζήσω σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιστήμης, υπηρετώντας αυτήν ως θρησκεία, κατά τις αρχές της αλήθειας και του πνεύματος. Έτσι, θα γίνω χρήσιμος, -η σ' όλους εκείνους που έχουν ανάγκη τη δική μου βοήθεια και θα συντελώ πάντοτε στην ειρήνη και την αγαθότητα των ηθών για κάθε κοινωνία ανθρώπων, βαδίζοντας το σωστό προς την αλήθεια δρόμο της ζωής, επιδιώκοντας το δίκαιο, βελτιώνοντας τη ζωή στην αρετή κάτω από τη σκέπη της Σοφίας.

Είθε να είναι σε μένα, που δίνω αυτή την υπόσχεση, μαζί με την ευχή των καθηγητών και των αγαπημένων δασκάλων, ο Θεός βοηθός στη ζωή.

Βεβαιώνεται η ένορκη υπόσχεση.

Πάτρα, ... 19

Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΜΕΡΟΣ 1ο : ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

A. Δομή και Διοίκηση του Πανεπιστημίου Πατρών

1. Η Οργάνωση του Πανεπιστημίου	9
2. Η Διοίκηση του Πανεπιστημίου	10
3. Η Διοίκηση της Σχολής	11
4. Η Διοίκηση του Τμήματος	11
5. Η Διοίκηση του Τομέα	12

B. Το Τμήμα Μαθηματικών

1. Οργάνωση και Προσωπικό	13
2. Τα Μέλη της Γενικής Συνέλευσης	18
3. Η Βιβλιοθήκη	19
4. Το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εφαρμογών	19
5. Το Σπουδαστήριο Μηχανικής	21
6. Το Μαθηματικό Σπουδαστήριο	21
7. Τα υπό ίδρυση Εργαστήρια του Τμήματος	22

ΜΕΡΟΣ 2ο : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. Πρόγραμμα Σπουδών

1. Γενικές Αρχές του Προγράμματος	27
2. Ειδικές Ρυθμίσεις για την Παρακολούθηση και Εξέταση Μαθημάτων .	28
3. Αρχές του Προγράμματος για όσους εισήχθησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 1989–90	29
4. Αρχές του Προγράμματος για όσους εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 1990–91 μέχρι και το 1997–98 (Μεταβατικό Πρόγραμμα).....	29

Σελ.

5. Αρχές του Προγράμματος για όσους εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 1998–99 και εξής	31
6. Τα Μαθήματα κατά Κατηγορία	
(6.1) Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	32
(6.2) Μαθήματα Κατευθύνσεων	33
(6.3) Μαθήματα Ομάδων	37
(6.4) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής	39
7. Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών	40
8. Βασικό Σχήμα Ενδεικτικού Προγράμματος Μαθημάτων	46

B. Αναθέσεις Μαθημάτων και Συγγράμματα

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	49
2. Μαθήματα κατά Τομέα	54
3. Μαθήματα προσφερόμενα από άλλα Τμήματα	62
4. Μαθήματα προσφερόμενα σε άλλα Τμήματα	62

Γ. Περιεχόμενο Μαθημάτων

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	65
2. Μαθήματα κατά Τομέα	
α) Τομέας Εφαρμοσμένης Ανάλυσης	72
β) Τομέας Θεωρητικών Μαθηματικών	80
γ) Τομέας Παιδαγωγικής, Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Μαθηματικών	84
δ) Τομέας Στατιστικής – Θεωρίας Πιθανοτήτων, Επιχειρησιακής Έρευνας ..	89
ε) Τομέας Υπολογιστικών Μαθηματικών και Πληροφορικής ..	94
3. Μαθήματα προσφερόμενα από άλλα Τμήματα	105

Δ. Μεταπτυχιακές Σπουδές

Γενικές Πληροφορίες	107
---------------------------	-----

Σελ.

ΜΕΡΟΣ 3ο : ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

A. Εσωτερικός Κανονισμός Πανεπιστημίου

1. Λειτουργία Συλλογικών Οργάνων	111
2. Ανεξάρτητες Λειτουργικές Μονάδες	116
3. Εκλεκτορικά Σώματα	118
4. Πανεπιστημιακές Υποχρεώσεις	120
5. Φοίτηση - Διδασκαλία - Εξετάσεις	123
6. Ομότιμοι Καθηγητές - Επίτιμοι Διδάκτορες	128
7. Αναπλήρωση Πανεπιστημιακών Οργάνων, Εκπροσώπηση Φοιτητών	129

B. Εσωτερικός Κανονισμός Τμήματος

1. Κανονισμός Γενικής Συνέλευσης	131
2. Κανονισμός Εκπαιδευτικών Αδειών	134
3. Κανονισμός Λειτουργίας της Βιβλιοθήκης	134

ΜΕΡΟΣ 4ο : ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Αναβολή Στράτευσης λόγω Σπουδών	139
2. Η Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη	140
3. Το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο	141
4. Σύτιση Φοιτητών	141
5. Συγγράμματα	143
6. Φοιτητική Εστία	143
7. Φοιτητικό Εισιτήριο	144
8. Υγειονομική Περίθαλψη	145
9. Κρατικές Υποτροφίες - Δάνεια	151
10. Υποτροφίες Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	151
11. Υποτροφίες Κληροδοτημάτων, Οργανισμών και άλλων Φορέων	157
12. Μετεγγραφές Φοιτητών και Κατατάξεις Πτυχιούχων στα ΑΕΙ	166

**Η ΜΕΡΟΛΟΓΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2001-2002**

ΕΓΓΡΑΦΕΣ

(1) Οι νεοεισαγόμενοι φοιτητές εγγράφονται εντός της προθεσμίας που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

(2) Οι υπόλοιποι φοιτητές εγγράφονται για το χειμερινό εξάμηνο μέσα στον Οκτώβριο και για το εαρινό εξάμηνο μέσα στον Φεβρουάριο, σε ημερομηνίες που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος και ανακοινώνονται εγκαίρως στους φοιτητές.

Δεδομένου ότι παράταση των προθεσμιών δεν νοείται, οι εγγραφές μπορούν να πραγματοποιούνται με αιτήσεις που υποβάλλονται και ταχυδρομικά.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(Επαναληπτικές εξετάσεις των δύο εξαμήνων και πτυχιακές)

3/9/2001-28/9/2001.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

(1) Έναρξη μαθημάτων	15/10/2001
(2) Λήξη μαθημάτων	25/1/2002
(3) Εξετάσεις (χειμερινού εξαμήνου)	4/2/2002 – 22/2/2002

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

(1) Έναρξη μαθημάτων	25/2/2002
(2) Λήξη μαθημάτων	7/6/2002
(3) Εξετάσεις (εαρινού εξαμήνου)	10/6/2002 – 28/6/2002

Οι πτυχιακές εξετάσεις των φοιτητών που γράφτηκαν μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 1982-83 γίνονται κατά τις εξεταστικές περιόδους Ιουνίου, Σεπτεμβρίου, Ιανουαρίου και τον Απρίλιο.

ΕΠΙΣΗΜΕΣ ΑΡΓΙΕΣ – ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Παραδόσεις μαθημάτων, εργαστηριακές ασκήσεις και εξετάσεις δεν διεξάγονται

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Την 28η Οκτωβρίου	Εθνική Επέτειος
Την 17η Νοεμβρίου	Επέτειος Πολυτεχνείου
Την 30η Νοεμβρίου	Εορτή Αγίου Ανδρέα
Από την 23η Δεκεμβρίου έως και την 6η Ιανουαρίου	
.....	Εορτές Χριστουγέννων, Νέου Έτους
Την 30η Ιανουαρίου	Εορτή Τριών Ιεραρχών

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Την Καθαρά Δευτέρα	
Την 25η Μαρτίου	Εθνική Επέτειος
Στις Εορτές του Πάσχα	
Την 1η Μαΐου	Εργατική Πρωτομαγιά
Του Αγίου Πνεύματος	
Την ημέρα των φοιτητικών εκλογών	

M E P O Σ 1o

---

*Γ E N I K E Σ
Π Λ H P O Φ O P I E Σ*

Δομή και Διοίκηση του Πανεπιστημίου

**A. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ**

1. Η Οργάνωση του Πανεπιστημίου

Το Πανεπιστήμιο Πατρών περιλαμβάνει τέσσερεις Σχολές και δύο ανεξάρτητα Τμήματα. Κάθε Σχολή διαιρείται σε Τμήματα, τα οποία είναι τα εξής:

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τμήμα Βιολογίας
Τμήμα Γεωλογίας
Τμήμα Επιστήμης Τλικών
Τμήμα Μαθηματικών
Τμήμα Φυσικής
Τμήμα Χημείας

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Γενικό Τμήμα
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών
Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής
Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών
Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών
Τμήμα Χημικών Μηχανικών

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΓΕΙΑΣ

Τμήμα Ιατρικής
Τμήμα Φαρμακευτικής

**ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΤΔΩΝ**

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Μέρος 1. Γενικές πληροφορίες

Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

Τμήμα Φιλολογίας

Τμήμα Φιλοσοφίας

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

2. Η Διοίκηση του Πανεπιστημίου

Η διοίκηση του Πανεπιστημίου ασκείται από:

- α) τη Σύγκλητο,
- β) το Πρυτανικό Συμβούλιο,
- γ) τον Πρύτανη.

α) Η Σύγκλητος αποτελείται από:

Τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες των Σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα, δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών και Ειδικών Μεταπτυχιακών Υποτρόφων (ΕΜΥ), έναν εκπρόσωπο των Βοηθών – Επιμελητών – Επιστημονικών Συνεργατών, έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Τεχνικού και Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) και έναν εκπρόσωπο του Διοικητικού Προσωπικού.

Στη Σύγκλητο συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι των Αναπληρωτών Καθηγητών, Επίκουρων Καθηγητών και Λεκτόρων σε αριθμό ίσο προς το ένα τρίτο (1/3) των Τμημάτων του Α.Ε.Ι., ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος του έξι (6).

β) Το Πρυτανικό Συμβούλιο αποτελείται από:

Τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, που υποδεικνύεται από το σύνολο των φοιτητών που μετέχουν στη Σύγκλητο, και τον προϊστάμενο γραμματείας του Α.Ε.Ι., ως εισηγητή και με δικαίωμα ψήφου επί διοικητικών, οικονομικών και τεχνικών θεμάτων, καθώς και επί ζητημάτων διοικητικού προσωπικού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωπος του διοικητικού προσωπικού.

Δομή και Διοίκηση του Πανεπιστημίου

- γ) Ο Πρύτανης: **Νικόλαος Ζούμπος**, Καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής.
Ο Πρύτανης επικουρείται στο έργο του από τους δύο Αντιπρυτάνεις.
Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού:
Γεώργιος Σταυρόπουλος, Καθηγητής του Τμήματος Χημείας
Αντιπρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:
Κων/νος Βαγενάς, Καθηγητής του Τμήματος Χημικών Μηχανικών

Τα Α.Ε.Ι. αποτελούνται από Σχολές.

3. Η Διοίκηση της Σχολής

Τα όργανα της Σχολής είναι:

- α) Η Γενική Συνέλευση της Σχολής,
β) Η Κοσμητεία,
γ) Ο Κοσμήτορας.
- α) Η Γενική Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων της Σχολής.
β) Η Κοσμητεία απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών κάθε Τμήματος.
γ) Ο Κοσμήτορας της Σχολής Θετικών Επιστημών:
Νικόλαος Δημόπουλος, Καθηγητής του Τμήματος Βιολογίας.

Οι Σχολές καλύπτουν ένα σύνολο συγγενών επιστημών έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία για την επιστημονική εξέλιξη αλληλεπίδρασή τους και ο αναγκαίος για την έρευνα και τη διδασκαλία συντονισμός.

Οι Σχολές διαιρούνται σε Τμήματα.

4. Η Διοίκηση του Τμήματος

Τα όργανα του Τμήματος είναι:

- α) Η Γενική Συνέλευση,
β) Το Διοικητικό Συμβούλιο,
γ) Ο Πρόεδρος.
- α) Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από το Διδακτικό – Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ) καθώς και εκπροσώπους των φοιτητών, των μεταπτυχιακών φοιτητών και των μελών ΕΤΕΠ ίσους με το 50%,

Μέρος 1. Γενικές πληροφορίες

το 15% και το 5%, αντίστοιχα, των μελών ΔΕΠ που είναι μέλη της Γενικής Συνέλευσης. Αν τα μέλη ΔΕΠ υπερβαίνουν τα 40, στη Γ.Σ. μετέχουν 30 εκπρόσωποι οι οποίοι κατανέμονται στους Τομείς ανάλογα με το συνολικό αριθμό των μελών ΔΕΠ του κάθε Τομέα.

- β) Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τον Αναπληρωτή Πρόεδρο, τους Διευθυντές των Τομέων, δύο εκπροσώπους των φοιτητών και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα και καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μίας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σε ένα ενιαίο πτυχίο.

Τα Τμήματα διαιρούνται σε Τομείς.

5. Η Διοίκηση του Τομέα

Τα όργανα του Τομέα είναι:

- α) Η Γενική Συνέλευση,
- β) Ο Διευθυντής.

- α) Η Γενική Συνέλευση του Τομέα απαρτίζεται από τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα, έναν εκπρόσωπο των μελών ΕΤΕΠ, έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών και από δύο έως πέντε εκπροσώπους των φοιτητών, ο αριθμός των οποίων δεν υπερβαίνει το 30% των μελών ΔΕΠ του Τομέα (Ν. 1566/85, Άρθ. 79 & 1γ).

Ο Τομέας συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικειμένου του Τμήματος που αντιστοιχεί σε συγχεκριμένο πεδίο της Επιστήμης.

Ως Πρυτάνεις, Αντιπρυτάνεις, Κοσμήτορες Σχολών, Πρόεδροι Τμημάτων, Διευθυντές Τομέων εκλέγονται Καθηγητές ή Αναπληρωτές Καθηγητές. Η θητεία των Πρυτάνεων, Αντιπρυτάνεων και Κοσμήτορων είναι τριετής και των Προέδρων και Αναπληρωτών Προέδρων των Τμημάτων είναι διετής.. Η θητεία των λοιπών μελών των Πανεπιστημιακών οργάνων είναι ετήσια.

To Τμήμα Μαθηματικών, οργάνωση και προσωπικό

B. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

1. Οργάνωση και Προσωπικό

Πρόεδρος του Τμήματος
Δημήτρης Τσουμπελής

Αναπληρωτής Πρόεδρος
Βασίλης Τζάννες

Διευθυντές Τομέων

Τομέας Εφαρμοσμένης Ανάλυσης : **Αναστάσιος Μπούντης**

Τομέας Θεωρητικών Μαθηματικών : **Αγγελική Κοντολάτου**

Τομέας Παιδαγωγικής, Ιστορίας και
Φύλοσοφίας των Μαθηματικών : **Κωνσταντίνος Δρόσος**

Τομέας Στατιστικής – Θεωρίας Πιθανοτήτων,
Επιχειρησιακής Έρευνας : **Νικόλαος Τσερπές**

Τομέας Υπολογιστικών Μαθηματικών
και Πληροφορικής : **Παναγιώτης Πιντέλας**

Γραμματέας του Τμήματος : **Δήμητρα Παγουλάτου**

Εκπρόσωποι του Τμήματος

Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου : **Δ. Τσουμπελής**

Επιτροπή Έρευνών : **Π. Πιντέλας** (τακτικός)
Κ. Δρόσος (αναπληρωματικός)

Υπεύθυνος για το Πρόγραμμα Socrates : **A. Μπούντης** (τακτικός)
Κ. Δρόσος (αναπληρωματικός)

Μέρος 1. Γενικές πληροφορίες

Οι Τομείς του Τμήματος και τα Γνωστικά Αντικείμενα :

- 1) Τομέας Εφαρμοσμένης Ανάλυσης ..... E.A.
με γνωστικό αντικείμενο: Διαφορικές Εξισώσεις, Μηχανική,
Μαθηματική Φυσική.
- 2) Τομέας Θεωρητικών Μαθηματικών ..... Θ.
με γνωστικό αντικείμενο: Άλγεβρα, Γεωμετρία, Ανάλυση,
Τοπολογία, Θεωρία Συνόλων.
- 3) Τομέας Παιδαγωγικής, Ιστορίας και Φιλοσοφίας
των Μαθηματικών ..... Π.Ι.Φ.Μ.
με γνωστικό αντικείμενο: Μαθηματική Παιδεία, Ιστορία και
Φιλοσοφία των Μαθηματικών
(Λογική και Θεμέλια των Μαθη-
ματικών, Αβεβαιότητα, Μη Συμ-
βατικά Μαθηματικά)
- 4) Τομέας Στατιστικής – Θεωρίας Πιθανοτήτων,
Επιχειρησιακής Έρευνας ..... Σ.Π.Ε.Ε.
με γνωστικό αντικείμενο: Στατιστική, Θεωρία Πιθανοτήτων,
Επιχειρησιακή Έρευνα
- 5) Τομέας Υπολογιστικών Μαθηματικών
και Πληροφορικής ..... Υ.Π.
με γνωστικό αντικείμενο: Αριθμητική Ανάλυση, Πληροφορική,
Επιστήμη των Υπολογιστών.

To Τμήμα Μαθηματικών, οργάνωση και προσωπικό

Το Διδακτικό – Ερευνητικό Προσωπικό

Τομέας Εφαρμοσμένης Ανάλυσης

1. Καθηγητής	Νικόλαος Καφούσιας	997-396
2. Καθηγητής	Αναστάσιος Μπούντης	997-381
3. Καθηγητής	Παναγιώτης Σιαφαρίκας	997-169
4. Καθηγητής	Δημήτρης Τσουμπελής	997-402
5. Καθηγητής	Ευάγγελος Υφαντής	997-388
6. Αναπληρωτής Καθηγητής	Βασίλης Παπαγεωργίου	997-837
7. Αναπληρωτής Καθηγητής	Σπύρος Πνευματικός	
8. Επίκουρη Καθηγήτρια	Ελένη Ιωαννίδου	997-457
9. Επίκουρη Καθηγήτρια	Φιλαρέτη Καρατζόγλου -	
	- Ζαφειροπούλου	997-176
10. Επίκουρη Καθηγήτρια	Χρυσή Κοκολογιαννάκη	997-177
11. Επίκουρη Καθηγήτρια	Μαρία Λευτάκη	997-331
12. Επίκουρος Καθηγητής	Αντώνης Στρέκλας	997-395

Τομέας Θεωρητικών Μαθηματικών

1. Καθηγητής	Σταύρος Ηλιάδης	997-384
2. Καθηγητής	Αθανάσιος Κοτσιώλης	997-386
3. Καθηγητής	Βασίλης Παπαντωνίου	997-138
4. Καθηγητής	Ιωάννης Σταμπάκης	997-397
5. Καθηγητής	Δημήτρης Στρατηγόπουλος	997-391
6. Καθηγητής	Βασίλης Τζάννες	997-151
7. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια	Αγγελική Κοντολάτου	997-137
8. Αναπληρωτής Καθηγητής	Νικόλαος Σάμαρης	997-149
9. Επίκουρη Καθηγήτρια	Σοφία Ζαφειρίδου	997-165
10. Επίκουρος Καθηγητής	Δημήτρης Ηλιόπουλος	997-159
11. Επίκουρος Καθηγητής	Νικόλαος Κασιμάτης	997-136
12. Επίκουρος Καθηγητής	Παύλος Λεντούδης	997-131
13. Λέκτορας	Δημήτρης Γεωργίου	
14. Επιστημονική Συνεργάτης	Ελένη Πετροπούλου	997-166

Μέρος 1. Γενικές πληροφορίες

**Τομέας Παιδαγωγικής, Ιστορίας και
Φιλοσοφίας των Μαθηματικών**

1. Καθηγητής	Κωνσταντίνος Δρόσος	997-387
2. Επίκουρος Καθηγητής Αναστάσιος Πατρώνης		997-360
3. Λέκτορας	Παναγιώτης Καραζέρης	997-425
4. Λέκτορας	Ευτύχης Παπαδοπετράκης	997-366
5. Λέκτορας	Δημήτρης Σπανός	997-306

**Τομέας Στατιστικής – Θεωρίας Πιθανοτήτων,
Επιχειρησιακής Έρευνας**

1. Καθηγητής	Σταύρος Κουρούκλης	997-575
2. Καθηγητής*	Τάκης Κωνσταντόπουλος	
3. Καθηγητής	Χαράλαμπος Μπότσαρης	997-492
4. Καθηγητής	Νικόλαος Τσερπές	997-377
5. Καθηγητής	Ανδρέας Φιλίππου	997-383
6. Επίκουρος Καθηγητής Φίλιππος Αλεβίζος		997-505
7. Επίκουρη Καθηγήτρια Ευφροσύνη Μακρή		997-507
8. Επίκουρος Καθηγητής Βασίλειος Παπακωνσταντίνου		997-403

**Τομέας Υπολογιστικών Μαθηματικών
και Πληροφορικής**

1. Καθηγητής	Μιχάλης Βραχάτης	997-374
2. Καθηγητής	Κωνσταντίνος Γούδας	997-534
3. Καθηγητής	Χαράλαμπος Ζαγούρας	997-385
4. Καθηγητής	Κοσμάς Ιορδανίδης	997-389
5. Καθηγητής	Γεώργιος Μητακίδης**	997-382
6. Καθηγητής	Παναγιώτης Πιντέλας	997-313
7. Αναπληρωτής Καθηγητής Παναγιώτης Καζαντζής		997-320
8. Αναπληρωτής Καθηγητής Μωυσής Μπουντουρίδης		996-318
9. Επίκουρος Καθηγητής Παναγιώτης Αλεβίζος		997-372

* Επίκειται διορισμός

** Αποσπασμένος στην Επιτροπή (Commission) της Ε.Ε.

To Τμήμα Μαθηματικών, οργάνωση και προσωπικό

10. Επίκουρη Καθηγήτρια	Φλωρεντία Βάλβη	997-314
11. Επίκουρη Καθηγήτρια	Θεοδούλα Γράψα	997-332
12. Επίκουρος Καθηγητής	Δημήτρης Καββαδίας	997-347
13. Επίκουρος Καθηγητής	Όμηρος Ράγγος	996-175

Ομότιμοι Καθηγητές

Νικόλαος Αρτεμιάδης, Ακαδημαϊκός
Γεώργιος Ρούσσας, Καθηγητής

Οι Γραμματείς των Τομέων (ΕΤΕΠ)

		Tηλέφωνο	Fax	Γραφείο
Τομέας Ε.Α.	Δήμητρα Μενδρινού	997-491	997-163	340
Τομέας Θ.	Σπυριδούλα Μάργαρη	997-376	997-162	358
Τομέας Σ.Π.Ε.Ε.	Αναστασία Μηχανού*	997-392		254
	Μαρία Ρεμπούτσικα	997-392	997-506	253
Τομέας Υ.Π.	Διαμάντω Μουζακιώτη**	996-245	992-965	252
	Παρασκευή Παυλοπούλου	997-835	992-965	250

Διοικητικές Υπηρεσίες του Τμήματος

Πρόεδρος: Δ. Τσουμπελής, Καθηγητής, γραφείο 166, τηλ./FAX: 994-097
τηλ.: 996-229

Γραμματέας: Δήμητρα Παγουλάτου, γραφείο 150, τηλ.: 997-239

Μέλη Γραμματείας: Θεόδωρος Χαλκιόπουλος, τηλ.: 997-221

Κατερίνα Μπρίνια-Γεωργάκη, Αριστέα Βασιλοπούλου,
Σπυριδούλα Μπουλούτζα, Ευτυχία Πολυχρονάκη. τηλ.: 997-240
τηλ./FAX: 997-307

e-mail : secr@math.upatras.gr

Η Γραμματεία δέχεται καθημερινά 10:00-12:00, πλην Δευτέρας, γραφείο 152
κτηρίου Βιολογίας/Μαθηματικών.

* Έχει αποσπαστεί στην Βιβλιοθήκη

** Εξυπηρετεί και τον Τομέα Π.Ι.Φ.Μ.

2. Τα Μέλη της Γενικής Συνέλευσης

α) Καθηγητές:

Μ. Βραχάτης, Κ. Δρόσος, Χ. Ζαγούρας, Κ. Ιορδανίδης, Ν. Καφούσιας, Α. Κοτσιώλης, Στ. Κουρούκλης, Χ. Μπότσαρης, Α. Μπούντης, Β. Παπαντωνίου, Π. Πιντέλας, Π. Σιαφαρίκας, Ι. Σταμπάκης, Β. Τζάννες, Ν. Τσερπές, Δ. Τσουμπελής, Ε. Τσαντής.

β) Αναπληρωτές Καθηγητές:

Π. Καζαντζής, Α. Κοντολάτου, Μ. Μπουντουρίδης, Β. Παπαγεωργίου Ν. Σάμαρης.

γ) Επίκουροι Καθηγητές:

Φλ. Βάλβη, Δ. Ηλιόπουλος, Δ. Καββαδίας, Φ. Καρατζόγλου – Ζαφειροπούλου, Χρ. Κοκολογιαννάκη, Π. Λεντούδης, Μ. Λευτάκη, Φρ. Μαχρή, Β. Παπκωνσταντίνου, Ο. Ράγγος.

δ) Λέκτορες:

Δ. Γεωργίου, Π. Καραζέρης, Δ. Σπανός.

ε) Εκπρόσωποι των Μεταπτυχιακών Φοιτητών:

Συμμετέχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές σε ποσοστό 15% των μελών ΔΕΠ που είναι μέλη της Γενικής Συνέλευσης.

στ) Εκπρόσωποι των Φοιτητών:

Συμμετέχουν φοιτητές σε ποσοστό 50% των μελών ΔΕΠ που είναι μέλη της Γενικής Συνέλευσης.

ζ) Εκπρόσωποι των μελών ΕΤΕΠ:

Συμμετέχουν μέλη ΕΤΕΠ σε ποσοστό 5% των μελών ΔΕΠ που είναι μέλη της Γενικής Συνέλευσης.

Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ) ασχολείται με θέματα μεταπτυχιακών σπουδών και αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ της Γενικής Συνέλευσης και δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών.

To Τμήμα Μαθηματικών, οργάνωση και προσωπικό

3. Η Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη διευθύνεται από Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος : Β. Παπαγεωργίου

Μέλη : Φλ. Βάλβη, Κ. Δρόσος, Δ. Ηλιόπουλος,

Α. Κοτσιώλης, Ε. Μαχρή,

ένας μεταπτυχιακός φοιτητής, ένας φοιτητής.

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί στους χώρους 015, 016 του κτηρίου Βιολογίας/Μαθηματικών, τις ώρες 8:00–14:00, τηλ. 997-423.

4. Το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εφαρμογών

<http://www.math.upatras.gr/ComSciAppLab/index.html>

Διευθυντής Εργαστηρίου: **Χ. Ζαγούρας**

Τπεύθυνος Εργαστηρίου: **Ι. Μαρματάκης** (Μαθηματικός,

Πτυχιούχος Πληροφορικής – ΕΔΤΠ)

Το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Εφαρμογών λειτουργεί στις αίθουσες 035, 036, 037, 038, 039, 040 του κτηρίου Βιολογίας/Μαθηματικών. Οι ώρες λειτουργίας του Εργαστηρίου είναι 9:00–19:00, κατά τις εργάσιμες ημέρες.

Τηλέφωνα : 997-379, 997-424, e-mail : Postmaster@math.upatras.gr

Στο Εργαστήριο :

- Υποστηρίζεται η άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος, αλλά και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου, στα μαθήματα που σχετίζονται με τους Υπολογιστές και τις εφαρμογές τους.
- Εκπονούνται διπλωματικές εργασίες σε θέματα που σχετίζονται με Υπολογιστές.
- Διεξάγεται έρευνα από μεταπτυχιακούς φοιτητές και μέλη ΔΕΠ.
- Διεξάγονται σεμινάρια επιμόρφωσης σε θέματα χρήσης των υπολογιστικών τεχνολογιών.
- Διατίθενται υπηρεσίες Internet στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και το προσωπικό.

Μέρος 1. Γενικές πληροφορίες

- Καλύπτονται ενγένει διδακτικές και ερευνητικές απαιτήσεις χρήσης υπολογιστικού εξοπλισμού.

Οι υπολογιστές του Εργαστηρίου χρησιμοποιούν λειτουργικά συστήματα UNIX (HPUX και LINUX), WINDOWS NT και DOS (σε δίκτυο NOVELL). Ο εξοπλισμός του Εργαστηρίου αποτελείται από τα εξής:

- Ένα Workstation HP 9000/J200 με λειτουργικό HPUX, που χρησιμοποιείται σαν UNIX Server για τους φοιτητές στο Εργαστήριο.
- 4 ASCII τερματικά που συνδέονται σε ένα Terminal Server EQUINOX ELS-16, μέσω του οποίου τα τερματικά αυτά συνδέονται με το UNIX Server του Εργαστηρίου. Κάθε ASCII τερματικό μπορεί να συνδεθεί με οποιοδήποτε σύστημα που υποστηρίζει Telnet ή LAT.
- Δύο X-Τερματικά Hewlett Packard 700/RX για σύνδεση περιβάλλοντος γραφικών με οποιοδήποτε Workstation.
- Επτά Workstations HP 9000. Σε αυτά τρέχουν εξειδικευμένες εφαρμογές, καθώς και προγράμματα που απαιτούν υψηλή υπολογιστική ισχύ. Ένα από αυτά εξυπηρετεί το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) του Τμήματος.
- 50 προσωπικούς υπολογιστές (PCs) κατηγορίας Pentium. Ένα από αυτά τα PCs είναι το NOVELL Server του Εργαστηρίου. Τρία PCs χρησιμοποιούνται ως WINDOWS NT Servers. Επίσης, σε ένα PC με λειτουργικό σύστημα LINUX είναι εγκατεστημένο το Webserver του Τμήματος, με διεύθυνση <http://www.math.upatras.gr>

Ένα PC χρησιμοποιείται σαν Print Server για τους εκτυπωτές δικτύου του Τμήματος. Τα υπόλοιπα PCs χρησιμοποιούνται σα σταθμοί εργασίας με δυνατότητα επιλογής μεταξύ λειτουργικών συστημάτων UNIX, WINDOWS NT ή σύνδεσης με το δίκτυο NOVELL.

- Τρεις εκτυπωτές Laser και δύο εκτυπωτές Dot-matrix που συνδέονται ο ένας στο Server NOVELL και ο άλλος στο Server UNIX.

Οι υπολογιστές και οι εκτυπωτές Laser του Εργαστηρίου, όπως και οι υπόλοιποι υπολογιστές που υπάρχουν σε χώρους του Τμήματος, είναι συνδεδεμένοι σε δίκτυο ETHERNET. Τα ενεργά στοιχεία τα οποία χρησιμοποιούνται για τις συνδέσεις του Εργαστηρίου είναι τέσσερα Hubs και ένα Switch με το οποίο γίνεται και η σύνδεση του Τμήματος με το Internet. Κατά συνέπεια, υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στο Internet από όλα τα μηχανήματα.

Λειτουργεί, επίσης, η αίθουσα Β/Μ 145, η οποία είναι εξοπλισμένη με

To Τμήμα Μαθηματικών, οργάνωση και προσωπικό

15 PCs κατηγορίας Pentium με λειτουργικά συστήματα WINDOWS NT και LINUX. Η αίθουσα αυτή χρησιμοποιείται για διεξαγωγή μαθημάτων και σεμιναρίων που απαιτούν χρήση υπολογιστών.

5. To Σπουδαστήριο Μηχανικής

Διευθυντής Σπουδαστηρίου: **Κ. Γούδας.**

Τπεύθυνος Σπουδαστηρίου: Ευγενία Πετροπούλου, Τεχνολόγος Πολιτικός Μηχανικός, πτυχιούχος ΤΕΙ.

Το Σπουδαστήριο υποστηρίζει τα προπτυχιακά μαθήματα της Μηχανικής, Υπολογιστικής Δυναμικής, καθώς και το μάθημα των Εφαρμογών Η/Υ. Στον τομέα της έρευνας αναπτύσσεται δραστηριότητα για την ανάπτυξη ερευνητικών διατάξεων θεωρητικού και εφαρμοσμένου χαρακτήρα που σχετίζεται με τις ήπιες μορφές ενέργειας των θαλασσινών κυμάτων και ρευμάτων, αφ' ενός για την παραγωγή ηλεκτρισμού και αφ' ετέρου για τη φυσική στερεομεταφορά. Ικανός αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων εκτελούνται στον τομέα αυτό. Ο εξοπλισμός του Σπουδαστηρίου αποτελείται από όργανα μετρήσεων θαλασσινών ρευμάτων, αποτυπώσεων χερσαίων χώρων και θαλασσίων πυθμένων. Η Βιβλιοθήκη του περιλαμβάνει ειδικά συγγράμματα Μηχανικής, Ρευστομηχανικής, Σχετικότητας, Αριθμητικής Ανάλυσης, Εγκυκλοπαίδειες, καθώς και ειδικές εκδόσεις Ωκεανογραφίας, Πλοηγού Κυμάτων, Ρευμάτων και Παλιρροιών. Επίσης περιλαμβάνει συλλογή παγκοσμίων Ναυτικών Χαρτών.

Τηλέφωνο και FAX : 997-913

6. To Μαθηματικό Σπουδαστήριο

Με το υπ' αριθμ. 348/16-6-67 Διάταγμα ιδρύθηκε Μαθηματικό Σπουδαστήριο στη Φυσικομαθηματική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών και, με Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 102/1-3-83), κατανεμήθηκε στο Τμήμα Μαθηματικών. Το Μαθηματικό Σπουδαστήριο στεγάζεται στην αίθουσα Β/Μ 147 του κτηρίου Βιολογίας/Μαθηματικών. Με την προοπτική επανενεργοποίησής του, το Τμήμα ευρίσκεται στη διαδικασία σύνταξης και ψήφισης Εσωτερικού Κανονισμού, ο οποίος θα καθορίζει τα της λειτουργίας του.

Με απόφαση του Δ.Σ. του Τμήματος (5/29-11-1999), η ευθύνη της λειτουργίας του Μαθηματικού Σπουδαστηρίου ανατίθεται προσωρινά στην κ. Α. Κοντολάτου.

7. Τα υπό ίδρυση Εργαστήρια του Τμήματος

Μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, έχουν πρωθηθεί στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων προτάσεις για την ίδρυση των εξής εργαστηρίων:

α) Το Εργαστήριο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικού Λογισμικού (αίθουσα 156 κτηρίου Βιολογίας/Μαθηματικών, τηλ. 997-833) που έχει σκοπό την προώθηση της έρευνας στην περιοχή του Εκπαιδευτικού Λογισμικού, καθώς και την ανάπτυξη μεθοδολογιών, πρακτικών και νέων τεχνολογιών Πληροφορικής.

Οι βασικοί στόχοι του Εργαστηρίου περιστρέφονται γύρω από τρεις άξονες:

- Βασική έρευνα και διάχυση γνώσης στις επιστημονικές και διεπιστημονικές περιοχές που σχετίζονται με το Εκπαιδευτικό Λογισμικό.
- Εφαρμοσμένη έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων Εκπαιδευτικού Λογισμικού.
- Συνεισφορά στην εκπαίδευση και κατάρτιση.

Για να πετύχει τους στόχους αυτούς, το Εργαστήριο συμμετέχει σε χρηματοδοτούμενα εθνικά και Ευρωπαϊκά έρευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα. Επιπλέον, διάχυση της τεχνογνωσίας και τεχνολογίας επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή του Εργαστηρίου σε Διεθνή Επιστημονικά Δίκτυα (Networks of Excellence), προγράμματα ανταλλαγής σπουδαστών, οργανώσεις συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, κλπ.

Τα τρέχοντα ερευνητικά ενδιαφέροντα του Εργαστηρίου ΑΕΛ περιλαμβάνουν:

- Ενσωμάτωση αρχών Τεχνητής Νοημοσύνης σε Εκπαιδευτικό Λογισμικό και Συστήματα Συγγραφής (Authoring and Tutoring Systems).
- Ανάπτυξη Computer Assisted Instructional (CAI) συστημάτων καθώς και Computer Based Training (CBT) συστημάτων για εκπαίδευση και κατάρτηση.
- Διδασκαλία εξ αποστάσεως.
- Συστήματα Πολυμέσων και εργαλεία για Εκπαιδευτικό Λογισμικό.
- Ανάπτυξη υλικού παρουσιάσεων.
- Τεχνολογία Εικονικής Πραγματικότητας στο Εκπαιδευτικό Λογισμικό.
- Τεχνολογία Έμπειρων Πρακτόρων (Intelligent Agents) και Διαδίκτυα.

To Τμήμα Μαθηματικών, οργάνωση και προσωπικό

- Τεχνητά Νευρωνικά Δίκτυα και Γενετικούς Αλγόριθμους για μοντελοποίηση σε Εκπαιδευτικό Λογισμικό.

Το Εργαστήριο έχει να παρουσιάσει ένα σημαντικό αριθμό δημοσιεύσεων στις παραπάνω περιοχές σε ερευνητικό και αναπτυξιακό επίπεδο. Ακόμη έχει να παρουσιάσει και σημαντικό αριθμό προϊόντων Εκπαιδευτικού Λογισμικού και εργαλείων που έχει αναπτύξει στα πλαίσια έργων.

Το Εργαστήριο υποστηρίζεται με ικανό εξοπλισμό σε υλικό και λογισμικό (όπως πολυμεσικά υπολογιστικά συστήματα και περιφερειακά, συσκευές VR, συστήματα συγγραφής, κελύφη έμπειρων συστημάτων, εργαστήρια λογισμικού, κλπ).

Το προσωπικό του Εργαστηρίου έχει συμμετάσχει σε πολυάριθμα εθνικά και Ευρωπαϊκά έργα (projects).

Πληροφορίες για το Εργαστήριο μπορεί να βρεί κάποιος στη διεύθυνση:
<http://www.math.upatras.gr/EsdLab/index.html>

β) Το Εργαστήριο Μη Γραμμικών Συστημάτων και Εφαρμοσμένης Ανάλυσης στεγάζεται στην αίθουσα 148 του κτηρίου Βιολογίας/Μαθηματικών. Διαθέτει δύο προσωπικούς υπολογιστές (ένα 486 και ένα Pendum) εξοπλισμένα με Windows, έναν εκτυπωτή LASER, και μία βιβλιοθήκη με 40 περίπου τόμους και όλα τα τεύχη του περιοδικού International Journal of Bifurcation and Chaos της World Scientific.

Το Εργαστήριο υποστηρίζει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα του Τομέα Εφαρμοσμένης Ανάλυσης που σχετίζονται με μη γραμμικά δυναμικά συστήματα, διαφορικές εξισώσεις και φυσικές εφαρμογές. Επίσης, το Εργαστήριο υποστηρίζει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τομέα Εφαρμοσμένης Ανάλυσης και ενισχύει τη συμμετοχή τους σε Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών και σε διεθνή συνέδρια. Το Εργαστήριο συνεργάζεται άμεσα με το Κέντρο Ερευνας και Εφαρμογών Μη Γραμμικών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πατρών (CRANS).

Πληροφορίες για το Εργαστήριο μπορεί να βρεί κανείς στη διεύθυνση:
<http://www.math.upatras.gr/Crans/crans.html>

M E P O Σ 2o

---

*ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ*

A. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Γενικές Αρχές του Προγράμματος

Οι σπουδές στο Τμήμα Μαθηματικών έχουν ελάχιστη διάρκεια 4 ετών. Σε κάθε εβδομαδιαία ώρα μαθήματος, εκτός των σεμιναριακών, αντιστοιχεί μία διδακτική μονάδα. Για την απόκτηση πτυχίου απαιτούνται τουλάχιστον 177 διδακτικές μονάδες.

Από το ακαδημαϊκό έτος 1990–91, το Τμήμα Μαθηματικών έχει καθιερώσει Πρόγραμμα με μαθήματα οργανωμένα και σε κατευθύνσεις.

Το Πρόγραμμα με κατευθύνσεις παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε φοιτητή να επλέξει μία από τις κατευθύνσεις και να αποκτήσει, μέσω των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων κατεύθυνσης, ιδιαίτερες γνώσεις σε ορισμένο πεδίο. Αυτό επιτυγχάνεται χωρίς να περιορίζονται οι δυνατότητες απασχόλησης των αποφοίτων στη Μέση Εκπαίδευση.

Η δημιουργία κατευθύνσεων στο Τμήμα μας αποτελεί συγχρόνως βελτίωση και αξιοποίηση της παρακολούθησης των κατ' επιλογήν μαθημάτων. Ασφαλώς δεν έχει σαν στόχο τη δημιουργία στενά εξειδικευμένων αποφοίτων με περιορισμό του επιστημονικού τους ορίζοντα και τη χορήγηση διαφορετικών πτυχίων.

Η κάλυψη της κατεύθυνσης αναφέρεται στο πιστοποιητικό σπουδών του φοιτητή, ενώ δεν αναγράφεται στο πτυχίο.

Το Τμήμα, στον καταρτισμό του Προγράμματος, θεωρεί βασικής σημασίας την ισοβαρή εκπροσώπηση όλων των χλάδων των Μαθηματικών και την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών στην επίτευξη των στόχων του. Γι' αυτό υπάρχει ένας ελάχιστος αριθμός υποχρεωτικών μαθημάτων κορμού (μαθήματα βασικών γνώσεων κάθε επιστημονικής περιοχής). Συμπλήρωση της βασικής ύλης γίνεται με μαθήματα ομάδων: σε κάθε χλάδο Μαθηματικών αντιστοιχεί μία ομάδα ελαχίστων μαθημάτων με βασική ύλη του χλάδου. Τα μαθήματα των κατευθύνσεων και τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής συμπληρώνουν το Πρόγραμμα.

Σύμφωνα με το Νόμο-Πλαίσιο για τα Α.Ε.Ι., όλα τα μαθήματα διδάσκονται σ' όλους τους φοιτητές ανεξαρτήτως του έτους φοίτησής τους. Έτσι, η έννοια του ενδεικτικού προτεινόμενου προγράμματος είναι καθαρά προαι-

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

ρετική. Οι προτάσεις που ακολουθούν έγιναν με βάση τις προαπαιτούμενες γνώσεις και την απαιτούμενη εξοικείωση με το κάθε μάθημα. Οι φοιτητές θα βοηθηθούν σημαντικά εφόσον, στην παρακολούθηση κάθε μαθήματος, λάβουν υπόψιν τις υποδείξεις των διδασκόντων για προαπαιτούμενα μαθήματα.

2. Ειδικές Ρυθμίσεις για την Παρακολούθηση και Εξέταση Μαθημάτων

Σχετικά με τον ανώτερο αριθμό μαθημάτων που μπορούν να παρακολουθήσουν και να εξετασθούν οι φοιτητές κατά εξάμηνο, ισχύουν τα παρακάτω:

α) Κάθε φοιτητής, κατά τον πρώτο χρόνο φοίτησής του μπορεί να παρακολουθήσει 4 υποχρεωτικά μαθήματα κορμού στο χειμερινό εξάμηνο και 4 στο εαρινό. Στη συνέχεια μπορεί να παρακολουθεί οκτώ μαθήματα ανά εξάμηνο, χωρίς να υπολογίζονται, στον αριθμό αυτό, τα υποχρεωτικά μαθήματα των προηγουμένων αντιστοίχων εξαμήνων, τα οποία οφείλει. Ο αριθμός των παραπάνω μαθημάτων δεν μπορεί να υπερβεί τον αριθμό 12, συνυπολογιζόμενων και των υποχρεωτικών.

Τα παραπάνω υπόκεινται στους εξής περιορισμούς: στα 3 πρώτα εξάμηνα ο φοιτητής δεν μπορεί να έχει περάσει περισσότερα από 18 μαθήματα, στα 4 πρώτα εξάμηνα δεν μπορεί να έχει περάσει περισσότερα από 23, στα 5 πρώτα εξάμηνα δεν μπορεί να έχει περάσει περισσότερα από 28, στα 6 πρώτα από 32 και στα 7 από 35. (Στα τρία πρώτα εξάμηνα η ζένη γλώσσα αντιστοιχεί σε ένα, στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα αντιστοιχεί σε δύο μαθήματα. Αυτό ισχύει μόνο για τους φοιτητές που εισήχθησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 1989-90). Σε περίπτωση που ο φοιτητής έχει υπερβεί τα όρια αυτά, τα επί πλέον μαθήματα θα θεωρούνται και θα υπολογίζονται σαν μαθήματα αντιστοίχου (χειμερινού/εαρινού) εξαμήνου του επομένου ακαδημαϊκού έτους. Οι φοιτητές, για να πάρουν πτυχίο, υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν τουλάχιστον σε δύο μαθήματα του εαρινού εξαμήνου του 4^{ου} χρόνου φοίτησής τους στο Τμήμα. Αυτά τα μαθήματα δεν θα πρέπει να έχουν εξετασθεί επιτυχώς κατά τα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη. Διευκρινίζεται ότι και για την εξεταστική περίοδο Σεπτεμβρίου του τετάρτου έτους φοίτησης ισχύουν τα ανωτέρω. Τα επί πλέον των 39 μαθήματα που έχουν εξετασθεί επιτυχώς, θεωρούνται σαν μαθήματα "καθαρώς προαιρετικά". Οι φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τα τέσσερα έτη φοίτησης δύνανται να εξετάζονται κατά τις περιόδους Φεβρουαρίου και Ιουνίου σε όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα.

Αρχές του προγράμματος—Τα μαθήματα κατά κατηγορία

β) Οι φοιτητές μπορούν να παρακολουθήσουν επτά συνολικά μαθήματα από τα εξής :

(i) μαθήματα παιδαγωγικού χαρακτήρα (μαθήματα του Τομέα Π.Ι.Φ.Μ. με το χαρακτηριστικό (Π)), και

(ii) μαθήματα προσφερόμενα από άλλα Τμήματα.

γ) Αν ένας φοιτητής επιτύχει σε μάθημα ομάδας ή κατεύθυνσης, και αυτό στη συνέχεια αλλάζει κατηγορία ή καταργηθεί, έχει καλύψει την αντίστοιχη υποχρέωσή του στην ομάδα ή στην κατεύθυνση αυτή. Το ίδιο συμβαίνει αν ένας φοιτητής επιτύχει σε μάθημα το οποίο στη συνέχεια γίνεται μάθημα ομάδας ή κατεύθυνσης.

Σχετικά με τη διαίρεση σε τμήματα, για τα υποχρεωτικά μαθήματα μεγάλου αριθμού, αυτή γίνεται με βάση τους αριθμούς μητρώου των φοιτητών που δηλώνουν το μάθημα για πρώτη φορά. Οι φοιτητές που το οφείλουν, στην αίτηση—δήλωση υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων που υποβάλλουν στη Γραμματεία για την ανανέωση της εγγραφής τους στο χειμερινό/εαρινό εξάμηνο, αντίστοιχα, έχουν και τη δυνατότητα να δηλώσουν το τμήμα που επιθυμούν να παρακολουθήσουν, και να εξεταστούν, στα μαθήματα αυτά.

Φοιτητής που επαναλαμβάνει ένα μάθημα δεν έχει δικαίωμα να πάρει εκ νέου σύγγραμμα, εφόσον το παλαιό εξακολουθεί να διανέμεται.

3. Αρχές του Προγράμματος για όσους εισήχθησαν μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 1989–90

Οι αρχές αυτές διατυπώνονται στον οδηγό σπουδών του ακαδημαϊκού έτους εισαγωγής τους και αφορούν τον αριθμό των μαθημάτων, των διδαχτικών μονάδων και τον αριθμό των ομάδων με τα μαθήματα που τις καλύπτουν.

4. Αρχές του Προγράμματος για όσους εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 1990–91 μέχρι και το 1997–98 (Μεταβατικό Πρόγραμμα)

Η διάρθρωση του Προγράμματος με κατευθύνσεις

Οι κατευθύνσεις είναι τέσσερεις:

1. Εφαρμοσμένης Ανάλυσης και Μαθηματικής Φυσικής,
2. Θεωρητικών Μαθηματικών,

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

3. Πληροφορικής και Υπολογιστικών Μαθηματικών, 4. Στατιστικής, Θεωρίας Πιθανοτήτων και Επιχειρησιακής Έρευνας.

Για την απόκτηση πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 39 εξαμηναία μαθήματα. Από αυτά:

- α) 16 είναι υποχρεωτικά μαθήματα κορμού.
- β) 9 είναι μαθήματα κατεύθυνσης, από τα οποία 5 είναι υποχρεωτικά και 4 επιλογής της κατεύθυνσης. Ειδικά για την κατεύθυνση Πληροφορικής και Υπολογιστικών Μαθηματικών, τα μαθήματα κατεύθυνσης είναι 12, από τα οποία τα 7 είναι υποχρεωτικά, ενώ τα υπόλοιπα επιλέγονται από έναν αριθμό μαθημάτων της κατεύθυνσης.
- γ) 9 μαθήματα επιλέγονται από τις Ομάδες της παραγράφου (6.3) (ένα από κάθε μία, εξαιρουμένης της Ομάδας Ε), συνυπολογιζόμενων και αυτών που έχουν εξεταστεί επιτυχώς για κάλυψη της κατεύθυνσης και που υπάγονται σε κάποια ομάδα.
- δ) Τα υπόλοιπα μαθήματα επιλέγονται ελεύθερα από οποιαδήποτε κατηγορία (μαθήματα ελεύθερης επιλογής).

Οι φοιτητές που επιθυμούν να παρακολουθήσουν την κατεύθυνση Πληροφορικής και Υπολογιστικών Μαθηματικών πρέπει να προγραμματίσουν μαθήματα κατεύθυνσης από τα πρώτα έτη, γιατί γι' αυτούς τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής είναι ελάχιστα. Σχετικά αποφασίστηκε ότι αν ένας φοιτητής, ολοκληρώνοντας τις σπουδές του, χρειάζεται ένα ακόμα μάθημα για να καλύψει την κατεύθυνση αυτή, μπορεί να θέσει εκτός υποχρεώσεων ένα από τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής, στο οποίο έχει εξετασθεί επιτυχώς στο τελευταίο έτος σπουδών του.

Το Πρόγραμμα για όσους δεν παρακολουθούν κατεύθυνση

Για την απόκτηση πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 39 εξαμηναία μαθήματα. Από αυτά:

- α) 16 είναι υποχρεωτικά μαθήματα κορμού.
- β) 12 μαθήματα επιλέγονται από τις Ομάδες της παραγράφου (6.3), καλύπτοντας όλες τις ομάδες, εκτός από την Ομάδα Ε.
- γ) Τα υπόλοιπα μαθήματα επιλέγονται ελεύθερα από οποιαδήποτε κατηγορία (μαθήματα ελεύθερης επιλογής).

5. Αρχές του Προγράμματος για όσους εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 1998-99 και εξής

Οι κατευθύνσεις είναι οι εξής:

1. Εφαρμοσμένης Ανάλυσης και Μαθηματικής Φυσικής,
2. Θεωρητικών Μαθηματικών,
3. Πληροφορικής και Υπολογιστικών Μαθηματικών,
4. Στατιστικής, Θεωρίας Πιθανοτήτων και Επιχειρησιακής Έρευνας,
5. Γενική Κατεύθυνση.

Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 39 εξαμηνιαία μαθήματα.. Από τα μαθήματα αυτά τα 18 είναι υποχρεωτικά μαθήματα κορμού και τα υπόλοιπα 21 είναι μαθήματα κατεύθυνσης και ελεύθερης επιλογής. Σε ό,τι αφορά τις τέσσερεις πρώτες κατευθύνσεις, τα μαθήματα κατεύθυνσης είναι 12, από τα οποία 7 υποχρεωτικά και 5 επιλογής της αντίστοιχης κατεύθυνσης. Αναφορικά με τη Γενική Κατεύθυνση, πέραν των 18 υποχρεωτικών μαθημάτων κορμού, 10 μαθήματα επιλέγονται από τις 10 ομάδες μαθημάτων της παραγράφου (5.3), σελ. 39, (ένα από κάθε ομάδα) και 11 μαθήματα επιλέγονται ελεύθερα από οποιαδήποτε κατηγορία (μαθήματα ελεύθερης επιλογής).

Τα μαθήματα κατά κατηγορία, για τους φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 1998-99, αναφέρονται στη συνέχεια.

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

6. Τα Μαθήματα κατά Κατηγορία

(6.1) ΤΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Αναλυτική Γεωμετρία	Θ.	1ο
2. Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων	Θ.	1ο
3. Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών	Τ.Π.	1ο
4. Πραγματική Ανάλυση I	Θ.	1ο
5. Αριθμητική Ανάλυση I	Τ.Π.	2ο
6. Γραμμική Άλγεβρα I	Θ.	2ο
7. Μαθηματική Λογική	Π.Ι.Φ.Μ.	2ο
8. Πραγματική Ανάλυση II	Θ.	2ο
9. Θεωρία Πιθανοτήτων I	Σ.Π.Ε.Ε.	3ο
10. Πραγματική Ανάλυση III	Θ.	3ο
11. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I	Ε.Α.	3ο
12. Άλγεβρα	Θ.	4ο
13. Μαθηματική Ανάλυση	Θ.	4ο
14. Πραγματική Ανάλυση IV	Ε.Α.	4ο
15. Διαφορική Γεωμετρία	Θ.	5ο
16. Μηχανική I	Ε.Α.	5ο
17. Στατιστική I	Σ.Π.Ε.Ε.	5ο
18. Θεωρία Μιγαδικών Συναρτήσεων	Θ.	6ο

Αρχές του προγράμματος - Τα μαθήματα κατά κατηγορία

(6.2) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

(α) ΤΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Εφαρμοσμένης Ανάλυσης και Μαθηματικής Φυσικής

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις II	E.A.	40
2. Ειδική Θεωρία Σχετικότητας	E.A.	50
3. Μηχανική των Ρευστών I	E.A.	50
4. Δυναμικά Συστήματα και Χάος I	E.A.	70
5. Ειδικές Συναρτήσεις	E.A.	70
6. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις I	E.A.	70
7. Θεωρία Τελεστών	E.A.	80

Θεωρητικών Μαθηματικών

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Θεωρία Ομάδων	Θ.	50
2. Θεωρία Συνόλων	Θ.	50
3. Γενική Τοπολογία	Θ.	60
4. Διαφορική Γεωμετρία II	Θ.	60
5. Θεωρία Διακτυλίων και Σωμάτων	Θ.	70
6. Θεωρία Μέτρου και Ολοκλήρωσης	Θ.	70
7. Συναρτησιακή Ανάλυση	Θ.	80

Πληροφορικής και Υπολογιστικών Μαθηματικών

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας	Υ.Π.	30
2. Γλώσσες Προγραμματισμού I	Υ.Π.	30
3. Αριθμητική Ανάλυση II	Υ.Π.	40
4. Δομές Δεδομένων	Υ.Π.	50
5. Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων	Υ.Π.	60

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

6. Αυτόματα και Τυπικές Γλώσσες	Τ.Π.	60
7. Λειτουργικά Συστήματα	Τ.Π.	70

Στατιστικής, Θεωρίας Πιθανοτήτων και Επιχειρησιακής Έρευνας

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Θεωρία Πιθανοτήτων II	Σ.Π.Ε.Ε.	40
2. Στοχαστικές Διαδικασίες	Σ.Π.Ε.Ε.	50
3. Στατιστική II	Σ.Π.Ε.Ε.	60
4. Μαθηματικός Προγραμματισμός	Σ.Π.Ε.Ε.	60
5. Γραμμικά Μοντέλα	Σ.Π.Ε.Ε.	80
6. Θεωρία Δειγματοληψίας	Σ.Π.Ε.Ε.	80
7. Εισαγωγή στην Ανάλυση Δεδομένων	Σ.Π.Ε.Ε.	80

(β) ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Εφαρμοσμένης Ανάλυσης και Μαθηματικής Φυσικής

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Φυσική	E.A.	40
2. Τανυστική Ανάλυση	Θ.	50
3. Ηλεκτροδυναμική	E.A.	60
4. Μη Γραμμικές Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις	E.A.	60
5. Μηχανική των Ρευστών II	E.A.	60
6. Ολοκληρωτικές Εξισώσεις	E.A.	60
7. Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων	Τ.Π.	60
8. Αναλυτική Μηχανική	E.A.	70
9. Εισαγωγή στην Κβαντομηχανική	E.A.	70
10. Θέματα Μαθηματικής Φυσικής	E.A.	70
11. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική I	Τ.Π.	70
12. Δυναμικά Συστήματα και Χάος II	E.A.	80
13. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις II	E.A.	80

Αρχές του προγράμματος—Τα μαθήματα κατά κατηγορία

14. Προχωρημένη Κβαντομηχανική	E.A.	80
15. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική II	Υ.Π.	80

Θεωρητικών Μαθηματικών

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Γραμμική Άλγεβρα II	Θ.	40
2. Προβολική Γεωμετρία	Θ.	40
3. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Φυσική	E.A.	40
4. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις II	E.A.	40
5. Θεωρία Πιθανοτήτων II	Σ.Π.Ε.Ε.	40
6. Τανυστική Ανάλυση	Θ.	50
7. Μαθηματικός Προγραμματισμός	Σ.Π.Ε.Ε.	60
8. Διαφορίσιμες Πολλαπλότητες	Θ.	70
9. Στοιχεία Αντιμεταθετικής Άλγεβρας	Θ.	70
10. Δυναμικά Συστήματα και Χάος I	E.A.	70
11. Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμμικών Αλγεβρικών και Υπερβατικών Εξισώσεων	Υ.Π.	70
12. Γενική Τοπολογία II	Θ.	80

Πληροφορικής και Υπολογιστικών Μαθηματικών

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Γλώσσες Προγραμματισμού II	Υ.Π.	40
2. Βάσεις Δεδομένων	Υ.Π.	50
3. Δίκτυα Υπολογιστών	Υ.Π.	50
4. Λογικός Προγραμματισμός	Υ.Π.	50
5. Διακριτά Μαθηματικά I	Υ.Π.	60
6. Μικροϋπολογιστές	Υ.Π.	60
7. Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμμικών Αλγεβρικών και Υπερβατικών Εξισώσεων	Υ.Π.	70
8. Διακριτά Μαθηματικά II	Υ.Π.	70
9. Εισαγωγή στην Ανάλυση Διαστημάτων	Υ.Π.	70
10. Εφαρμογές Η/Υ	Υ.Π.	70

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

11. Μεταφραστές I	Τ.Π.	70
12. Τεχνολογία Λογισμικού	Τ.Π.	70
13. Αριθμητική Επίλυση Διαφορικών Εξισώσεων με Μερικές Παραγάγους	Τ.Π.	80
14. Θεωρία Αλγορίθμων	Τ.Π.	80
15. Υπολογιστική Πολυπλοκότητα	Τ.Π.	80

Στατιστικής, Θεωρίας Πιθανοτήτων και Επιχειρησιακής Έρευνας

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας	Τ.Π.	30
2. Γραμμική Άλγεβρα II	Θ.	40
3. Διακριτά Μαθηματικά I	Τ.Π.	60
4. Θεωρία Μέτρου και Ολοκλήρωσης	Θ.	70
5. Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμμικών Αλγεβρικών και Τπερβατικών Εξισώσεων	Τ.Π.	70
6. Διακριτά Μαθηματικά II	Τ.Π.	70
7. Ειδικά Θέματα Πιθανοτήτων και Στατιστικής	Σ.Π.Ε.Ε.	70
8. Επιχειρησιακή Έρευνα	Σ.Π.Ε.Ε.	70
9. Στοχαστική Ανάλυση	Σ.Π.Ε.Ε.	70
10. Ασφαλιστικά Μαθηματικά	Σ.Π.Ε.Ε.	80
11. Θεωρία Αλγορίθμων	Τ.Π.	80
12. Οικονομικά Μαθηματικά	Σ.Π.Ε.Ε.	80

Αρχές του προγράμματος - Τα μαθήματα κατά κατηγορία

(6.3) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΜΑΔΩΝ

Τίτλος μαθήματος

Τομέας Εξάμηνο

ΟΜΑΔΑ Α

Ανάλυσης

A1. Γενική Τοπολογία	Θ.	60
A2. Θεωρία Μέτρου και Ολοκλήρωσης	Θ.	70
A3. Συναρτησιακή Ανάλυση	Θ.	80

ΟΜΑΔΑ Β

Άλγεβρας

B1. Γραμμική Άλγεβρα II	Θ.	40
B2. Θεωρία Ομάδων	Θ.	50
B3. Θεωρία Δακτυλίων και Σωμάτων	Θ.	70

ΟΜΑΔΑ Γ

Εφαρμοσμένης Ανάλυσης

Γ1. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις II	E.A.	40
Γ2. Ολοκληρωτικές Εξισώσεις	E.A.	60
Γ3. Δυναμικά Συστήματα και Χάος I	E.A.	70
Γ4. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις I	E.A.	70

ΟΜΑΔΑ Δ

Αριθμητικής Ανάλυσης και Πληροφορικής

Δ1. Δομές Δεδομένων	Υ.Π.	50
Δ2. Αυτόματα και Τυπικές Γλώσσες	Υ.Π.	60
Δ3. Μικροϋπολογιστές	Υ.Π.	60

ΟΜΑΔΑ Ε

Παιδαγωγικής, Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Μαθηματικών

E1. Ιστορία των Μαθηματικών	Π.Ι.Φ.Μ.	30
E2. Περιήγηση στα Μαθηματικά	Π.Ι.Φ.Μ.	40
E3. Θέματα Μαθηματικής Παιδείας (Π1)	Π.Ι.Φ.Μ.	70

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

ΟΜΑΔΑ ΣΤ

Φυσικών Επιστημών

ΣΤ1. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Φυσική	E.A.	40
ΣΤ2. Μηχανική των Ρευστών I	E.A.	50
ΣΤ3. Ηλεκτροδυναμική	E.A.	60
ΣΤ4. Μηχανική II	E.A.	60
ΣΤ5. Εισαγωγή στην Κβαντομηχανική	E.A.	70

ΟΜΑΔΑ Ζ

Γεωμετρίας

Z1. Προβολική Γεωμετρία	Θ.	40
Z2. Τανυστική Ανάλυση	Θ.	50
Z3. Διαφορική Γεωμετρία II	Θ.	60

ΟΜΑΔΑ Η

Πιθανοτήτων – Στατιστικής

H1. Θεωρία Πιθανοτήτων II	Σ.Π.Ε.Ε.	40
H2. Στοχαστικές Διαδικασίες	Σ.Π.Ε.Ε.	50
H3. Στατιστική II	Σ.Π.Ε.Ε.	60
H4. Θεωρία Δειγματοληψίας	Σ.Π.Ε.Ε.	80

ΟΜΑΔΑ Θ

Ανάλυσης και Βελτιστοποίησης Συστημάτων

Θ1. Μαθηματικός Προγραμματισμός	Σ.Π.Ε.Ε.	60
Θ2. Επιχειρησιακή Έρευνα	Σ.Π.Ε.Ε.	70
Θ3. Γραμμικά Μοντέλα	Σ.Π.Ε.Ε.	80
Θ4. Εισαγωγή στην Ανάλυση Δεδομένων	Σ.Π.Ε.Ε.	80

ΟΜΑΔΑ Ι

Αριθμητικής Ανάλυσης

I1. Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας	Τ.Π.	30
I2. Αριθμητική Ανάλυση II	Τ.Π.	40
I3. Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων	Τ.Π.	60

Αρχές του προγράμματος – Τα μαθήματα κατά κατηγορία

(6.4) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ως μάθημα ελεύθερης επιλογής θεωρείται οποιοδήποτε μάθημα από αυτά που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους (6.2) και (6.3), εφόσον παραχολουθείται από ένα φοιτητή πέραν των αντιστοίχων υποχρεώσεών του. Στον παρακάτω πίνακα περιλαμβάνονται επιπλέον μαθήματα ελεύθερης επιλογής που δεν ανήκουν σε καμμία από τις παραπάνω κατηγορίες.

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Εξάμηνο</u>
1. Μαθηματική Αστρονομία	Τ.Φ.*	30
2. Μετεωρολογία I	Τ.Φ.*	30
3. Στρατηγικές Διδασκαλίας και Επίλυση Προβλημάτων στα Μαθηματικά (Π4)	Π.Ι.Φ.Μ.	30
4. Αστροφυσική	Τ.Φ.*	40
5. Γνωστικές Επιστήμες και Μαθηματική Παιδεία (Π3)	Π.Ι.Φ.Μ.	40
6. Η Διδακτική και το Περιεχόμενο της Γεωμετρίας Μετασχηματισμών	Π.Ι.Φ.Μ.	40
7. Μετεωρολογία II	Τ.Φ.*	40
8. Διατεταγμένα Σύνολα και Άλγεβρες Λογικής	Π.Ι.Φ.Μ.	50
9. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Π.Ι.Φ.Μ.	50
10. Σύγχρονη Πραγμάτευση των Στοιχειώδων Μαθηματικών (Π5)	Π.Ι.Φ.Μ.	50
11. Ανώτερα Μαθηματικά κι Εφαρμογές με Mathematica, Maple, κ.α Συστήματα Συμβολικών Υπολογισμών	E.A.	60
12. Επιστήμη-Τεχνολογία-Κοινωνία	Π.Ι.Φ.Μ.	60
13. Θεωρία Μοντέλων	Π.Ι.Φ.Μ.	60
14. Θεμέλια των Μαθηματικών	Π.Ι.Φ.Μ.	70
15. Ουράνιος Μηχανική	E.A.	80
16. Υπολογιστική Δυναμική	Υ.Π.	80
17. Φυσικές Γλώσσες και Μαθηματικός Λόγος (Π2)	Π.Ι.Φ.Μ.	80
18. Διπλωματική Εργασία		70 ή 80
19. Ξένη Γλώσσα		40

* Τμήμα Φυσικής

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

7. Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Διδ.</u>	<u>Διδ.</u>
	<u>Ωρες</u>	<u>Μον.</u>	
ΥΠΟΧΡ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ:			
1. Αναλυτική Γεωμετρία	Θ.	6	6
2. Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων	Θ.	5	5
3. Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών	Τ.Π.	7*	7
4. Πραγματική Ανάλυση I	Θ.	5	5

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Διδ.</u>	<u>Διδ.</u>
	<u>Ωρες</u>	<u>Μον.</u>	
ΥΠΟΧΡ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ:			
1. Αριθμητική Ανάλυση I	Τ.Π.	5*	5
2. Γραμμική Άλγεβρα I	Θ.	5	5
3. Μαθηματική Λογική	Π.Ι.Φ.Μ.	5	5
4. Πραγματική Ανάλυση II	Θ.	5	5

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Ωρες</u>	<u>Διδ.Μον.</u>
ΥΠΟΧΡ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ:			
1. Θεωρία Πιθανοτήτων I	Σ.Π.Ε.Ε.	5	5

* Προβλέπεται και εξάσκηση των φοιτητών στα Εργαστήρια του Τμήματος η οποία υποστηρίζεται από μεταπτυχιακούς φοιτητές

Αρχές του προγράμματος-Τα μαθήματα κατά κατηγορία

2. Πραγματική Ανάλυση III	Θ.	5	5
3. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I	E.A.	5	5

ΜΑΘΗΜΑΤΑ :

1. Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας	Υ.Π.	4	4
2. Γλώσσες Προγραμματισμού I	Υ.Π.	4*	4
3. Ιστορία των Μαθηματικών	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
4. Μαθηματική Αστρονομία	Τμ.Φυσ.	4	4
5. Μετεωρολογία I	Τμ.Φυσ.	4	4
6. Στρατηγικές Διδασκαλίας και Επίλυση Προβλημάτων στα Μαθηματικά (Π4)	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τουμέας</u>	<u>Ωρες Διδ.Μον.</u>
ΥΠΟΧΡ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ:		
1. Άλγεβρα	Θ.	5
2. Μαθηματική Ανάλυση	Θ.	5
3. Πραγματική Ανάλυση IV	E.A.	5

ΜΑΘΗΜΑΤΑ :

1. Αριθμητική Ανάλυση II	Υ.Π.	4	4
2. Αστροφυσική	Τμ.Φυσ.	4	4
3. Γλώσσες Προγραμματισμού II	Υ.Π.	4*	4
4. Γνωστικές Επιστήμες και Μαθηματική Παιδεία (Π3)	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
5. Γραμμική Άλγεβρα II	Θ.	4	4
6. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Φυσική	E.A.	4	4
7. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
8. Η Διδακτική και το Περιεχόμενο της Γεωμετρίας Μετασχηματισμών	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4

* Προβλέπεται και εξάσκηση των φοιτητών στα Εργαστήρια του Τμήματος
η οποία υποστηρίζεται από μεταπτυχιακούς φοιτητές

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

9. Θεωρία Πιθανοτήτων II	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
10. Μετεωρολογία II	Τμ.Φυσ.	4	4
11. Περιήγηση στα Μαθηματικά	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
12. Προβολική Γεωμετρία	Θ.	4	4
13. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις II	Ε.Α.	4	4
14. Ξένη Γλώσσα		4	4

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Ωρες</u>	<u>Διδ.Μον.</u>
ΤΠΟΧΡ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΤ:			
1. Διαφορική Γεωμετρία	Θ.	5	5
2. Μηχανική I	Ε.Α.	5	5
3. Στατιστική I	Σ.Π.Ε.Ε.	5	5
ΜΑΘΗΜΑΤΑ :			
1. Βάσεις Δεδομένων	Τ.Π.	4*	4
2. Διατεταγμένα Σύνολα και Άλγεβρες Λογικής	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
3. Δίκτυα Υπολογιστών	Τ.Π.	4	4
4. Δομές Δεδομένων	Τ.Π.	4*	4
5. Ειδική Θεωρία Σχετικότητας	Ε.Α.	4	4
6. Θεωρία Ομάδων	Θ.	4	4
7. Θεωρία Συνόλων	Θ.	4	4
8. Λογικός Προγραμματισμός	Τ.Π.	4	4
9. Μηχανική των Ρευστών I	Ε.Α.	4	4
10. Στοχαστικές Διαδικασίες	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
11. Σύγχρονη Πραγμάτευση των Στοιχειώδών Μαθηματικών (Π5)	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
12. Τανυστική Ανάλυση	Θ.	4	4

---

* Προβλέπεται και εξάσκηση των φοιτητών στα Εργαστήρια του Τμήματος η οποία υποστηρίζεται από μεταπτυχιακούς φοιτητές

Αρχές του προγράμματος-Τα μαθήματα κατά κατηγορία

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Ωρες Διδ.Μον.</u>
ΤΠΟΧΡ. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ:		
1. Θεωρία Μιγαδικών Συναρτήσεων	Θ.	5

ΜΑΘΗΜΑΤΑ :

1. Ανώτερα Μαθηματικά και Εφαρμογές με Mathematica, Maple, κ.α Συστήματα Συμβολικών Υπολογισμών	E.A.	4	4
2. Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων	Υ.Π.	4*	4
3. Αυτόματα και Τυπικές Γλώσσες	Υ.Π.	4	4
4. Γενική Τοπολογία	Θ.	4	4
5. Διακριτά Μαθηματικά I	Υ.Π.	4	4
6. Διαφορική Γεωμετρία II	Θ.	4	4
7. Επιστήμη-Τεχνολογία-Κοινωνία	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
8. Ηλεκτροδυναμική	E.A.	4	4
9. Θεωρία Μοντέλων	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
10. Μαθηματικός Προγραμματισμός	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
11. Μη Γραμμικές Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις	E.A.	4	4
12. Μηχανική II	E.A.	4	4
13. Μηχανική των Ρευστών II	E.A.	4	4
14. Μικροϋπολογιστές	Υ.Π.	4*	4
15. Ολοκληρωτικές Εξισώσεις	E.A.	4	4
16. Στατιστική II	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4

---

* Προβλέπεται και εξάσκηση των φοιτητών στα Εργαστήρια του Τμήματος η οποία υποστηρίζεται από μεταπτυχιακούς φοιτητές

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας</u>	<u>Ωρες Διδ.Μον.</u>
ΜΑΘΗΜΑΤΑ :		
1. Αναλυτική Μηχανική	E.A.	4
2. Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμμικών Αλγεβρικών και Υπερβατικών Εξισώσεων	Υ.Π.	4*
3. Διακριτά Μαθηματικά II	Υ.Π.	4
4. Διαφορίσιμες Πολλαπλότητες	Θ.	4
5. Δυναμικά Συστήματα και Χάος I	E.A.	4
6. Ειδικά Θέματα Πιθανοτήτων και Στατιστικής	Σ.Π.Ε.Ε.	4
7. Ειδικές Συναρτήσεις	E.A.	4
8. Εισαγωγή στην Ανάλυση Διαστημάτων	Υ.Π.	4
9. Εισαγωγή στην Κβαντομηχανική	E.A.	4
10. Επιχειρησιακή Έρευνα	Σ.Π.Ε.Ε.	4
11. Εφαρμογές Η/Υ	Υ.Π.	4*
12. Θέματα Μαθηματικής Παιδείας(Π1)	Π.Ι.Φ.Μ.	4
13. Θέματα Μαθηματικής Φυσικής	E.A.	4
14. Θεμέλια των Μαθηματικών	Π.Ι.Φ.Μ.	4
15. Θεωρία Δακτυλίων και Σωμάτων	Θ.	4
16. Θεωρία Μέτρου και Ολοκλήρωσης	Θ.	4
17. Λειτουργικά Συστήματα	Υ.Π.	4*
18. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις I	E.A.	4
19. Μεταφραστές I	Υ.Π.	4*
20. Στοιχεία Αντιμεταθετικής Άλγεβρας	Θ.	4
21. Στοχαστική Ανάλυση	Σ.Π.Ε.Ε.	4
22. Τεχνολογία Λογισμικού	Υ.Π.	4
23. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική I	Υ.Π.	4
24. Διπλωματική Εργασία		4

* Προβλέπεται και εξάσκηση των φοιτητών στα Εργαστήρια του Τμήματος
η οποία υποστηρίζεται από μεταπτυχιακούς φοιτητές

Αρχές του προγράμματος—Τα μαθήματα κατά κατηγορία

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ

<u>Τίτλος μαθήματος</u>	<u>Τομέας Όρες Διδ.Μον.</u>		
ΜΑΘΗΜΑΤΑ :			
1. Αριθμητική Επίλυση Διαφορικών Εξισώσεων με Μερικές Παραγώγους	Τ.Π.	4*	4
2. Ασφαλιστικά Μαθηματικά	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
3. Γενική Τοπολογία II	Θ.	4	4
4. Γραμμικά Μοντέλα	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
5. Δυναμικά Συστήματα και Χάος II	Ε.Α.	4	4
6. Εισαγωγή στην Ανάλυση Δεδομένων	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
7. Θεωρία Αλγορίθμων	Τ.Π.	4	4
8. Θεωρία Δειγματοληψίας	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
9. Θεωρία Τελεστών	Ε.Α.	4	4
10. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις II	Ε.Α.	4	4
11. Οικονομικά Μαθηματικά	Σ.Π.Ε.Ε.	4	4
12. Ουράνιος Μηχανική	Ε.Α.	4	4
13. Προχωρημένη Κβαντομηχανική	Ε.Α.	4	4
14. Συναρτησιακή Ανάλυση	Θ.	4	4
15. Υπολογιστική Δυναμική	Τ.Π.	4*	4
16. Υπολογιστική Πολυπλοκότητα	Τ.Π.	4	4
17. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική II	Τ.Π.	4	4
18. Φυσικές Γλώσσες και Μαθηματικός Λόγος (Π2)	Π.Ι.Φ.Μ.	4	4
19. Διπλωματική Εργασία			4

---

* Προβλέπεται και εξάσκηση των φοιτητών στα Εργαστήρια του Τμήματος η οποία υποστηρίζεται από μεταπτυχιακούς φοιτητές

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

**8. Βασικό Σχήμα Ενδεικτικού
Προγράμματος Μαθημάτων**

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ	2ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ
1. Αναλυτική Γεωμετρία	6	1. Αριθμητική Ανάλυση I	5
2. Εισ.Άλγ.&Θεωρ.Συνόλ.	5	2. Γραμμική Άλγεβρα I	5
3. Εισ.Επιστ.των Υπολογ.	5	3. Μαθηματική Λογική	5
4. Πραγματική Ανάλυση I	7	4. Πραγματική Ανάλυση II	5
3ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ	4ο ΕΞΑΜΗΝΟ	ΩΡΕΣ
1. Θεωρία Πιθανοτήτων I	5	1. Άλγεβρα	5
2. Πραγματική Ανάλυση III	5	2. Μαθηματική Ανάλυση	5
3. Συνήθεις Διαφορ.Εξισ.I	5	3. Πραγματική Ανάλυση IV	5
4.	-	4.	-
5.	-	5.	-

Αρχές του προγράμματος-Τα μαθήματα κατά κατηγορία

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ

1. Διαφορική Γεωμετρία

5

1. Θεωρία Μιγαδ.Συναρτ.

5

2. Μηχανική I

5

2.

-

3. Στατιστική I

5

3.

-

4.

-

4.

-

5.

-

5.

-

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ

1.

-

1.

-

2.

-

2.

-

3.

-

3.

-

4.

-

4.

-

5.

-

5.

-

6.

-

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

B. ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού

<u>Μαθήματα</u>	<u>Τμ. Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Άλγεβρα	α) Ν. Κασιμάτης (5) β) Α. Κοντολάτου (3) Φ. Αργυροπούλου (2) γ) Π. Λεντούδης (3) Ζ. Κρυφού (2)	Εισαγ.στην Άλγεβρα, John B. Fraleigh, Παν/μιακές Εκδ.Κρήτης Εισαγ.στην Άλγεβρα, John B. Fraleigh, Παν/μιακές Εκδ.Κρήτης Εισαγ.στην Άλγεβρα, John B. Fraleigh, Παν/μιακές Εκδ.Κρήτης
2. Αναλυτική Γεωμετρία	α) Σ. Ηλιάδης (6) β) Σ. Ζαψειρίδου (6) γ) Δ. Γεωργίου (6)	Αναλυτική Γεωμετρία, Σ. Ηλιάδη Αναλυτική Γεωμετρία, Σ. Ηλιάδη Αναλυτική Γεωμετρία, Σ. Ηλιάδη
3. Αριθμητική Ανάλυση I	α) Φλ. Βάλβη (5) β) Θ. Γράφα (3) (β1) Α.Κωστόπουλος(2) (β2) Γ. Νίκας (2) γ) Π. Καζαντζής (5)	Εισαγ.στην Αριθμητική Ανάλυση,Α.Χατζηδήμου, Σημειώσεις διδάσκοντα Εισαγ.στην Αριθμητική Ανάλυση,Α.Χατζηδήμου, Σημειώσεις διδάσκοντα Εισαγ.στην Αριθμητική Ανάλυση,Α.Χατζηδήμου, Σημειώσεις διδάσκοντα

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

<u>Μαθήματα</u>	<u>Τμ. Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
4. Γραμμική Άλγεβρα I	α) Ν. Κασιμάτης (3) Ζ. Κρυψού (3*) β) Δ. Γεωργίου (4*) Ελ.Πετροπούλου(2) γ) Δ.Στρατηγόπουλος(4*) Ελ.Πετροπούλου(2)	Γραμμική Άλγεβρα I, Δ.Στρατηγόπουλου Γραμμική Άλγεβρα I, Δ.Στρατηγόπουλου Γραμμική Άλγεβρα I, Δ.Στρατηγόπουλου
5. Διαφορική Γεωμετρία	α) Α. Κοτσιώλης (3) Ν. Ταβουλάρης (2) β) Β. Παπαντωνίου (3) Γ. Καϊμακάμης (2)	Διαφορική Γεωμετρία- Θεωρία Καμπυλών,Β.Πα- παντωνίου,& Διαφορική Γεωμετρία-Θεωρία Επι- φανειών,Β.Παπαντωνίου Διαφορική Γεωμετρία- Θεωρία Καμπυλών,Β.Πα- παντωνίου,& Διαφορική Γεωμετρία-Θεωρία Επι- φανειών,Β.Παπαντωνίου
6. Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων	α) Ι. Σταμπάκης (3) Α. Καλαπόδη (2) β) Δ.Στρατηγόπουλος(3) Ελ.Πετροπούλου(2) γ) Π. Λεντούδης (3) Ν. Κασιμάτης (2)	Σύγχρονη Άλγεβρα, Δ.Στρατηγόπουλου και Σημειώσ.Θεωρ.Συνόλων Σύγχρονη Άλγεβρα, Δ.Στρατηγόπουλου και Σημειώσ.Θεωρ.Συνόλων Σύγχρονη Άλγεβρα Δ.Στρατηγόπουλου και Σημειώσ.Θεωρ.Συνόλων
7. Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών	α) Κ. Ιορδανίδης (4) Α. Κωστόπουλος(3) β) Χ. Ζαγούρας (4) (β1) Β.Γεωργίου(3) (β2) Σ.Μαλεφάκη(3)	Εισαγωγή στην Επιστή- μη των Η/Υ,Κ.Ιορδανίδη Από τη FORTRAN 77 στη FORTRAN 90,Σ.Κλη- μόπουλου-Α.Τσουροπλή, Σημειώσεις Χ.Ζαγούρα

* Περιλαμβάνεται 1 ώρα ενισχυτική διδασκαλία

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Τι. Παράδοση</u>	<u>μεθόδοςεις</u>	<u>Συγγράμματα</u>
(Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών)	(1) Θ. Γράφα (4) (γ1) Α.Κωστόπουλος(3) (γ2) Γ. Νίκας (3) δ) Π. Καζαντζής (7)	(1) εργάσιο Ι. Α (x) εργάσιο ΙΙ. Β (2) εργάσιο ΙΙΙ. Ζ (3) εργάσιο ΙV. Δ (4) εργάσιο ΙV. Ε (*4) έσοδια πάροχος	Από τη FORTRAN 77 στη FORTRAN 90,Σ.Κλημόπουλου-Α.Τσουροπλή, Σημειώσεις Θ. Γράφα Από τη FORTRAN 77 στη FORTRAN 90,Σ.Κλημόπουλου-Α.Τσουροπλή, Σημειώσεις Π.Καζαντζής Μιγαδική Ανάλυση, N. Αρτεμιάδη Μιγαδική Ανάλυση, N. Αρτεμιάδη Θεωρία Πιθανοτήτων, Γ. Ρούσσα Θεωρία Πιθανοτήτων, Γ. Ρούσσα Εισαγ. στη Σύγχρονη Μαθηματική Ανάλυση, N.Αρτεμιάδη,& Βασική Αφηρημένη Ανάλυση, Κ.Δρόσου-Π.Σιαφαρίκα Εισαγ. στη Σύγχρονη Μαθηματική Ανάλυση, N.Αρτεμιάδη,& Βασική Αφηρημένη Ανάλυση, Κ.Δρόσου-Π.Σιαφαρίκα Πανεπιστημιακές Παραδόσεις,Κ.Δρόσου- E.Παπαδοπετράκη Πανεπιστημιακές Παραδόσεις,Κ.Δρόσου- E.Παπαδοπετράκη
8. Θεωρία Μιγαδικών α) Συναρτήσεων	α) N. Σάμαρης (5) β) Δ. Ηλιόπουλος (3) γ) Γ. Καιμακάμης(2)	(*) εργάσιο ΙV. Ε (*4) εργάσιο ΙV. Ε (*4) εργάσιο ΙV. Ε	
9. Θεωρία Πιθανοτήτων I	α) Α. Φιλίππου (5) β) Φ. Αλεβίζος (5)	(*) εργάσιο ΙV. Ε (*4) εργάσιο ΙV. Ε	
10. Μαθηματική Ανάλυση	α) Ι. Σταμπάκης (5) β) B. Τζάννες (5)	(νωριέτερα φωνωτό) τροπήνα για εμπεδίωση (*θ) υδροφυδόνα	
11. Μαθηματική Λογική	α) E.Παπαδοπετράκης(3) β) Π. Καραζέρης (3) γ) Π. Σκαλτσάς (2)	(2) εργάσιο ΙV. Ε (2) εργάσιο ΙV. Ε προτερανίας	

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

<u>Μαθήματα</u>	<u>Τμ. Παράδοση Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
12. Μηχανική I	α) Κ. Γούδας (1) Μ. Λευτάκη (2) (α1) Π. Σούλης (2) (α2) Π. Σούλης (2) β) Σπ. Πνευματικός (2) Φ. Ζαφειροπούλου(1) (β1) Ν. Καψάλης (2) (β2) Ν. Καψάλης (2)	Μαθήματα Μηχανικής, Τόμος A, K. Γούδα, Μαθήματα Μηχανικής I, M. Λευτάκη Μαθήματα Μηχανικής Τόμος A, K. Γούδα, Σημειώσεις διδασκόντων
13. Πραγματική Ανάλυση I	α) Δ. Ηλιόπουλος (4*) (εκχρεμεί η ανάθεση των φροντιστηρίων) β) Ν. Σάμαρης (6*) γ) Β. Τζάννες (4*) (εκχρεμεί η ανάθεση των φροντιστηρίων)	Διαφορικός & Ολοκληρωτικός Λογισμός, M. Spivak, P. E. Kréitης Διαφορικός & Ολοκληρωτικός Λογισμός, M. Spivak, P. E. Kréitης Πραγματική Ανάλυση, Τόμος A, Δ. Στρατηγόπουλου
14. Πραγματική Ανάλυση II	α) Δ. Στρατηγόπουλος (4*) (εκχρεμεί η ανάθεση των φροντιστηρίων) β) Σ. Ζαφειρίδου (6*) γ) Δ. Γεωργίου (4*) (εκχρεμεί η ανάθεση των φροντιστηρίων)	Πραγματική Ανάλυση II, Δ. Στρατηγόπουλου Πραγματική Ανάλυση II, Δ. Στρατηγόπουλου
15. Πραγματική Ανάλυση III	α) Α. Κοντολάτου (3) N. Λαμπρόπουλος (2) β) Δ. Ηλιόπουλος (3) N. Λαμπρόπουλος (2)	(εκχρεμεί η έγκριση του συγγράμματος) Διανυσματικός Λογισμός, J. Marsden - A. Tromba

* Περιλαμβάνεται 1 ώρα ενισχυτική διδασκαλία

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Τμ. Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
16. Πραγματική Ανάλυση IV	α) Α. Στρέκλας (3) (α1) A. Στρέκλας (2) (α2) K. Βλάχου (2) β) A. Μπούντης (1) B. Παπαγεωργίου (2) (β1) Χρ.Αντωνόπουλος(2) (β2) Χρ. Απόκης (2)	Διανυσματικός Λογισμός, J.Marsden–A.Tromba, Σημειώσεις διδασκόντων Διανυσματικός Λογισμός, J.Marsden–A.Tromba, Σημειώσεις διδασκόντων
17. Στατιστική I	Στ. Κουρούκλης (3) (α) Στ.Κουρούκλης (2) (β) Στ.Κουρούκλης (2)	Παν/κές Παραδόσεις Στατιστική I, Στ. Κουρούκλη
18. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I	α) Φ. Ζαφειροπούλου (3) (α1) Χρ.Αντωνόπουλος(2) (α2) Χρ. Απόκης (2) β) Π. Σιαφαρίκας (2) X. Κοκολογιαννάκη(2) Ευ. Πετροπούλου(3)	Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις,Γ.Δάσιου, Εφαρμογές των Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων, Τομος Ι,Π.Σιαφαρίκα Εφαρμογές των Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων, Τομος Ι,Π.Σιαφαρίκα

Ο Τομέας Θεωρητικών Μαθηματικών αποφάσισε, για τους φοιτητές παλαιοτέρων ετών, να προσφέρει τα παρακάτω μαθήματα με μορφή σεμιναρίων στο χειμερινό εξάμηνο:

1. Άλγεβρα (Π. Λεντούδης – 2 ώρες)
2. Μαθηματική Ανάλυση (Α. Κοντολάτου – 2 ώρες)
3. Θεωρία Μιγαδικών Συναρτήσεων (Ν. Σάμαρης – 2 ώρες)

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

2. Μαθήματα κατά Τομέα

α) Εφαρμοσμένης Ανάλυσης

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Αναλυτική Μηχανική	Μ. Λευτάκη (4)	Μαθήματα Αναλυτικής Μηχανικής, Μ.Λευτάκη
2. Ανώτερα Μαθηματικά κι Εφαρμογές με Mathematica, Maple, κ.α Συστήματα Συμβο- λικών Υπολογισμών	Δ. Τσουμπελής (2) Β.Παπαγεωργίου (2) Στ.Δήμας-εργ. (2)	Σημειώσεις των διδασκόντων
3. Δυναμικά Συστήματα και Χάος I	A. Μπούντης (2) B. Παπαγεωργίου(2)	Δυναμικά Συστήματα & Χάος, Τομ.Α, Α.Μπούντη
4. Δυναμικά Συστήματα και Χάος II	A. Μπούντης (4)	Δυναμικά Συστήματα & Χάος, Τομ.Β, Α.Μπούντη
5. Ειδικές Συναρτήσεις	Π. Σιαφαρίκας (3) Χρ.Κοκολογιαννάκη(1)	Ειδικές Συναρτήσεις, Π. Σιαφαρίκα
6. Ειδική Θεωρία Σχετικότητας	Δ. Τσουμπελής (2) Σ. Δήμας (2)	Ειδική Θεωρία Σχετι- κότητας, Δ.Τσουμπελή
7. Εισαγωγή στην Κβαντομηχανική	A. Στρέκλας (4)	Εισαγωγή στην Κβαντο- μηχανική, Α.Στρέκλα, Σημειώσεις διδάσκοντα
8. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Φυσική	A. Στρέκλας (4)	Σύγχρονη Φυσική, Α. Στρέκλα
9. Ηλεκτροδυναμική	E. Ιωαννίδου (4)	Παν/κές Παραδόσεις Ηλεκτροδυναμικής, Ε. Ιωαννίδου
10. Θεωρία Τελεστών	E. Υφαντής (4)	Θεωρία Τελεστών, Ε. Υφαντή
11. Θέματα Μαθηματικής Φυσικής	E. Ιωαννίδου (4)	Θέματα Μαθηματικής Φυσικής, E.Ιωαννίδου

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
12. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις I	Δ. Τσουμπελής (2) I. Χιτζάζης (2)	Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις, Μέρος A, Δ. Τσουμπελή
13. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις II	Δ. Τσουμπελής (2) I. Χιτζάζης (2)	Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις, Μέρος B, Δ. Τσουμπελή
14. Μη Γραμμικές Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις	Σ. Πνευματικός (4)	Μη Γραμμικές Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις, Α. Μπούντη
15. Μηχανική II	M. Λευτάκη (4)	Μαθήματα Μηχανικής II, M. Λευτάκη
16. Μηχανική των Ρευστών I	N. Καφούσιας (2) Ε.Τζιρτζιλάκης(2)	Ρευστομηχανική I, N. Καφούσια
17. Μηχανική των Ρευστών II	N. Καφούσιας (2) Ε.Τζιρτζιλάκης(2)	Ρευστομηχανική II, N. Καφούσια
18. Ολοκληρωτικές Εξισώσεις	Π. Σιαφαρίκας (3) Ε.Πετροπούλου(1)	Ολοκληρωτικές Εξισώσεις, Π. Σιαφαρίκα
19. Ουράνιος Μηχανική	X. Ζαγούρας (4)	Ουράνιος Μηχανική, Παν/κές Παραδόσεις X. Ζαγούρα
20. Προχωρημένη Κβαντομηχανική*		
21. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις II	Φ.Ζαφειροπούλου(2) Χρ.Κοκολογιαννάκη(2)	Εφαρμογές των Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων, Τομ.II, Π.Σιαφαρίκα, Σημειώσεις διδασκόντων

---

* Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

β) Θεωρητικών Μαθηματικών

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Γενική Τοπολογία	Στ. Ηλιάδης (4)	Παν/κές Παραδόσεις Στ. Ηλιάδη
2. Γενική Τοπολογία II*		
3. Γραμμική Άλγεβρα II	Π. Λεντούδης (2) Ελ.Πετροπούλου(2)	Γραμμική ΆλγεβραII, Δ.Στρατηγόπουλου- -Α.Κοντολάτου
4. Διαφορική Γεωμετρία II	A. Κοτσιώλης (2) B. Παπαντωνίου (2)	Διαφορική Γεωμετρία -Θεωρ.Επιφανειών, B. Παπαντωνίου
5. Διαφορίσιμες Πολλαπλότητες	A. Κοτσιώλης (2) B. Παπαντωνίου (2)	Διαφορίσιμες Πολλαπλότητες, B. Παπαντωνίου
6. Θεωρία Δακτυλίων και Σωμάτων	N. Κασιμάτης (4)	Παν/κές Παραδόσεις, N. Κασιμάτη
7. Θεωρία Μέτρου και Ολοκλήρωσης	E. Υφαντής (4)	Εισαγωγή στη Θεωρία Μέτρου. Θεωρία, Ασκήσεις,Εφαρμογές, E. Υφαντή
8. Θεωρία Ομάδων	Δ.Στρατηγόπουλος(2) Ζ. Κρυφού (2)	Θεωρία Ομάδων, Δ. Στρατηγόπουλου και Σημειώσεις
9. Θεωρία Συνόλων	I. Σταμπάκης (2) Α. Καλαπόδη (2)	Θεωρία Συνόλων, Γ. Μητακίδη
10. Προβολική Γεωμετρία	B. Τζάννες (4)	Προβολική Γεωμετρία, Σ. Ηλιάδη
11. Στοιχεία Αντιμεταθε- τικής Άλγεβρας*		

* Δεν θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
12. Συναρτησιακή Ανάλυση	Δ. Ηλιόπουλος (4)	Συναρτήσεις Πραγμα- τικών Μεταβλητών, Ν. Αρτεμιάδη
13. Τανυστική Ανάλυση	Β. Παπαντωνίου (3) Γ. Καϊμακάμης (1)	Τανυστική Ανάλυση, Β. Παπαντωνίου

*γ) Παιδαγωγικής, Ιστορίας και Φιλοσοφίας
των Μαθηματικών*

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Γνωστικές Επιστήμες Δ. Σπανός (4) και Μαθηματική Παιδεία (Π3)		Εισαγ.στην Ψυχολογία, Τομ.I, N.Hayes, και Σημειώσεις Δ.Σπανού
2. Διατεταγμένα Σύνολα και Άλγεβρες Λογικής	Π. Καραζέρης (4)	Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, Π. Καραζέρη
3. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία	Κ. Δρόσος (2) Δ. Σπανός (2)	Η Επιστημολογία των Μαθηματικών, Γ. Ρουσόπουλου
4. Επιστήμη-Τεχνο- λογία-Κοινωνία	M.Μπουντου- ρίδης(4)	Παν/κές Παραδόσεις, Μ. Μπουντουρίδη
5. Η Διδακτική και το Περιεχόμενο της Γεωμετρίας Μετασχηματισμών	Α. Πατρώνης (4)	Εισαγωγή στη Μαθη- ματική Σκέψη,Τόμ.1, Κ. Δρόσου
6. Θέματα Μαθηματικής Δ. Σπανός (4) Παιδείας (Π1)		Σύγχρονες Θεωρήσεις και Έρευνες στη Μαθηματική Παιδεία, Α.Πατρώνη-Δ.Σπανού

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
7. Θεμέλια των Μαθηματικών	K. Δρόσος (4)	Παν/κές Παραδόσεις, Κ. Δρόσου
8. Θεωρία Μοντέλων	K. Δρόσος (4)	Στοιχεία Θεωρ.Μοντέλων & Απειροστικής Ανάλυσης, K.Δρόσου
9. Ιστορία των Μαθηματικών	E. Παπαδοπετράκης (4)	Ιστορικές Ρίζες των Στοιχειωδών Μαθηματικών, Bunt-Jones-Bedient
10. Περιήγηση στα Μαθηματικά	II. Καραζέρης (4)	Εισαγ.στη Μαθηματική Σκέψη,Τόμ.I,K.Δρόσου
11. Στρατηγικές Διδασκαλίας και Επίλυση Προβλημάτων στα Μαθηματικά (Π4)	A. Πατρώνης (4)	Πώς να το λύσω,G.Polya, επιμέλεια A.Πατρώνη,& Σημειώσεις στη Διαδικασία Επίλυσ.Προβλημάτων, K.Δρόσου-A.Πατρώνη
12. Σύγχρονη Πραγμάτ. των Στοιχειωδών Μαθηματικών (Π5)	A. Πατρώνης (2) Δ. Σπανός (2)	Πανεπιστημιακές Παραδόσεις, A.Πατρώνη-Δ.Σπανού
13. Φυσικές Γλώσσες και Μαθηματικός Λόγος (Π2)	E. Παπαδοπετράκης (4)	Φυσικές Γλώσσες και Μαθηματικός Λόγος, Παν/κές Παραδόσεις E. Παπαδοπετράκη

δ) Στατιστικής, Θεωρίας Πιθανοτήτων και Επιχειρησιακής Έρευνας

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Ασφαλιστικά Μαθηματικά	B. Παπακωνσταντίνου (4)	Παν/κές Παραδόσεις B. Παπακωνσταντίνου

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

2. Γραμμικά Μοντέλα	Φ. Αλεβίζος (4)	Εφαρμοσμένη Ανάλυση Παλινδρόμησης, N.Draper-H.Smith
3. Ειδικά Θέματα Πιθανοτήτων και Στατιστικής	A. Φιλίππου (2) E. Μαχρή (2)	Παν/κές Παραδόσεις: Ειδικά Θέματα Στατιστικής α) Στατιστική Πληροφορία, β) Προσομοίωση, γ) Γενικευμ. Διαχριτές Κατανομές, A.Φιλίππου-Ε.Μαχρή
4. Εισαγωγή στην Ανάλυση Δεδομένων	(Εκκρεμεί η ανάθεση του μαθήματος)	
5. Επιχειρησιακή Έρευνα	X. Μπότσαρης (2)	Επιχειρησιακή Έρευνα, X. Μπότσαρη
6. Θεωρία Δειγματοληψίας	Σ. Περίδη (2) Στ. Κουρούκλης (2) N. Τσερπές (2)	Παν/μιακές Παραδόσεις: Εισαγωγή στη Θεωρία Δειγματοληψίας, και Τί είναι Επισκόπηση, των Ferber <i>et all</i> Θεωρία Πιθανοτήτων, Γ. Ρούσσα (επιμ.- μετάφρ.:Δ.Ιωαννιδης)
7. Θεωρία Πιθανοτήτων II	α) A. Φιλίππου (4) β) E. Μαχρή (4)	Γραμμικός Προγραμ- ματισμός και Θεωρία Παιγνίων, X.Μπότσαρη
8. Μαθηματικός Προγραμματισμός	X. Μπότσαρης (4) Σ. Περίδη (2)	Παν/κές Παραδόσεις B.Παπακωνσταντίνου
9. Οικονομικά Μαθηματικά	B. Παπακωνστα- ντίνου (4)	Στατιστική Συμπερα- σματολογία: Ελεγχος Υποθέσεων, Τόμος II,
10. Στατιστική II	Στ. Κουρούκλης (4)	Γ. Ρούσσα
11. Στοχαστικές Διαδικασίες	E. Μαχρή (4)	Θεωρία Στοχαστικ.Δια- δικασιών, X. Λάγκαρη
12. Στοχαστική Ανάλυση	B. Παπακωνστα- ντίνου (4)	Παν/κές Παραδόσεις B.Παπακωνσταντίνου

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

ε) Υπολογιστικών Μαθηματικών και Πληροφορικής

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας	Φ. Βάλβη (4)	Παν/κές Παραδόσεις, Φ.Βάλβη & Σημειώσεις
2. Αριθμητική Ανάλυση II	K. Ιορδανίδης (4)	Εφαρμοσμένη Αριθμητική Ανάλυση, K.Ιορδανίδη, Σημειώσεις διδάσκοντα
3. Αριθμητική Επίλυση Διαφορικών Εξισώσεων με Μερικές Παραγώγους	K. Ιορδανίδης (4)	Παν/κές Παραδόσεις K. Ιορδανίδη
4. Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων	M. Βραχάτης (2) B. Καλαντώνης (2)	Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων,M.Βραχάτη
5. Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμ- μικών Αλγεβρικών και Τυπερβατικών Εξισώσεων	M. Βραχάτης (2) E. Λάσκαρη (2)	Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμ- μικών Αλγεβρικών και Τυπερβατικών Εξισώσεων, M. Βραχάτη
6. Αυτόματα και Τυπικές Γλώσσες	M.Μπουντουρίδης(4)	Σημειώσεις M.Μπου- ντουρίδη
7. Βάσεις Δεδομένων	Δ. Καββαδίας (4)	Θεμελιώδεις Αρχές Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων, Τόμ.I,II Elmasi/Navathe
8. Γλώσσες Προγραμματισμού I	O. Ράγγος (4)	Παν/κές Παραδόσεις O. Ράγγου
9. Γλώσσες Προγραμματισμού II	O. Ράγγος (4)	Παν/κές Παραδόσεις O. Ράγγου
10. Διαχριτά Μαθηματικά I	Φ. Βάλβη (4)	Στοιχεία Διαχριτών Μαθηματικών,C.L.Liu, Σημειώσεις Φ.Βάλβη
11. Διαχριτά Μαθηματικά II	X. Ζαγούρας (4)	Στοιχεία Διαχριτών Μαθηματικών,C.L.Liu, Σημειώσεις X.Ζαγούρα

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u>	<u>Συγγράμματα</u>
	<u>Φροντιστήριο</u>	
12. Δίκτυα Υπολογιστών Μ.Μπουντουρίδης(4)		Δίκτυα Επικοινωνιών, Jean Warland
13. Δομές Δεδομένων ΙΙ. Αλεβίζος (4)		Παν/κές Παραδόσεις Π. Αλεβίζου
14. Εισαγωγή στην Ανά- λυση Διαστημάτων Θ. Γράφα (4)		Παν/κές Παραδόσεις Θ. Γράφα
15. Εφαρμογές Η/Υ Κ. Γούδας (4)		Η/Υ-Συστήματα Πλη- ροφοριών, Κ.Γούδα
16. Θεωρία Αλγορίθμων ΙΙ. Αλεβίζος (4)		Παν/κές Παραδόσεις Π. Αλεβίζου
17. Λειτουργικά Συστήματα Δ. Καββαδίας (4)		Σύγχρονα Λειτου- ργικά Συστήματα, A. Tanenbaum
18. Λογικός Προγραμματισμός Ο. Ράγγος (4)		Από τη Λογική στο Λο- γικό Προγραμματισμό & τη Prolog, Γ.Μητακίδη, Σημειώσεις Ο. Ράγγου
19. Μεταφραστές Ι ΙΙ. Πιντέλας (4)		Παν/κές Παραδόσεις Π. Πιντέλα
20. Μικροϋπολογιστές Μ. Βραχάτης (2)		Μικροϋπολογιστές, Μ.Βραχάτη-Σ.Παπαδάκη
21. Τεχνολογία Λογισμικού ΙΙ. Πιντέλας (4)		Εισαγωγή στην Τεχνο- λογία Λογισμικού, Σ. Σκορδαλάκη
22. Υπολογιστική Δυναμική Κ. Γούδας (4)		Μαθήματα Μηχανικής Τόμος Β, Κ. Γούδα
23. Υπολογιστική Πολυπλοκότητα Δ. Καββαδίας (4)		Σημειώσεις διδάσκοντα
24. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική Ι Ν. Καφούσιας (2)		Υπολογιστική Ρευστο- δυναμικήΙ,Ν.Καφούσια
25. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική ΙΙ Ε.Τζιρτζιλάκης(2)	Ν. Καφούσιας (2)	Υπολογιστική Ρευστο- δυναμικήΙΙ,Ν.Καφούσια
	Ε.Τζιρτζιλάκης(2)	

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

3. Μαθήματα προσφερόμενα από άλλα Τμήματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Παράδοση</u> <u>Φροντιστήριο</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Αστροφυσική (Τμήμα Φυσικής)	Γ.Αντωνακόπουλος(2) Α. Φλογαίτη (2)	Εισαγωγή στην Αστροφυσική, Γ. Αντωνακόπουλου
2. Μαθηματική Αστρονομία (Τμήμα Φυσικής)	Γ.Αντωνακόπουλος(2) Α. Φλογαίτη (2)	Μαθηματική Αστρονομία, Γ. Αντωνακόπουλου
3. Μετεωρολογία I (Τμήμα Φυσικής)	I. Μαντάς (4)	Παν/κές Σημειώσεις Εισαγωγή στη Μετεω- ρολογία, Χ.Χαλδούπη
4. Μετεωρολογία II (Τμήμα Φυσικής)	I. Μαντάς (4)	

4. Μαθήματα προσφερόμενα σε άλλα Τμήματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Εξ. Ανάθεση</u>	<u>Συγγράμματα</u>
1. Γενικά Μαθηματικά I (Τμήμα Γεωλογίας)	1ο Χρ.Κοκολογιαννάκη(3)	Γενικά Μαθηματικά, Schaum, F. Ayres και Σημειώσεις Χρ. Κοκολογιαννάκη
2. Γενικά Μαθηματικά II (Τμήμα Γεωλογίας)	2ο Χρ.Κοκολογιαννάκη(3)	Εφαρμογές των Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων Τόμος I, ΙΙ. Σιαφαρίκα
3. Γεωμαθηματικά (Τμήμα Γεωλογίας)	3ο Ν. Τσερπές (4)	Παν/κές Παραδόσεις Β. Παπακωνσταντίνου

Αναθέσεις μαθημάτων και συγγράμματα

<u>Μαθήματα</u>	<u>Εξ. Ανάθεση</u>	<u>Συγγράμματα</u>
4. Εφαρμοσμένα Μαθηματικά (Τμ.Φαρμακευτικής)	1ο Σ. Ζαφειρίδου (2) Ελ.Πετροπούλου(2)	Πραγματική Ανάλυση, Τόμος Α, Δ. Στρατηγόπουλου
5. Μαθηματικά (Τμήμα Βιολογίας)	1ο Φ. Ζαφειροπούλου(2) Κ. Βλάχου (2)	
6. Μαθηματικά I (Τμήμα Χημείας)	1ο Χρ.Κοκολογιαννάκη(3) Ι. Σταμπόλας (1)	Ανώτερα Μαθηματικά, Schaum, M.R.Spiegel, Εφαρμογές των Σ.Δ.Ε Τόμος Ι, Π. Σιαφαρίκα
7. Μαθηματικά II (Τμήμα Χημείας)	2ο Β. Παπαγεωργίου (4)	Σημειώσεις Β. Παπαγεωργίου
8. Μαθηματικά για Οικονομολόγους I (Τμήμα Οικονο- μικών Επιστημών)	1ο Φ. Ζαφειροπούλου(2) α)Μ.Αποστολοπούλου(1) β)Μ.Αποστολοπούλου(1)	
9. Μαθηματικά για Οικονομολόγους II (Τμήμα Οικονο- μικών Επιστημών)	2ο Φ. Ζαφειροπούλου(2) α) Π. Σούλης (2) β) Π. Σούλης (2)	
10. Μεταφραστές (Τμ.Μηχανικών Η/Υ & Πληροφορικής)	7ο Π. Πιντέλας (3)	Παν/κές Παραδόσεις Π. Πιντέλα

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

Γ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού

1. Άλγεβρα

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων.

Εισαγωγικά – υπομνήσεις (ομάδες, υποομάδες, ομομορφισμοί, κανονικές υποομάδες). Ταξινόμηση κυκλικών ομάδων. Ομάδες μεταθέσεων. Θεώρημα Cayley. Κυκλικές ομάδες, γεννήτορες κυκλικών ομάδων. Ομάδες – πηλίκα, Θεωρήματα ισομορφισμών ομάδων. Δακτύλιοι και σώματα, ακέραιες περιοχές, ομομορφισμοί – ισομορφισμοί δακτυλίων. Το σώμα – πηλίκο μιας ακέραιας περιοχής. Δακτύλιοι πολυωνύμων. Ανάλυση πολυωνύμων πάνω σε σώμα, ανάγωγα πολυώνυμα. Πρώτα, maximal και κύρια ιδεώδη. Δακτύλιοι – πηλίκα. Κύριοι δακτύλιοι, περιοχές κυρίων ιδεωδών. Δακτύλιοι μονοσήμαντης ανάλυσης. Ευκλείδειοι δακτύλιοι. Ακέραιοι του Gauss και στάθμες.

2. Αναλυτική Γεωμετρία

Διανύσματα. Πράξεις διανυσμάτων. Γραμμικώς εξηρτημένα και γραμμικώς ανεξάρτητα συστήματα διανυσμάτων. Προσανατολισμός του επιπέδου και του χώρου. Συστήματα συντεταγμένων στο επίπεδο και στο χώρο (γενικό, ορθοκανονικό και πολικό). Μετασχηματισμοί συστημάτων συντεταγμένων. Διανυσματική Άλγεβρα (εσωτερικό, εξωτερικό και μικτό γινόμενο). Ευθεία και επίπεδο στο χώρο. Διάφοροι τύποι καμπυλών και επιφανειών. Καμπύλες δευτέρου βαθμού επί του επιπέδου. Αναλλοίωτοι καμπυλών δευτέρου βαθμού. Γενική θεωρία καμπυλών δευτέρου βαθμού. Επιφάνειες δευτέρου βαθμού. Κανονικές εξισώσεις. Ιδιότητες επιφανειών δευτέρου βαθμού. Γενική θεωρία επιφανειών δευτέρου βαθμού.

3. Αριθμητική Ανάλυση I

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Πραγματική Ανάλυση I.

Εισαγωγή (σφάλματα, υπολογισμός της τιμής πολυωνύμου και των παραγώγων του σε γνωστό σημείο). Πεπερασμένες διαφορές (προς τα εμπρός διαφορές, προς τα πίσω διαφορές, κεντρικές διαφορές, μετάδοση σφαλμά-

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

των σε πίνακα διαφορών, γραμμικοί τελεστές διαφορών). Παρεμβολή (τύποι παρεμβολής που χρησιμοποιούνται στις πεπερασμένες διαφορές, τύπος παρεμβολής Lagrange). Αριθμητική παραγώγιση (τύπος αριθμητικής παραγώγισης, αριθμητική παραγώγιση με τη μέθοδο των προσδιοριστέων συντελεστών). Αριθμητική ολοκλήρωση (κλειστοί τύποι Newton – Cotes, αριθμητική ολοκλήρωση με τη μέθοδο των προσδιοριστέων συντελεστών). Αριθμητική επίλυση εξισώσεων (μέθοδοι: διχοτόμησης, γραμμικής παρεμβολής, γενική επαναληπτική, Newton – Raphson). Norms διανυσμάτων και πινάκων (norms διανύσματος, norms πίνακα, σύγκλιση ακολουθιών διανυσμάτων και πινάκων). Αριθμητική επίλυση γραμμικών συστημάτων (μέθοδοι: απαλοιφής Gauss, απαλοιφής Jordan, γενική επαναληπτική, Jacobi, Gauss – Seidel).

4. Γραμμική Άλγεβρα I

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Άλγεβρα και θεωρία Συνόλων.

Διανυσματικοί χώροι (ορισμός του διανυσματικού χώρου, βάση και διάσταση διανυσματικού χώρου, υπόχωροι διανυσματικού χώρου, γραμμικές συναρτήσεις, ισομορφισμοί διανυσματικών χώρων). Πίνακες (ο χώρος των πινάκων, πράξεις με πίνακες, δύναμη πίνακα, ανάστροφος πίνακας ενός πίνακα, ισομορφισμός των πινάκων και των γραμμικών συναρτήσεων, στοιχειώδεις πίνακες, τάξη πίνακα, τάξη γραμμικής συνάρτησης, άλγεβρες πινάκων και ενδομορφισμών). Ορίζουσες (ορίζουσες β' τάξης, μεταθέσεις, ορίζουσες ν' τάξης, υπολογισμός της τάξης πίνακα με ορίζουσες). Γραμμικά συστήματα (λύση γραμμικών συστημάτων με γραμμοπράξεις, με ορίζουσες, με την τάξη πίνακα). Διαγωνοποίηση (ιδιοτιμές, ιδιοδιανύσματα, διαγωνοποίηση πινάκων). Χώροι με εσωτερικό γινόμενο.

5. Διαφορική Γεωμετρία

Προαπαιτούμενη γνώση: Γραμμική Άλγεβρα, Πραγματική Ανάλυση I-IV, Αναλυτική Γεωμετρία, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I.

Εννοια της καμπύλης, εφαπτομένη ομαλής καμπύλης, μήκος τόξου – φυσική παράμετρος. Συνοδεύον τρίεδρο του Frenet, καμπυλότητα και στρέψη. Πρώτη, δεύτερη και τρίτη σφαιρική δείκτρια ομαλής καμπύλης. Διάνυσμα του Darboux. Εξειλιγμένες και ενειλιγμένες καμπύλης, γενικευμένες έλικες. Θεμελιώδες θεώρημα των καμπυλών. Κανονική παράσταση καμπύλης. θεωρία επαφής. Εγγύτατη σφαίρα – Πολική καμπύλη. Ολική θεωρία καμπυλών. Θεωρία περιβαλλουσών. Ομαλές επιφάνειες, εφαπτόμενο επίπεδο, πρώτη θεμελιώδης μορφή, εμβαδό επιφάνειας. Καμπύλες πάνω σε επιφάνεια, γωνία

Περιεχόμενο μαθημάτων – Υποχρεωτικά Κορμού

αυτών. Δεύτερη θεμελιώδης μορφή και ασυμπτωτικές καμπύλες. Καμπυλότητα επίπεδων τομών επιφάνειας, καμπυλότητα Gauss και μέση καμπυλότητα επιφάνειας.

6. Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων

Προτασιακός λογισμός, στοιχειώδεις πράξεις επί των συνόλων, διμελείς σχέσεις, σχέσεις ισοδυναμίας – διατάξεως, συναρτήσεις. Θεμελίωση του συνόλου $\mathbb{N}$ των φυσικών (Peano), αρχή επαγωγής, αξίωμα καλής διάταξης, θεμελίωση των συνόλων $\mathbb{Z}$ των ακεραίων και $\mathbb{Q}$ των ρητών. Πληθάριθμος, πεπερασμένα – αριθμήσιμα – υπεραριθμήσιμα σύνολα, θεώρημα Cantor, αρχή του συνεχούς. Συνδυαστική : μεταθέσεις, διατάξεις, συνδυασμοί. Διαιρετότητα των ακεραίων, μ.κ.δ., ε.κ.π., θεμελιώδες θεώρημα της αριθμητικής, ισοδυναμίες modulo n , θεωρήματα Fermat – Euler – κινέζικο. Άλγεβρικές δομές : ομάδα, δακτύλιος, σώμα. Υποομάδα, θεώρημα Lagrange, κανονική υποομάδα, ομάδα πηλίκο, ομομορφισμοί, κυκλική ομάδα.

7. Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών

Μέρος A' – Εισαγωγή στην Πληροφορική: Ιστορική αναδρομή της εξέλιξης των υπολογιστών. Περιγραφή συστατικών στοιχείων υπολογιστή. Αριθμητικά συστήματα. Δυαδικό σύστημα. Η μνήμα, μονάδες αποθήκευσης, εισόδου – εξόδου, ελέγχου, καταγραφείς, κανάλια επικοινωνιών. Αριθμητική μονάδα. Η αριθμητική στον υπολογιστή – πράξεις. Αποθήκευση και ανάκληση πληροφορίας. Μεταφορά δεδομένων – στοιχεία δικτύων. Στοιχεία άλγεβρας Boole. Λογικά κυκλώματα. Η λειτουργία του υπολογιστή, λογισμικό συστήματος (λειτουργικό σύστημα, μεταφραστές, κ.λπ.). Συμβολική γλώσσα μηχανής. Εξάσκηση των φοιτητών στο Εργαστήριο.

Μέρος B' – Βασικές Αρχές Προγραμματισμού: Ανάλυση προβλήματος. Η έννοια του αλγορίθμου. Σχεδιασμός, περιγραφή και αναπαράσταση αλγορίθμου (διάγραμμα ροής – φευδοκώδικας). Η έννοια του προγράμματος. Γλώσσες προγραμματισμού. Βασικές εντολές προγραμματισμού. Επιλογή και επανάληψη. Υποπρογράμματα. Αναδρομή. Τεχνικές εκσφαλμάτωσης, τεκμηρίωση προγράμματος. Εφαρμογή σε FORTRAN 90. Εξάκηση στο Εργαστήριο.

8. Θεωρία Μιγαδικών Συναρτήσεων

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-IV, Αναλυτική Γεωμετρία.

Άλγεβρα των μιγαδικών αριθμών. Η γεωμετρική αναπαράσταση των

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

μιγαδικών αριθμών. Εισαγωγή στην έννοια της αναλυτικής συνάρτησης. Στοιχειώδης θεωρία δυναμοσειρών. Λογάριθμοι και τριγωνομετρικές σειρές. Συμμορφικότητα (τάξη και κλειστές καμπύλες, αναλυτικές συναρτήσεις σε χωρία, σύμμορφη απεικόνιση). Μιγαδική ολοκλήρωση (βασικά θεωρήματα, ολοκληρωτικός τύπος του Cauchy, τοπικές ιδιότητες αναλυτικών συναρτήσεων, γενική μορφή του θεωρήματος του Cauchy, ανώμαλα σημεία, η αρχή του μεγίστου, ολοκληρωτικά υπόλοιπα). Σειρές (αν σε δυναμοσειρές, η σειρά Taylor, η σειρά Laurent).

9. Θεωρία Πιθανοτήτων I

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Συνόλων, Πραγματική Ανάλυση.

Βασικές συνολοθεωρητικές έννοιες και πράξεις. Εισαγωγή στις έννοιες του σώματος και σ-σώματος και σχετικές ιδιότητες. Πείραμα τύχης, δειγματοχώρος, γεγονός, ορισμοί της πιθανότητας και βασικές πιθανοθεωρητικές έννοιες. Προσθετικό θεώρημα και θεώρημα συνέχειας. Στοιχεία συνδυαστικής ανάλυσης και πιθανοθεωρητικές εφαρμογές. Δεσμευμένη πιθανότητα και στοχαστική ανεξαρτησία. Πολλαπλασιαστικό θεώρημα, θεώρημα ολικής πιθανότητας και θεώρημα του Bayes. Μονοδιάστατες διακριτές και συνεχείς τυχαίες μεταβλητές. Συνάρτηση κατανομής, πυκνότητα πιθανότητας και οριακές σχέσεις μεταξύ διακριτών κατανομών. Μέση τιμή, διασπορά και τυπική απόκλιση, ροπές, κορυφή, διάμεσος και ποσοστιαία σημεία της κατανομής των τυχαίων μεταβλητών. Ανισότητα Tschebichev.

10. Μαθηματική Ανάλυση

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I.

Επανάληψη στους πληθαρίθμους (σύγκριση πληθαρίθμων, αριθμήσιμα και μη αριθμήσιμα σύνολα, εφαρμογές). Ορισμός και παραδείγματα μετρικών χώρων και η φυσική τους τοπολογία (ειδικά, διάφορες μετρικές επί του $\mathbb{R}$, οι χώροι $C[a, b]$, l_2 και ο διακριτικός). Θεμελιώδεις έννοιες και προτάσεις της Γενικής Τοπολογίας (σημεία συσσώρευσης, μεμονωμένα, κλειστό περίβλημα, παντού πυκνό υποσύνολο, χ.α, βασικές προτάσεις επ' αυτών). Ανοικτά και κλειστά σύνολα επί του $\mathbb{R}$, σύνολο του Cantor. Συνεχείς απεικονίσεις, ομοιομορφισμός δυο τοπολογικών χώρων. Πλήρεις μετρικοί χώροι, θεώρημα Cantor για πλήρεις χώρους. Ουδαμού πυκνά σύνολα, θεωρήματα Baire. Ομοιόμορφη συνέχεια. Συμπαγή σύνολα. Η ιδιότητα Bolzano - Weierstrass σε μετρικούς χώρους. Ο αριθμός του Lebesgue μιας κάλυψης, πλήρως φραγμένοι μετρικοί χώροι. Στοιχεία Γενικής Τοπολογίας.

Περιεχόμενο μαθημάτων – Υποχρεωτικά Κορμού

11. Μαθηματική Λογική

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων.

Η γλώσσα του Προτασιακού Λογισμού, λογικοί πίνακες, αποτιμήσεις αλήθειας, αληθοπίνακες, ταυτολογίες και λογική ισοδυναμία. Επάρκεια λογικών συνδέσμων, κανονικές μορφές, λογικά κυκλώματα. Η έννοια της λογικής συνέπειας, ανεξάρτητα σύνολα προτάσεων, συμπερασματικά σχήματα. Η αξιωματική μέθοδος των αποδείξεων. Αποδείξεις με ταμπλώ Beth, ορθότητα, πληρότητα και το θεώρημα του συμπαγούς. Η γλώσσα του κατηγορηματικού λογισμού, τύποι, προτάσεις, σημασιολογία και ο ορισμός της αλήθειας. Αποδείξεις με ταμπλώ Beth και πληρότητα του κατηγορηματικό λογισμού.

12. Μηχανική I

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-IV, Αναλυτική Γεωμετρία, Γραμμική Άλγεβρα I.

Κλασική γεωμετρική δομή του χωρο - χρόνου. Ομάδα μετασχηματισμών του Γαλιλαίου. Αρχές του Νεύτωνα. Αδρανειακά και μη αδρανειακά συστήματα αναφοράς. Θεμελιώδης εξίσωση της κλασικής Μηχανικής. Διατηρητικά και μη διατηρητικά πεδία δυνάμεων. Ταλαντώσεις. Κεντρικά πεδία δυνάμεων. Νόμος παγκόσμιας έλξης και το πρόβλημα του Kepler. Προσδιορισμός και κίνηση κέντρου μάζας διακριτών και συνεχών συστημάτων. Θεσεογραφικός χώρος στερεού σώματος. Τελεστής αδράνειας. Ενέργεια περιστροφής και ελλειψοειδές αδράνειας. Εξισώσεις κίνησης του στερεού. Από την εξίσωση του Νεύτωνα στις εξισώσεις Lagrange και Hamilton. Βασικές εφαρμογές.

13. Πραγματική Ανάλυση I

Αξιωματική θεμελίωση πραγματικών αριθμών (πράξεις, διάταξη, πληρότητα, μέθοδος μαθηματικής επαγωγής). Όριο συνάρτησης, συνέχεια συνάρτησης (απόσταση στο $\mathbb{R}$, ανοικτά υποσύνολα, συνοριακά σημεία, όριο, ιδιότητες, συνέχεια σε σημείο, θεωρήματα ενδιαμέσων τιμών, ακροτάτων τιμών, συνέχεια αντίστροφης και μονότονης συνάρτησης, ομαλή συνέχεια). Παράγωγοι και διαφορικά (παράγωγος συνάρτησης, γεωμετρική σημασία, κανόνες διαφόρισης, διαφορικό συνάρτησης παράγωγοι και διαφορικά ανώτερης τάξης, συνθήκες διαφορισμότητας, θεωρήματα Rolle, Μέσης Τιμής, Taylor, Mac-Laurin). Αόριστο ολοκλήρωμα (παράγουσα, μέθοδοι υπολογισμού). Ορισμένο ολοκλήρωμα (ολοκλήρωση κατά Riemann, ιδιότητες, θεμελιώδες θεώρημα Απειροστικού Λογισμού, εφαρμογές).

14. Πραγματική Ανάλυση II

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I.

Μελέτη πραγματικών συναρτήσεων μιας μεταβλητής: ακρότατα, σημεία καμπής, ασύμπτωτες και γραφική παράσταση της συνάρτησης $y = f(x)$, καμπύλες δοσμένες παραμετρικά. Σειρές αριθμών: χριτήρια σύγκλισης θετικών σειρών, απόλυτη σύγκλιση σειράς, εναλλασσόμενες σειρές, θετικό μέρος και αρνητικό μέρος σειράς, αναδιάταξη σειράς, πράξεις επί των σειρών, παρενθέσεις στις σειρές, γινόμενο σειρών. Γενικευμένα ολοκληρώματα: είδη γενικευμένων ολοκληρωμάτων, χριτήρια σύγκλισης, μετασχηματισμός Laplace και οι εφαρμογές του στον υπολογισμό των γενικευμένων ολοκληρωμάτων και στην επίλυση των διαφορικών εξισώσεων. Ακολουθίες συναρτήσεων και σειρές συναρτήσεων. Ομοιόμορφη σύγκλιση. Δυναμισειρές.

15. Πραγματική Ανάλυση III

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-II, Αναλυτική Γεωμετρία.

Συναρτήσεις δύο μεταβλητών. Συνέχεια σ' ένα σημείο. Συνέχεια σε ένα χωρίο. Μερική παράγωγος. Ολικά διαφορικά. Διαφορίσιμες συναρτήσεις. Σύνθετες συναρτήσεις. Συναρτήσεις τριών μεταβλητών. Ομογενείς συναρτήσεις. Ανώτερες παράγωγοι. Θεώρημα του Schwarz. Πεπλεγμένες συναρτήσεις. Μετασχηματισμός συντεταγμένων. Ιακωβιανές. Θεώρημα Μέσης Τιμής για την $f(x, y)$. Θεώρημα του Taylor για την $f(x, y)$. Ακρότατα της $f(x, y)$. Δεσμευμένα ακρότατα. Πολλαπλασιαστές του Lagrange. Διπλό ολοκλήρωμα πάνω σ' ένα ορθογώνιο. Συνθήκη ολοκληρωσιμότητας. Συνέχεια ενός ολοκληρώματος. Διπλό ολοκλήρωμα στο εσωτερικό μιας καμπύλης. Διπλά και επάλληλα ολοκληρώματα. Στοιχειώδες εμβαδόν. Άλλαγή μεταβλητών στο διπλό ολοκλήρωμα. Τριπλό ολοκλήρωμα πάνω σ' ένα ορθογώνιο πρίσμα. Στοιχειώδης όγκος. Τριπλά και επάλληλα ολοκληρώματα. Στοιχεία θεωρίας Μέτρου.

16. Πραγματική Ανάλυση IV

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-III, Αναλυτική Γεωμετρία, Γραμμική Αλγεβρα I.

Διανυσματική ανάλυση. Άλγεβρα διανυσμάτων, διανυσματική συνάρτηση, όριο, παράγωγος, διανυσματικά και βαθμωτά πεδία, μερική παράγωγος, παράγωγος κατά διεύθυνση. Θεωρία καμπυλών, τύποι Frenét, καμπυλότητα, στρέψη, μήκος καμπύλης. Θεωρία επιφανειών, καμπύλες πάνω σε επιφάνεια,

Περιεχόμενο μαθημάτων – Υποχρεωτικά Κορμού

εμβαδόν επιφάνειας. Διαφορικοί τελεστές, βάθμωση, απόκλιση και στροβιλισμός, εξίσωση Laplace. Καμπυλόγραμμες συντεταγμένες. Επικαμπύλια ολοκληρώματα α' και β' είδους. Θεώρημα του Green. Ολοκληρώματα ανεξάρτητα του δρόμου ολοκλήρωσης, αστρόβιλα πεδία, έργο δύναμης. Επιφανειακά ολοκληρώματα α' και β' είδόντων. Τα θεωρήματα Stokes και Gauss. Σωληνοειδή πεδία. Εφαρμογές στην Φυσική, κέντρα μάζας και ροπές αδράνειας, η εξίσωση συνεχείας, ο νόμος του Gauss. Σειρές Fourier. Ορθογώνια σύνολα, το θεώρημα Bessel. Κλειστά και πλήρη ορθοκανονικά σύνολα, το θεώρημα Parseval, Θεώρημα σύγκλισης. Εφαρμογές.

17. Στατιστική I

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Πιθανοτήτων.

Η έννοια του πληθυσμού, του δείγματος και της παραμέτρου. Γενικά περί εκτίμησης μέτρων. Κριτήρια επιλογής εκτιμητών, μέσο τετραγωνικό σφάλμα, αμερόληπτοι εκτιμητές. Ανισότητα Cramer – Rao και στατιστική πληροφορία κατά Fisher. Επάρκεια, πληρότητα, ΑΟΕΔ εκτιμητές. Εκτίμηση σε εκθετικές οικογένειες κατανομών. Θεώρημα Basu, ανεξαρτησία δειγματικού μέσου και δειγματικής διασποράς σε κανονικούς πληθυσμούς. Δειγματικές κατανομές (χ^2, t, F). Μέθοδος μέγιστης πιθανοφάνειας και μέθοδος ροπών. Στοιχεία στατιστικής θεωρίας αποφάσεων, συνάρτηση ζημίας και συνάρτηση κινδύνου. Εκτιμητές Bayes και minimax. Διαστήματα εμπιστοσύνης, ποσότητα οδηγός. Ασυμπτωτικά διαστήματα εμπιστοσύνης. Εφαρμογές σε κανονικούς και διωνυμικούς πληθυσμούς.

18. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I.

Βασικές έννοιες των συνήθων διαφορικών εξισώσεων. Στοιχεία από τη θεωρία ύπαρξης, μοναδικότητας και παραμετρικής εξάρτησης για εξισώσεις πρώτης τάξης. Εξισώσεις πρώτης τάξης πρώτου και ανώτερου βαθμού. Εξισώσεις ανώτερης τάξης. Γενική θεωρία γραμμικών διαφορικών εξισώσεων. Τεχνικές επίλυσης διαφορικών εξισώσεων με σταθερούς και μη σταθερούς συντελεστές. Ποιοτική μελέτη των λύσεων της διαφορικής εξίσωσης: $f'(x) + U(x)f(x) = 0$ (περιοδικές λύσεις, θεώρημα Floquet, θεωρήματα σύγκρισης Sturm). Εφαρμογές των συνήθων διαφορικών εξισώσεων σε διάφορους τομείς των μαθηματικών, καθώς και φυσικών, ανθρωπιστικών, οικονομικών επιστημών και επιστημών υγείας.

2. Μαθήματα κατά Τομέα

α) Τομέας Εφαρμοσμένης Ανάλυσης

1. Αναλυτική Μηχανική

Προαπαιτούμενη γνώση: Μηχανική.

Γενικευμένες συντεταγμένες. Δεσμοί και κατηγορίες αυτών. Πραγματικές και δυνατές μετατοπίσεις. Ιδανικοί δεσμοί. Εξισώσεις Lagrange α' είδους (με προσδιοριστέους πολλαπλασιαστές). Αρχή Hamilton, συνάρτηση Lagrange. Εξισώσεις Lagrange β' είδους. Διερεύνησή τους. Αρχές διατήρησης φυσικών μεγεθών (ενέργειας, ορμής, ορμορροπής). Εξισώσεις Hamilton. Φυσική εφικηνεία της συνάρτησης Hamilton. Αγκύλες Poisson. Θεμελιώδεις αγκύλες Poisson. Κανονικοί μετασχηματισμοί. Παραδείγματα. Εξίσωση Hamilton – Jacobi. Αγκύλες Poisson και κανονικοί μετασχηματισμοί. Ορμορροπή και αγκύλες Poisson. Εξισώσεις κίνησης και αγκύλες Poisson. Θεώρημα Poisson. Μεταβλητές δράσης-γωνίας.

2. Ανώτερα Μαθηματικά κι Εφαρμογές με Mathematica, Maple, κ.α Συστήματα Συμβολικών Υπολογισμών

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-II.

Γραφήματα συναρτήσεων μιάς και δύο ανεξάρτητων ματαβλητών. Ανάλυση συναρτήσεων: Όρια, παράγωγοι, ολοκληρώματα, αναπτύγματα Taylor, σειρές Fourier. Ορθογώνια πολυώνυμα και ειδικές συναρτήσεις. Ολοκληρωτικοί μετασχηματισμοί: Fourier, Laplace, Mellin, Hilbert, Abel κ.λπ. Διανυσματικός λογισμός: Πίνακες, ιδιοδιανύσματα, ιδιοτιμές, γραφική αναπαράσταση διανυσματικών πεδίων, απόκλιση, στροβιλισμός, τελεστής Laplace, συστήματα ορθογώνιων συντεταγμένων, επικαμπύλια και πολλαπλά ολοκληρώματα. Ταξινόμηση, επίλυση και γραφική αναπαράσταση λύσεων ΣΔΕ και ΜΔΕ. Υπολογισμός των ομάδων συμμετρίας ΔΕ και κατασκευή λύσεων ομοιότητας (similarity solutions). Παραμετρική αναπαράσταση και γραφήματα καμπυλών και επιφανειών του $\mathbb{R}^3$. Υπολογισμός καμπυλότητας και στρέψης καμπυλών, συμβόλων Christoffel, καμπυλότητας Gauss και μέσης καμπυλότητας επιφανειών. Τανυστικός και εξωτερικός λογισμός.

3. Δυναμικά Συστήματα και Χάος I

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-II, Γραμμική Άλγεβρα I.

Δυναμικά συστήματα συνεχούς χρόνου (ροές) και διακριτού χρόνου (απεικονίσεις), διατηρητικά και με απώλειες. Απεικονίσεις μιας και δύο διαστάσεων. Περιοδικές και σχεδόν περιοδικές τροχιές. Ευστάθεια και διακλαδώσεις σημείων ισορροπίας και περιοδικών τροχιών. Μετάβαση στο χάος με διακλαδώσεις διπλασιασμού περιόδων και θεωρία “παγκοσμιότητας” του Feigenbaum. Μέθοδος επανακανονικοποίησης (renormalization) και μεταβάσεις στο χάος με το φαινόμενο διαλειπτότητας, τη διάσπαση σχεδόν περιοδικών τροχιών και την εμφάνιση παράξενου ελκυστή. Μορφοκλασματικά (fractals) και γεωμετρία αυτών. Διάσταση Hausdorff, θεωρία γενικευμένων διαστάσεων. Μορφοκλασματικές κατανομές, ανάλυση χρονοσειρών. Εφαρμογές σε άλλες επιστήμες (Φυσική, Βιολογία, Γεωλογία, Οικονομικά).

4. Δυναμικά Συστήματα και Χάος II

Προαπαιτούμενη γνώση: Μη Γραμμικές Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις, Δυναμικά Συστήματα και Χάος I.

Τοπικές διακλαδώσεις και κανονικές μορφές. Δομική ευστάθεια και θεωρήματα ευσταθών και κεντρικών πολλαπλοτήτων. Αναλλοίωτα υπερβολικά σύνολα και συμβολική δυναμική. Ολικές διακλαδώσεις, η θεωρία του Ομοκλινικού Χάους και θεωρήματα Smale – Birkhoff και Moser. Η θεωρία του Mel'nikov και διάχυση τροχιών μέσω ομοκλινικών πλεγμάτων. Μη Γραμμική Δυναμική Χαμιλτονιανών συστημάτων πολλών διαστάσεων. Εφαρμογές σε προβλήματα της Φυσικής. Μιγαδική δυναμική και fractal σύνολα των Julia και Mandelbrot. Θεώρημα Collage του Barnsley.

5. Ειδικές Συναρτήσεις

Προαπαιτούμενη γνώση: Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I-II.

Συναρτήσεις $\Gamma(\alpha)$, $B(x, y)$, $\psi(\alpha)$, συνάρτηση σφάλματος $erfx$, ολοκληρώματα Fresnel ημιτόνου και συνημιτόνου. Ασυμπτωματικά αναπτύγματα. Συναρτήσεις Bessel ($1^{\text{ου}}$ είδους, $2^{\text{ου}}$ είδους, σφαιρικές, τροποποιημένες). Εφαρμογές συναρτήσεων Bessel (ταλαντώσεις κυκλικής μεμβράνης, θερμοχρασιακή κατανομή σε στερεό κύλινδρο, θερμοχρασιακή κατανομή σε στερεά σφαίρα, διάθλαση από αγώγιμο κύλινδρο). Ορθογώνια πολυώνυμα (Legendre, Chebychev, Jacobi, Laguerre, Hermite). Προσαρτημένες συναρτήσεις Legendre. Υπεργεωμετρικές συναρτήσεις, συρρέουσα υπεργεωμετρική συνάρτηση. Εφαρμογές των προσαρτημένων συναρτήσεων Legendre.

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

6. Ειδική Θεωρία Σχετικότητας

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-II.

Μέρος I: Αδυναμίες της Κλασικής Μηχανικής. Αρχές της σχετικότητας. Οριακότητα της ταχύτητας φωτός. Ισοδυναμία Τλης – Ενέργειας. Πειραματικές επαληθεύσεις. Θεμελιώδεις σχέσεις. Τα πειράματα Bradley – Airy και Michelson – Morley οδηγούν στην Ειδική Σχετικότητα.

Μέρος II: Αξιώματα της Ειδικής Σχετικότητας. Μετασχηματισμός Lorentz. Παράδοξες συνέπειες. Συστολή μηκών – διαστολή χρόνου. Παράδοξα των Διδύμων. Σχετικιστική Κινηματική. Μετασχηματισμός ταχυτήτων και επιταχύνσεων. Σχετικιστικό φαινόμενο Doppler. Δύναμη στην Ειδική Σχετικότητα. Νόμος διατήρησης. Αναλογίωτος ενέργειας – οριής. Μετασχηματισμός δυνάμεων. Δράση – αντίδραση. Νόμος κίνησης.

7. Εισαγωγή στην Κβαντομηχανική

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Κβαντομηχανική I)

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Σύγχρονη Φυσική.

Διανυσματικοί χώροι, ο χώρος Hilbert. Γραμμικά συναρτησιακά, συναρτησιακό του Dirac, συναρτήσεις Green. Γραμμικοί τελεστές, φραγμένοι τελεστές, ερμητιανός τελεστής, φάσμα των τελεστών. Κλασική Φυσική, Κυματική, διαφορική εξίσωση του κύματος. Πειράματα που δείχνουν την ανεπάρκεια της Κλασικής Μηχανικής. Η κβαντωση των ενεργειακών καταστάσεων, ο κυματοσωματιδιακός δυϊσμός της ύλης, σχέσεις απροσδιοριστίας. Οι θεμελιώδεις προτάσεις της Κβαντομηχανικής, περιγραφή των καταστάσεων και των μεγεθών, ο κβαντικός νόμος της κίνησης. Εξίσωση συνεχείας. Η παράσταση του Heisenberg, μηχανική των μητρών. Προβλήματα κβαντομηχανικής, στάσιμες καταστάσεις, κυματοδέματα, το ελεύθερο σωματίδιο, κατάτμηματα σταθερά δυναμικά, ο αρμονικός ταλαντωτής.

8. Εισαγωγή στη Σύγχρονη Φυσική

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση IV, Μηχανική I.

Διανυσματική ανάλυση. Βασικές έννοιες και αρχές της Φυσικής. Κλασική μηχανική, στατική, κινηματική, δυναμική, αδρανιακά συστήματα. Μηχανική στερεού σώματος, ταλαντώσεις, κεντρικές κινήσεις. Εισαγωγή στη θεωρία ομάδων. Οι συνεχείς ομάδες. Οι Lie ομάδες και οι Lie άλγεβρες, οι απειροστοί γεννήτορες μάς Lie ομάδας, βάση της Lie άλγεβρας, οι κατασκευαστικές σταθερές. Οι ομάδες $U(1)$ και $SO(2)$, οι ομάδες $SO(3)$ και $SU(2)$. Η ομάδα μεταφοράς T_3 , η Ευκλείδια ομάδα, η ομάδα Γαλιλαίου. Οι

Περιεχόμενο μαθημάτων – Τομέας E.A.

εξισώσεις Lagrange και οι κανονικές εξισώσεις του Hamilton. Οι κανονικοί μετασχηματισμοί και η κανονική ομάδα. Η κλασική θεωρία των πεδίων, το ηλεκτρομαγνητικό πεδίο. Στοιχεία ειδικής θεωρίας της σχετικότητας. Μετασχηματισμοί του Lorentz, η συστολή του μήκους, η διαστολή του χρόνου, ο κώνος φωτός. Η ομάδα του Lorentz, η ομάδα Poincaré. Σχετικιστική κινηματική και δυναμική.

9. Ηλεκτροδυναμική

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις.

Οι εξισώσεις του Maxwell. Τα δυναμικά. Αργοπορημένα δυναμικά. Δυναμικά Wiechert. Πυκνότητα ροής της ενέργειας. Το αναλλοίωτο Lorentz. Ηλεκτρομαγνητικός τανυστής. Ο νόμος του Coulomb. Η ακτίνα του ηλεκτρονίου. Σχέση κλασικής και κβαντικής ακτίνας. Ιδιοενέργεια. Ανάδραση του πεδίου. Ενέργειακή ισορροπία. Ορμή και ενέργεια του ηλεκτρονίου. Τανυστής της ενέργειας του πεδίου. Η συνάρτηση Hamilton του ηλεκτρονίου εντός πεδίου. Ηλεκτρομαγνητικά κύματα. Επίπεδα και μονόχρωμα κύματα. Φασματική ανάλυση του πεδίου. Πεδίο και φώς με σωματιακές ιδιότητες. Χαμιλτώνια μορφή των εξισώσεων του πεδίου.

10. Θέματα Μαθηματικής Φυσικής

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις.

Λογισμός των μεταβολών. Αρχή του Fermat. Η ελαχίστη επιφάνεια. Ο ελάχιστος χρόνος. Το ταυτόχρονο. Πολλαπλασιαστές του Lagrange. Μερικές διαφορικές εξισώσεις πρώτης τάξεως. Η εξίσωση Hamilton – Jacobi. Χαρακτηριστικές λύσεις. Αρχή της ελαχίστης δράσεως. Φορμαλισμός του Lagrange και του Hamilton. Ειδικά θέματα Στατιστικής εν χρήσει στην Φυσική. Η εξίσωση της διαδόσεως της θερμότητος και ο νόμος Fourier. Η θεωρία του Planck και το κβαντικό αξίωμα. Η πιθανοτάτη ενέργεια σε ensemble σωματίων. Στατιστικές κατανομές της Φυσικής. Κινήσεις σωματίων εντός πεδίων. Ταλαντώσεις και συντονισμός.

11. Θεωρία Τελεστών

Προαπαιτούμενη γνώση: Μαθηματική Ανάλυση.

Θεωρία φραγμένων γραμμικών τελεστών. Βασικά θεωρήματα Συναρτησιακής Ανάλυσης. Φραγμένοι τελεστές σε χώρους Hilbert. Ασθενής, ισχυρή,

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

ομοιόμορφη σύγκλιση. Θετικοί και γνησίως θετικοί τελεστές. Συναρτησιακά. Αξιοσημείωτες σχέσεις και ιδιότητες φραγμένων τελεστών. Η έννοια και η σημασία του φάσματος. Φυσική σημασία του φάσματος. Το φάσμα κανονικών και αυτοσυζυγών τελεστών. Διάφορα είδη φραγμένων τελεστών (ισομετρικοί, μοναδιαίοι, προβολικοί, συμπαγείς, χλπ.). Το φάσμα αυτοσυζυγών και συμπαγών τελεστών. Θεωρία μη φραγμένων γραμμικών τελεστών. Κλειστοί τελεστές, ερμητικοί, συμμετρικοί, αυτοσυζυγείς (μη φραγμένοι) τελεστές. Επεκτάσεις συμμετρικών τελεστών, κλειστή θήκη γραμμικού τελεστού. Χαρακτηριστικοί δείκτες κλειστών συμμετρικών τελεστών.

12. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις I

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-III, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I.

Βασικές έννοιες, ταξινόμηση και κύρια χαρακτηριστικά των μερικών διαφορικών εξισώσεων. Μέθοδος των χαρακτηριστικών για γραμμικές εξισώσεις πρώτης τάξης. Εξισώσεις ελλειπτικού, παραβολικού και υπερβολικού τύπου. Ειδικές μορφές λύσεων, θεμελιώδεις λύσεις, συναρτήσεις Green. Απλά προβλήματα χωρισμού μεταβλητών. Κυματική διάδοση για βαθμωτά, διανυσματικά και τανυστικά πεδία. Γεωμετρικά και φυσικά χαρακτηριστικά των κυμάτων. Εξισώσεις διασποράς και ανάλυσή τους. Παραδείγματα από τα μαθηματικά πρότυπα της διάδοσης Ακουστικών, Ηλεκτρομαγνητικών και Ελαστικών Κυμάτων.

13. Μερικές Διαφορικές Εξισώσεις II

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-III, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I, Μερικές Διαφορικές εξισώσεις I.

Ολοκληρωτικές αναπαραστάσεις των λύσεων. Αναπτύγματα σε ιδιοσυναρτήσεις για προβλήματα αρχικών – συνοριακών τιμών στις $n = 1, 2, 3$ διαστάσεις. Στοιχεία ποιοτικής θεωρίας (μοναδικότητα, συνεχής εξάρτηση, ασυμπτωτική συμπεριφορά κ.λ.π.) των βασικών εξισώσεων του Laplace, του Poisson, της κυματικής, της διάχυσης και του Helmholtz. Προβλήματα αρχικών – συνοριακών τιμών σε καρτεσιανές, κυλινδρικές και σφαιρικές συντεταγμένες. Γενική εισαγωγή στην κυματική ακτινοβολία, την κυματική διάδοση και τη σκέδαση κυμάτων από απλές γεωμετρίες. Εφαρμογές στη Φυσική και στη Μηχανική των συνεχών μέσων.

14. Μη Γραμμικές Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις

Προαπαιτούμενη γνώση: Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I, Μηχανική I, Αναλυτική Μηχανική.

Ανάλυση μη γραμμικών Σ.Δ.Ε. β' τάξης στο χώρο 2 διαστάσεων. Σημεία ισορροπίας, περιοδικές τροχιές (οριακοί κύκλοι) και μελέτη ευστάθειας αυτών. Δομική ευστάθεια και θεώρημα του Peixoto. Θεωρία Poincaré – Bendixson ύπαρξης οριακών κύκλων και διακλάδωση Hopf. Θεωρία Floquet ευστάθειας περιοδικών τροχιών μη γραμμικών συστημάτων ΣΔΕ. Ολοκληρωσιμότητα κατά Painlevé, επίλυση του απλού εκχρεμούς και ελλειπτικές συναρτήσεις του Jacobi. Θεωρία διαταραχών Poincaré – Linstedt, πολλών χρονικών κλιμάκων και ιδιόμορφη (singular) θεωρία διαταραχών συνοριακών στρωμάτων (boundary layer).

15. Μηχανική II

Προαπαιτούμενη γνώση: Μηχανική I.

Ευθύγραμμη κίνηση σε ανθιστάμενο μέσο. Αρμονικές ταλαντώσεις. Ενέργεια του απλού αρμονικού ταλαντωτή. Αποσβεννυμένη ταλάντωση. Εξαναγκασμένη ταλάντωση. Αρχή της επαλληλίας. Γεωμετρική ανάλυση στο χώρο των φάσεων. Επίπεδες κινήσεις. Αρμονικός ταλαντωτής δύο διαστάσεων. Κίνηση σε κεντρικό πεδίο δυνάμεων. Ολοκληρώματα της κίνησης. Παραδείγματα κεντρικών κινήσεων. Κίνηση πλανήτου περί τον Ήλιο. Συνθήκη ευστάθειας κυκλικής τροχιάς διαγραφομένης υπό υλικού σημείου υπό την επίδραση κεντρικής δύναμης. Μέθοδος διαταραχών. Όρια της κίνησης στο πεδίο κεντρικών δυνάμεων. Αψίδες. Σχετικές κινήσεις. Κίνηση ως προς περιστρεφόμενα και επιταχυνόμενα συστήματα. Κίνηση ως προς το κέντρο μάζας συστήματος από υλικά σημεία. Θεωρήματα Koenig. Παραδείγματα.

16. Μηχανική των Ρευστών I

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-IV, Διαφορικές Εξισώσεις, Μηχανική I.

Βασικές έννοιες και ιδιότητες των ρευστών (πυκνότητα, ειδικό βάρος, ένταση, συμπιεστότητα, ιξώδες. Εφαρμογές). Στατική των ρευστών (ισορροπία ρευστού, μεταβολή της πίεσης, εξισώσεις ισορροπίας, αρχή Pascal. Εφαρμογές). Κινηματική των ρευστών (ολική παράγωγος, ταχύτητα, επιτάχυνση, ρευματικές γραμμές, αστροβιλη ροή και δυναμικό ταχύτητας. Εφαρμογές). Ανάλυση της κίνησης των ρευστών (μετάθεση, περιστροφή, γραμμική και γωνιακή παραμόρφωση. Εφαρμογές). Εξίσωση συνέχειας και ροϊκή συ-

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

νάρτηση (εξίσωση συνέχειας σε διάφορα συστήματα συντεταγμένων, ροῆκή συνάρτηση, μιγαδικό δυναμικό. Εφαρμογές). Εξίσωση κίνησης για ιδανικά ρευστά και ολοκληρώματα αυτών (εξίσωση Euler, εξίσωση Bernoulli, θεώρημα Lagrange. Εφαρμογές).

17. Μηχανική των Ρευστών II

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση I-IV, Διαφορικές Εξισώσεις, Μηχανική.

Πραγματικά ρευστά – κινηματικές εξισώσεις αυτών (σύστημα τάσεων σε στοιχείο ρευστού, καταστατικές εξισώσεις Stokes, εξισώσεις Navier – Stokes. Εφαρμογές). Εξίσωση ενέργειας (πρώτο θερμοδυναμικό αξίωμα και εξίσωση ενέργειας. Εφαρμογές). Στοιχεία της θεωρίας συμμόρφων απεικονίσεων (γενικά περί μετασχηματισμών, σύμμορφοι μετασχηματισμοί, βασικά Θεωρήματα. Εφαρμογές). Θεωρία επίπεδης αστρόβιλης ροής ομογενούς και ασυμπίεστου ρευστού (ειδικά μοντέλα ροής, θεώρημα Blasius, φαινόμενο Magnus, θεώρημα Kutta – Joukowski. Εφαρμογές). Θεωρία οριακού στρώματος (εισαγωγικές έννοιες, χαρακτηριστικά μεγέθη, αποκόλληση του οριακού στρώματος, μέθοδοι πρόληψης, αδιαστατοποίηση των εξισώσεων της ροής και αριθμός Reynolds, εξίσωση διάχυσης της στροβιλότητας, απλοποίηση των εξισώσεων. Εφαρμογές).

18. Ολοκληρωτικές Εξισώσεις

Προαπαιτούμενη γνώση: Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I-II, Μαθηματική Ανάλυση.

Θεωρία ολοκληρωτικών εξισώσεων τύπου Fredholm και Volterra στο χώρο των συνεχών συναρτήσεων. Ποιοτική θεωρία ολοκληρωτικών εξισώσεων που προκύπτει από τα γενικά θεωρήματα του σταθερού σημείου. Επίλυση ολοκληρωτικών εξισώσεων, συστημάτων και ολοκληροδιαφορικών εξισώσεων Volterra, τύπου συνέλιξης, με τη βοήθεια μετασχηματισμού Laplace. Μέθοδοι επίλυσης O.E. Fredholm 2^{ου} είδους (μέθοδος επαναληπτικών πυρήνων, μέθοδος ορίζουσας Fredholm). Χαρακτηριστικοί αριθμοί και ιδιοσυναρτήσεις O.E τύπου Fredholm (περίπτωση διαχωριστού πυρήνα και πυρήνα ο οποίος είναι συνάρτηση Green ενός ομογενούς προβλήματος Sturm και Liouville). Θεωρήματα Fredholm. Θεωρήματα Hilbert – Smith (περίπτωση συμμετρικού πυρήνα). Εφαρμογές (μετατροπή προβλημάτων αρχικών τιμών σε O.E τύπου Volterra, μετατροπή προβλημάτων συνοριακών τιμών σε O.E. τύπου Fredholm, κ.λπ.).

Περιεχόμενο μαθημάτων – Τομέας Ε.Α.

19. Ουράνιος Μηχανική

Προαπαιτούμενη γνώση: Μηχανική Ι-ΙΙ, Αναλυτική Μηχανική.

Κεντρικές δυνάμεις, νόμοι του Kepler. Το πρόβλημα των δύο σωμάτων (σχετικές και βαρυκεντρικές συντεταγμένες). Το πρόβλημα των n -σωμάτων (ταυτότητα Lagrange – Hamilton, ολική σύγκρουση, θεώρημα Sundman). Τα δέκα ολοκληρώματα της κίνησης. Το πρόβλημα των τριών σωμάτων (συντεταγμένες Jacobi, λύσεις ισορροπίας του Lagrange). Το περιορισμένο πρόβλημα των τριών σωμάτων (ολοκλήρωμα Jacobi, θέσεις ισορροπίας). Οι κανονικοί μετασχηματισμοί και τα προβλήματα της Ουρανίου Μηχανικής (οι εξισώσεις Lagrange, Hamilton, η έννοια του κανονικού μετασχηματισμού, συμπλεκτικότητα, γενέτειρα συνάρτηση, εξίσωση Hamilton – Jacobi). Εφαρμογές στα προβλήματα των n -σωμάτων.

20. Προχωρημένη Κβαντομηχανική

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Κβαντομηχανική ΙΙ)

[Το μάθημα δεν διδάσκεται το ωκεανογεωπό έτος 2001–2002]

21. Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις ΙΙ

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση Ι-ΙΙ, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις Ι.

Επίλυση συνήθων διαφορικών εξισώσεων με τη μέθοδο των σειρών. Γραμμικά συστήματα συνήθων διαφορικών εξισώσεων. Μέθοδοι επίλυσης γραμμικών συστημάτων συνήθων διαφορικών εξισώσεων (άμεσος μέθοδος επίλυσης, μέθοδος απαλοιφής, μέθοδος των πινάκων με χρήση ιδιοτιμών και ιδιοδιανυσμάτων). Ευστάθεια λύσεων συστημάτων συνήθων διαφορικών εξισώσεων. Στοιχειώδης θεωρία προβλημάτων συνοριακών τιμών. Προβλήματα τύπου Sturm – Liouville. Χρήση του μετασχηματισμού Laplace για την επίλυση γραμμικών διαφορικών εξισώσεων και συστημάτων διαφορικών εξισώσεων. Εφαρμογές συστημάτων διαφορικών εξισώσεων σε διάφορους τομείς των φυσικών, χημικών και ανθρωπιστικών επιστημών και επιστημών υγείας.

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

β) Τομέας Θεωρητικών Μαθηματικών

1. Γενική Τοπολογία

Προαπαιτούμενη γνώση: Μαθηματική Ανάλυση.

Στοιχεία μετρικών χώρων. Παραδείγματα μετρικών χώρων. Ορισμός τοπολογίας και παραδείγματα τοπολογικών χώρων. Διάφοροι μέθοδοι προσδιορισμού τοπολογίας. Βασικές έννοιες τοπολογικών χώρων (κλειστή θήκη, εσωτερικό, σύνορο). Υπόχωρος. Βάση τοπολογίας. Αξιώματα διαχωρισμού τητας. Hausdorff, κανονικοί, πλήρως κανονικοί και φυσικοί χώροι. Συναρτήσεις, απεικονίσεις, ομοιομορφισμοί και παραδείγματα. Σύγκλιση Moore-Smith. Γινόμενο πεπερασμένου και άπειρου πλήθους τοπολογικών χώρων. Ιδιότητες γινομένου τοπολογικών χώρων. Καθολικοί χώροι. Συμπαγείς χώροι. Συνεχείς απεικονίσεις συμπαγών χώρων. Παραδείγματα συμπαγών χώρων. Συνεκτικοί χώροι.

2. Γενική Τοπολογία II

[Το μάθημα δεν διδάσκεται κατά το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002.]

3. Γραμμική Άλγεβρα II

Προαπαιτούμενη γνώση: Γραμμική Άλγεβρα I

Γραμμικοί χώροι με εσωτερικό γινόμενο, ορθοκανονικές βάσεις, μέθοδος Gram - Schmidt, διϊκός χώρος, διγραμμικές μορφές, τετραγωνικές μορφές, θεώρημα Sylvester. Ελάχιστο πολυώνυμο, αναλογιώτοι υπόχωροι, γενικευμένοι ιδιόχωροι, χριτήριο διαγωνοποίησης ελαχίστου πολυωνύμου, ταυτόχρονη διαγωνοποίηση ενδομορφισμών, τριγωνοποίηση. Κυκλικοί υπόχωροι, θεώρημα στοιχειωδών διαιρετών, κανονική μορφή Jordan. Ορθογώνιοι και συμμετρικοί ενδομορφισμοί (επί του $\mathbb{R}$). Ερμιτιανό γινόμενο (επί του $\mathbb{C}$), ορθοκανονικές βάσεις, προσαρτημένος ενδομορφισμός. Εναδικοί - ερμιτιανοί - κανονικοί ενδομορφισμοί.

4. Διαφορική Γεωμετρία II

Προαπαιτούμενη γνώση: Διαφορική Γεωμετρία, Τανυστική Ανάλυση.

Ταξινόμηση των σημείων επιφάνειας, Δείκτρια του Dupin, Συζυγείς διευθύνσεις, κανονική μορφή επιφάνειας. Τρίτη θεμελιώδης μορφή. Απεικονίσεις Gauss και Weingarten. Κάθετη γεωδαισιακή καμπυλότητα και γεωδαι-

Περιεχόμενο μαθημάτων – Τομέας Θ.

σιακή στρέψη. Σύμβολα του Christoffel. Παράλληλες επιφάνειες. Εξισώσεις του Gauss, εξισώσεις των Mainardi – Codazzi, Το Θαυμαστό Θεώρημα του Gauss (Theorema Egregium). Διάφορα είδη επιφανειών. Μη Ευκλείδες Γεωμετρίες. Εσωτερική γεωμετρία των Επιφανειών I-II. (Γεωδαισιακές γραμμές – συντεταγμένες. Γεωδαισιακά τρίγωνα, Θεώρημα των Gauss – Bonnet) – (Ισογώνια, ισεμβαδική – ισομετρική – γεωδαισιακή απεικόνιση επιφανειών, Στερεογραφική προβολή).

5. Διαφορίσιμες Πολλαπλότητες

Προαπαιτούμενη γνώση: Γραμμική Άλγεβρα, Τοπολογία, Μαθηματική Ανάλυση, Διαφορική Γεωμετρία II, Τανυστική Ανάλυση, Άλγεβρα.

Διαφορίσιμες απεικονίσεις μεταξύ Ευκλείδιων χώρων. Παράγωγος κατά κατεύθυνση. Αμφιδιαφορισμότητα (diffeomorphism). Κρίσιμα σημεία απεικονίσεων και ακρότατοι. Παράγωγος και Άλγεβρες Lie. Εφαπτόμενος και Συνεφαπτόμενος χώρος της Ευκλείδιας πολλαπλότητας $\mathbb{R}^n$. Διαφορικές μορφές τάξης $p > 1$. Εξωτερικό διαφορικό, Τελεστής του Hodge. Τοπολογικές και Διαφορίσιμες Πολλαπλότητες. Διαφορίσιμες συναρτήσεις πάνω σε πολλαπλότητα. Διαφορίσιμες καμπύλες πολλαπλότητας – εφαπτόμενος χώρος. Υποπολλαπλότητες, εμβύθιση, εμφύτευση πολλαπλότητας σε πολλαπλότητα, Σπείρα του Clifford. Γραμμικές συνδέσεις. Στρέψη και καμπυλότητα γραμμικής σύνδεσης. Πολλαπλότητες Riemann. Τανυστής Ricci, καμπυλότητα Ricci, καμπυλότητα τομής, βαθμωτή καμπυλότητα. Μετασχηματισμοί πολλαπλοτήτων. Ομάδες Lie, Εκθετική και Λογαριθμική απεικόνιση, Θεώρημα τω Cartan. Χώροι τροχιών πολλαπλότητας, Ψευδοσφαίρα – Γεωμετρία (Lobachevsky). Απεικονίσεις και τύποι των Gauss και Weingarten.

6. Θεωρία Δακτυλίων και Σωμάτων

Προαπαιτούμενη γνώση: Άλγεβρα

Επεκτάσεις σωμάτων, απλές επεκτάσεις, ισομορφισμός μεταξύ επεκτάσεων, κατασκευή απλών επεκτάσεων, απλές υπερβατικές και απλές αλγεβρικές επεκτάσεις, ταξινόμηση απλών επεκτάσεων, βαθμός επέκτασης, πεπερασμένες επεκτάσεις, κανόνας και διαβήτης, αυτομορφισμοί σωμάτων, αναλλοίωτα υποσώματα, αυτομορφισμός Frobenious, θεώρημα επέκτασης ισομορφισμού, δείκτης επέκτασης, σώματα ανάλυσης, διαχωρίσιμες επεκτάσεις, πλήρως μη διαχωρίσιμες επεκτάσεις, πεπερασμένα σώματα, κανονικές επεκτάσεις, ομάδες Galois, θεμελιώδες θεώρημα θεωρίας Galois, συμμετρικές συναρτήσεις, κυκλοτομικές επεκτάσεις, κατασκευάσιμα κανονικά πολύγωνα,

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

ριζικές επεκτάσεις, μη επιλυσιμότητα της εξίσωσης 5ου βαθμού.

7. Θεωρία Μέτρου και Ολοκλήρωσης

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Συνόλων, Μαθηματική Ανάλυση.

Μετρήσιμα σύνολα, μετρήσιμες συναρτήσεις. Χώροι με μέτρο. Επέκταση μέτρου από μία άλγεβρα σε μία σ-άλγεβρα (Θεώρημα Καραθεοδωρή - Hahn). Μέτρο Lebesgue - Stieljes και συναρτήσεις κατανομής. Ορισμός του ολοκληρώματος. Θεώρημα πληρότητας. Είδη σύγκλισης. Θεώρημα του Egoroff. Θεωρήματα σύγκλισης και εφαρμογές αυτών. L_p -χώροι. Μέτρα γινομένου. Διάφορα είδη μέτρων (ομαλά, πλήρη, απολύτως συνεχή, ανώμαλα, διανυσματικά, προσημασμένα). Απολύτως συνεχείς συναρτήσεις (συναρτήσεις φραγμένης μεταβολής, συσχέτιση απολύτως συνεχούς μέτρου και απολύτως συνεχούς συνάρτησης, χαρακτηριστικές ιδιότητες του μέτρου Lebesgue στον χώρο $\mathbb{R}_n$, $n > 1$). Εφαρμογές στην Ανάλυση και Θεωρία Πιθανοτήτων.

8. Θεωρία Ομάδων

Προαπαιτούμενη γνώση: Άλγεβρα

Εισαγωγικά – υπομνήσεις επί των ομάδων, των πηλίκων των ομομορφισμών και του ευθέως γινομένου. Συμμετρική ομάδα, εναλλάσσουσα ομάδα, απλότητα της A_n για $n \geq 5$. Σειρές ομάδων, θεώρημα Jordan - Holder. Ημιευθές γινόμενο ομάδων. Ομάδα συμμετριών ενός σχήματος, διεδρική ομάδα. Δράση ομάδας επί ενός συνόλου, εξίσωση τροχιών, συζυγία, μετατόπιση, θεώρημα Cauchy, θεωρήματα Sylow, p-ομάδες, επιλύσιμες ομάδες, μηδενοδύναμες ομάδες. Πεπερασμένα γεννόμενες αβελιανές ομάδες. Γεννήτορες και σχέσεις, ελεύθερες ομάδες, ελεύθερα γινόμενα ομάδων, εισαγωγή στη θεωρία αναπαραστάσεων.

9. Θεωρία Συνόλων

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων.

Η άλγεβρα Boole των υποσυνόλων. Σχέσεις διάταξης. Εισαγωγή στην αξιωματική θεωρία των συνόλων. Αντινομίες. Αριθμήσιμα και μη αριθμήσιμα σύνολα. Πληθαρίθμοι. Το θεώρημα Cantor - Bernstein. Ορισμός φυσικών, ακεραίων και πραγματικών αριθμών με τομές Dedekind, μέσω ακολουθιών Cauchy, ως πηλίκο δακτυλίου δια ιδεώδους. Πράξεις. Πράξεις πληθαρίθμων. Καλή διάταξη και σύγκριση καλώς διατεταγμένων συνόλων. Διατακτικοί αριθμοί. Στοιχειώδης θεωρία διατακτικών αριθμών (σύγκριση αρχικών διαστημάτων, υπερπερασμένη επαγωγή, οι πληθαρίθμοι ως σύνολα, πράξεις

Περιεχόμενο μαθημάτων – Τομέας Θ.

διατακτικών, η ε-μεταβατικότητα, η ε-συνεκτικότητα και η ε-θεμελίωση). Αξιώματα επιλογής, λήμματα Zorn και Zermelo. Συνεπακόλουθα του αξιώματος. Υπόθεση του συνεχούς. Αξιοσημείωτα υποσύνολα των πραγματικών: σύνολο του Cantor, σύνολα του Borel, σύνολα Baire κ.α.

10. Προβολική Γεωμετρία

Προαπαιτούμενη γνώση: Αναλυτική Γεωμετρία.

Ομοπαραλληλικές απεικονίσεις (ιδιότητες, έκφραση των ομοπαραλληλικών απεικονίσεων διά των συντεταγμένων, ομοπαραλληλικοί μετασχηματισμοί του χώρου). Προβολικό επίπεδο (κεντρική προβολή, πρώτο μοντέλο προβολικού επιπέδου, επέκταση των κεντρικών προβολών και ομοπαραλληλικών απεικονίσεων στο πρώτο μοντέλο προβολικού επιπέδου, ομογενείς συντεταγμένες, δεύτερο και τρίτο μοντέλο προβολικού επιπέδου). Προβολικός χώρος (ιδιότητες, ομογενείς συντεταγμένες του προβολικού χώρου). Προβολικές απεικονίσεις (ιδιότητες, προβολικά συστήματα συντεταγμένων, εξισωση ευθείας σε προβολικές συντεταγμένες). Διπλούς λόγος (ο διπλούς λόγος στο πρώτο και δεύτερο μοντέλο, αρμονική τετράδα). Παραδείγματα προβολικών μετασχηματισμών.

11. Στοιχεία Αντιμεταθετικής Άλγεβρας

[Το μάθημα δεν διδάσκεται κατά το ακαδημαϊκό έτος 2001–2002.]

12. Συναρτησιακή Ανάλυση

Προαπαιτούμενη γνώση: Οι στοιχειώδεις έννοιες της Ανάλυσης και της Άλγεβρας, που διδάσκονται στα προηγούμενα υποχρεωτικά μαθήματα. Για τους χώρους συναρτήσεων είναι απαραίτητο να γνωρίζει ο φοιτητής, πέραν του ολοκληρώματος του Riemann, και το μέτρο και ολοκλήρωμα Lebesgue.

Χώροι L^p : Οι ανισότητες των Hölder και Minkowski. Σύγκλιση κατα norm τάξης $p/in[1, \infty]$. Φραγμένα γραμμικά συναρτησοειδή στον L^p . Το θεώρημα αναπαράστασης του F. Riesz. Ο συζυγής χώρος του L^p . Χώροι Banach: Διανυσματικοί χώροι στο $\mathbb{R}$ ή $\mathbb{C}$. Γραμμικοί μετασχηματισμοί και norm. Ο συζυγής χώρος. Φυσικός isomorfismός. Ανακλαστικοί χώροι. Τα θεωρήματα: Hahn – Banach, ανοικτής απεικόνισης, κλειστής γραφικής, αρχής του ομοιόμορφα φραγμένου ή Banach – Steinhaus. Ασθενείς τοπολογίες. Χώροι Hilbert: Εσωτερικό γινόμενο σε μιγαδικό διανυσματικό χώρο. Ανισότητα των Cauchy – Buniakovsky – Schwarz. Η ανάλυση $H = M + M^\perp$. Ορθοκανονικά και πλήρη συστήματα. Ο συζυγής χώρος και θεώρημα αναπα-

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

ράστασης F. Riesz.

13. Τανυστική Ανάλυση

Προαπαιτούμενη γνώση: Γραμμική Άλγεβρα, Πραγματική Ανάλυση I-IV, Άλγεβρα.

Τανυστές πρώτης τάξης (Ανταλλοίωτα και συναλλοίωτα διανύσματα), καμπυλόγραμμες συντεταγμένες, αλλαγή συστήματος συντεταγμένων. Η έννοια του τανυστικού γινομένου, τανυστικοί χώροι πάνω από ένα διανυσματικό χώρο. Τανυστές τάξης δύο – μεικτοί τανυστές. Τανυστές τάξης μεγαλύτερης ή ίσης του τρία. Τανυστική Άλγεβρα. Πράξεις μεταξύ των τανυστών. Συμμετρικοί και αντισυμμετρικοί τανυστές. Συστολή τανυστών, Άλγεβρα Grassmann. Ο μετρικός τανυστής ο αντίστροφός του και εκφράσεις τους σε καμπυλόγραμμες συντεταγμένες. Διανυσματικά – Συναλλοίωτα – Τανυστικά πεδία και Συναλλοίωτη παράγωγος αυτών.

γ) Τομέας Παιδαγωγικής, Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Μαθηματικών

1. Γνωστικές Επιστήμες και Μαθηματική Παιδεία (Π3)

Ιστορικο-φιλοσοφική εισαγωγή της ψυχολογίας. Σχολές σκέψης στην ψυχολογία – ενδοσκοπισμός, μπιχεβιορισμός, μορφολογική σχολή (Gestalt) και σχετικές έρευνες στη δημιουργική σκέψη. Θέματα δεοντολογίας και μεθοδολογίας της επιστήμης. Θεμέλια της Γνωστικής Επιστήμης – αντίληψη, γλώσσα και σκέψη, αναπαράσταση της γνώσης, η σκέψη ως διαδικασία λύσης προβλημάτων. Μοντέλα σκέψης και επεξεργασίας πληροφοριών. Η λογική της εξομοίωσης (προσομοίωσης) λύσης προβλημάτων μιας συγκεκριμένης τάξης προβλημάτων (περιοχής) με υπολογιστικά συστήματα – παραδείγματα και σχετικές έρευνες. Μια χριτική προσέγγιση των επιπτώσεων μιας τέτοιας λογικής στη μαθηματική παιδεία.

2. Διατεταγμένα Σύνολα και Άλγεβρες Λογικής

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων, Μαθηματική Λογική.

Σχέσεις διάταξης, suprema και infima, κατευθυνόμενα υποσύνολα, δικτυωτά, διάταξη και αλγεβρική δομή, συναρτήσεις που διατηρούν τη διάταξη, πλήρωση διατεταγμένων συνόλων. Συμπαγή στοιχεία, ιδεώδη και φίλτρα,

Περιεχόμενο μαθημάτων, Τουμέας Π.Ι.Φ.Μ.

αλγεβρικά δικτυωτά και η αναπαράστασή τους, επιμεριστικά δικτυωτά, άλγεβρες Boole. Προσαρτημένες απεικονίσεις, η συνεπαγωγή ως προσαρτημένη απεικόνιση της σύζευξης, άλγεβρες Heyting, οι ποσοδείκτες ως προσαρτημένες απεικονίσεις προς την αντικατάσταση μεταβλητών. Υπερφύλτρα, το θεώρημα της αναπαράστασης του Stone, η άλγεβρα των προτάσεων και το θεώρημα πληρότητας του προτασιακού λογισμού.

3. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία

Μια συνοπτική ιστορική αναδρομή: οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι, η ατική φιλοσοφία, η ελληνιστική φιλοσοφία, ο μεσαίωνας, η αναγέννηση, ο διαφωτισμός, ο 19ος αιώνας, ο 20ος αιώνας. Βασικές έννοιες της Φιλοσοφίας. Επιστημολογία των Μαθηματικών: Το αναλυτικό – αναφορικό πρότυπο. Η αναλυτικό – αναφορικότητα και τα Μαθηματικά. Η κυριαρχία του νομιμοποιητικού αιτήματος. Η χρίση του νομιμοποιητικού αιτήματος. Η χρίση στα νεότερα Μαθηματικά και τη φιλοσοφία τους. Η διάβρωση του νομιμοποιητικού αιτήματος.

4. Επιστήμη-Τεχνολογία-Κοινωνία

Ζητήματα φιλοσοφίας της επιστήμης: βασικές αρχές κι αμφισβητήσεις Θετικισμού, Popper, Kuhn, Lakatos, Laudan, πραγματισμός, φυσιοκρατία και ρεαλισμός. Κλασική κοινωνιολογία της επιστήμης: Marx, Durkheim, Mannheim, Weber, Merton, σχέσεις θρησκείας, κοινωνίας κι επιστήμης, δομικός λειτουργισμός των Parsons και Merton, θεωρίες του Merton για την κανονιστική δομή της επιστήμης, διαδικασίες επιστημονικής αναγνώρισης κι επιστημονικής αξιολόγησης, επιστημονική παραγωγικότητα, επιστημονικές καινοτομίες, δύκτια επιστημονικών ειδικοτήτων, επιστημομετρία και αναλύσεις παραπομπών. Κοινωνικές μελέτες της επιστήμης: κοινωνιολογία επιστημονικής γνώσης, Θεωρίες σύγκρουσης, το ισχυρό πρόγραμμα, ανάλυση συμφερόντων, το εμπειρικό σχετικιστικό πρόγραμμα, εργαστηριακές μελέτες Knorr – Cetina και Latour – Woolgar.

5. Η Διδακτική και το Περιεχόμενο της Γεωμετρίας Μετασχηματισμών

Η Γεωμετρία και η συνθετική σκέψη. Η Γεωμετρία του Eukleidē σε αντιπαράθεση με τη μοντέρνα συνθετική (αξιωματική) αντίληψη της Γεωμετρίας. Η ομοπαραλληλική Γεωμετρία, η μετρική Γεωμετρία. Το πρόγραμμα του Erlangen (F. Klein) και τα θεμέλια της Γεωμετρίας κατά τον D. Hilbert.

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

Γεωμετρικοί μετασχηματισμοί: συνθετική προσέγγιση. Ομοπαραλληλικοί μετασχηματισμοί, ομοιότητες, ισομετρίες. Παραδείγματα από τα Μαθηματικά της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Συμμετρία ως προς άξονα και συμμετρία ως προς επίπεδο. Γενίκευση της έννοιας της συμμετρίας. Στροφές. Η ομάδα των συμμετριών ενός σχήματος. Παρατηρημένα λάθη των μαθητών σε ειδικές έρευνες. Γεωμετρικοί μετασχηματισμοί: αναλυτική προσέγγιση. Η ευθεία ως σώμα και το επίπεδο ως διανυσματικός χώρος. Ο πίνακας ενός μετασχηματισμού και πώς εκφράζονται αλγεβρικά οι γεωμετρικές ιδιότητες των μετασχηματισμών. Γεωμετρικοί μετασχηματισμοί στο μιγαδικό επίπεδο.

6. Θέματα Μαθηματικής Παιδείας (Π1)

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Διδακτική των Μαθηματικών I)

Ενότητα 1η: Ψυχολογικές θεωρήσεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία των Μαθηματικών στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης: Γενετικές θεωρήσεις, ολιστικές θεωρήσεις, η παιδική αντίληψη και ο μαθηματικός συμβολισμός, μοντέλα και αναπαραστάσεις στη διδασκαλία των Μαθηματικών στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Ενότητα 2η: Στόχοι και διαδικαστικές ικανότητες στη μαθηματική παιδεία: Τα αναλυτικά προγράμματα για τα Μαθηματικά όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Η θέση της Άλγεβρας στα αναλυτικά προγράμματα, κριτική της τάσης για “μοντελοποίηση” ως διδακτικού προτύπου για τα Μαθηματικά της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

7. Θεμέλια των Μαθηματικών

Προσπατούμενη γνώση: Μαθηματική Λογική.

Στόχος του μαθήματος είναι να εξετάσει κριτικά τα διάφορα κίνητρα των θεμελίων των Μαθηματικών και να εισάγει τις διάφορες έννοιες συνόλων (επαναληπτική έννοια, το σύνολο ως προϊόν αφαιρέσης της δομής δομημένων συνόλων). Συγκεκριμένα, μελετώνται τα παρακάτω:

Θεμελιακά ζητήματα των Μαθηματικών. Σύγχρονες φιλοσοφικές αντιλήψεις για τα Μαθηματικά. Συνολοθεωρητικά θεμέλια των Μαθηματικών. Προσανατολισμένα γραφήματα. Έννοιες συνόλου. Η έννοια της συνάρτησης και της συναρτησιακής έκφρασης. Κατηγορίες. Διαγράμματα, γενίκευμένα στοιχεία και ιδιότητες, μονομορφισμοί, επιμορφισμοί, ισομορφισμοί. Καθολικές κατασκευές, αρχικά και τελικά αντικείμενα, γινόμενα, εξισωτές, εφελκύσεις, όρια. Συναρτήσεις, φυσικοί μετασχηματισμοί, προσαρτήσεις.

Περιεχόμενο μαθημάτων, Τομέας Π.Ι.Φ.Μ.

8. Θεωρία Μοντέλων

Προαπαιτούμενη γνώση: Μαθηματική Λογική

Βασικές έννοιες από τη Θεωρία Μοντέλων. Δομές και γλώσσες. Η γλώσσα ενός οπλισμού, ερμηνεία μιας πρωτοβάθμιας γλώσσας. Υπεργινόμενα δομών, η έννοια του φύλτρου και η αναγωγική μείωση. Το Θεώρημα της συμπαγότητας. Απειροστική Ανάλυση. Υπερδομές. Μη συμβατικά πλαίσια. Η συνάρτηση σύνθλιψης του Mostowski. Τα θεμέλια των μη συμβατικών Μαθηματικών. Εσωτερικά σύνολα και αρχές προέκτασης. Ο τελεστής του δυναμοσυνόλου. Μη συμβατική θεωρία μέτρου.

9. Ιστορία των Μαθηματικών

Τα προεπιστημονικά εμπειρικά Μαθηματικά των αρχαίων πολιτισμών. Οι απαρχές των ελληνικών Μαθηματικών, η συγκρότηση των Μαθηματικών σε αξιωματική – παραγωγική επιστήμη. Τα τρία περίφημα προβλήματα της ελληνικής αρχαιότητας. Η συμβολή των αρχαιοελληνικών φιλοσοφικών ρευμάτων στη διαμόρφωση της μαθηματικής σκέψης. Το αξιωματικό σύστημα του Ευκλείδη. Ο Αρχιμήδης και η αρχαία μέθοδος της ολοκλήρωσης. Τα Μαθηματικά και οι άλλες επιστήμες (Αστρονομία – Οπτική – Ακουστική – Στατική – Υδροστατική – Κινηματική). Ορισμένα στοιχεία από την τεχνολογία της εποχής. Η τυπική λογική (formal logic) στην κλασική Αρχαιότητα. Τα Μαθηματικά μετά τον Αρχιμήδη: ο Απολλώνιος, ο Πάππος, ο Ήρωνας, ο Διόφαντος.

10. Περιήγηση στα Μαθηματικά

Προαπαιτούμενη γνώση: Γνώση των σχολικών Μαθηματικών, οικειότητα με τις έννοιες της Ανάλυσης, καθώς και με την έννοια του συνόλου.

Ιστορική επισκόπηση της ανάπτυξης των Μαθηματικών: Προελληνικά Μαθηματικά, τα ελληνικά Μαθηματικά, τα δυτικά Μαθηματικά, τα σύγχρονα Μαθηματικά. Οι σχέσεις των Μαθηματικών με τις επιστήμες και την Πληροφορική. Η σύγχρονη θεμελίωση των Μαθηματικών. Προβλήματα γύρω από την έννοια του συνόλου. Η αναγέννηση της έννοιας του απειροστού στα σύγχρονα Μαθηματικά: Η κατασκευή των μη συμβατικών πραγματικών αριθμών και οι φιλοσοφικές αρχές που τη διέπουν. Θεμελιακές έννοιες της Θεωρίας των Πιθανοτήτων: Η έννοια του τυχαίου πειράματος, ενδεχόμενα, πιθανότητα, δεσμευμένη πιθανότητα.

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

11. Στρατηγικές Διδασκαλίας και Επίλυση Προβλημάτων στα Μαθηματικά (Π4)

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Μέθοδοι Επίλυσης Μαθηματικών Προβλημάτων)

Ιστορική εισαγωγή στην επίλυση προβλημάτων. Η Ευρετική ως “μεθοδολογία” επίλυσης προβλημάτων (χανονιστική ευρετική) και η Ευρετική ως ανάλυση των αυθόρμητων στρατηγικών (περιγραφική ευρετική). Ευρετική του Polya και του Lakatos. Εικασίες, αποδείξεις και ανασκευές. “Τοπικά” και “ολικά” αντιπαραδείγματα. Πρακτική και μεθοδολογία επίλυσης προβλημάτων στα Μαθηματικά. “Ανοιχτές” προβληματικές καταστάσεις και “τοποθέτηση” μαθηματικού προβλήματος. Στρατηγικές διδασκαλίας στην τάξη των Μαθηματικών. Η συνεργασία ομάδων μαθητών στην τάξη κατά την επίλυση προβλημάτων. Η διδακτική στρατηγική του Problem Posing. Χρήση γεωμετρικών μοντέλων και άλλων αναπαραστάσεων στη διδασκαλία των Μαθηματικών. Επίλυση αλγεβρικών προβλημάτων μετη βοήθεια γεωμετρικών αναπαραστάσεων. Το αναλυτικό και το ολιστικό πρότυπο της διδασκαλίας των Μαθηματικών.

12. Σύγχρονη Πραγμάτευση των Στοιχειωδών Μαθηματικών (Π5)

Ιστορική εισαγωγή. Τα στοιχειώδη Μαθηματικά ως αντικείμενο προβληματισμού. Το πρόγραμμα του Erlangen και τα θεμέλια της Γεωμετρίας. Τα στοιχειώδη Μαθηματικά ως γνωστικό πεδίο και ως αντικείμενο διδασκαλίας. Διδακτικός μετασχηματισμός. Τα στοιχειώδη μαθηματικά “από ανώτερη σκοπιά”: αριθμητική και δακτύλιοι, γεωμετρία και ομάδες μετασχηματισμών, γραμμικά συστήματα και διανυσματικοί χώροι, πίνακες και γραμμικοί μετασχηματισμοί. Η θεωρητική Αριθμητική και η Ευκλείδεια Γεωμετρία ως πλαίσιο ανάπτυξης μαθηματικής απόδειξης. Εξέλιξη της έννοιας του αριθμού. Συστήματα $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$, $\mathbb{R}$ και η Αρχή της Διατήρησης. Μιγαδικοί αριθμοί και γεωμετρική εφμηνεία τους. Σύγχρονη πραγμάτευση της Τριγωνομετρίας. Ακολουθίες και σειρές πραγματικών αριθμών: γεωμετρικά παραδείγματα. Εξέλιξη και διδακτικός μετασχηματισμός της έννοιας της συνάρτησης. Όρια και απειροστά στο πέρασμα από τη Β' βάθμια στην Γ' βάθμια εκπαίδευση.

Περιεχόμενο μαθημάτων, Τομέας Σ.Π.Ε.Ε.

13. Φυσικές Γλώσσες και Μαθηματικός Λόγος (Π2)

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Διδακτική των Μαθηματικών II)

Προαπαιτούμενη γνώση: Μαθηματική Λογική.

Χρήσιμες έννοιες από τη σύγχρονη γλωσσολογία. Η γένεση του μαθηματικού λόγου, ιστορική αναδρομή. Ο μαθηματικός λόγος την εποχή του Ευκλείδη. Η εμφάνιση των συμβόλων μεταβλητών και της συμβολικής γλώσσας της άλγεβρας. Οι τυπικές μαθηματικές γλώσσες. Η δομή και η λειτουργία του μαθηματικού λόγου. Η μαθηματική φράση, η μαθηματική έκφραση, ταξινόμηση των μαθηματικών εκφράσεων. Τα γλωσσολογικά επίπεδα (μαθηματικό – επιμαθηματικό, γλώσσα – μεταγλώσσα). Κριτήρια διάχρισης. Τα λογικά στοιχεία της μαθηματικής γλώσσας στον ελληνικό μαθηματικό λόγο. Η δέσμευση των μεταβλητών και οι λογικογλωσσικές πράξεις. Οι χαρακτηριστές μεταβολής. Πολυσημασία – γλωσσικές αβαρίες και προβλήματα κατανόησης. Γλώσσα και σκέψη στη διδακτική πράξη.

Εφαρμογές: Λογικογλωσσική ανάλυση σύγχρονων ελληνικών μαθηματικών κειμένων και σχολικών βιβλίων.

δ) Τομέας Στατιστικής – Θεωρίας Πιθανοτήτων, Επιχειρησιακής Έρευνας

1. Ασφαλιστικά Μαθηματικά

Προαπαιτούμενη γνώση: Στοχαστική Ανάλυση

Αποθέματα κινδύνου Ασφαλειών και Τραπεζών. Διεκδίκηση κεφαλαίου μέσω συμβολαίου. Στοχαστικά πρότυπα αποθεμάτων και συμβολαίων (Poisson, Polya, κ.λπ. και μεικτών). Κίνδυνος του κεφαλαίου. Στοχαστικά πρότυπα πληθωρισμού. Καθορισμός του ασφαλίστρου. Βασική εξίσωση Ασφαλειών. Προσομοίωση ασφαλιστικών διαδικασιών. Γενική θεωρία και διαχείρηση κινδύνου μέσω στοχαστικών διαδικασιών. Ασφάλειες ζωής και ασφάλειες συντάξεως.

2. Γραμμικά Μοντέλα

Προαπαιτούμενη γνώση: Γραμμική Άλγεβρα, Θεωρία Πιθανοτήτων, Στατιστική.

Εισαγωγή στην απλή γραμμική παλινδρόμηση και σχέσεις ευθείας γραμμής μεταξύ δυο μεταβλητών. Το απλό γραμμικό μοντέλο. Προσαρμογή ευθείας γραμμής, εκτίμηση των παραμέτρων με τη μέθοδο των ελαχίστων

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

τετραγώνων. Υποθέσεις των Gauss – Markov για τα υπόλοιπα και ιδιότητες των εκτιμητών των ελαχίστων τετραγώνων. Πίνακας ανάλυσης διασποράς, έλεγχοι υποθέσεων και διαστήματα εμπιστοσύνης. Εξέταση των υπολοίπων. Μελέτη της γραμμικής παλινδρόμησης με πίνακες. Πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση. Το πολλαπλό γραμμικό μοντέλο. Πολυωνυμικά μοντέλα. Ηχρήση εικονικών μεταβλητών. Διαδικασία επιλογής της καλύτερης εξίσωσης προσαρμογής.

3. Ειδικά Θέματα Πιθανοτήτων και Στατιστικής

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Ειδικά Θέματα Στατιστικής)

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Πιθανοτήτων I-II.

Ορισμός και βασικές ιδιότητες του μέτρου αβεβαιότητας. Από κοινού αβεβαιότητα, δεσμευμένη αβεβαιότητα. Μέτρο πληροφορίας και οι βασικές του ιδιότητες. Κωδικοποίηση χωρίς θόρυβο. Το πρόβλημα της μοναδικής αποκρυπτογράφησης. Ικανές και αναγκαίες συνθήκες για την ύπαρξη στιγμαίου (ή μοναδικά αποκρυπτογραφήσιμου) κώδικα. Το κωδικό θεώρημα χωρίς θόρυβο. Κατασκευή βέλτιστων κωδίκων. Κωδικοποίηση με θόρυβο. Τυχαίοι αριθμοί. Γεννήτριες (ψευδο)τυχαίων αριθμών. Αλγόριθμοι προσομοίωσης διακριτών και συνεχών τυχαίων μεταβλητών. Μέθοδος του αντιστρόφου μετασχηματισμού, μέθοδος αποδοχής – απόρριψης. Προσομοίωση διακριτής ομοιόμορφης, γεωμετρικής, διωνυμικής, Poisson, αρνητικής διωνυμικής, εκθετικής, Γάμμα, Βήτα, κανονικής τυχαίας μεταβλητής. Γενικευμένες διακριτές κατανομές: γεωμετρική, διωνυμική, αρνητική διωνυμική, Poisson.

4. Εισαγωγή στην Ανάλυση Δεδομένων

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Πιθανοτήτων, Στατιστική.

Εισαγωγή στην ανάλυση δεδομένων. Μέθοδοι και τεχνικές της ανάλυσης και της επεξεργασίας των στατιστικών δεδομένων. Οι παραγοντικές μέθοδοι: η ανάλυση σε κύριες συνιστώσες και η ανάλυση αντιστοιχιών. Οι μέθοδοι της ταξινόμησης. Η επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή με τη χρησιμοποίηση στατιστικών πακέτων. Διάφορες εφαρμογές των μεθόδων ανάλυσης στις Κοινωνικές Επιστήμες και στις Οικονομικές Επιστήμες.

5. Επιχειρησιακή Έρευνα

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Πιθανοτήτων, Στοχαστικές Διαδικασίες.

Εισαγωγή στην Επιχειρησιακή Έρευνα (ορισμός, προβλήματα, μεθοδο-

Περιεχόμενο μαθημάτων, Τομέας Σ.Π.Ε.Ε.

λογία). Θεωρία αξιοπιστίας (συνάρτηση αξιοπιστίας, ρυθμός βλαβών, νόμοι αξιοπιστίας, αξιοπιστία συστημάτων, συνάρτηση δομής, επιδιορθώσιμα συστήματα, βελτιστοποίηση αξιοπιστίας). Συστήματα γραμμών αναμονής (χαρακτηριστικά, Μαρκοβιανά συστήματα γραμμών αναμονής, ουρές σε σειρά, βελτιστοποίηση συστημάτων αναμονής). Έλεγχος αποθεμάτων (χαρακτηριστικά, πολιτικές διαχείρισης απόθεμάτων, συστήματα συνεχούς επιθεώρησης, συστήματα περιοδικής επιθεώρησης).

6. Θεωρία Δειγματοληφίας

Προαπαιτούμενη γνώση: Στατιστική I, Στατιστική II.

Γενικά περί δειγματοληπτικών μεθόδων. Απλή τυχαία δειγματοληφία: εκτίμηση μέσης τιμής, ολικής τιμής, ποσοστού. Κατασκευή διαστημάτων εμπιστοσύνης για τις παραμέτρους αυτές. Επιλογή μεγέθους δείγματος. Τυχαία δειγματοληφία με επανάθεση. Εκτίμηση παραμέτρων σε πληθυσμούς. Στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληφία: εκτίμηση μέσης τιμής, ολικής τιμής, ποσοστού, αρχή της στρωματοποίησης. Επιλογή μεγέθους δείγματος, αναλογική κατανομή δειγματικών μεγεθών, κατανομή Neyman. Συστηματική δειγματοληφία. Εκτιμητές λόγου και παλινδρόμησης. Δειγματοληφία κατά συστάδες (μονοσταδιακή, δισταδιακή, κλπ), εκτίμηση παραμέτρων (μέση τιμή, ολική τιμή). Δειγματοληφία με άνισες πιθανότητες επιλογής, εκτιμητής Horvitz-Thompson, διπλή δειγματοληφία, τεχνική τυχαίας απόχρισης.

7. Θεωρία Πιθανοτήτων II

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Πιθανοτήτων I, Πραγματική Ανάλυση.

Πολυδιάστατες τυχαίες μεταβλητές. Από κοινού πυκνότητα πιθανότητας και από κοινού συνάρτηση κατανομής. Περιθωριακή και δεσμευμένη συνάρτηση κατανομής, περιθωριακή και δεσμευμένη πυκνότητα πιθανότητας. Πολυωνυμική κατανομή, διδιάστατη κανονική κατανομή. Ροπές συναρτήσεων τυχαίων μεταβλητών. Συνδιασπορά και συντελεστής συσχέτισης. Δεσμευμένη μέση τιμή και διασπορά. Ανισοτικές σχέσεις ροπής και πιθανότητας. Ροπογεννήτριες, γεννήτριες πιθανοτήτων και παραγοντικών ροπών, χαρακτηριστικές συναρτήσεις. Στοχαστική ανεξαρτησία τυχαίων μεταβλητών. Είδη σύγκλισης ακολουθίας τυχαίων μεταβλητών. Σχέσεις μεταξύ των συγκλήσεων. Οριακά θεωρήματα (νόμοι των μεγάλων αριθμών, κεντρικό οριακό θεώρημα). Εύρεση της κατανομής μετασχηματισμένων τυχαίων μεταβλητών.

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

8. Μαθηματικός Προγραμματισμός

Προαπαιτούμενη γνώση: Πραγματική Ανάλυση, Γραμμική Άλγεβρα.

Μοντέλα γραμμικού προγραμματισμού. Μέθοδος simplex (θεωρητική θεμελίωση, υπολογιστική διαδικασία). Ιδιόμορφα προβλήματα γραμμικού προγραμματισμού (εκφυλισμός, κενό εφικτό σύνολο, μη φραγμένο εφικτό σύνολο, εναλλακτικές βέλτιστες λύσεις). Θεωρία διίσμου (διαμόρφωση δυϊκού προβλήματος, βασικά θεωρήματα, οικονομική ερμηνεία δυϊκού προβλήματος). Ανάλυση ευαισθησίας και παραμετρικός προγραμματισμός. Βασικοί αλγόριθμοι τύπου simplex (αναθεωρημένη μέθοδος simplex, δυϊκή μέθοδος simplex, πρωτεύων-δυϊκός αλγόριθμος simplex, αλγόριθμος των φραγμένων μεταβλητών). Σύγκλιση και υπολογιστική πολυπλοκότητα της μεθόδου simplex. Η μέθοδος των ελλειψοειδών. Μέθοδοι εσωτερικού σημείου (αλγόριθμος του Karmarkar, ο πρωτεύων-δυϊκός αλγόριθμος εσωτερικού σημείου). Κώδικες γραμμικού προγραμματισμού. Θεωρία παιγνίων.

9. Οικονομικά Μαθηματικά

Προαπαιτούμενη γνώση: Στοχαστική Ανάλυση

Εισαγωγή, χρεόγραφα απλής περιόδου, ορισμός προτύπου, κερδοσκοπία και άλλα οικονομικά μεγέθη, πιθανοθεωρητικά μέτρα ουδετέρου κινδύνου, υπολογισμός τυχαίων αξιών, κινδύνου, επιτοκίων απλής περιόδου, επενδύσεις και καταναλώσεις, βέλτιστα χρηματοοικονομικά πακέτα και ανάλυση διασποράς αυτών. Πρότυπα οικονομικής ισορροπίας. Αγορά χρεογράφων πολλαπλών περιόδων, διαδικασίες επιτοκίου και μερισμάτων, δεσμευμένες ελπίδες (μαθηματικές), στοιχηματικές διαδικασίες, πρότυπα Markov. Προθεσμιακά συμβόλαια δικαιωμάτων, μετοχές και παράγωγα. Ευρωπαϊκά και αμερικανικά συμβόλαια δικαιωμάτων. Βέλτιστα προβλήματα καταναλώσεως και επενδύσεως, ομόλογα και παράγωγα επιτοκίων.

10. Στατιστική II

Προαπαιτούμενη γνώση: Στατιστική I.

Η έννοια της στατιστικής υπόθεσης και του ελέγχου στατιστικών υποθέσεων. Σφάλμα τύπου I, σφάλμα τύπου II, ισχύς ελέγχου. Σχέση ελέγχων και διαστημάτων εμπιστοσύνης. Θεμελιώδες Λήμμα των Neyman – Pearson. Ομοιόμορφα ισχυρότατοι έλεγχοι. Ιδιότητα του μονότονου λόγου πιθανοφανειών. Ομοιόμορφα ισχυρότατοι έλεγχοι σε (μονοπαραμετρικές) οικογένειες κατανομών. Εφαρμογές σε κανονικούς πληθυσμούς. Έλεγχοι (γενικευμένου) λόγου πιθανοφανειών. Έλεγχοι z , t , (για ένα ή δύο κανονικούς πληθυ-

Περιεχόμενο μαθημάτων, Τομέας Σ.Π.Ε.Ε.

σμούς), χ , και F . Τιμή p (p -value) ελέγχου. χ -έλεγχοι καλής προσαρμογής (για κατηγορικά δεδομένα), έλεγχος ανεξαρτησίας σε πίνακες συναφείας. Εμπειρική συνάρτηση κατανομής και έλεγχος Kolmogorov – Smirnov για ένα ή δύο πληθυσμούς.

11. Στοχαστικές Διαδικασίες

Προαπαιτούμενη γνώση: Θεωρία Πιθανοτήτων I-II.

Προκαταρκτικές έννοιες από τη Θεωρία Πιθανοτήτων. Γενικά περί στοχαστικών διαδικασιών. Μαρκοβιανές αλυσίδες σε διακριτό χρόνο. Πίνακας πιθανοτήτων μετάβασης, εξισώσεις Chapman – Kolmogorov. Πιθανότητες πρώτης επίσκεψης (ή επιστροφής) και κατανομή της χρονικής στιγμής πρώτης επίσκεψης (ή επιστροφής). Ταξινόμηση καταστάσεων. Επαναλαμβανόμενες καταστάσεις, παροδικές καταστάσεις, απορροφητικές περιοδικές καταστάσεις, μη περιοδικές καταστάσεις. Κλάσεις επικοινωνούντων καταστάσεων. Κλειστά σύνολα καταστάσεων. Κανονική μορφή του πίνακα μετάβασης. Οριακή συμπεριφορά καταστάσεων, εργοδικό θεώρημα, στάσιμη κατανομή. Μελέτη τυχαίων περιπάτων. Χρεωκοπία του παίκτη. Μαρκοβιανές αλυσίδες σε συνεχή χρόνο. Πίνακας γεννήτορας, εξισώσεις Kolmogorov, οριακή συμπεριφορά καταστάσεων. Διαδικασία Poisson, διαδικασία γεννήσεων – θανάτων. Εισαγωγή στα συστήματα ουρών.

12. Στοχαστική Ανάλυση

Προαπαιτούμενη γνώση: Στοχαστικές Διαδικασίες

Εισαγωγή, μερικά προκαταρκτικά μαθήματα, διαχωρισμός κατά Doob – Meyer, κίνηση Brown, θεώρημα συνοχής (Kolmogorov), ο χώρος $C[0, \infty]$, ασθενής σύγκληση και μέτρο Wiener, ο κανόνας του Ito. Στοχαστικά ολοκληρώματα και ο τύπος του Ito, το θεώρημα του Knight. Στοχαστικές διαφορικές εξισώσεις, ακολουθίες σ -αλγεβρών, ιστορία. Διάχυση, βασικές ιδιότητες Markov, ισχυρή ιδιότητα Markov, ο τύπος του Dynkin. Άλλες περιοχές της θεωρίας διάχυσης, ο τύπος των Feynman – Kac και Martin Girsanov. Εφαρμογές σε οριακά προβλήματα, σε προβλήματα βελτιστοποίησης και στοχαστικού ελέγχου.

ε) Τομέας Υπολογιστικών Μαθηματικών και Πληροφορικής

1. Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας

Προαπαιτούμενη γνώση: Γραμμική Άλγεβρα.

Μήτρες (διαχωρισμός μητρών, πολυώνυμα μήτρας, Λάμβδα μήτρες). Διανυσματικοί χώροι. Γραμμικοί μετασχηματισμοί (παράσταση με μήτρα, ιδιοτιμές και ιδιοδιανύσματα γραμμικού μετασχηματισμού, βασικά θεωρήματα). Τετραγωνικές μορφές. Κανονικές μορφές (κανονική μορφή Jordan, στοιχειώδεις διαιρέτες, Frobenius κανονική μορφή). Εύρεση ιδιοτιμών και ιδιοδιανυσμάτων (μέθοδος Danilevsky, μέθοδος Krylov, εύρεση ιδιοτιμών μιας τριδιαγώνιας μήτρας – ακολουθία Sturm – θεωρήματα – ιδιοτιμές – ιδιοδιανύσματα, μέθοδος Givens, μέθοδος Householder, αλγόριθμος LR – Rutishauser, αλγόριθμος QR, μέθοδος της δυνάμεως – παραλλαγές της μεθόδου της δυνάμεως). Τεχνική της εκτόνωσης (deflation).

2. Αριθμητική Ανάλυση ΙΙ

Προαπαιτούμενη γνώση: Αριθμητική Ανάλυση I, Αριθμητικές Μέθοδοι Γραμμικής Άλγεβρας.

Αριθμητική επίλυση εξισώσεων (ταχύτητα σύγκλισης αριθμητικών μεθόδων και επιτάχυνση σύγκλισης, μέθοδοι υπερταχείας σύγκλισης, αλγεβρικές εξισώσεις). Αριθμητική επίλυση γραμμικών συστημάτων (ΓΣ) (γενικευμένη θεώρηση απαλοιφής Gauss, ειδικές περιπτώσεις εφαρμογών, συστήματα με μεγάλο πλήθος εξισώσεων και τεχνικές επιτάχυνσης επαναληπτικών μεθόδων επίλυσής τους, ασταθή ΓΣ, συντελεστής κατάστασης – condition number). Εφαρμογές με γλώσσα υψηλού επιπέδου. Θεωρία προσέγγισης (σφάλματα πολυωνυμικής παρεμβολής, ερμιτιανή προσέγγιση, προσδιορισμός σφάλματος, ελαχιστοποίηση σφάλματος – πολυώνυμα Chebychev, συναρτήσεις κατά τμήματα πολυωνυμικές – splines, μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων). Παραμετρικές μέθοδοι αριθμητικής παραγώγισης, αριθμητικής ολοκλήρωσης. Ολοκλήρωση κατά Gauss. Εφαρμογές με γλώσσα υψηλού επιπέδου.

Δημιουργία Βιβλιοθήκης με Λογισμικό Εφαρμογών: με την ολοκλήρωση του μαθήματος, ο κάθε φοιτητής εφοδιάζεται με μια δισκέττα που περιέχει όλο το λογισμικό εφαρμογών.

3. Αριθμητική Επίλυση Διαφορικών Εξισώσεων με Μερικές Παραγώγους

Προαπαιτούμενη γνώση: Αριθμητική Ανάλυση, Γλώσσα υψηλού επιπέδου.

Το υπόβαθρο, η ανάγκη αριθμητικής επίλυσης, η φιλοσοφία και οι μέθοδοι εφαρμογής της. Το μοντέλο των πεπερασμένων διαφορών και διάφοροι αλγόριθμοι λελυμένης και πεπλεγμένης μορφής για την υλοποίησή του σε παραβολικές, υπερβολικές και ελλειπτικές εξισώσεις. Σύγκλιση και ευστάθεια των αριθμητικών μεθόδων, τρόποι επίλυσης των συστημάτων εξισώσεων (γραμμικών ή μη) που προκύπτουν. Επαναληπτικές μέθοδοι Successive Over-relaxation (SOR), Alternating Direction Implicit (ADI), Locally one – dimensional (LOD). Εφαρμογές. Το μοντέλο των πεπερασμένων στοιχείων για τη μετάβαση από το συνεχές πρόβλημα στο αντίστοιχο διακριτό. Η κλασική μέθοδος Ritz, η μέθοδος Galerkin. Γενική περιγραφή μεθόδου πεπερασμένων στοιχείων. Μονοδιάστατα στοιχεία, διδιάστατα στοιχεία, συναρτήσεις βάσης για διδιάστατα στοιχεία. Κατασκευή των αλγεβρικών εξισώσεων και επίλυση του συστήματος που προκύπτει. Εφαρμογές.

4. Αριθμητική Επίλυση Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων

Προαπαιτούμενη γνώση: Αριθμητική Ανάλυση, Εισαγωγή στην επιστήμη των Υπολογιστών, Συνήθεις Διαφορικές Εξισώσεις I,II.

Εισαγωγικές έννοιες. Ανάγκη και η χρησιμότητα της αριθμητικής επίλυσης. Μέθοδοι απλού βήματος. Μέθοδοι ανάπτυξης σε σειρά. Μέθοδος Taylor. Μέθοδοι Runge – kutta. Εκτιμήσεις σφαλμάτων. Μέθοδοι πολλαπλού βήματος. Μέθοδοι Adams – Bashforth. Μέθοδοι πρόβλεψης – διόρθωσης. Μέθοδοι Adams – Moulton. Έλεγχος και μεταβολή βήματος. Μέθοδοι πρόβλεψης – τροποποίησης – διόρθωσης. Μέθοδοι για συστήματα συνήθων διαφορικών εξισώσεων. Μέθοδοι για συνήθεις διαφορικές εξισώσεις ανώτερης τάξης. Μέθοδοι για συνήθεις διαφορικές εξισώσεις δεύτερης τάξης ειδικής μορφής. Μέθοδος Numerov. Μετάδοση σφαλμάτων. Ολικό σφάλμα. Σύγκλιση. Αριθμητική ευστάθεια. Δύσκαμπτες εξισώσεις. Προβλήματα συνοριακών τιμών. Παραδείγματα. Ασκήσεις. Εφαρμογές.

5. Αριθμητική Επίλυση Συστημάτων μη Γραμμικών Αλγεβρικών και Υπερβατικών Εξισώσεων

Προαπαιτούμενη γνώση: Αριθμητική Ανάλυση, Πραγματική Ανάλυση I-IV, Μαθηματική Ανάλυση.

Το υπόβαθρο. Εντοπισμός και απομόνωση λύσεων. Τοπολογικός βαθ-

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

μός. Μέθοδοι για τον υπολογισμό του τοπολογικού βαθμού. Μέθοδοι Stenger και Kefkott. Θεωρήματα ύπαρξης λύσεων Kronecker και Picard. Υπολογισμός αχριβούς πλήθους λύσεων. Τπαρξη σταθερών σημείων. Θεωρήματα Brouwer και Miranda. Υπολογισμός σταθερών σημείων. Λήμμα των Knaster - Kuratowski - Mazurkiewicz. Λήμμα των Scarf - Hansen. Λήμμα του Sperner. Τριγωνοποιήσεις. Μέθοδος του Scarf. Μέθοδοι μιας μεταβλητής. Υπολογισμός λύσεων συστημάτων μη γραμμικών αλγεβρικών και υπερβατικών εξισώσεων. Μέθοδοι Newton, τύπου Newton, γενικευμένης χορδής, Broyden, Brent και Powell. Μη γραμμικές μέθοδοι Successive Overrelaxation (SOR), Gauss - Seidel και Jacobi. Γενικευμένες μέθοδοι διχοτόμησης. Σύγκλιση. Σφάλματα. Εφαρμογές.

6. Αυτόματα και Τυπικές Γλώσσες

(σε αντικατάσταση του μαθήματος Θεωρία Υπολογισμού)

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Μαθηματική Λογική.

Αλφάριθμητα και γλώσσες. Κανονικές εκφράσεις και κανονικές γλώσσες. Ντετερμινιστικά και μη Ντετερμινιστικά πεπερασμένα Αυτόματα. Λήμμα αντλησης και θεώρημα Myhill - Nerode. Γραμματικές και γλώσσες ανεξάρτητες συμφραζομένων. κανονικές γραμματικές. Απλούστευση και αναγωγή γραμματικών. Λήμμα αντλησης για γλώσσες ανεξάρτητες συμφραζομένων. Αυτόματα στοίβας. Συντακτική ανάλυση. Μηχανές Turing. Υπολογισμοί με μηχανές Turing. Γραμματικές χωρίς περιορισμούς. Αριθμητικές συναρτήσεις.

7. Βάσεις Δεδομένων

Προαπαιτούμενη γνώση: Λειτουργικά Συστήματα. Γλώσσες προγραμματισμού (Pascal ή C).

Σκοπός και χρήση συστημάτων βάσεων δεδομένων. Μοντέλα δεδομένων, σχήματα δεδομένων, αρχιτεκτονική βάσεων δεδομένων. Το μοντέλο οντοτήτων - σχέσεων, περιορισμοί και γενικεύσεις. Δομή αρχείων και φυσική οργάνωση. Απεικόνιση δομών σε αρχεία. Δεικτοδότιση (indexing) και κερματισμός (hashing). Σχεσιακές βάσεις δεδομένων. Σχεσιακή άλγεβρα. Η γλώσσα SQL. Παραδείγματα αναζητήσεων. Μελέτη πραγματικών συστημάτων (π.χ. Oracle και Access). Θεωρητικά ζητήματα. Συναρτησιακές εξαρτήσεις. Κανονικοποίηση. Κανονικές μορφές. Θέματα σχεδιασμού βάσεων δεδομένων. Θέματα ασφάλειας βάσεων δεδομένων. Ειδικά θέματα.

8. Γλώσσες Προγραμματισμού I

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών.

Εισαγωγή στη γλώσσα C++ : Φάσεις μετάφρασης προγραμμάτων, οδηγίες προεπεξεργασίας, βασικοί τύποι και αντικείμενα, μετατροπή τύπων, σταθερές και μεταβλητές, τελεστές και εκφράσεις, εντολές ελέγχου και επανάληψης, είσοδος και έξοδος δεδομένων, συναρτήσεις, πίνακες, δομές και ενώσεις, δείκτες, αναφορές.

Αντικειμενοστρεφής Προγραμματισμός στην C++ : Αφαίρεση, κλάσεις και μέλη κλάσεων, δημιουργία, καταστροφή και χρήση αντικειμένων κλάσεων, προσβασιμότητα μελών κλάσεων, κληρονομικότητα, υπερφόρτωση συναρτήσεων και τελεστών, εικονικές συναρτήσεις μέλους και κλάσεις, αφαιρετικές κλάσεις, πρότυπα συναρτήσεων και κλάσεων. Εργαστηριακές ασκήσεις.

9. Γλώσσες Προγραμματισμού II

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Γλώσσες Προγραμματισμού I.

Ταυτοχρονισμένος Προγραμματισμός : Εισαγωγή στη γλώσσα Ada, μηχανισμοί συγχρονισμού στην Ada (tasks, συγχρονισμός με rendezvous, συγχρονισμός με χρήση protected objects).

Χειρισμός Εξαιρέσεων : Εισαγωγή, σχεδιασμός χειρισμού εξαιρέσεων. Χειρισμός εξαιρέσεων στη C++ (έγερση εξαιρέσεων, try blocks, χειρισμός εξαιρέσεων, λίστες εξαιρέσεων σε συναρτήσεις). Χειρισμός εξαιρέσεων στην Ada (ενσωματωμένα είδη εξαιρέσεων, δηλώσεις εξαιρέσεων, έγερση εξαιρέσεων, when blocks, χειρισμός εξαιρέσεων, μεταβίβαση χειρισμού εξαιρέσεων).

Συναρτησιακός Προγραμματισμός : λ-Λογισμός (σύνταξη και διαισθητική σημασιολογία του λ-Λογισμού, ελεύθερες και δεσμευμένες εμφανίσεις, κανόνες και σημασιολογία υπολογισμών). Βασικά στοιχεία Συναρτησιακού Προγραμματισμού στη γλώσσα Common LISP (αυτοϋπολογιζόμενες μορφές, μεταβλητές, λίστες, ειδικές μορφές, συναρτήσεις, μακροεντολές, συγκρίσεις, λογικοί τελεστές και υπολογισμοί υπό συνθήκη, επαναληπτικές διαδικασίες, είσοδος και έξοδος δεδομένων). Εργαστηριακές ασκήσεις.

10. Διακριτά Μαθηματικά I

Συνδυαστική (διωνυμικοί συντελεστές, διατάξεις, συνδυασμοί, διατάξεις με επανάληψη, συνδυασμοί με επανάληψη, ομάδες αντικειμένων, αριθμός υποσυνόλων, διανομές αντικειμένων σε υποδοχές). Γεννήτριες συναρτήσεις (αριθμητικές συναρτήσεις, γεννήτριες συναρτήσεις, ιδιότητες γεννητριών

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

συναρτήσεων, εφαρμογές των γεννητριών συναρτήσεων στη συνδυαστική). Αναδρομικές σχέσεις (γραμμικές αναδρομικές σχέσεις με σταθερούς συντελεστές, λύση με τη μέθοδο της χαρακτηριστικής εξίσωσης – ομογενείς λύσεις – ειδικές λύσεις – ολικές λύσεις, λύσεις με τη μέθοδο των γεννητριών συναρτήσεων). Αρχή του εγκλεισμού και του αποκλεισμού (εισαγωγή, γενίκευση του τύπου). Θεωρία μέτρησης Polya (διμελείς σχέσεις, σχέσεις ισοδυναμίας, κλάσεις ισοδυναμίας, διμελείς πράξεις, ομάδες, ομάδες μεταθέσεων, θεώρημα Burnside).

11. Διακριτά Μαθηματικά II

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Άλγεβρα και Θεωρία Συνόλων.

Έννοια γραφήματος. Σύνολο κορυφών. Σύνολο ακμών. Βαθμός κορυφής. Είδη γραφημάτων. Συνδετικότητα (περίπατος, διαδρομή, μονοπάτι, κύκλος). Απόσταση κορυφών ως μετρική. Διάμετρος συνδετικού γραφήματος. Τυπογράφημα. Πλήρες υπογράφημα. Συνδετικές συνιστώσες γραφήματος, κλάσεις ισοδυναμίας. Σημεία αποκοπής. Ακμές – γέψυρες. Πολυγράφημα μονοκονδύλια. Euler πολυγράφημα. Θεώρημα Euler. Hamilton γράφημα. Γραφήματα πλήρη, κανονικά, διμερή. Πίνακες γραφημάτων (προσαρτημένος, αντιστοιχιών, διασυνδέσεων). Σημασμένα γραφήματα. Ισόμορφα. Ομόμορφα. Επίπεδα γραφήματα (επιφάνειες, χάρτες, βαθμοί). Θεώρημα Euler. Γράφημα Kuratowski. Χρωματισμός γραφήματος. Αλγόριθμοι Welch – Powell. Γράφημα διχρωμικό – διμερές. Δυαδικοί χάρτες. Θεώρημα τεσσάρων χρωμάτων. Ακυκλικά γραφήματα. Δένδρα. Δένδρα ζεύξης, ελάχιστης ζεύξης. Αλγόριθμοι εύρεσης. Κατευθυνόμενα γραφήματα. Μονοπάτι ζεύξης. Συνδετικότητα και πίνακες σε κατευθυνόμενα γραφήματα. Δένδρα με ρίζα, φύλλα, κλαδιά. Γονείς, τέκνα. Δάσος. Δυαδικά δένδρα.

12. Δίκτυα Υπολογιστών

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Στοχαστικές Διαδικασίες.

Εισαγωγή στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα. Αρχές σχεδιασμού (αρχιτεκτονική, επίπεδα, υπηρεσίες). Internet (ιστορία, αρχιτεκτονική, ονόματα και διευθύνσεις, IP, TCP). Τοπικά δίκτυα (ALOHA, Ethernet και IEEE, δίκτυα δακτυλίου με κουπόνι, FDDI, ασύρματα δίκτυα). ATM (αρχιτεκτονική, δρομολόγηση, υπηρεσίες). Επίπεδο ζεύξης δεδομένων (πρωτόκολλα ζεύξης, εναλλασσόμενο BIT, επιλεκτικής επανάληψης, GO BACK N, παραδείγματα). Ασφάλεια και συμπίεση (κρυπτογραφία, συστήματα ασφάλειας, αρχές

Περιεχόμενο μαθημάτων, Τομέας Υ.Π.

συμπίεσης). Στοιχεία θεωρίας αναμονής (αλυσίδες Markov, ουρές M/M/1, καθυστερήσεις). Αλγόριθμοι δικτύων και δρομολογήσεις ελαχίστου δρόμου (αλγόριθμοι Bellman – Ford και Dijkstra). Χαρακτηρισμοί βέλτιστης δρομολόγησης (μέθοδοι εφικτής διεύθυνσης, Frank – Wolfe, μέθοδοι μη γραμμικής βέλτιστοποίησης).

13. Δομές Δεδομένων

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσες Προγραμματισμού.

Εισαγωγικά : Η έννοια του αλγόριθμου και της δομής δεδομένων. Βασικά χαρακτηριστικά ενός αλγορίθμου. Οι πίνακες (arrays) σαν δομή δεδομένων. Αραιοί πίνακες. Αφηρημένοι τύποι δεδομένων (abstract data types). Ορισμός της πολυπλοκότητας χρόνου και χώρου ενός αλγορίθμου. Δυναμικές δομές δεδομένων : στοίβες, ουρές αναμονής, τύποι διασυνδεδεμένων λιστών (διατεταγμένες, απλά ή διπλά διασυνδεδεμένες, κυκλικές), δέντρα. Βασικές πράξεις σε δυναμικές δομές δεδομένων. Διαδικασίες προσπέλασης (searching) σε μια δομή δεδομένων. 2-3 δέντρα και AVL δέντρα. Αλγόριθμοι για το πρόβλημα της διάταξης ακολουθιών (sorting) : Διάταξη με συγχώνευση (Mergesort), διάταξη με τη χρήση σωρού (Heapsort), Quicksort. Το πρόβλημα UNION – FIND και εφαρμογή του στην εύρεση ενός ελάχιστου παράγοντος δέντρου σε γράφημα.

14. Εισαγωγή στην Ανάλυση Διαστημάτων

Προαπαιτούμενη γνώση: Αριθμητική Ανάλυση. Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Μαθηματικός Προγραμματισμός, Δομές Δεδομένων.

Γιατί αριθμητική επαλήθευση αποτελεσμάτων. Σύντομη ιστορική αναδρομή. Η αριθμητική στους υπολογιστές. Επεκτάσεις της αριθμητικής κινητής υποδιαστολής (floating point arithmetic). Η προέλευση της Ανάλυσης Διαστημάτων. Παραδείγματα υπολογισμών με αυτόματη επαλήθευση. Αριθμοί διαστήματα και αριθμητική διαστημάτων. Συναρτήσεις διαστημάτων. Διανύσματα και πίνακες διαστημάτων. Γραμμικές εξισώσεις διαστημάτων. Μη γραμμικές εξισώσεις μας μεταβλητής. Συστήματα μη γραμμικών εξισώσεων. Ολική βελτιστοποίηση. Εφαρμογές : Χρήση βιβλιοθήκης INTLIB. Χρήση του πακέτου GlobSol (Global Solution), για όσους γνωρίζουν Fortran 90, ή της βιβλιοθήκης C-XSC (μια C++ βιβλιοθήκη για eXtended Scientific Computation), για όσους γνωρίζουν C++.

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

15. Εφαρμογές Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσες Προγραμματισμού.

Το μάθημα αυτό παρουσιάζει σειρά εφαρμογών των ηλεκτρονικών υπολογιστών και έχει ως προαπαιτούμενο γνώση προγραμματισμού σε μια ή περισσότερες γλώσσες (Fortran, qBasic, Basic, C, CC+, κ.λπ). Από τις πολλές εφαρμογές των ηλεκτρονικών υπολογιστών επιλέγονται κάθε χρόνο εκείνες που βρίσκονται πλησιέστερα στα ενδιαφέροντα των Μαθηματικών. Πάγια παρουσιάζεται ένα πρόγραμμα από τις περιοχές: 1) Καθαρή χρήση Μαθηματικών (συνήθως εφαρμογή μεθόδου MONTE CARLO συνδυασμένη με γραφικά). 2) Χώρο επεξεργασίας δεδομένων (π.χ. τήρηση λογαριασμών πελατών on-line σε τράπεζα). 3) Χώρο σχεδιάσεων, παρουσιάσεων και γραφικών (χρήση προγραμμάτων XARAX, ORIGIN, PHOTOSHOP, POWER-POINT). Οι παρακολουθούντες οφείλουν να κάνουν παρουσίαση 10 λεπτών. 4) Χώρο γραφικών με κίνηση και ήχο (animation graphics μέσω προγραμματισμού). 5) Χώρο σύνθεσης μουσικής (χρήση των προγραμμάτων Mozart, Encore). Οι φοιτητές γράφουν σύνθεση.

16. Θεωρία Αλγορίθμων

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσες Προγραμματισμού, Διακριτά Μαθηματικά, Δομές Δεδομένων.

Εισαγωγή στη θεωρία αλγορίθμων. Βασικές τεχνικές στην ανάλυση και σχεδιασμό αλγορίθμων. Η έννοια του βέλτιστου αλγόριθμου. Αλγόριθμοι Greedy. Η τεχνική διαιρεί και βασίλευε (divide – and – conquer) για την ανάπτυξη αλγορίθμων. Αλγόριθμοι με τη μέθοδο divide – and – conquer. ορισμοί και ιδιότητες γραφημάτων. Παραγόμενα δέντρα ελάχιστου κόστους σε μη κατευθυνόμενα διατιμημένα γραφήματα: ο αλγόριθμος του Kruskal και ο αλγόριθμος του Prim. Depth – First – Search σε μη κατευθυνόμενα γραφήματα. Εύρεση σημείων διαμέρισης και δισυνεκτικών συνιστωσών σε μη κατευθυνόμενα γραφήματα. Εύρεση ισχυρά συνεκτικών συνιστωσών σε κατευθυνόμενα γραφήματα. Το πρόβλημα του Matching σε διμερή γραφήματα. Depth – First – Search σε κατευθυνόμενα γραφήματα. Αλγόριθμοι για την εύρεση ελαχίστων μονοπατιών σε κατευθυνόμενα διατιμημένα γραφήματα από μια κορυφή – πηγή: Dijkstra, Bellman – Ford, τοπολογική διάταξη και ελάχιστα μονοπάτια σε DAG (Directed Acyclic Graphs).

17. Λειτουργικά Συστήματα

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Δομές Δεδομένων, Γλώσσες Προγραμματισμού.

Εισαγωγή. Στοιχεία αρχιτεκτονικής ενός επεξεργαστή. Χειρισμός διακοπών (interrupts). Λειτουργίες ενός Λειτουργικού Συστήματος (ΛΣ). Η έννοια της διαδικασίας (process). Ο χειρισμός των διαδικασιών. Χρονοπρογραμματισμός διαδικασιών – αλγόριθμοι. Ασύγχρονες ταυτόχρονες διαδικασίες. Ο αλγόριθμος του Dekker. Σημαφόροι, monitors. Προβλήματα αμοιβαίου αποκλεισμού. Η διαχείριση της μνήμης. Η δευτερεύουσα μνήμη. Ο χρονοπρογραμματισμός του δίσκου. Η κεντρική μνήμη. Τεχνικές τοποθέτησης διαδικασιών στη μνήμη, συνεχής – μη συνεχής τοποθέτηση. Εικονική μνήμη. Μη συνεχής τοποθέτηση στη μνήμη, τμηματοποίηση – σελιδοποίηση. Συσχετιστική μνήμη. Τεχνικές αντικατάστασης σελίδων. Μελέτη περίπτωσης: το σύστημα UNIX.

18. Λογικός Προγραμματισμός και Prolog

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Μαθηματική Λογική.

Λογική των Προτάσεων : Συζευκτικές και διαζευκτικές κανονικές μορφές, προγραμματικοί τύποι, τύποι Horn, διαδική επίλυση, αποδείξεις με επίλυση, ορθότητα και πληρότητα των αποδείξεων με επίλυση.

Λογική των Κατηγορημάτων : Προγραμματικοί τύποι, τύποι Horn, εμπρός κανονικές μορφές, κανονικές μορφές Skolem, σύμπαν και ερμηνείες Herbrand, διαδικασία ενοποίησης, η μέθοδος της επίλυσης, αποδείξεις με επίλυση, ορθότητα και πληρότητα των αποδείξεων με επίλυση.

Η γλώσσα Prolog : Αλφάριθμο και προτάσεις της Prolog, queries, διαδικασία ενοποίησης, ενσωματωμένα κατηγορήματα, εξαγωγή συμπερασμάτων και επαναδρόμηση, έλεγχος της επαναδρόμησης, αναδρομικοί τύποι, η άρνηση στην Prolog, εφαρμογές. Εργαστηριακές ασκήσεις.

19. Μεταφραστές I

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσες Προγραμματισμού, Δομές Δεδομένων.

Εισαγωγή στην οργάνωση και λειτουργία μεταφραστών. Λεκτική ανάλυση: regular expressions, πεπερασμένα αυτόματα, δημιουργία λεκτικών αναλυτών. Συντακτικά στοιχεία γλωσσών προγραμματισμού: Context - Free γραμματικές, δένδρα ανίχνευσης, γλώσσες Chomsky, αποδιφοροποίηση γραμματικών. Βασικές Τεχνικές Ανίχνευσης (parsing): Bottom - up parsers,

shift – reduce, Operator Precedence, Top – Down parsers, Recursive – Descent, predictive Parsers. Πίνακες Συμβόλων: κερματισμός, επανακερματισμός, δενδρικά δομημένοι πίνακες, πίνακες συμβόλων για block – structured γλώσσες. Συνατακτικά κατευθυνόμενη μετάφραση (ΣΚΜ) και ΣΚΜ – σχήματα για διάφορες γλωσσικές δομές. Το πακέτο LEX.

20. Μικρούπολογιστές

Τπολογιστές και μικρούπολογιστές. Προσωπικός υπολογιστής. Λειτουργικό σύστημα δίσκου. Αριθμητικά συστήματα. Μετατροπές και πράξεις αριθμών. Πράξεις μεταξύ λέξεων μνήμης. Υπερχείλιση. Παραστάσεις κινητής υποδιαστολής. BCD αριθμητική. Στοιχεία Άλγεβρας Boole. Λογικά κυκλώματα. Λογικές πράξεις και πύλες. Σχεδίαση λογικών κυκλωμάτων. Γενικότητα πυλών. Ήμιαθροιστής και πλήρης αθροιστής. Δυαδικός συγκριτής. Κυκλώματα μνήμης, αναγνώρισης σφάλματος, καταχωρητών και απαριθμητών. Πραγματοποίηση λογικών κυκλωμάτων. Οικογένειες, τεχνολογίες, χαρακτηριστικά και συμβατότητα ολοκληρωμένων κυκλωμάτων. Εξέλιξη, χαρακτηριστικά, πλεονεκτήματα και εφαρμογές μικρο-επεξεργαστών. Αρχιτεκτονική και οργάνωση μικρο-επεξεργαστών. Καταχωρητές. Μονάδα χρονισμού και ελέγχου. Αριθμητική και λογική μονάδα. Σύνδεση με μνήμη και εξωτερικές συσκευές. Τρόποι αναφοράς στη μνήμη. Εξωτερικά σήματα και λειτουργία ακροδεκτών. Προγραμματισμός μικρο-επεξεργαστών. Γλώσσα προγραμματισμού Assembly.

21. Τεχνολογία Λογισμικού

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσες Προγραμματισμού, Δομές Δεδομένων, Λειτουργικά Συστήματα.

Κύκλος ζωής λογισμικού, μοντέλα κύκλου ζωής: Καταρράκτης, προτυποποίηση, σπειροειδής κ.λ.π. Απαιτήσεις λογισμικού, εργαλεία και τεχνικές προσδιορισμού απαιτήσεων. Σχεδίαση λογισμικού, δομημένη και αντικειμενοστραφής σχεδίαση, εργαλεία σχεδίασης. Προγραμματιστικές πρακτικές, προγραμματιστικά περιβάλλοντα, φορητότητα προγραμμάτων. Κωδικοποίηση και γλωσσικές δομές για αξιόπιστα προγράμματα. Έλεγχος κώδικα και εργαλεία ελέγχου. Τεκμηρίωση προγράμματος. Συντήρηση λογισμικού. Διοίκηση έργων λογισμικού, στελέχωση, κοστολόγηση, μέθοδος COCOMO. Εξασφάλιση ποιότητας λογισμικού, επιθεωρήσεις κώδικα, έλεγχος αλλαγών και εργαλεία.

22. Υπολογιστική Δυναμική

Προαπαιτούμενη γνώση: Αριθμητική Ανάλυση, Μηχανική, Γλώσσες Προγραμματισμού.

Το μάθημα αυτό είναι απαραίτητο συμπλήρωμα των μαθημάτων της Μηχανικής (προαπαιτούμενα) και αποβλέπει στην ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης των προβλημάτων της Δυναμικής, τα οποία επιλύονται μόνο με αριθμητικές μεθόδους (προαπαιτείται γνώση των μεθόδων αυτών). Το μάθημα περιλαμβάνει: 1) Παρουσίαση των δυναμικών συστημάτων. 2) Επιλογή κατάλληλων μορφών των διαφορικών εξισώσεων κίνησης για υπολογιστική χρήση. 3) Απόδειξη μη ύπαρξης αναλυτικών ολοκληρωμάτων. 4) Μεθόδους αριθμητικής λύσης. 5) Αναζήτηση λύσεων που πληρούν ακραίες συνθήκες. 6) Μεθόδους πλήρους αριθμητικής λύσης δυναμικού συστήματος. Οι φοιτητές που παρακολουθούν αυτό το μάθημα έχουν την υποχρέωση να παραδώσουν πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή με το οποίο να υπολογίζονται ειδικές λύσεις συγκεκριμένου δυναμικού συστήματος, καθών και εργασία με τα αποτελέσματα των υπολογισμών τους.

23. Υπολογιστική Πολυπλοκότητα

Προαπαιτούμενη γνώση: Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών, Δομές Δεδομένων.

Εισαγωγή. Προβλήματα και αλγόριθμοι. Η έννοια του αποδοτικού υπολογισμού – υπολογιστικοί πόροι – χρόνος – μνήμη. Η πολυπλοκότητα των προβλημάτων. Παραδείγματα. Υπολογιστικά μοντέλα. Η μηχανή Turing. Η μηχανή RAM. Μη ντετερμινιστικές μηχανές. Κλάσεις πολυπλοκότητας και σχέσεις μεταξύ τους. Η έννοια της κλάσης πολυπλοκότητας. Υπολογισμότητα. Γενικές κλάσεις πολυπλοκότητας (χρόνου, μνήμης, μη ντετερμινιστικές). Γενικές σχέσεις μεταξύ των διαφόρων κλάσεων. Θεωρήματα ιεραρχίας. Αναγωγές και πληρότητα. Η έννοια της αναγωγής. Η έννοια της πληρότητας ως προς μια κλάση πολυπλοκότητας. Αναγωγές λογαριθμικού χώρου – πολυωνυμικού χρόνου. Οι κλάσεις P και NP. Ορισμοί. NP-πλήρη προβλήματα. Μερικά NP προβλήματα (ικανοποιησιμότητα και παραλλαγές, γραφοθεωρητικά προβλήματα). Το Θεώρημα του Cook. Εφαρμογές σε πρακτικά προβλήματα. Σύντομη περιγραφή άλλων κλάσεων πολυπλοκότητας.

Μέρος 2 Πρόγραμμα σπουδών

24. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική I

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσα Προγραμματισμού Fortran, Αριθμητική Ανάλυση, Μηχανική Ρευστών.

Προβλήματα Αρχικών Τιμών. Μέθοδος Runge – Kutta για τον υπολογισμό της κίνησης των σωμάτων μέσα σε ρευστά. Εφαρμογές στην κίνηση σφαιρικού βλήματος και στην ταλάντωση πτέρυγας. Προβλήματα συνοριακών τιμών. Αριθμητικές μέθοδοι και τεχνικές επίλυσης αυτών. Μέθοδος shooting, μέθοδος των ολοκληρωτικών εξισώσεων, μέθοδος πεπερασμένων διαφορών. Εφαρμογές στο πρόβλημα του Blasius και στο επίπεδο θερμομετρικό πρόβλημα. Προβλήματα συνοριακών τιμών που περιγράφονται από συζευγμένα συστήματα Συνήθων Διαφορικών Εξισώσεων. Επαναληπτική τεχνική επίλυσης των Minkowycz και Sparrow. Μέθοδος Πεπερασμένων Διαφορών. Εφαρμογές σε θερμικά προβλήματα Μηχανικής Ρευστών.

25. Υπολογιστική Ρευστοδυναμική II

Προαπαιτούμενη γνώση: Γλώσσα Προγραμματισμού Fortran, Αριθμητική Ανάλυση, Μηχανική Ρευστών.

Ταξινόμηση εξισώσεων και συστημάτων Διαφορικών Εξισώσεων με μερικές παραγώγους (ΜΔΕ) και προβλημάτων της Μηχανικής Ρευστών που περιγράφονται από αυτά. Η έννοια του “καλά τοποθετημένου προβλήματος” από άποψη Μαθηματικής και Αριθμητικής Ανάλυσης. Μέθοδος Πεπερασμένων Διαφορών (ΜΠΔ). Βασικά αριθμητικά σχήματα της ΜΠΔ. Ευστάθεια και σύγκλιση των Αριθμητικών Σχημάτων. Αριθμητική επίλυση ΜΔΕ παραβολικού τύπου με διάφορα αριθμητικά σχήματα. Ανάλυση ευστάθειας αριθμητικών σχημάτων. Μέθοδος Von Neumann. Εφαρμογές. Αριθμητική επίλυση ΜΔΕ ελλειπτικού τύπου. Άμεσοι και επαναληπτικές μέθοδοι. Μέθοδος Liebmann. SOR μέθοδος. Σύγκλιση των επαναληπτικών σχημάτων. Εφαρμογές.

3. Μαθήματα προσφερόμενα από άλλα Τμήματα

1. Αστροφυσική

Ιδιότητες των αστέρων και μέθοδοι προσδιορισμού τους (εφαρμογή των φυσικών νόμων). Προσδιορισμός αποστάσεων. Χαρακτηριστικά της ακτινοβολίας. Νόμοι των Wien, Boltzmann και Max Plank. Αστρικά φάσματα. Μηχανισμοί παραγωγής ενέργειας στους αστέρες. Μαθηματικά μοντέλα της δομής των αστέρων. Ιδιάζοντες αστέρες. Novae, Supernovae, Pulsars και Μελανές Οπές. Δομή του Ήλιου, ηλιακή δραστηριότητα, επιδράσεις στη Γη. Δημιουργία, εξέλιξη και θάνατος των αστέρων. Κοσμολογία: Βασικές παρατηρήσεις και υποθέσεις. Κοσμολογικά μοντέλα και θεωρίες.

2. Μαθηματική Αστρονομία

Στοιχεία σφαιρικής τριγωνομετρίας. Αστρονομικά συστήματα συντεταγμένων. Μέτρηση του Χρόνου – Ημερολόγια. Τρίγωνα θέσεως. Σχήμα και κινήσεις της Γης. Η Γη σαν αστρονομικό παρατηρητήριο. Εκλείψεις. Διαφορικές εξισώσεις κίνησης και ολοκληρώματα επιφανείας στρομορφής και ενέργειας στην κίνηση δύο και περισσοτέρων αστρικών σωμάτων. Τροχιές μεταφοράς τεχνιτών δορυφόρων. Δυναμική συνάρτηση και επιφάνειες μηδενικής ταχύτητας στο περιορισμένο πρόβλημα των 3-σωμάτων. Ηλιακή κίνηση. Ελλειψοειδές ταχυτήτων. Διαφορική περιστροφή του Γαλαξία. Αστρικές προσεγγίσεις.

3. Μετεωρολογία I

Εισαγωγή: Προέλευση και σύσταση της ατμόσφαιρας. Σύσταση και κατανομή της ατμόσφαιρας με το ύψος. Το προφίλ της θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας. Ατμοσφαιρικές περιοχές. Επιδράσεις της βαρύτητας: Το γήινο βαρυτικό πεδίο. Το γεωδυναμικό. Η υδροστατική εξίσωση και εφαρμογές στην ατμόσφαιρα. Κλίμακα ύψους. Διάχυση. Στοιχεία Ατμοσφαιρικής Θερμοδυναμικής: Εφαρμογή της εξίσωσης ιδανικού αερίου στην ατμόσφαιρα. Διάπουσα θερμοκρασία. Υψομετρική εξίσωση. Παράμετροι υγρασίας. Πρώτο θερμοδυναμικό αξίωμα και εφαρμογές του στην ατμόσφαιρα. Ψύξη υπό σταθερή πίεση. Αδιαβατική εκτόνωση χωρίς συμπύκνωση. Δυναμική θερμοκρασία. Αδιαβατικές και ψευδοδιαβατικές μεταβολές. Στατική

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

ευστάθεια. Στοιχεία Φυσικής Νεφών. Τύποι νεφών, μηχανικοί σχηματισμοί νεφών. Ατμοσφαιρικά αιωρήματα. Υδροσυμπύκνωση. Αύξηση μεγέθους νεφοσταγόνων μέσω συμπύκνωσης, κρούσεων και συνενώσεων. Υδροαπόβλητα, παγοαπόβλητα. Τεχνητή τροποποίηση νεφών. Στοιχεία ατμοσφαιρικής δυναμικής: Δυνάμεις που ενεργούν στην ατμόσφαιρα. Εξίσωση κίνησης αερίων μαζών. Κλίμακες ατμοσφαιρικών κινήσεων. Γεωστροφικός άνεμος. Θερμικός άνεμος. Άνεμος βαροβαθμίδας. Γενική χυκλοφορία ατμόσφαιρας.

4. Μετεωρολογία ΙΙ

Στοιχεία Ακτινοβολιακής Μεταφοράς: Έννοιες και ορισμοί. Απορρόφηση και εκπομπή ακτινοβολίας. Ακτινοβολία μέλανος σώματος. Το ηλιακό φάσμα έξω από την ατμόσφαιρα. Η εξίσωση ακτινοβολίας μεταφοράς. Ο νόμος του Kirchhoff. Μονοχρωματική μεταφορική ισορροπία. Τοπική θερμοδυναμική ισορροπία φαιάς ατμόσφαιρας θερμαινόμενης από το έδαφος. Μεταφορά ακτινοβολίας μακρού κύματος σε επίπεδα στρωματομένη ατμόσφαιρα. Το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Στοιχεία Στρατοσφαιρικής Φωτοχημείας: Αρχές φωτοχημείας. Απορρόφηση αμέσου ηλιακής ακτινοβολίας. Φωτοχημεία στρατοσφαιρικού οξυγόνου. Θέρμανση ατμόσφαιρας. Στρατοσφαιρικό όζον. Επιδράσεις ιχνοστοιχείων στο στρατοσφαιρικό όζον. Καταλυτική αποσύνθεση όζοντος. Χλώριο και αλογονομεθάνια. Φωτοχημεία υδρογονούχων ριζικών. Οξείδια αζώτου. Μεσόσφαιρα - Θερμόσφαιρα: Χαλάρωση της δονητικής διέγερσης του CO_2 . Μεσόπαυση. Φωτοϊονισμός, φωτοαποσύνδεση και μεταφορά θερμότητας στη θερμόσφαιρα. Φωτοχημεία και κατανομή του οξυγόνου στη θερμόσφαιρα. Αγώγιμη μεταφορά θερμότητας: Μεσόπαυση. Ιονόσφαιρα: Προέλευση. Ιονοσφαιρικές περιοχές. Στρώμα Chapman. Περιοχές E και F1. Αμφίπολη διάχυση. Περιοχή F2. Ιοντική χημεία στην περιοχή D. Ιονόσφαιρα της Αφροδίτης, του Ήρη και του Δία. Διάδοση ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων σε μη ιονισμένη ατμόσφαιρα. Ιονόσφαιρα χωρίς μαγνητικό πεδίο. Διάθλαση για εφαπτομενική πρόσπτωση. Μερική ανάκλαση από ευδιάκριτες και διάχυτες επιφάνειες. Ασύγχρονος σκέδαση από ανομοιογένειες μικρής κλίμακας. Μαγνητοϊονική θεωρία χωρίς συγκρούσεις.

Δ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Γενικές Πληροφορίες

Στο Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Πατρών λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Στόχος αυτού του Προγράμματος είναι η παροχή υψηλού επιπέδου γνώσεων, η προαγωγή της γνώσης, η ανάπτυξη της έρευνας, καθώς και η απόδοση στην κοινωνία επιστημόνων ικανών να ερευνούν και να παράγουν επιστημονικό έργο στις Μαθηματικές Επιστήμες και τις εφαρμογές τους.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος οδηγεί στην απονομή :

- α) Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης,
- β) Διδακτορικού Διπλώματος.

Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης απονέμεται :

1) Στα Θεωρητικά Μαθηματικά,

2) Στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά, που περιλαμβάνουν τρεις κατεύθυνσεις, δηλαδή (i) Εφαρμοσμένη Ανάλυση και Μαθηματική Φυσική, (ii) Διαφορικές Εξισώσεις και Δυναμικά Συστήματα, (iii) Μαθηματικά Φυσικών και Βιομηχανικών Εφαρμογών,

3) Στα Υπολογιστικά Μαθηματικά και Πληροφορική, που περιλαμβάνουν τις κατευθύνσεις : (i) Μαθηματικά των Υπολογιστών και Τεχνητή Νοημοσύνη, (ii) Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Εκπαίδευση και Εκπαιδευτικό Λογισμικό.

Οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές προϋποθέσεις για την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, ή/και Διδακτορικού Διπλώματος είναι η παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση σε μεταπτυχιακά μαθήματα (Κορμού, Επιλογής και Μελέτης), σύμφωνα με το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, καθώς και η συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας (για Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης), ή η εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής (για Διδακτορικό Δίπλωμα). Η διάρκεια των σπουδών είναι 4 διδακτικά εξάμηνα για τον πρώτο τίτλο και 8 για τον δεύτερο.

Μέρος 2. Πρόγραμμα σπουδών

Το Τμήμα Μαθηματικών συμμετέχει, επίσης, στα παρακάτω Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, που οδηγούν σε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης και σε Διδακτορικό Δίπλωμα :

A) "Μαθηματικά των Υπολογιστών και των Αποφάσεων", από χοινού με το Τμήμα Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και Πληροφορικής (το Τμήμα Μαθηματικών έχει τη διοικητική ευθύνη λειτουργίας του Προγράμματος), που περιλαμβάνει τις κατευθύνσεις : (i) Μαθηματικές Θεμελιώσεις της Επιστήμης των Υπολογιστών και Εφαρμογές στην Τεχνητή Εξαγωγή Συμπερασμάτων και Αποφάσεων, (ii) Στατιστική Θεωρία των Αποφάσεων και Εφαρμογές της, και (iii) Θεωρία Αριθμητικών Υπολογισμών και Εφαρμογές της.

B) Διατμηματικό – διεπιστημονικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στις Περιβαλλοντικές Επιστήμες, σε συνεργασία με τα Τμήματα Βιολογίας, Γεωλογίας, Φυσικής και Χημείας της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος και για τα παραπάνω Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, τους Κανονισμούς Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος και του Πανεπιστημίου, καθώς επίσης και τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών με τα μαθήματα και τους διδάσκοντες μπορεί να αντλήσει κανείς από τον Οδηγό Μεταπτυχιακών Σπουδών ακαδημαϊκού έτους 1999–2000 του Τμήματος Μαθηματικών.

M E P O Σ 3o

---

*E Σ Ω T E P I K O I
K A N O N I Σ M O I*

A. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ*

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Της Επικουρικής Απόφασης Αριθμ. Β1/482
Συνεδρίαση Συγκλήτου 113/31.5.89

1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

Άρθρο 1

1. Ο Πρύτανης συγκαλεί τη Σύγκλητο σε τακτική συνεδρίαση μια φορά το μήνα, εφόσον υπάρχουν θέματα προς συζήτηση. Ο ορισμός της ημέρας και της ώρας των τακτικών συνεδριάσεων ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά την εγκατάσταση των νέων Πρυτανικών αρχών.

2. Σε επείγουσες περιπτώσεις ο Πρύτανης μπορεί να καλεί τη Σύγκλητο σε έκτακτη συνεδρίαση.

3. Εφόσον ζητηθεί εγγράφως από το 1/3 των μελών της Συγκλήτου η συζήτηση συγκεκριμένου θέματος, ο Πρύτανης υποχρεούται να εισαγάγει το θέμα προς συζήτηση, πριν από την ημερησία διάταξη, κατά την αμέσως επομένη τακτική συνεδρίαση. Η αίτηση θεωρείται ότι αποσύρθηκε, εάν κατά τη συζήτηση του θέματος δεν είναι παρόντα τουλάχιστον τα μισά των μελών που υπέγραψαν.

4. Σε περίπτωση κωλύματος του Πρύτανη, τη Σύγκλητο συγκαλεί ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Άρθρο 2

1. Η πρόσκληση με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης μαζί με εισηγήσεις ή με το απαραίτητο πληροφοριακό υλικό αποστέλλεται στα μέλη της Συγκλήτου τρεις τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την τακτική συνεδρίαση. Μόνο στην περίπτωση των εκτάκτων συνεδριάσεων η πρόσκληση με την ημερήσια διάταξη μπορεί να αποστέλλεται την προηγούμενη ημέρα που πρόκειται να γίνει η έκτακτη συνεδρίαση. Στις περιπτώσεις αυτές η πρόσκληση μπορεί να γίνεται ακόμη και τηλεφωνικώς από το Γραμματέα της Συγκλήτου, αλλά αυτό πρέπει να αποδεικνύεται με σχετική υπογεγραμμένη σημείωσή του σε ειδικό βιβλίο.

2. Ειδικότερα η πρόσκληση με την ημερήσια διάταξη αποστέλλεται προς τους εκπροσώπους των φοιτητών διά των Φοιτητικών Συλλόγων ή στη διεύθυνση κατοικίας τους. Στην περίπτωση που δεν λειτουργούν γραφεία Φοιτητικών Συλλόγων ή οι εκπρόσωποι δεν έχουν

* Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου έχει αποφασίσει τροποποιήσεις του Εσωτερικού Κανονισμού και αναμένεται η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

γνωστοποιήσει διεύθυνση κατοικίας τους, αφεί απλή ανάρτηση της πρόσκλησης στους πίνακες των ανακοινώσεων των γραμματειών των Τμημάτων.

3. Για τα μέλη της Συγκλήτου που ανήκουν σε Τμήματα που έχουν την έδρα τους εκτός Πατρών, η γνωστοποίηση της πρόσκλησης μπορεί να γίνεται και τηλεφωνικώς από το Γραμματέα της Συγκλήτου, είτε πρόκειται για τακτική είτε για έκτακτη συνεδρίαση, αλλά αυτό πρέπει επίσης να αποδεικνύεται από σχετική υπογεγραμμένη σημείωσή του σε ειδικό βιβλίο.

Άρθρο 3

1. Οι συνεδριάσεις της Συγκλήτου γίνονται στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του Πανεπιστημίου. Σε εξαιρετικές ωστόσο περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Πρύτανη, η Σύγκλητος μπορεί να συνεδριάσει και σε άλλο Πανεπιστημιακό χώρο, ο οποίος αναγράφεται στην πρόσκληση.

Άρθρο 4

1. Η Σύγκλητος βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον από τα μέλη της που έχουν δικαίωμα φήμου. Είναι απαραίτητο να υπάρχει απαρτία πριν από την ψηφοφορία κάθε θέματος.

2. Εάν παρέλθουν τριάντα λεπτά από την ώρα που ορίζεται στην πρόσκληση και δεν υπάρχει απαρτία, ο Πρύτανης μπορεί να ματαώσει τη συνεδρίαση. Υποχρεώνεται να το κάνει μετά την πάροδο μισής ώρας, εφόσον το ζητήσουν δύο τουλάχιστον από τα παρόντα μέλη. Σε κάθε περίπτωση συντάσσεται πρακτικό.

3. Στην περίπτωση που ματαώθηκε η συνεδρίαση επειδή δεν υπήρχε απαρτία, η Σύγκλητος συνέρχεται εκ νέου μέσα σε δέκα μέρες και πάντως όχι την επομένη, μετά από πρόσκληση του Πρύτανη, με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Στην περίπτωση αυτή η Σύγκλητος βρίσκεται σε απαρτία οσαδήποτε μέλη και αν είναι παρόντα.

Άρθρο 5

1. Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης συζητούνται με τη σειρά που αναφέρονται σ' αυτήν. Σε ορισμένες ωστόσο περιπτώσεις η σειρά μπορεί να μεταβληθεί μετά από πρόταση του Πρύτανη και απόφαση της Συγκλήτου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μόνο ένα από τα θέματα μπορεί να συζητηθεί πριν από την ημερήσια διάταξη, αν το ζητήσει τουλάχιστον το 1/3 των μελών του Σώματος.

2. Μετά την εξάντληση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης μπορεί να γίνονται ανακοινώσεις από τον Πρύτανη και τα μέλη της Συγκλήτου

3. Ο Πρύτανης ή μέλος της Συγκλήτου που έχει ορισθεί από αυτόν, εισάγει το θέμα προς συζήτηση παρέχοντας στα μέλη της Συγκλήτου όλες τις αναγκαίες πληροφορίες.

4. Ανοίγει κατάλογος μελών της Συγκλήτου που επιθυμούν να θέσουν αυστηρά διευκρινιστικές ερωτήσεις. Παρέχονται απαντήσεις από τον Πρύτανη ή το μέλος της Συγκλήτου που εισήγαγε το θέμα ή από τον καλούμενο, σύμφωνα με την παρ. 9 του παρόντος άρθρου.

5. Δίδεται ο λόγος σε όσους επιθυμούν να διαβάσουν, να υποστηρίξουν και να καταθέσουν κάποια πρόταση.

6. Δίδεται ο λόγος σε όσα μέλη της Συγκλήτου επιθυμούν να διατυπώσουν τις απόψεις τους για το συζητούμενο θέμα. Στο στάδιο αυτό οι ομιλητές μπορούν, υποστηρίζοντας ή κάνοντας κριτική στις προτάσεις που έχουν υποβληθεί, να προτείνουν τροπολογίες στους εισηγητές που μπορούν να συνίστανται ακόμη και στη συγχώνευση προτάσεων. Εάν κάποια

Δειτουργία συλλογικών οργάνων

από τις προτεινόμενες τροπολογίες δεν γίνει δεκτή από τον εισηγητή, αυτός που την υπέβαλε έχει δικαίωμα να επανακαταθέσει την πρόταση, ενσωματώνοντας την τροπολογία του.

7. Δίδεται ο λόγος στους εισηγητές που δευτερολογούν, απαντώντας στην κριτική που έγινε στις προτάσεις τους και εξηγώντας γιατί δεν έκαναν δεκτές ορισμένες τροπολογίες.

8. Ο χρόνος που διαρκεί η συζήτηση των σταδίων που περιγράφονται από τις παραγράφους 4-7 του άρθρου αυτού καθορίζεται από τον Πρύτανη και εξαρτάται από τον αριθμό των μελών της Συγκλήτου που συμμετέχουν στη συζήτηση κάθε σταδίου.

9. Ο Πρύτανης μπορεί να καλεί στη συνεδρίαση οποιοδήποτε μέλος του Πανεπιστημίου για παροχή διευκρινήσεων. Το μέλος αυτό πρέπει να αποχωρεί αμέσως μετά το στάδιο που περιγράφεται στην παρ. 4 αυτού του άρθρου.

Άρθρο 6

1. Ο Πρύτανης θέτει ταυτόχρονα όλες τις προτάσεις σε φανερή ψηφοφορία που γίνεται με ανάταση της χειρός. Στην περίπτωση που το ζητήσουν δύο τουλάχιστον μέλη, πριν από την ψηφοφορία, γίνεται ονομαστική ψηφοφορία. Η ονομαστική ψηφοφορία γίνεται με αλφαριθμητική σειρά, αφού κληρωθεί το γράμμα από το οποίο θα αρχίσει. Κάθε μέλος της Συγκλήτου έχει δικαίωμα να ψηφίζει μία μόνο πρόταση. Μυστική ψηφοφορία γίνεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται από τη Νομοθεσία.

2. Όλες οι αποφάσεις της Συγκλήτου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το Νόμο.

3. Οι λευκές ψήφοι και οι αποχές δεν λαμβάνονται υπόψη στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Όσοι χρησιμοποίησαν λευκή ψήφο ή απείχαν από την ψηφοφορία δεν υπολογίζονται στον αριθμό των παρόντων, χωρίς αυτό να έχει επίπτωση στην απαρτία.

4. Σε περίπτωση που τίθενται σε ψηφοφορία περισσότερες από δύο προτάσεις και καμία από αυτές δεν λαμβάνει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται ανάμεσα στις δύο πρώτες.

Άρθρο 7

1. Ο Πρύτανης μπορεί να διακόπτει τη συνεδρίαση της Συγκλήτου, όχι περισσότερο από μισή ώρα. Με τη σύμφωνη όμως γνώμη της Συγκλήτου, ο Πρύτανης μπορεί να διακόπτει τη συνεδρίαση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση αυτή είναι υποχρεωμένος να επαναλάβει τη συνεδρίαση την ίδια μέρα.

Άρθρο 8

1. Σε κάθε συνεδρίαση της Συγκλήτου τηρούνται πρακτικά από τον ή την γραμματέα του Σώματος. Σε αυτά καταχωρούνται όλες οι προτάσεις που έγιναν, οι ονομαστικές ψηφοφορίες και οι αποφάσεις που ελήφθησαν. Επιπλέον στα πρακτικά καταχωρίζεται συγκεκριμένη άποψη ή δικαιολόγηση ψήφου μέλους της Συγκλήτου, εφόσον αυτό το ζητήσει. Στην περίπτωση αυτή παραδίδεται, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, σχετικό σημείωμα στο Γραμματέα, το οποίο είχε αναγνωσθεί υποχρεωτικά στη Σύγκλητο.

Άρθρο 9

1. Η επικύρωση των πρακτικών γίνεται σε επόμενη συνεδρίαση της Συγκλήτου. Αυτά υπογράφονται από τον Πρύτανη και το Γραμματέα.

2. Τα πρακτικά θεωρούνται επικυρωμένα, εφόσον υπέρ της επικύρωσης ψήφισαν περισσότερα από τα μισά παρόντα μέλη στη συνεδρίαση που αναφέρονται τα πρακτικά.

3. Οι αποφάσεις της Συγκλήτου μπορούν να υλοποιούνται πριν ακόμη επικυρωθούν τα

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

πρακτικά.

4. Είναι αυτονόητο ότι τα προς επικύρωση πρακτικά πρέπει να μοιράζονται στα μέλη της Συγκλήτου πριν από τη Συνεδρίαση.

ΠΡΥΤΑΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Άρθρο 10

1. Ο Πρύτανης συγκαλεί το Πρυτανικό Συμβούλιο, εάν υπάρχουν θέματα, μία φορά την εβδομάδα και εκτάκτως όταν τούτο χρίνεται αναγκαίο.

2. Η πρόσκληση με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης στέλνεται στα μέλη του Πρυτανικού Συμβουλίου, εκτός από επείγουσες περιπτώσεις, δύο μέρες πριν από τη συνεδρίαση.

3. Ο ορισμός της ημέρας της εβδομάδας και της ώρας της τακτικής συνεδρίασης του Πρυτανικού Συμβουλίου γίνεται στην πρώτη συνεδρίασή του μετά την εγκατάσταση των νέων Πρυτανικών Αρχών.

4. Για την πρόσκληση προς τον εκπρόσωπο των φοιτητών εφαρμόζεται το άρθρο 2, παρ.

2. περί Λειτουργίας της Συγκλήτου.

5. Για τη συζήτηση, τη λήψη των αποφάσεων, την τήρηση και επικύρωση των πρακτικών, εφαρμόζεται αναλόγως ότι ισχύει και για τη Σύγκλητο.

6. Τα πρακτικά του Πρυτανικού Συμβουλίου είναι στη διάθεση των μελών της Συγκλήτου, καθώς και των εκπροσώπων των φορέων του Πανεπιστημίου.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΧΟΛΗΣ

Άρθρο 11

1. Η Γενική Συνέλευση της Σχολής συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του Κοσμήτορα ή του νόμιμου αναπληρωτή του, τακτικώς μια φορά το έτος και εκτάκτως όταν υπάρχουν θέματα. Ο Κοσμήτορας οφείλει να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση, όταν το αποφασίσει η Κοσμητεία ή το ζητήσει το 1/3 των μελών της και σε εξαιρετικές περιπτώσεις όταν το ζητήσει η Σύγκλητος.

2. Για την πρόσκληση των μελών, την κοινοποίηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και τη λήψη των αποφάσεων, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2,4,5 και 6, περί Λειτουργίας της Συγκλήτου.

3. Τα πρακτικά της συνεδριάσεως της Σχολής υπογράφονται από τον Κοσμήτορα και το Γραμματέα της Σχολής. Δεν απαιτείται επικύρωση. Επίσημα αντίγραφα των πρακτικών υποβάλλονται στον Πρύτανη. Οι αποφάσεις κοινοποιούνται υποχρεωτικά στα μέλη της Σχολής.

4. Η Συνέλευση συνέρχεται σε τόπο και χρόνο που καθορίζονται με την πρόσκληση του Κοσμήτορα.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 12

1. Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει τακτικώς το πρώτο δεκαήμερο των μηνών Οκτωβρίου, Δεκεμβρίου, Μαρτίου και Μαΐου και εκτάκτως όταν υπάρχουν θέματα. Ο Πρόεδρος του Τμήματος υποχρεώνεται να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση μέσα σε ένα δεκαήμερο, εάν ζητηθεί τούτο για συγκεκριμένο λόγο από το 1/3 των μελών

Λειτουργία συλλογικών οργάνων

της. Η αίτηση θεωρείται ότι αποσύρθηκε εάν, κατά τη συζήτηση του θέματος, δεν είναι παρόντα τουλάχιστον τα μισά των μελών που υπέγραψαν. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις την υποχρεωτική σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να ζητήσει η Σύγκλητος.

2. Η πρόσκληση με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, το πληροφοριακό υλικό και τις εισηγήσεις αποστέλλεται στα μέλη της Γενικής Συνέλευσης 10 τουλάχιστον ημέρες, προκειμένου περί τακτικής συνεδρίασης, και 2 τουλάχιστον ημέρες, προκειμένου περί έκτακτης συνεδρίασης, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά από το Νόμο. Για την αποστολή της πρόσκλησης προς τους εκπροσώπους των φοιτητών και τη συζήτηση εφαρμόζονται αναλόγως οι αντίστοιχες διατάξεις περί Λειτουργίας της Συγκλήτου.

3. Όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία η οποία γίνεται ονομαστικά ή με ανάταση της χειρός, εκτός εάν ο Νόμος ορίζει διαφορετικά. Επί αποφάσεων που άπτονται προσωπικού θέματος, η ψήφος πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 6 περί λειτουργίας της Συγκλήτου.

4. Σε κάθε συνεδρίαση τηρούνται από το Γραμματέα του Τμήματος τα πρακτικά. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 8 και 9 περί Λειτουργίας της Συγκλήτου.

5. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η Γενική Συνέλευση συγκαλείται σε επαναληπτική συνεδρίαση μέσα σε δέκα μέρες με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης. Δεν επιτρέπεται η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης την ίδια μέρα.

6. Η Γενική Συνέλευση δεν μπορεί να μεταβάλει τη σειρά συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, παρά μόνο εάν είναι παρόντα τα 2/3 των μελών της. Επί απλής απαρτίας απαιτείται απόφαση με πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων μελών.

7. Θέμα της ημερήσιας διάταξης του οποίου η συζήτηση αναβλήθηκε, εγγράφεται υποχρεωτικώς στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης, εκτός αν η Συνέλευση αποφάσισε διαφορετικά.

8. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η συζήτηση θέματος εκτός ημερήσιας διάταξης, εφόσον είναι παρόντα κατά τη συνεδρίαση τα 2/3 του συνόλου των μελών της συνέλευσης και αποφασίσουν τουλάχιστον τα 3/4 από τα παρόντα μέλη. Σε περιπτώσεις που άπτονται προσωπικού θέματος είναι απαραίτητη η παρουσία του μέλους στη Συνέλευση για το οποίο πρόκειται να γίνει η συζήτηση.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΜΕΑ

Άρθρο 13

1. Η Γενική Συνέλευση του Τομέα συνεδριάζει τακτικώς όταν υπάρχουν θέματα και εκτάκτως, για συγκεκριμένα θέματα, όταν το ζητήσει το 1/3 των μελών της.

2. Η πρόσκληση με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης αποστέλλεται στα μέλη της Συνέλευσης δύο ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση. Για την πρόσκληση προς τους εκπροσώπους των φοιτητών, τη συζήτηση και τη λήψη των αποφάσεων εφαρμόζεται αναλόγως ότι ισχύει για τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

3. Τα πρακτικά συνεδριάσεων του Τομέα τηρούνται από μέλος Ε.Δ.Τ.Π. που εκλέγουν τα μέλη Ε.Δ.Τ.Π. του Τομέα. Εάν δεν υπηρετεί μέλος του Ε.Δ.Τ.Π., τα πρακτικά τηρούνται από μέλος του Δ.Ε.Π. που ορίζει η Συνέλευση του Τομέα. Ο Διευθυντής του Τομέα υπογράφει τα πρακτικά, τα οποία διανέμονται στα μέλη της Συνέλευσης που παρέστησαν στην αντίστοιχη συνεδρίαση. Για την επικύρωση ισχύει, αναλόγως, η διάταξη του άρθρου 14 περί Κοσμητείας. Τα επικυρωμένα πρακτικά αποστέλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος,

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

όπου και φυλάσσονται.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

Άρθρο 14

1. Η Κοσμητεία συνεδριάζει τακτικώς μια φορά το εξάμηνο σε τόπο και χρόνο που ορίζει ο Κοσμήτορας της Σχολής και εκτάκτως όταν υπάρχουν θέματα.
2. Η πρόσκληση με θέματα της ημερήσιας διάταξης αποστέλλεται στα μέλη της Κοσμητείας δύο τηλεφώνημα ή τηλεγράφημα και στις περιπτώσεις αυτές αποδεικνύεται με σχετική σημείωση σε ειδικό βιβλίο που φέρει χρονολογία και υπογραφή του Γραμματέα της Σχολής.
3. Τα πρακτικά της συνεδριάσεως της Κοσμητείας διανέμονται στα μέλη της, επικυρώνονται και υπογράφονται από τα παρόντα μέλη, τον Κοσμήτορα και το Γραμματέα της Σχολής. Οι αποφάσεις της Κοσμητείας μπορούν να υλοποιούνται και πριν από την επικύρωση των πρακτικών.
4. Οι αποφάσεις της Κοσμητείας για την οργάνωση των υπηρεσιών της, την τοποθέτηση και υπηρεσιακή κατάσταση του Ε.Δ.Τ.Π., κοινοποιούνται στον Πρύτανη και στον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 15

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος συνεδριάζει τακτικώς, εάν υπάρχουν θέματα, μια φορά τον μήνα και εκτάκτως, όταν κρίνεται αναγκαίο.
2. Τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι εκτελεστές πριν από την κοινοποίησή τους στα μέλη της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.
3. Στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος έχουν πρόσβαση όλα τα μέλη του Τμήματος. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη του Τμήματος.

2. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Άρθρο 16

1. Το Υπολογιστικό Κέντρο αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών αναγκών του Πανεπιστημίου και λειτουργεί σύμφωνα με εσωτερικό κανονισμό που εγκρίνεται από τη Σύγκλητο.
2. Το Υπολογιστικό Κέντρο εποπτεύεται από επταμελή Επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. που ορίζονται από τη Σύγκλητο, η οποία ορίζει και τον Πρόεδρο της Επιτροπής.
3. Στα μέλη της Επιτροπής θα πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνονται ένα μέλος Δ.Ε.Π. από το Τμήμα Η/Υ και τουλάχιστον ένα μέλος Δ.Ε.Π. από κάθε Σχολή. Για τα υπηρεσιακά θέματα του προσωπικού, αποφασίζει το Πρυτανικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής.

Ανεξάρτητες λειτουργικές μονάδες

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Άρθρο 17

1. Το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών αποτελεί αυτοτελή υπηρεσία και εποπτεύεται από επιτροπή που αποτελείται από τους Κοσμήτορες των Σχολών και το Διευθυντή του Διδασκαλείου.
2. Ο Διευθυντής του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών, μέλος Δ.Ε.Π., ορίζεται από τη Σύγκλητο, μετά από εισήγηση της Επιτροπής. Η θητεία του είναι τριετής.
3. Όλα τα θέματα που αφορούν τα μέλη Ε.Ε.Π. του Διδασκαλείου (αναθέσεις διδασκαλίας, εγκρίσεις διδακτικών βιβλίων κ.λ.π.), ρυθμίζονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο.
4. Στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών κατανέμονται πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου.
5. Το Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών λειτουργεί με βάση εσωτερικό κανονισμό, ο οποίος πρέπει να κατατεθεί για έγκριση στη Σύγκλητο εντός 6 μηνών από την έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού του Πανεπιστημίου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Άρθρο 18

1. Το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο αποτελεί αυτοτελή υπηρεσία και εποπτεύεται από την Επιτροπή Αθλητισμού, η οποία διορίζεται από τη Σύγκλητο. Για τα υπηρεσιακά θέματα του προσωπικού αποφασίζει το Πρυτανικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής.
2. Η Επιτροπή Αθλητισμού αποτελείται από 7 μέλη, στα οποία περιλαμβάνονται δύο μέλη Δ.Ε.Π., ένας διοικητικός υπάλληλος του Πανεπιστημίου, ο Διευθυντής του Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου, δύο δάσκαλοι Φυσικής Αγωγής και ένας φοιτητής μέλος των αθλητικών ομάδων. Η Επιτροπή Αθλητισμού έχει την ευθύνη σχεδιασμού και υλοποίησης των αθλητικών προγραμμάτων του Πανεπιστημίου, μελετά όλα τα προβλήματα που έχουν σχέση με τη λειτουργικότητα του Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου, τη σωματική άσκηση των φοιτητών και εργαζομένων στο Πανεπιστήμιο και μεριμνά για όλες τις επαφές με τα άλλα Δ.Ε.Π. της χώρας και του εξωτερικού. Το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο λειτουργεί με εσωτερικό κανονισμό που εγκρίνει η Σύγκλητος.
3. Η Σύγκλητος ορίζει το Διευθυντή του Πανεπιστημιακού Γυμναστηρίου, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Γραμματέα στην Επιτροπή Αθλητισμού και εισηγείται σε αυτή θέματα που έχουν σχέση με τις αθλητικές αρμοδιότητες και τη λειτουργικότητα του Γυμναστηρίου.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ

Άρθρο 19

1. Οι λοιπές μονάδες, όπως το Ζωοτροφείο, Υαλουργείο, Ηλεκτροτεχνείο, Μηχανουργείο, Κέντρο Ηλεκτρονικής Μικροσκοπίας και Μικροανάλυσης, ανήκουν στο Πανεπιστήμιο, εποπτεύονται και διοικούνται σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.
2. Στις μονάδες αυτές έχουν πρόσβαση όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου για την υιονοποίηση των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών. Με εσωτερικό κανονισμό που εγκρίνεται από τη Σύγκλητο ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

3. ΕΚΛΕΚΤΟΡΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ

ΕΚΛΕΚΤΟΡΙΚΟ ΣΩΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 20

1. Το εκλεκτορικό σώμα για την ανάδειξη των Πρυτανικών Αρχών συγκαλείται από τον απερχόμενο Πρύτανη. Η απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου για την προχήρυξη των εκλογών κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του εκλεκτορικού σώματος και σε όλους τους Πανεπιστημιακούς φορείς. Η Εφορευτική Επιτροπή ορίζεται τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας.

2. Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται με αίτηση που κατατίθεται στο Πρωτόκολλο εισερχομένων εγγράφων του Πανεπιστημίου, τουλάχιστον δύο εργάσιμες μέρες πριν από την ημέρα της εκλογής.

3. Η αίτηση υποψηφιότητας περιλαμβάνει οπωσδήποτε τον υποψήφιο Πρύτανη και τους δύο υποψήφιους Αντιπρυτάνεις και υπογράφεται από τους υποψήφιους ή το 1/10 των μελών του εκλεκτορικού σώματος. Στην τελευταία περίπτωση η αίτηση δεν λαμβάνεται υπόψη, εάν την υποψηφιότητα αποκοινηθεί έστω και ένας από τους προτεινόμενους με έγγραφό του στον Πρύτανη. Ο Πρύτανης ανακοινώνει στους προτεινόμενους την πρόταση υποψηφιότητας.

4. Ο Πρύτανης επικυρώνει πέντε μέρες πριν από την ψηφοφορία τους καταλόγους των εκλεκτόρων, αντίγραφο των οποίων παραδίδει μαζί με το υπόλοιπο εκλογικό υλικό στον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής. Οι κατάλογοι είναι στη διάθεση των υποψήφιων. Δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε αλλαγή στους καταλόγους μετά την επικύρωσή τους από τον Πρύτανη.

5. Με τη φροντίδα του απερχόμενου Πρύτανη τυπώνεται ωκανός αριθμός ψηφοδελτίων για κάθε υποψήφιο Πρύτανη και τους Αντιπρυτάνεις, όπως και ωκανός αριθμός λευκών ψηφοδελτίων.

6. Το εκλεκτορικό σώμα δεν συγκαλείται σε συνέλευση, αλλά οι εκλέκτορες προσέρχονται και φηφίζουν σύμφωνα με το πρόγραμμα της εκλογής σε εκλογικά τμήματα, όπως ορίζεται με τη σχετική απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου.

7. Η Εφορευτική Επιτροπή αποτελείται από τον Πρόεδρο, της βαθμίδας του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή, και τα μέλη της, τακτικά και ισάριθμα αναπληρωματικά, ο αριθμός των οποίων είναι τουλάχιστον τριπλάσιος του αριθμού των εκλογικών τμημάτων. Η Επιτροπή κατανέμει τα μέλη της στα εκλογικά τμήματα για τη διεξαγωγή ψηφοφορίας. Για κάθε εκλογικό τμήμα ορίζονται ένα μέλος Δ.Ε.Π., ένας φοιτητής και ένα μέλος από τις υπόλοιπες κατηγορίες των εκλεκτόρων.

8. Ειδικά για εκλογικά τμήματα που συγκροτούνται στις έδρες Τμημάτων ή Σχολών του Πανεπιστημίου εκτός Πατρών, διορίζεται τριμελής Εφορευτική Επιτροπή, η οποία είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας και τη διαλογή των ψηφοδελτίων. Τα αποτελέσματα γνωστοποιούνται αμέσως στον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής του Πανεπιστημίου.

9. Σε κάθε εκλογικό τμήμα τηρείται ιδιαίτερο πρακτικό ψηφοφορίας. Η Επιτροπή διεξαγωγής της ψηφοφορίας δίνει σε κάθε εκλογέα ένα φάκελο σφραγισμένο με τη σφραγίδα του Πανεπιστημίου, καθώς και μια σειρά από ψηφοδέλτια. Κάθε ψηφοφόρος αποσύρεται σε ιδιαίτερο χώρο.

10. Όταν λήξει η ψηφοφορία, οι κάλπες των εκλογικών τμημάτων που λειτουργούν

Εκλεκτορικά σώματα

στην έδρα που καθορίζεται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου, με ευθύνη της Εφορευτικής Επιτροπής συγκεντρώνονται σε αίθουσα του Πανεπιστημίου. Ο Πρόεδρος της Εφορευτικής Επιτροπής ορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους και αρχίζει η διαλογή των ψηφοδελτίων. Η συνεδρίαση της Επιτροπής είναι δημόσια. Ανοίγεται κάθε κάλπη και αριθμούνται οι φάκελοι. Το αποτέλεσμα της αριθμησης γράφεται στα πρακτικά. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται για κάθε εκλογικό τμήμα το οποίο βρίσκεται έξω από την έδρα του Πανεπιστημίου.

11. Μετά τον τερματισμό της διαλογής του περιεχομένου κάθε κάλπης η Εφορευτική Επιτροπή συντάσσει πρακτικό, στο οποίο περιέχονται: α) ο ολικός αριθμός των εκλεκτόρων, β) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που αναγνωρίσθηκαν ως έγκυρα, γ) ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων, δ) ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων και ε) ο αριθμός των ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε υποψήφιος. Το πρακτικό αυτό υπογράφεται από όλα τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής και διαβιβάζεται από τον Πρόεδρο την απερχόμενο Πρύτανη.

12. Σε περίπτωση που κανένα ψηφοδέλτιο δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται μεταξύ των δύο πρώτων ψηφοδελτίων. Σε περίπτωση ισοψηφίας στη β' θέση δύο ή περισσότερων ψηφοδελτίων, αποφαίνεται ο κλήρος, υπό την προϋπόθεση ότι κανένα ψηφοδέλτιο δεν συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας τριών τουλάχιστον ψηφοδελτίων στην α' θέση, επαναλαμβάνεται εξ υπαρχής η εκλογή.

13. Χαρακτηρίζονται από την Εφορευτική Επιτροπή ως άκυρα και δεν λαμβάνονται υπόψη στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας, τα ψηφοδέλτια που φέρουν διακριτικά γνωρίσματα και παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας.

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 21

1. Ο Κοσμήτορας συγκαλεί σε συνέλευση το σώμα των Εκλεκτόρων. Για την πρόσκληση των μελών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί συγκλήσεως της Σχολής.

2. Μετά τη διαπίστωση της απαρτίας αρχίζει η διαδικασία εκλογής. Αφού αρχίσει η διαδικασία δεν τίθεται πλέον θέμα απαρτίας. Η διαδικασία εκλογής έχει ως εξής: υποβάλλονται οι υποψηφιότητες, ορίζεται από τον Κοσμήτορα η τριμελής Εφορευτική Επιτροπή, επακολουθεί συζήτηση και μυστική διά ψηφοδελτίων ψηφοφορία. Ο Κοσμήτορας προηγουμένως ανακοινώνει στη συνέλευση τους υποψηφίους, την ώρα έναρξης και λήξης της ψηφοφορίας, όπως επίσης και το πρόγραμμα της επαναληπτικής ψηφοφορίας αν χρειαστεί. Στους εκλέκτορες παραδίδεται από την Εφορευτική Επιτροπή ψηφοδέλτιο, επί του οποίου έχουν αναγραφεί από τον πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής τα ονόματα των υποψηφίων. Οι εκλέκτορες σημειώνουν με σταυρό το όνομα του υποψηφίου της επιλογής τους, αφού αποσυρθούν σε ιδιαίτερο χώρο. Επίσης στους εκλέκτορες παραδίδεται και λευκό ψηφοδέλτιο.

3. Επακολουθεί η διαλογή των ψηφοδελτίων. Χαρακτηρίζονται από την Εφορευτική Επιτροπή ως άκυρα και δεν λαμβάνονται υπόψη στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας τα ψηφοδέλτια που φέρουν διακριτικά γνωρίσματα και παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας. Η Επιτροπή συντάσσει πρακτικό κατά το άρθρο 20 παρ. 11 του παρόντος, το οποίο παραδίδει στον Κοσμήτορα.

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

4. Η φημοφορία επαναλαμβάνεται ανάμεσα στους δύο πρώτους υποψήφιους την επόμενη εργάσιμη ημέρα, εάν κανείς από τους υποψήφιους δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη πλειοψηφία, όπως ορίζουν τα άρθρα 8 παρ. 4δ και 12 παρ. 5 του Ν 1268/82 όπως ισχύει. Κατά τα άλλα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 12.

5. Μετά την εκλογή του Προέδρου Τμήματος επακολουθεί η εκλογή του Αναπληρωτή Προέδρου Τμήματος. Για την υποβολή των υποψηφιοτήτων, την φημοφορία και τη διαλογή των φήμων εφαρμόζονται οι παραπάνω διατάξεις του παρόντος άρθρου.

6. Τα πρακτικά της συνέλευσης του εκλεκτορικού σώματος για την εκλογή Κοσμήτορα, Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου Τμήματος τηρούν αντίστοιχα ο Γραμματέας της Σχολής ή ο Γραμματέας του Τμήματος.

ΕΚΛΟΓΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΜΕΑ

Άρθρο 22

1. Ο απερχόμενος Διευθυντής καλεί σε συνέλευση τα μέλη του Τομέα με θέμα την εκλογή νέου Διευθυντή. Σε περίπτωση κωλύματος του απερχόμενου Διευθυντή του Τομέα, τη Συνέλευση συγκαλεί ο Πρόεδρος του Τμήματος.

2. Αφού διαπιστωθεί απαρτία, υποβάλλονται οι υποψηφιότητες και επακολουθεί η φημοφορία. Στους εκλέκτορες μοιράζονται λευκά ψηφοδέλτια, επί των οποίων συμπληρώνεται το όνομα του υποψήφιου. Εκλέγεται ο υποψήφιος που συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Εάν κανείς από τους υποψηφίους δεν συγκέντρωσε την απαιτούμενη πλειοψηφία, η εκλογή επαναλαμβάνεται στην ίδια συνεδρίαση μεταξύ των δύο πρώτων. Κατά τα άλλα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 12.

3. Τα πρακτικά εκλογής αποστέλλονται στον Πρόεδρο του Τμήματος.

4. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΩΡΑΡΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 23

1. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π.

α. Διδάσκει τουλάχιστον ανά εξάμηνο τόσες ώρες την εβδομάδα, όσες αντιστοιχούν σε 3-6 διδακτικές μονάδες (μία διδακτική μονάδα αντιστοιχεί σε μία εβδομαδιαία ώρα διδασκαλίας ή σε 1-3 ώρες φροντιστηρίου ή εργαστηρίου). Προκειμένου περί κλινικών η αντιστοιχία διδακτικών μονάδων με τις ώρες απασχόλησης ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Λιγότερες ώρες διδασκαλίας σε ένα εξάμηνο μπορεί να συμπληρώνονται με αντίστοιχο αριθμό ωρών διδασκαλίας το άλλο εξάμηνο. Σε ειδικές περιπτώσεις, και ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και το πρόγραμμα σπουδών, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος μετά από αυτολογημένη πρόταση του Τομέα μπορεί να εγκρίνει απόκλιση από την παραπάνω ρύθμιση. Η κατανομή των διδακτικών μονάδων ανά εξάμηνο στα μέλη Δ.Ε.Π. είναι αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα.

β. Δέχεται τουλάχιστον τρεις (3) ώρες την εβδομάδα τους φοιτητές για θέματα που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι ώρες ανακοινώνονται στους φοιτητές στην αρχή κάθε εξαμήνου και δεν είναι συγκεντρωμένες σε μία ημέρα.

γ. Συμμετέχει ενεργά στις διοικητικές δραστηριότητες (Τομέας, Τμήμα, Σχολή, Επι-

Πανεπιστημιακές υποχρεώσεις

τροπές, Συμβούλια, κ.λ.π.), συμβάλλοντας έτσι στην οργάνωση και στη σωστή λειτουργία του Πανεπιστημίου.

2. Οι ώρες παρουσίας των μελών Δ.Ε.Π. στο Πανεπιστήμιο δεν μπορεί να είναι λιγότερες από 20 ώρες την εβδομάδα και κατανέμονται σε όλες τις εργάσιμες ημέρες σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, τις ερευνητικές τους δραστηριότητες και τις διοικητικές τους απασχολήσεις. Τα μέλη Δ.Ε.Π. υποχρεώνονται να γνωστοποιούν στη Γραμματεία του Τμήματος πιθανή απουσία τους.

3. Ειδικά στην περίπτωση των Τμημάτων που η έδρα τους βρίσκεται εκτός της Έδρας του Πανεπιστημίου, είναι δυνατές αποκλίσεις από τις παραπάνω διατάξεις, εφόσον εγκρίνονται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης, ύστερα από αιτολογημένη αίτηση των ενδιαφερομένων.

ΜΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ

ΒΟΗΘΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Άρθρο 24

1. Κάθε μέλος από τους υπηρετούντες μη διδάκτορες Επιψηλητές, Βοηθούς και Επιστημονικούς Συνεργάτες:

α. Ασκεί διδακτικό έργο τόσες ώρες την εβδομάδα, όσες αντιστοιχούν στο μισό των διδακτικών μονάδων των μελών Δ.Ε.Π.

β. Δέχεται τους φοιτητές τουλάχιστον τέσσερις (4) ώρες την εβδομάδα για θέματα που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι ώρες κατανέμονται κατά το δυνατόν ομοιόμορφα στις εργάσιμες ημέρες.

2. Οι ώρες παρουσίας των μελών αυτών δεν μπορεί να είναι λιγότερες από είκοσι πέντε (25) ώρες την εβδομάδα κατανεμημένες σε όλες τις εργάσιμες ημέρες, ανάλογα με τις εκπαιδευτικές και τις ερευνητικές τους υποχρεώσεις.

3. Οι παραπάνω υποχρεώσεις πρέπει να ασκούνται στο χώρο του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

ΕΙΔΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 25

1. Κάθε μέλος Ε.Ε.Π.:

α. Διδάσκει δέκα (10) ώρες την εβδομάδα. Ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες επιτρέπεται απόκλιση, η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τις δύο (2) ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα.

β. Δέχεται τους φοιτητές τουλάχιστον τέσσερις (4) ώρες για θέματα που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι ώρες πρέπει να είναι κατανεμημένες σε δύο τουλάχιστον ημέρες.

2. Έχει συνολική παρουσία στο Πανεπιστήμιο είκοσι πέντε (25) ώρες την εβδομάδα που κατανέμονται σε όλες τις εργάσιμες ημέρες.

Άρθρο 26

1. Οι ώρες επικοινωνίας με τους φοιτητές γνωστοποιούνται από κάθε μέλος των παραπάνω κατηγοριών στην αρχή κάθε εξαμήνου στη γραμματεία του αντίστοιχου Τμήματος,

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο, στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών και αναρτώνται στους αντίστοιχους πίνακες ανακοινώσεων.

ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 27

1. Τα καθήκοντα των μελών Ε.Δ.Τ.Π. κατανέμονται από το αρμόδιο όργανο στο οποίο ανήκουν. Τα καθήκοντα αυτά είναι:

α. Η διεκπεραίωση του διοικητικού ή άλλου έργου της μονάδας στην οποία ανήκουν, όπως τήρηση αλληλογραφίας, παρακολούθηση οικονομικών στοιχείων, δακτυλογράφηση υπηρεσιακών εγγράφων, εργασιών, διδακτικών σημειώσεων, τήρηση αρχείων Τομέων ή Εργαστηρίων.

β. Η εξυπηρέτηση στη λειτουργία των βιβλιοθηκών των Τμημάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1404/83.

γ. Η συμμετοχή στην τεχνική προετοιμασία και διεξαγωγή των ερευνητικών πειραμάτων, φροντιστηρίων και την άσκηση των φοιτηών, η συμμετοχή στο έργο των κλινικών και των κλινικών εργαστηρίων, καθώς και στις επιτηρήσεις.

δ. Ο χειρισμός και η συντήρηση των Η/Γ και γενικότερα των επιστημονικών οργάνων, καθώς και ο προγραμματισμός και η επισκευή των παραπάνω από μέλη Ε.Δ.Τ.Π. με ειδικές γνώσεις.

ε. Στα μέλη Ε.Δ.Τ.Π. με ειδικά προσόντα ανατίθεται εκπαιδευτικό – εργαστηριακό έργο με απόφαση του αρμόδιου οργάνου (1404/83, άρθρο 48, παρ. 12).

στ. Η συμμετοχή στα ερευνητικά προγράμματα που διεξάγονται με κρατικές επιχορηγήσεις. Με απόφαση του Τομέα και έγκριση της Επιτροπής Ερευνών και εφόσον δεν παρακαλούνται οι λειτουργίες του Τομέα, το Ε.Δ.Τ.Π. είναι δυνατόν να συμμετέχει με αντίστοιχη αμοιβή στα χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα.

2. Κάθε μέλος Ε.Δ.Τ.Π. εργάζεται όλες τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας. Το ωράριο εργασίας είναι συνεχές και κατά κανόνα πρωνό. Εάν το επιβάλλουν τα ωρολόγια προγράμματα και τα προγράμματα εξετάσεων, μπορεί με απόφαση του Τομέα το ωράριο να είναι και απογευματινό, πάντοτε όμως συνεχές. Το ωράριο εβδομαδιαίας απασχόλησης ορίζεται σε 32 1/2 ώρες.

3. Όπου είναι δυνατόν και για την καλύτερη διεκπεραίωση του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 19 του παρόντος, οργανώνονται, με εισήγηση του Τομέα και απόφαση του Τμήματος, ενιαίες γραμματείες Τομέων από μέλη Ε.Δ.Τ.Π.

ΟΛΙΚΗ Η ΜΕΡΙΚΗ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ

ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 28

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος και στην περίπτωση που αυτό δεν υπάρχει, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος ελέγχει την τήρηση των παραπάνω διατάξεων και ενημερώνει ανά τρίμηνο τον Πρύτανη διά της αποστολής του σχετικού αποσπάσματος του πρακτικού.

2. Η μη τήρηση των διατάξεων των άρθρων 23,24,25 και 27 από μέλος του προσωπικού,

Φοίτηση - Διδασκαλία - Εξετάσεις

συνιστά παράβαση καθήκοντος και διώκεται πειθαρχικά.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Άρθρο 29

1. Το Διοικητικό Προσωπικό διέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί Δημοσίων Υπαλλήλων και υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

ΑΔΕΙΕΣ ΘΕΡΙΝΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ

Άρθρο 30

1. Οι Βοηθοί και οι Επιστημονικοί Συνεργάτες δικαιούνται άδειας θερινών διακοπών σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου. Τη θερινή άδεια τη χορηγεί ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο Κοσμήτορας της Σχολής ή ο Πρύτανης, ανάλογα με τον αν ο ενδιαφερόμενος ανήκει σε Τμήμα, σε Σχολή ή στο Πανεπιστήμιο, μετά από εισήγηση για το χρόνο της έναρξης αυτής, του επόπτη ή του Διευθυντή της μονάδας που υπηρετεί το μέλος.

2. Τα μέλη Ε.Ε.Π. δικαιούνται άδειας διακοπών κατά το διάστημα διακοπής των εκπαιδευτικών, διδακτικών και εξεταστικών διαδικασιών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου. Την άδεια, μετά από αίτηση του μέλους Ε.Ε.Π., χορηγεί το Διοικητικό όργανο στο οποίο τούτο ανήκει οργανικά.

3. Τα μέλη Ε.Δ.Τ.Π. δικαιούνται θερινή άδεια κατά το χρονικό διάστημα από 1ης Ιουλίου μέχρι 15ης Σεπτεμβρίου, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της ακαδημαϊκής μονάδας που ανήκουν. Το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της άδειας για το Ε.Δ.Τ.Π. αποφασίζει η Σύγκλητος. Την άδεια χορηγεί ο Πρόεδρος του Τμήματος, ο Κοσμήτορας της Σχολής ή ο Πρύτανης, ανάλογα με το πού ανήκει το ενδιαφερόμενο μέλος Ε.Δ.Τ.Π., μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και σύμφωνη γνώμη του Τομέα ή της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει.

4. Στο Προσωπικό που δικαιούται μόνο θερινή άδεια μπορεί με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και αιτιολογημένη εισήγηση της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει, να χορηγηθεί άδεια για ειδικούς λόγους μέχρι 10 ημέρες το χρόνο.

5. ΦΟΙΤΗΣΗ - ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΛΗΞΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 31

1. Τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των μαθημάτων χειμερινού και εαρινού εξαμήνου και τις ημερομηνίες των αντιστοίχων εξετάσεων καθορίζει η Σύγκλητος.

2. Η εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου είναι επαναληπτική των εξετάσεων και των δύο εξαμήνων.

3. Η άσκηση των φοιτητών (κλινική, διδακτική, κ.λ.π.) εντός και εκτός του Πανεπιστημίου αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και συμπεριλαμβάνεται στο

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος.

ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΕ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Άρθρο 32

- Οι φοιτητές υποχρεούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου και μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος να δηλώσουν στη γραμματεία του Τμήματος τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν. Για τις εκπρόθεσμες δηλώσεις αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος και στην περίπτωση που αυτό δεν λειτουργεί, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.
- Η δήλωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει τα εξαρτημένα από προαπαιτούμενα μαθήματα, στα οποία δεν έχει εκπληρωθεί η προαπαίτηση.
- Η γραμματεία μέσα σε δέκα ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής δηλώσεων των φοιτητών αποστέλλει στους διδάσκοντες κατάλογο των φοιτητών που γράψτηκαν σε κάθε μάθημα.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 33

- Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος καθορίζονται τα προαπαιτούμενα και εξαρτημένα μαθήματα (ή οι προαπαιτούμενοι και εξαρτημένοι κύκλοι σπουδών) καθώς και ο αριθμός των μαθημάτων που μπορούν να δηλώνουν οι φοιτητές ανά εξάμηνο, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον πρόγραμμα σπουδών. Προκειμένου περί μαθημάτων που διδάσκονται από άλλα Τμήματα, για τα μαθήματα αυτά ο καθορισμός των προαπαιτούμενων γίνεται από το αντίστοιχο Τμήμα που διδάσκει το μάθημα. Οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων υποχρεούνται εντός 6 μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού να εκδώσουν τις παραπάνω σχετικές αποφάσεις. Οι φοιτητές οι οποίοι παρακολούθησαν τον πλήρη κύκλο μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών (όπως προκύπτει από τις δηλώσεις παρακολούθησης μαθημάτων), μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, μπορούν να προσέρχονται στις εξετάσεις περιόδου Ιανουαρίου και Ιουνίου σε οποιοδήποτε μάθημα. Τις ιδιαίτερες προϋποθέσεις καθορίζει κατά περίπτωση η Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Άρθρο 34

- Η διαδικασία και οι προϋποθέσεις εκπόνησης και αξιολόγησης σε διδακτικές μονάδες των διπλωματικών εργασιών ρυθμίζονται με αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων.

ΟΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Άρθρο 35

1. Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων συντάσσεται και για τα δύο εξάμηνα, με ευθύνη του Προέδρου του Τμήματος πριν από το χρόνο έναρξης του διδακτικού έτους και ανακοινώνεται στους φοιτητές από τη γραμματεία του Τμήματος.
2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών μέσα στις πέντε εργάσιμες ημέρες της εβδομάδος, τους διδάσκοντες, καθώς και τις αίθουσες διδασκαλίας.
3. Δεν επιτρέπεται η συνεχής θεωρητική διδασκαλία του αυτού μαθήματος πέραν των δύο ωρών στην ίδια ημέρα.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 36

1. Η παρακολούθηση των εργαστηρίων, κλινικών και διδακτικών ασκήσεων είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα καθορίζεται ο αριθμός των εργαστηριακών, κλινικών και διδακτικών ασκήσεων και ό,τι αφορά την αξιολόγηση και ελλιπή παρακολούθηση των φοιτητών.
2. Κάθε φοιτητής μπορεί να γραφτεί και να παρακολουθήσει σαν προαιρετικό οποιοδήποτε κατ' επιλογή μάθημα διδάσκεται στο Τμήμα του ή οποιοδήποτε άλλο μάθημα άλλου Τμήματος. Στο προαιρετικό μάθημα δεν υπολογίζονται διδακτικές μονάδες. Ο βαθμός του προαιρετικού μαθήματος γράφεται στο πιστοποιητικό σπουδών του φοιτητή, εφόσον το επιθυμεί, χωρίς να έχει καμία συνέπεια. Δεν επιτρέπεται η εγγραφή κάποιου φοιτητή σε μαθήματα των οποίων οι ώρες διδασκαλίας ή άσκησης παρουσιάζουν επικάλυψη.
3. Το μάθημα που περιλαμβάνει παράδοση και εργαστηριακή άσκηση δεν διαχωρίζεται στο βαθμό. Η εξέταση όμως του θεωρητικού μέρους του μαθήματος προϋποθέτει την επιτυχή εξάσκηση στο εργαστήριο.
4. Κατά την κατάρτιση των ενδεικτικών προγραμμάτων σπουδών και την κατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα λαμβάνεται πρόνοια, ώστε η συνολική απασχόληση των φοιτητών σε παραδόσεις και φροντιστήρια να μην υπερβαίνει τις 24 ώρες την εβδομάδα, ενώ για παραδόσεις, φροντιστήρια και εργαστήρια να μην υπερβαίνει τις 32 ώρες την εβδομάδα. Τέλος, όταν πρόκειται για κλινική άσκηση, να μην υπερβαίνει τις σαράντα ώρες την εβδομάδα. Στις παραπάνω ώρες δεν υπολογίζονται οι εφημερίες στο Νοσοκομείο που κάνουν οι φοιτητές της Ιατρικής.

ΒΑΘΜΟΙ

Άρθρο 37

1. Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται με τους βαθμούς που δίνονται κατά τη διαδικασία ελέγχου των γνώσεων. Κάθε μάθημα είτε εξαμηνιαίο είναι, είτε κλινικό, είτε διπλωματική εργασία. βαθμολογείται αυτοτελώς.
2. Οι βαθμοί που δίνονται κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις ή ακέραιης ή μισής μονάδας. Προβιβάσμοι βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροί του.
3. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και μέσα σε

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

διάστημα είκοσι τημερών από την εξέταση στέλνονται στη γραμματεία του Τμήματος.

4. Μαθήματα στα οποία ο φοιτητής δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, υποχρεούται να επαναλάβει ή, εφόσον είναι κατ' επιλογή, να τα αντικαταστήσει. Ειδικά και μόνο το εργαστήριο εξαμηνιαίου μαθήματος κατοχυρώνεται και δεν επαναλαμβάνεται η εργαστηριακή άσκηση, εάν η παρακολούθηση σε αυτή κρίθηκε επιτυχής.

ΠΤΥΧΙΟ – ΔΙΠΛΩΜΑ – ΒΑΘΜΟΣ – ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

Άρθρο 38

1. Το πτυχίο ή δίπλωμα πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών του φοιτητή και αναγράφει βαθμό που μπορεί να είναι δεκαδικός μέχρι εκατοστά. Ο βαθμός αυτός είναι κατά σειρά επιτυχίας:

άριστα από 8.50 μέχρι 10,
πολύ καλά από 6.50 μέχρι 8.50 (μη συμπεριλαμβανομένου) και
καλά από 5.00 μέχρι 6.50 (μη συμπεριλαμβανομένου).

2. Ο βαθμός πτυχίου ή διπλώματος προκύπτει όπως ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις, με την προϋπόθεση ότι ο φοιτητής συμπληρώνει τον ελάχιστο αφιθμό διδακτικών μονάδων που απαιτείται για τη λήψη του πτυχίου.

3. Στους φοιτητές που μεταγράφονται σε επόμενα του πρώτου εξάμηνο, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος ή της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον τούτο δεν λειτουργεί, τους αναγνωρίζονται μαθήματα προηγούμενων ή επόμενων εξαμήνων και κατοχυρώνονται οι βαθμοί του Τμήματος προέλευσης με τις διδακτικές μονάδες που ορίζονται από το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος υποδοχής.

4. Ο βαθμός των μαθημάτων της ξένης γλώσσας υπολογίζεται στην εξαγωγή του βαθμού πτυχίου μόνο εάν τα μαθήματα αυτά έχουν ενταχθεί με διδακτικές μονάδες στο πρόγραμμα σπουδών, διαφορετικά η επιτυχής παρακολούθησή τους είναι απαραίτητη μόνο για να γίνει πτυχιούχος ή διπλωματούχος ο φοιτητής.

5. Στους φοιτητές των Τμημάτων του Πανεπιστημίου που τελεώνουν με επιτυχία τις σπουδές τους απονέμεται Πτυχίο. Ειδικά στους φοιτητές της Πολυτεχνικής Σχολής απονέμεται Δίπλωμα.

6. Ο φοιτητής που ολοκλήρωσε επιτυχώς τις σπουδές του, για να λάβει τον τίτλο, πτυχίο ή δίπλωμα, ορκίζεται ενώπιον του Πρύτανη και του Προέδρου του Τμήματος. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό της επιτυχούς αποπεράτωσης των σπουδών, αλλά είναι απαραίτητη για τη χορήγηση του πτυχιακού τίτλου και υποχρεωτική η συμμετοχή του αποφοίτου. Η ορκωμοσία πτυχιούχων ή διπλωματούχων γίνεται μία φορά το μήνα, σε ημέρα και αίθουσα που ορίζεται από τον Πρύτανη.

7. Πριν από την ορκωμοσία μπορεί να δίνεται στον απόφοιτο βεβαίωση από τη γραμματεία του Τμήματος ότι τελείωσε τις σπουδές του επιτυχώς.

8. Το πτυχίο ή δίπλωμα υπογράφεται από τον Πρύτανη, τον Πρόεδρο του Τμήματος και το Γραμματέα του Τμήματος και σφραγίζεται με τη σφραγίδα του Πανεπιστημίου.

9. Ο πτυχιούχος ή διπλωματούχος δικαιούται να πάρει:

α. 3 αντίγραφα του πιο πάνω τίτλου

β. 1 αντίγραφο σπουδαστικής κατάστασης

γ. 1 πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας

Το α και β χορηγούνται κατά την ορκωμοσία.

Φοίτηση - Διδασκαλία - Εξετάσεις

Το γ χορηγείται εντός μηνός από την ορκωμοσία.

10. Αντίγραφο τίτλου σπουδών, αντίγραφο της σπουδαστικής του κατάστασης ή αναλυτικής βαθμολογίας, εκτός των παραπάνω, μπορεί να πάρει ο πτυχιούχος ή διπλωματούχος μόνο αφού καταθέσει στην οικονομική υπηρεσία του Πανεπιστημίου παράβολο, την αξία του οποίου ορίζει το Πρυτανικό Συμβούλιο.

ΘΕΡΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ - ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Άρθρο 39

1. Κατά τον χρόνο των θερινών διακοπών παύουν οι συνεδριάσεις των Σχολών, των Τμημάτων και των Τομέων. Σε έκτακτες όμως περιπτώσεις μπορεί, με άδεια του Πρυτανικού Συμβουλίου, να συγκληθούν οι Γενικές Συνελεύσεις.

2. Η Σύγκλητος, και για όλως εξαιρετικούς λόγους, μπορεί με πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων μελών της να αποφασίζει τη διακοπή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ΘΕΡΙΝΑ ΕΞΑΜΗΝΑ ΤΑΧΥΡΡΥΘΜΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Άρθρο 40

1. Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου έχει τη δυνατότητα να εγκρίνει την οργάνωση και τη διεξαγωγή θερινών "εξαμήνων" ταχύρρυθμης διδασκαλίας στα διάφορα Τμήματα του Πανεπιστημίου μετά από αιτιολογημένη πρόταση των Τμημάτων αυτών.

2. Το πρόγραμμα διδασκαλίας και η διδασκόμενη ώλη στα θερινά εξάμηνα δεν πρέπει να υπολείπονται των αντιστοίχων μαθημάτων, των εργαστηριακών ή κλινικών ή διδακτικών ασκήσεων, καθώς και των φροντιστηρίων που περιλαμβάνει ένα τυπικό εξάμηνο σπουδών.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΥΛΗΣ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Άρθρο 41

1. Μετά τη λήξη της διδασκαλίας του εαρινού εξαμήνου και μέχρι 30 Ιουνίου είναι δυνατή ή διεξαγωγή από τα εργαστήρια και τις κλινικές συμπληρωματικών - επαναληπτικών ασκήσεων, εφόσον το προτείνει ο διδάσκων και οι έχοντες την ανάθεση των εργαστηριακών ασκήσεων.

ΧΡΗΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Άρθρο 42

1. Η χρησιμοποίηση από τους φοιτητές των εργαστηριακών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των Τμημάτων γίνεται αποκλειστικά για την υανοποίηση των αναγκών του προγράμματος σπουδών και κάτω από τις οδηγίες και την επίβλεψη του διδάσκοντος.

2. Το εκπαιδευτικό έργο επιτελείται στο χώρο και κατά το χρόνο που προβλέπεται από το ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών κάθε Τμήματος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατή η εκτός προγράμματος διδασκαλία, μετά από ενημέρωση του Διευθυντή του Τομέα.

3. Στην κατάρτιση του ωρολογίου προγράμματος σπουδών από τα Τμήματα λαμβάνεται μέριμνα, ώστε να διευκολύνονται οι συνελεύσεις ή συγκεντρώσεις συλλόγων ή ομάδων φοι-

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Πανεπιστημίου

τητών. Για έκτακτη χρησιμοποίηση αίθουσας διδασκαλίας που προκαλεί παρακώλυση του εκπαιδευτικού έργου, απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση και έγκριση του διδάσκοντα και του Προέδρου του Τμήματος.

4. Οι μεταπυχιακοί φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν τις εργαστηριακές, κλινικές και λοιπές εγκαταστάσεις του Τμήματος, σύμφωνα με τις ειδικότερες ανάγκες του ερευνητικού τους προγράμματος. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής ρυθμίζονται με αποφάσεις των αρμοδίων Πανεπιστημιακών μονάδων.

5. Οι επιβλέποντες Καθηγητές και Επιστημονικοί Υπεύθυνοι ερευνητικών προγραμμάτων υποχρεούνται να ενημερώνουν την αντίστοιχη ακαδημαϊκή μονάδα για την ανάγκη χρήσης του σχετικού εξοπλισμού.

6. Σε περίπτωση καταστροφής ή απώλειας εκπαιδευτικού ή εργαστηριακού υλικού, το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π. υποχρεούται να αναφέρει το γεγονός στον Πρύτανη.

7. Η χρήση των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου από εξωπανεπιστημιακούς φορείς επιτρέπεται μόνο κατόπιν αδείας των αρμοδίων οργάνων, κοινοποιουμένης της σχετικής εγκρίσεως ή μη στον Πρύτανη.

ΤΗΡΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Άρθρο 43

1. Η προστασία της αισθητικής του Πανεπιστημιακού χώρου και των εγκαταστάσεων είναι υποχρέωση όλων των μελών της Πανεπιστημιακής κοινότητας.

2. Τα Πανεπιστημιακά όργανα λαμβάνουν μέριμνα για την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών στο Πανεπιστήμιο.

3. Για την τήρηση ή μη της Πανεπιστημιακής Νομοθεσίας επιλαμβάνεται η Σύγκλητος.

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑ

Άρθρο 44

1. Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων που προβλέπονται από το άρθρο 81 του Ν. 1566/85, τα ειδικότερα θέματα της εκπόνησης και απονομής διδακτορικών διπλωμάτων ρυθμίζονται με διαφανείς διαδικασίες από τα Τμήματα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

6. ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ – ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Άρθρο 45

1. Ο τίτλος του Ομότιμου Καθηγητή απονέμεται, μετά από πρόταση του Τμήματος, στον Καθηγητή που αποχωρεί από την υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του ή τη συμπλήρωση είκοσι πέντε ετών ακαδημαϊκής δραστηριότητας και διακρίθηκε με την εκπαιδευτική και ερευνητική του δραστηριότητα, την κοινωνική προσφορά και την προσήλωσή του στους δημοκρατικούς θεσμούς της Χώρας.

Αναπλήρωση Πανεπιστημιακών οργάνων

2. Η πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, όχι εξ αναβολής, για την απονομή του τίτλου του Ομότιμου Καθηγητή πρέπει να έχει συγχεντρώσει τα 2/3 των παρόντων μελών της και να είναι ειδικώς αιτιολογημένη.

3. Η απονομή του τίτλου του Ομότιμου Καθηγητή γίνεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου. Με αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν, διατίθεται στον Ομότιμο Καθηγητή γραφείο και παρέχονται διευκολύνσεις για τη συνέχιση της επιστημονικής του δραστηριότητας.

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ

Άρθρο 46

1. Διδακτορικό Δίπλωμα χορηγείται τιμητικά σε Έλληνα ή αλλοδαπό που διακρίθηκε στην επιστήμη, την τέχνη ή τα γράμματα ή προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες στο Έθνος ή στο Πανεπιστήμιο, με απόφαση της Συγκλήτου όχι εξ αναβολής, που παίρνεται με πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) των μελών αυτής, μετά από αιτιολογημένη πρόταση δύο τουλάχιστον μελών Δ.Ε.Π. Η απόφαση αυτή διατυπώνεται σε ψήφισμα.

2. Η αναγόρευση του Επίτιμου Διδάκτορα γίνεται δημόσια στην Αίθουσα Τελετών του Ιδρύματος. Στην τελετή καλούνται τα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας. Μετά την ανάγνωση της απόφασης της Συγκλήτου για την αναγόρευση σε Διδάκτορα, ο Πρύτανης διαβάζει το ψήφισμα.

7. ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Άρθρο 47

1. Εάν κάποιος από τους Αντιπρυτάνεις παραιτηθεί για οποιονδήποτε λόγο ή εκλείψει, αναπληρώνεται με έναν από τους Κοσμήτορες των Σχολών του Πανεπιστημίου οφιζόμενο από τη Σύγκλητο.

2. Εάν ο Κοσμήτορας παραιτηθεί ή εκλείψει προ της λήξεως της θητείας του, η εκλογή νέου Κοσμήτορα γίνεται για το υπόλοιπο της θητείας.

3. Εάν ο Πρόεδρος του Τμήματος παραιτηθεί ή εκλείψει το δεύτερο χρόνο της θητείας του, καθήκοντα Προέδρου ασκεί ο Αναπληρωτής Πρόεδρος.

4. Εάν ο Πρόεδρος του Τμήματος παραιτηθεί ή εκλείψει τον πρώτο χρόνο της θητείας του, γίνεται εκλογή νέου Προέδρου για το υπόλοιπο της θητείας.

5. Το Διευθυντή Τομέα που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει ο Διευθυντής που ήταν πριν από αυτόν και σε περίπτωση που δεν υπάρχει, το αρχαιότερο εκλόγυψο μέλος Δ.Ε.Π.

6. Για την εκλογή εκπροσώπων μελών Δ.Ε.Π. των Τομέων στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος καταρτίζεται ενιαίο ψηφοδέλτιο με όλα τα ονόματα μελών Δ.Ε.Π. κατά βαθμίδα. Στις περιπτώσεις που τα μέλη Δ.Ε.Π. κάποιας βαθμίδας είναι όσες και οι θέσεις των εκπροσώπων, τα μέλη αυτά θεωρούνται εκπρόσωποι.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Άρθρο 48

1. Μετά τη διεξαγωγή των φοιτητικών εκλογών, οι φοιτητικοί σύλλογοι υποδεικνύουν τους εκπροσώπους τους με τους αναπληρωτές τους για όλα τα Πανεπιστημιακά όργανα της επόμενης από τη διεξαγωγή των εκλογών ακαδημαϊκής χρονιάς, εκτός των εκλεκτορικών σωμάτων για τις Πρυτανικές Αρχές, τους Κοινήτορες των Σχολών και τους Προέδρους των Τμημάτων.

2. Για το Γενικό Τμήμα η υπόδειξη γίνεται από τους φοιτητικούς συλλόγους της Σχολής στην οποία ανήκει το Γενικό Τμήμα.

3. Η υπόδειξη γίνεται με έγγραφο, το οποίο κατατίθεται στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου και είναι υπογεγραμμένο από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του συλλόγου των φοιτητών και αν δεν υπάρχουν, από την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Η Πρυτανεία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεση του εγγράφου με τους εκπροσώπους, να τους γνωστοποίησει στα διάφορα όργανα του Πανεπιστημίου για τη νόμιμη συγχρότηση τους και, όπου απαιτείται, στο Υπουργείο για την έκδοση διαπιστωτικής πράξης.

5. Αντικατάσταση εκπροσώπων των φοιτητών στα Πανεπιστημιακά όργανα δεν επιτρέπεται.

6. Σε περίπτωση διαγραφής εκπροσώπου φοιτητή από το μητρώο φοιτητών ή παραίτησής του από το όργανο που έχει ορισθεί, υποδεικνύεται για το υπόλοιπο της θητείας άλλος εκπρόσωπος, σύμφωνα με τα παραπάνω, εφόσον η διαγραφή ή η παραίτηση γίνεται μέχρι την 31 Δεκεμβρίου της χρονιάς που υποδείχθηκε εκπρόσωπος.

7. Η διαγραφή από το μητρώο φοιτητών εκπροσώπου φοιτητή σε όργανο του Πανεπιστημίου γνωστοποιείται αμέσως από το Γραμματέα του οικείου Τμήματος στην Πρυτανεία.

8. Η παραίτηση εκπροσώπου φοιτητή από οποιοδήποτε όργανο υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου φοιτητικού συλλόγου, το οποίο την κοινοποιεί αμέσως στον Πρύτανη.

Αθήνα, 14 Ιουλίου 1989

Κανονισμός Γενικής Συνέλευσης

Β. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 1

Σύγκλιση της γενικής συνέλευσης

1. Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) συνεδριάζει τακτικώς το πρώτο δεκαήμερο των μηνών Οκτωβρίου, Δεκεμβρίου, Μαρτίου και Μαΐου και εκτάκτως όταν υπάρχουν θέματα. Ο Πρόεδρος του Τμήματος υποχρεούται να συγκαλέσει τη Γ.Σ. σε έκτακτη συνεδρίαση μέσα σε ένα δεκαήμερο, εάν ζητηθεί τούτο για συγκεκριμένο λόγο από το 1/3 των μελών της. Η αίτηση θεωρείται ότι αποσύρθηκε εάν, κατά τη συζήτηση του θέματος, δεν είναι παρόντα τουλάχιστον τα μισά των μελών που υπέγραψαν. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις την υποχρεωτική σύγκλιση της Γ.Σ. μπορεί να ζητήσει η Σύγκλητος.

2. Η πρόσκληση με τα θέματα της ημερήσια διάταξης, το πληροφοριακό υλικό και τις εισηγήσεις αποστέλλεται στα μέλη της Γ.Σ. 10 ημέρες τουλάχιστον, προκειμένου περί τακτικής συνεδρίασης, και 2 εργάσιμες ημέρες τουλάχιστον, προκειμένου περί έκτακτης συνεδρίασης, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από το Νόμο. Η αποστολή της πρόσκλησης προς τους εκπροσώπους των φοιτητών γίνεται από το σύλλογό τους, οπότε αρκεί η αποστολή 3 τουλάχιστον αντιτύπων στη γραμματοθυρίδα του σύλλογου των φοιτητών.

3. Οι συνεδριάσεις της Γ.Σ. γίνονται στην αίθουσα συνεδριάσεων του κτιρίου Β/Μ. Σε εξαιρετικές, ωστόσο, περιπτώσεις, και μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Προέδρου, η Γ.Σ. μπορεί να συνεδριάσει και σε άλλον Πανεπιστημιακό χώρο, ο οποίος αναγράφεται στην πρόσκληση.

Άρθρο 2

Περί απαρτίας

1. Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία εφόσον είναι παρόντα τουλάχιστον τα μισά από τα μέλη της που έχουν δικαίωμα ψήφου. Την ευθύνη ελέγχου της απαρτίας κατά τη διάρκεια της Γ.Σ. έχει ο Πρόεδρος. Ο Πρόεδρος υποχρεούται να ελέγξει την απαρτία σε περίπτωση που μέλος της Γ.Σ. θέσει θέμα. Σε περίπτωση διακοπής της Γ.Σ. λόγω έλλειψης απαρτίας, καταγράφονται οι παρόντες.

2. Ο πρώτος έλεγχος της απαρτίας, για την εκκίνηση της διαδικασίας, γίνεται 15 λεπτά μετά από την ώρα που ορίζει η πρόσκληση. Εάν παρέλθουν 15 επί πλέον λεπτά και δεν υπάρχει απαρτία η Γ.Σ. ματαιώνεται, συντάσσεται πρακτικό και καταγράφονται οι παρόντες.

3. Στην περίπτωση ματαιώσης της συνεδρίασης λόγω έλλειψης απαρτίας, η Γ.Σ. συγκαλείται υποχρεωτικά σε επαναληπτική συνεδρίαση μέσα σε 10 ημέρες, και πάντως όχι την ίδια ή την επομένη ημέρα. Η επαναληπτική συνεδρίαση, γίνεται με την ίδια ημερήσια διάταξη και βρίσκεται σε απαρτία οσαδήποτε μέλη και αν είναι παρόντα.

Άρθρο 3

Περί ημερήσιας διάταξης

1. Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης συζητούνται με τη σειρά που αναφέρονται σε αυτήν. Η Γ.Σ. δεν μπορεί να μεταβάλει τη σειρά συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Τμήματος

διάταξης, παρά μόνο εάν το ζητήσουν τα 2/3 των παρόντων μελών της.

2. Θέμα της ημερήσιας διάταξης του οποίου η συζήτηση αναβλήθηκε, εγγράφεται υποχρεωτικά στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης, το πολύ τέταρτο σε σειρά, εκτός και η Συνέλευση αποφασίσει διαφορετικά. Για μια τέτοια απόφαση ισχύουν όσα αναγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η συζήτηση θέματος εκτός ημερήσιας διάταξης, εφόσον είναι παρόντα κατά τη συνεδρίαση τα 2/3 του συνόλου των μελών της συνέλευσης και συμφωνούν τουλάχιστον τα 3/4 από τα παρόντα μέλη. Σε περιπτώσεις που άπονται προσωπικού θέματος είναι απαραίτητη η παρουσία στη Συνέλευση του μέλους για το οποίο πρόκειται να γίνει η συζήτηση. Οποιαδήποτε μεταβολή της ημερήσιας διάταξης μπορεί να γίνει μόνο στην αρχή της συνεδρίασης.

Άρθρο 4 Διεξαγωγή της συζήτησης

1. Ο Πρόεδρος ή μέλος της Γ.Σ. που έχει οριστεί από αυτόν εισάγει το θέμα προς συζήτηση παρέχοντας στα μέλη της Γ.Σ. όλες τις αναγκαίες πληροφορίες. Ο Πρόεδρος ή ο εισηγητής μπορεί να καλεί στη συνεδρίαση οποιοδήποτε πρόσωπο για παροχή διευκρινίσεων. Το μέλος αυτό πρέπει να αποχωρεί αμέσως μετά το στάδιο που περιγράφεται στην παρ. 2 αυτού του άρθρου.

2. Ανοίγει κατάλογος μελών της Γ.Σ. που επιθυμούν να θέσουν αυστηρά διευκρινιστικές ερωτήσεις. Παρέχονται απαντήσεις από τον εισηγητή ή τον καλούμενο.

3. Δίνεται ο λόγος σε όσα μέλη της Γ.Σ. επιθυμούν να διατυπώσουν τις απόψεις τους για το συζητούμενο θέμα. Στο στάδιο αυτό οι ομιλητές μπορούν, υποστηρίζοντας ή ασκώντας κριτική στις προτάσεις που έχουν υποβληθεί, να προτείνουν προτάσεις ή τροπολογίες άλλων προτάσεων. Τροπολογία που γίνεται δεκτή από τον προτείνοντα την πρόταση, ενσαματώνεται σ' αυτήν. Σε αντίθετη περίπτωση η τροπολογία τίθεται αμέσως σε φημοφορία, και ενσωματώνεται στην πρόταση αν υπερψηφισθεί, άλλως απορρίπτεται.

4. Δίνεται ο λόγος στους εισηγητές που δευτερολογούν. Αν κάποιος εισηγητής αποσύρει την πρότασή του, μπορεί οποιοδήποτε μέλος της Γ.Σ. να την επανακαταθέσει.

5. Ο χρόνος που διαρκεί η συζήτηση των σταδίων που περιγράφονται από τις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου αυτού, καθώς και το αν οι κατάλογοι των ομιλητών είναι ανοιχτοί ή κλειστοί, καθορίζεται από τον Πρόεδρο και εξαρτάται από τον αριθμό των μελών της Γ.Σ. που συμμετέχουν στη συζήτηση κάθε σταδίου.

Άρθρο 5 Διακοπή ομιλητή

1. Κανένας δεν μπορεί να διακόψει ομιλητή, εκτός του Προέδρου και στην περίπτωση που κρίνει ότι ο ομιλητής είναι εκτός θέματος ή εκτός διαδικασίας.

Άρθρο 6 Διαδικασία και επί προσωπικού θέματα

1. Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 μπορεί να ανατραπεί μόνο εφόσον ζητηθεί από κάποιο μέλος της Γ.Σ. παρέμβαση επί της διαδικασίας ή επί προσωπικού. Σε αυτήν την περίπτωση, μετά την ολοκλήρωση της ομιλίας του μέλους που έχει εκείνη τη στιγμή το λόγο, δίνεται ο λόγος στο μέλος που ζήτησε να παρέμβει διαδικαστικά ή επί προσωπικού.

Κανονισμός Γενικής Συνέλευσης

2. Για κάθε διαδικαστική παρέμβαση ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

α) Δίδεται ο λόγος επί της διαδικασίας

β) Δίδονται ενδεχομένως εξηγήσεις από τον Πρόεδρο

γ) Εάν το μέλος που θέτει το διαδικαστικό ζήτημα δεν υκανοποιηθεί από τις εξηγήσεις του Προέδρου, μπορεί να ζητήσει ψηφοφορία επί του διαδικαστικού.

3. Ζήτημα επί προσωπικού μπορεί να τεθεί μόνο στην περίπτωση όπου έχει γίνει σαφής υβριστική ονομαστική αναφορά από κάποιον προηγούμενο ομιλητή στο μέλος που ζητάει να παρέμβει επί προσωπικού. Η Γ.Σ. σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποφασίσει με ψηφοφορία επί προσωπικού θέματος. Μπορεί όμως να ζητήσει τη διαγραφή από τα πρακτικά κάποιας υβριστική φράσης, με τη σύμφωνη γνώμη του μέλους που την είπε. Καλό είναι οι ομιλητές να αποφεύγουν τις ονομαστικές και προσωπικές αναφορές σε άλλα μέλη της Γ.Σ.

Άρθρο 7 Περί της ψηφοφορίας

1. Μετά το πέρας της συζήτησης ενός θέματος, ο Πρόεδρος θέτει σε φανερή ψηφοφορία πρώτα όσες τροπολογίες επί των προτάσεων δεν έχουν γίνει δεκτές από τους εισηγητές, ξεχωριστά την κάθε μία. Στη συνέχεια ο Πρόεδρος θέτει ταυτόχρονα όλες τις προτάσεις σε φανερή ψηφοφορία. Η ψηφοφορία γίνεται με την ανάταση της χειρός. Στην περίπτωση που το ζητήσουν δύο τουλάχιστον μέλη, πριν από την ψηφοφορία, γίνεται ονομαστική ψηφοφορία. Κάθε μέλος της Γ.Σ. έχει το δυκαίωμα να ψηφίσει μία μόνο πρόταση. Μυστική ψηφοφορία γίνεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται από τη νομοθεσία.

2. Η ονομαστική ψηφοφορία γίνεται με αλφαριθμητική σειρά, αφού κληρωθεί το γράμμα από το οποίο θα αρχίσει. Στο τέλος της ανάγνωσης του καταλόγου των μελών της Γ.Σ. με δικαίωμα φήμου, επαναλαμβάνονται τα ονόματα των απόντων.

3. Όλες οι αποφάσεις της Γ.Σ. λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το Νόμο ή τον παρόντα κανονισμό. Μια απόφαση θεωρείται ότι λαμβάνεται ομόφωνα εάν δεν υπάρχουν αρνητικές φήμοι. Μια απόφαση θεωρείται ότι λαμβάνεται παμψηφεί εάν όλες οι φήμοι ήταν θετικές (δεν υπήρχαν λευκές φήμοι ή αποχές).

4. Σε περίπτωση που τίθενται σε ψηφοφορία ταυτόχρονα περισσότερες από δύο προτάσεις και καμία από αυτές δεν λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται ανάμεσα στις δύο πρώτες.

5. Η λευκή φήμος εκφράζει αδυναμία αυτού που την παρέχει να αποφασίσει με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία. Η φήμος αποχής δηλώνει ότι το μέλος που την παρέχει δεν παρακολούθησε τη συζήτηση του θέματος. Η αποχή από την ψηφοφορία δηλώνεται από το μέλος που απέχει πριν την ψηφοφορία και εκφράζει σοβαρή διαφωνία επί της διαδικασίας. Οι λευκές φήμοι και οι φήμοι αποχής δεν λαμβάνονται υπόψη στο αποτέλεσμα της ψηφοφορίας. Όσοι χρησιμοποιήσαν λευκή φήμο ή παρείχαν φήμο αποχής δεν υπολογίζονται στον αριθμό των παρόντων, χωρίς αυτό να έχει επίπτωση στην απαρτία. Αντίθετα, επίπτωση στην απαρτία έχουν οι αποχές από την ψηφοφορία.

Άρθρο 8 Προσωρινή διακοπή της συνεδρίασης

1. Ο Πρόεδρος μπορεί να διακόπτει τη συνεδρίαση της Γ.Σ., όχι περισσότερο από μισή ώρα. Με τη σύμφωνη γνώμη της Γ.Σ. ο Πρόεδρος μπορεί να διακόπτει τη συνεδρίαση για

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Τμήματος

μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση αυτή είναι υποχρεωμένος να επαναλάβει τη συνεδρίαση την ίδια μέρα.

Άρθρο 9 Περί πρακτικών

1. Σε κάθε συνεδρίαση της Γ.Σ. τηρούνται πρακτικά από τον Γραμματέα του σώματος. Σε αυτά καταχωρούνται υποχρεωτικά όλες οι προτάσεις που έγιναν, οι ονομαστικές ψηφοφορίες και οι αποφάσεις που ελήφθησαν. Επιπλέον στα πρακτικά καταχωρείται συγκεκριμένη άποψη ή δικαιολόγηση ψήφου μέλους της Γ.Σ., εφόσον αυτό το ζητήσει. Στην περίπτωση αυτή παραδίδεται, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, σχετικό σημείωμα στον Γραμματέα, το οποίο είχε αναγνωστεί υποχρεωτικά στη Γ.Σ.

2. Η συνεδρίαση δύναται να τηρούνται υποχρεωτικά για την επίλυση διαφωνιών επί των πρακτικών. Τυχόν διαφωνία επί των πρακτικών λύνεται με ευθύνη του Προέδρου.

3. Η επικύρωση των πρακτικών γίνεται σε επόμενη συνεδρίαση της Γ.Σ.

4. Τα πρακτικά θεωρούνται επικυρωμένα, εφόσον υπέρ της επικύρωσης ψήφισαν περισσότερα από τα μισά παρόντα μέλη στη συνεδρίαση που αναφέρονται τα πρακτικά.

5. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. μπορούν να υλοποιούνται πριν ακόμη επικυρωθούν τα πρακτικά.

6. Είναι ευνόητο ότι τα προς επικύρωση πρακτικά πρέπει να μοιράζονται στα μέλη της Γ.Σ. πριν από κάθε συνεδρίαση.

2. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ

Το Τμήμα Μαθηματικών, πέραν των από του Νόμου προβλεπομένων, αποφασίζει τα εξής σχετικά με τις εκπαιδευτικές άδειες των μελών Δ.Ε.Π.

(1) Μέλος Δ.Ε.Π. που ολοκλήρωσε εξάμηνη εκπαιδευτική άδεια δεν δύναται να λάβει εκ νέου άδεια πριν παρέλθει ένα έτος. Αν ολοκλήρωσε ετήσια άδεια δεν δύναται να λάβει εκ νέου άδεια πριν παρέλθουν δύο έτη.

(2) Απαιτείται σύμφωνη γνώμη των Τομέων για τη χορηγούμενη άδεια.

(3) Αντίγραφο της έκθεσης που αναφέρεται στην υλοποίηση της εκπαιδευτικής άδειας υποβάλλεται στο τμήμα.

(4) Προθεσμίες υποβολής αυτήσεων για εκπαιδευτικές άδειες, είναι η 30/11 για το χειμερινό εξάμηνο και 31/3 για το εαρινό εξάμηνο του επομένου έτους.

3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Στο Πανεπιστήμιο Πατρών λειτουργεί ως αυτοτελής και αποκεντρωμένη υπηρεσία, η Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη η οποία αποτελείται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη και τις Βιβλιοθήκες των Τμημάτων.

Κανονισμός λειτουργίας της βιβλιοθήκης

Διοίκηση

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος διοικείται από Επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) Βιβλιοθήκης, που αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και από τον υπεύθυνο της Βιβλιοθήκης. Το Δ.Σ. Βιβλιοθήκης ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος.

Πηγές Πληροφόρησης

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος έχει:

Επιστημονικά βιβλία και πληροφορικό υλικό της ειδικότητας που διδάσκεται στο Τμήμα. Περιοδικές εκδόσεις του ειδικού αντικευμένου που διδάσκεται στο Τμήμα. Όλο το πάσης φύσεως πληροφοριακό υλικό των Βιβλιοθηκών των Τμημάτων πρέπει να είναι ταξινομημένο και καταλογογραφημένο βάσει των διεθνών βιβλιοθηκονομικών προτύπων στον Αυτοματοποιημένο Κατάλογο Ανοιχτής Προσπέλασης (ΑΚΑΠ) της Κεντρικής Βιβλιοθήκης. Όλοι οι χρήστες έχουν δικαίωμα και πρόσβαση στο υλικό των Βιβλιοθηκών των Τμημάτων.

Τηπρεσίες

Οι Βιβλιοθήκες των Τμημάτων είναι δανειστικές βιβλιοθήκες και για την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία τους διαρθρώνονται στα εξής Τμήματα:

1. Τμήμα Διοίκησης και Γραμματείας

Το Τμήμα αυτό είναι υπεύθυνο για τον προγραμματισμό της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης του Τμήματος, μεριμνά για τη διακίνηση πάσης φύσεως αλληλογραφίας, τηρεί το πρωτόκολλο καθώς και το αρχείο των σχετικών εγγράφων, μεριμνά για την προμήθεια παντός υλικού, αναγκαίου για τους εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς του Τμήματος, φροντίζει για την παραλαβή, σφράγιση, ταξινόμηση, καταλογογράφηση και συντήρηση του παραπάνω υλικού.

2. Τμήμα Αναγνωστηρίου και Δανεισμού

Το Τμήμα αυτό μεριμνά για την καλή λειτουργία του Αναγνωστηρίου, φροντίζει την εξυπέρτηση / εκπαίδευση των χρηστών της βιβλιοθήκης του Τμήματος, είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση των επιστροφών, είναι υπεύθυνο για τη φύλαξη και τον διαρκή έλεγχο των βιβλίων.

Παροχή Τηπρεσιών

(α) Χρήστες

Τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος έχουν δικαίωμα να χρησιμοποιούν:

Τα μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Πανεπιστημίου Πατρών, οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών, το ΕΕΠ, το ΕΔΤΠ καθώς και όλο το διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Πατρών, άλλες βιβλιοθήκες στα πλαίσια των εσωτερικών και διεθνών διαδανεισμάνων.

Το Δ.Σ. Βιβλιοθήκης καθορίζει τον ακριβή αριθμό βιβλίων που μπορούν να δανειστούν οι παραπάνω κατηγορίες χρηστών. Οι χρήστες της Βιβλιοθήκης του Τμήματος είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις του προσωπικού και να σέβονται τον χώρο της βιβλιοθήκης καθώς και τους συναδέλφους τους που έχουν ανάγκη από ένα περιβάλλον, το οποίο να τους διευκολύνει στη μελέτη και την εργασία τους. Οι χρήστες της Βιβλιοθήκης του Τμήματος έχουν χρέος να είναι προσεκτικοί στον τρόπο χρήσης του υλικού και του εξοπλισμού των βιβλιοθηκών. Οποιαδήποτε φθορά ή απώλεια υλικού αποκαθίσταται ή αποζημιώνεται από τον χρήστη που την προκάλεσε. Δεν επιτρέπεται η εισαγωγή και κα-

Μέρος 3. Εσωτερικός κανονισμός Τμήματος

τανάλωση τροφίμων ή ροφημάτων στους χώρους κοινού της βιβλιοθήκης. Δεν επιτρέπεται το κάπνισμα στους χώρους της βιβλιοθήκης. Δεν επιτρέπεται η είσοδος στους χώρους της βιβλιοθήκης με τσάντες, παλτά ή μπουφάν.

β) Κανόνες δανεισμού

Οι κανόνες δανεισμού και το ύψος των προστίμων καθορίζονται από το Δ.Σ. Βιβλιοθήκης, ανάλογα με την πολιτική του Τμήματος.

γ) Φωτοαντίγραφα

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος διαθέτει φωτοαντιγραφικά μηχανήματα για τη φωτοτύπιση υλικού που δεν μπορεί να δανείσει.

δ) Όρες Λειτουργίας

Το ωράριο λειτουργίας των Βιβλιοθηκών των Τμημάτων καθορίζεται από το εκάστοτε Δ.Σ. Βιβλιοθήκης κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους.

M E P O Σ 4o

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ
ΘΕΜΑΤΑ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. ΑΝΑΒΟΛΗ ΣΤΡΑΤΕΤΣΗΣ ΛΟΓΩ ΣΠΟΥΔΩΝ

α) Αναβάλλεται η κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις των στρατεύσιμων που πληρούν όλες τις παρακάτω προϋποθέσεις:

i. Έχουν εγγραφεί προς φοίτηση σε σχολή της περίπτωσης της παρ.1 του άρθρου 7 του νόμου 1763/88.

ii. Η εγγραφή έχει πραγματοποιηθεί έως την προηγούμενη της ημερομηνίας κατά την οποία οι στρατεύσιμοι υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις.

iii. Η ελάχιστη διάρκεια της προβλεπόμενης φοίτησης ή του υπολοίπου αυτής, δεν υπερβαίνει την 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο ο στρατεύσιμος συμπληρώνει το 25ο έτος της ηλικίας του αν πρόκειται για Τ.Ε.Ι. ή ανώτερη σχολή και το 27ο αν πρόκειται για Πανεπιστημιακή ή Πολυτεχνική ή άλλη Ανώτατη Σχολή. Στην ελάχιστη διάρκεια φοίτησης προσμετράται και η ελάχιστη διάρκεια της υποχρεωτικής, για την ολοκλήρωση των σπουδών, πρακτικής άσκησης ή εκπαίδευσης που τυχόν προβλέπεται από τις διατάξεις που δέπουν τη λειτουργία της οικείας Σχολής.

β) Για την χορήγηση της αναβολής κατάταξης λόγω σπουδών, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο Στρατολογικό γραφείο αίτηση και πιστοποίησεις ή βεβαίωση της οικείας Σχολής, από τις οποίες να προκύπτουν η εκπαίδευτική βαθμίδα, το Τμήμα και ο κλάδος σπουδών, η ημερομηνία εγγραφής, το έτος ή το εξάμηνο σπουδών και η ελάχιστη διάρκεια της φοίτησης και της πρακτικής άσκησης ή εκπαίδευσης που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των σπουδών.

Τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται από την πρώτη Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο οι ενδιαφερόμενοι διανύουν το 19ο έτος της ηλικίας τους μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία υποχρεούνται να καταταγούν στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αν υποβληθούν αργότερα, η αναβολή χορηγείται εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν καταγεί και εφόσον οι προϋποθέσεις υπήρχαν κατά την προηγούμενη της ημερομηνίας κατάταξης, επιβάλλεται όμως πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία δύο μηνών.

γ) Σε περίπτωση που μετά τη χορήγηση της αναβολής και πριν από την ολοκλήρωση των σπουδών ο στρατεύσιμος μετεγγράφεται ή εγγράφεται από την αρχή σε άλλο Τμήμα ή σε Σχολή της παρ. 1 του άρθρου 7 του νόμου 1763/88, η αναβολή κατάταξης:

i. Διατηρείται ισχυρή όταν πρόκειται για εγγραφή από την αρχή ή μετεγγραφή σε άλλο Τμήμα ή άλλο κλάδο της ίδιας Σχολής ή σε άλλη Σχολή της ίδιας εκπαίδευτικής βαθμίδας.

ii. Παρατίνεται όταν πρόκειται για στρατεύσιμο που είχε τύχει αναβολής για Τ.Ε.Ι. ή ανώτερη σχολή και εγγράφεται από την αρχή σε Πανεπιστημιακή ή Πολυτεχνική ή άλλη ανώτατη Σχολή.

iii. Μειώνεται όταν πρόκειται για στρατεύσιμο που έχει τύχει αναβολής για Πανεπιστημιακή ή Πολυτεχνική ή άλλη ανώτατη Σχολή και εγγράφεται από την αρχή σε Τ.Ε.Ι. ή ανώτερη Σχολή.

Η περίπτωση iii της παρ. α του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται για τη διατήρηση σε ισχύ ή την παράταση ή τη μείωση της αναβολής. Ειδικά σε περίπτωση μετεγγραφής σε άλλη Σχολή της αυτής επιστήμης, η αναβολή διατηρείται ισχυρή, ανεξάρτητα από τη διάρκεια του

υπολοίπου των σπουδών.

δ) Για τη διατήρηση σε ισχύ, την παράταση ή τη μείωση της διάρκειας της αναβολής, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο (3), οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν στο αρμόδιο Στρατολογικό γραφείο, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία εγγραφής ή μετεγγραφής, αίτηση με πιστοποίηση που θα φαίνεται αφενός μεν η εξέλιξη των σπουδών για τις οποίες χορηγήθηκε η αναβολή, αφετέρου δε τα στοιχεία που καθορίζονται στην παρ. β του παρόντος άρθρου για τη χορήγηση της αναβολής. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής επιβάλλεται πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία δύο μηνών.

ε) Οι στρατεύσματοι οι οποίοι ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σε Τ.Ε.Ι. ή ανώτερη Σχολή και οι οποίοι κατά τη διάρκεια της νόμιμης παραμονής τους εκτός από τις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων εγγράφονται σε Πανεπιστημιακή ή Πολυτεχνική ή άλλη ανώτατη Σχολή δικαιούνται νέα αναβολή κατάταξης εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις. Σχετικά με τα δικαιολογητικά, την προθεσμία και τις συνέπειες της εκπρόθεσμης υποβολής τους, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ισχύουν για την αρχική χορήγηση αναβολής λόγω σπουδών.

Όσοι ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σε Πανεπιστημιακή ή Πολυτεχνική ή άλλη ανώτατη Σχολή, δεν δικαιούνται νέας αναβολής λόγω σπουδών.

στ) Για τη διαπίστωση της διακοπής ή μη αναβολής κατάταξης λόγω σπουδών, εξαιτίας μη συμμετοχής σε επιτυχείς εξετάσεις επί ένα ημερολογιακό έτος δεν λαμβάνεται υπόψη το πριν από τη χρήση της αναβολής χρονικό διάστημα. Η χρήση της αναβολής αρχίζει από την ημερομηνία που ο ενδιαφερόμενος έπρεπε να καταταγεί στις Ένοπλες Δυνάμεις αν η αναβολή δεν του είχε χορηγηθεί.

ζ) Όσοι έχουν χρησιμοποιήσει την αναβολή κατάταξης λόγω σπουδών που τους έχει χορηγηθεί, υποχρεούνται να καταθέσουν στο αρμόδιο Στρατολογικό γραφείο, κατά τη λήξη ή τη διακοπή της, πιστοποίησεις για το χρονικό διάστημα της αναβολής, την εξέλιξη των σπουδών, τις ημερομηνίες των επιτυχών συμμετοχών σε τμηματικές ή πτυχιακές εξετάσεις, καθώς και την ασχολία σε πτυχιακή εργασία όπου αυτή απαιτείται. Εφόσον οι πιστοποίησεις ή οι βεβαιώσεις δεν κατατεθούν μέχρι την ημερομηνία που προσδιορίζεται για κατάταξη στις Ένοπλες Δυνάμεις εξαιτίας της λήξης ή της διακοπής της αναβολής, επιβάλλεται πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία δύο μηνών.

Δεν επιβάλλεται πρόσθετη στρατιωτική υπηρεσία στις περιπτώσεις που τα προς απόδειξη στοιχεία προκύπτουν από τα Στρατολογικά γραφεία ή από το αρχείο Στρατολογικών γραφείων.

Είναι πιθανό στα παραπάνω να υπάρχουν αλλαγές, γι' αυτό οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να απευθύνονται στα κατά τόπους αρμόδια Στρατολογικά γραφεία.

2. Η ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Κεντρική βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου στεγάζεται στη βόρεια πτέρυγα του ισογείου του κτηρίου του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και καταλαμβάνει ωφέλιμο χώρο 850 τ.μ. Περιλαμβάνει μια συλλογή βιβλίων (11.000 τόμοι) και 1447 τίτλους επιστη-

Πανεπιστημιακή βιβλιοθήκη – Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο – Σύτιση Φοιτητών

μονικών περιοδικών, που σχετίζονται με τα αντικείμενα που διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο. Η Βιβλιοθήκη είναι συνδρομήτρια σε 21, μέχρι στιγμής, τράπεζες πληροφοριών με CD-ROM.

Δικαίωμα δανεισμού έχουν οι φοιτητές και οι εργαζόμενοι στο Πανεπιστήμιο, αφείνοντας στην Βιβλιοθήκη της η οποία εκδίδεται στο Τμήμα δανεισμού. Τα βιβλία συνήθους χρήσεως δανείζονται για διάστημα 10 ημερών, τα περιοδικά δεν δανείζονται.

Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί καθημερινά τις παρακάτω ώρες:
Δευτέρα – Παρασκευή 8 π.μ. – 6 μ.μ και Σάββατο 9 π.μ. – 2 μ.μ.

3. ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ

Στην Πανεπιστημιούπολη λειτουργεί το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο, με τα εξής αθλητικά τμήματα: Τμήμα Κλασικού Αθλητισμού, Τμήμα Αθλοπαιδιών, Τμήμα Σκοποβολής, Τμήμα πνηγκ – πονγκ, Τμήμα Σκακιού, Τμήμα Τένις, Τμήμα Κολύμβησης, Τμήμα Χιονοδρομιών και Ορειβασίας, Τμήμα Εκδρομών, Τμήμα Ποδηλασίας και Τμήμα Δημοτικών Χορών. Το Πανεπιστήμιο χορηγεί δωρεάν αθλητικό υλικό στους φοιτητές και φοιτήτριες που συμμετέχουν ενεργά στα διάφορα Τμήματα.

4. ΣΥΤΙΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Τα αναγραφόμενα κατωτέρω ποσά αναφέρονται στο ακαδημαϊκό έτος 1998–99 και αναπροσαρμόζονται κατ' έτος.

A. Δωρεάν σύτιση δικαιούνται:

- Οι άγαμοι προπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου Πατρών που δεν διαθέτουν δικό τους εισόδημα και
  - Οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα μακριά από την Πάτρα και δεν διαθέτουν ετήσιο συνολικό δηλούμενο οικογενειακό εισόδημα πάνω από:
    - * 3.340.000 προκεμένου για οικογένεια με ένα μόνο παιδί,
    - * 3.570.000 προκεμένου για οικογένεια με δύο παιδιά,
    - * 3.800.000 προκεμένου για οικογένεια με τρία παιδιά,
    - * 4.030.000 προκεμένου για οικογένεια με τέσσερα παιδιά, κ.ο.κ.

Τα ποσά των ανωτέρω περιπτώσεων αυξάνονται κατά 230.000 δρχ για κάθε αδελφό φοιτητή πέραν του πρώτου.

- Οι γονείς τους διαμένουν μόνιμα στην Πάτρα και δεν διαθέτουν κατά περίπτωση, συνολικό ετήσιο δηλούμενο οικογενειακό εισόδημα πάνω από τα παραπάνω ποσά μειωμένα κατά 460.000 δρχ.
  - Όταν το ίδιο εισόδημα των αγάμων φοιτητών που προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση, συνυπολογιζόμενο αθροιστικά με το αντίστοιχο εισόδημα των γονέων τους δεν υπερβαίνει τα ποσά των περιπτώσεων α) ή β).
- Οι άγαμοι προπτυχιακοί φοιτητές, όταν το δικό τους εισόδημα, που προκύπτει από τη φορολογική τους δήλωση, συνυπολογιζόμενο αθροιστικά με το αντίστοιχο εισόδημα των γονέων τους, δεν υπερβαίνει τα ποσά των περιπτώσεων 1α και 1β.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

3. Οι φοιτητές, όταν δεν ζεί κανένας γονέας, δικαιούνται δωρεάν σίτισης αν δεν διαθέτουν δικό τους ετήσιο συνολικό εισόδημα πάνω από 2620000 δρχ.
4. Οι έγγαμοι φοιτητές, αν δεν διαθέτουν οικογενειακό ετήσιο εισόδημα πάνω από 2620000 δρχ.

Όλα τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται κατά 690.000 δρχ., εφόσον η σίτιση αφορά τέκνα μισθωτών, εν ενεργεία ή συνταξιούχων ή εφόσον αφορά έγγαμους μισθωτούς φοιτητές.

Ο φοιτητής παύει να έχει το δικαίωμα δωρεάν σίτισης, όταν:

- α. Περατώσει επιτυχώς τις σπουδές του
- β. Συμπληρώσει το ανώτερο όριο χρόνου λήψης της παροχής δωρεάν σίτισης σύμφωνα με το νόμο (τόσα χρόνια όσα απαιτούνται για την περάτωση των σπουδών προσαυξανόμενα κατά δύο).

B. Ποιοί δεν δικαιούνται σίτιση

- α. Δεν δικαιούνται δωρεάν σίτισης οι φοιτητές που κατατάχθηκαν με επιλογή ως πτυχιούχοι για την απόκτηση και άλλου πτυχίου και όσοι γράφτηκαν ύστερα από επιτυχείς κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι Ανωτάτων και Ανωτέρων Σχολών).
- β. Οι αλλοδαποί φοιτητές, εκτός ειδικών περιπτώσεων (υποτρόφων των Υπουργείων Παιδείας, Εξωτερικών, Εθνικής Οικονομίας ή φιλοξενουμένων σύμφωνα με εγκεκριμένα προγράμματα συνεργασίας).
- γ. Οι στρατευμένοι φοιτητές και για όσο χρόνο διαρκεί η στράτευση
- δ. Οι φοιτητές που διέκοψαν τη φοίτηση για οποιοδήποτε λόγο και για όσο χρόνο ισχύει η διακοπή

Γ. Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Ο φοιτητής που δικαιούται και επιθυμεί να σιτίζεται δωρεάν, πρέπει να υποβάλει στην Πανεπιστημιακή Λέσχη απλή αίτηση για τη δωρεάν σίτισή του (το έντυπο της αίτησης το δίνει η Λέσχη) με τα εξής δικαιολογητικά:

- α. Πιστοποιητικό σπουδών στο οποίο να φαίνεται και
  - και το ακαδημαϊκό έτος της πρώτης εγγραφής του στο Πανεπιστήμιο
  - και ο τρόπος αυτής (εξετάσεις, μετεγγραφή, ή κατάταξη για άλλο πτυχίο).
- β. Εκκαθαριστικό σημείωμα της οικείας Δ.Ο.Υ. για το ετήσιο συνολικό δηλούμενο εισόδημα των γονέων οικονομικού έτους 1998 (πρωτότυπο ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο) και, εάν δεν υποβάλλουν φορολογική δήλωση οι γονείς, υπεύθυνη, προς τη Φοιτητική Λέσχη, δήλωσή τους, του Ν. 1599/1986, εις διπλούν, στην οποία να δηλώνουν:
  - i. ότι δεν υποχρεούνται να υποβάλουν φορολογική δήλωση και
  - ii. την αρμόδια για τη φορολογία τουτ εισοδήματός τους Δ.Ο.Υ. Την υπεύθυνη αυτή δήλωσή τους θα καταθέσουν στην οικεία Δ.Ο.Υ., η οποία, αφού κρατήσει τη μία για έλεγχο, θα τους παραδίδει την άλλη με καταχωρημένη σ' αυτή πράξη ότι: "παραλήφθηκε όμοια δήλωση προς έλεγχο", που θα προσκομίζεται στη Φοιτητική Λέσχη.
- γ. Εκκαθαριστικό σημείωμα της οικείας Δ.Ο.Υ. για το ετήσιο δηλούμενο ατομικό εισόδημα (οικονομικού έτους 1998), εφόσον ο φοιτητής υποβάλει και ο ίδιος χωριστή φορολογική δήλωση.
- δ. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, στην οποία ο φοιτητής θα δηλώνει τα εξής:
  - ⇒ τον τόπο της μόνιμης κατοικίας των γονέων του
  - ⇒ αν έχει δικό του εισόδημα και αν υποβάλει ή όχι φορολογική δήλωση ο ίδιος
  - ⇒ τον αριθμό των παιδιών που δηλώνουν στη φορολογική τους δήλωση οι γονείς του

Συγγράμματα – Φοιτητική εστία

- ⇒ ότι δεν έχει πτυχίο άλλης Σχολής και
⇒ τα αδέλφια του που τυχόν είναι φοιτητές ή σπουδαστές.
ε. Ληξιαρχική πράξη θανάτου των γονέων, αν αυτοί δεν είναι στη ζωή.
στ. Δύο (2) πρόσφατες όμοιες φωτογραφίες (ταυτότητας) του φοιτητή.
ζ. Βεβαίωση σπουδών αδελφού του, εφόσον αυτός είναι φοιτητής.

Δ. Οι Κύπριοι φοιτητές

Αντί εκκαθαριστικού σημειώματος Δ.Ο.Υ. θα υποβάλουν πιστοποιητικό οικονομικής αδυναμίας για τους ίδιους και τους γονείς τους που θα εκδοθεί από το Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Οικονομικών της Κύπρου για το έτος 1998-99.

Ε. Οι φοιτητές τέκνα ομογενών

Οι γονείς των οποίων είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στο εξωτερικό και η εκεί προσφερόμενη εργασία τους είναι της μορφής του ειδικευμένου ή ανειδύκευτου εργάτη, εφόσον θα προσκομίσουν αντίστοιχη βεβαίωση, η οποία θα χορηγείται από την εκεί Ελληνική Προξενική Αρχή.

ΣΤ. Οι φοιτητές των οποίων οι γονείς είναι διαζευγμένοι θα υποβάλουν εκκαθαριστικό σημείωμα της Δ.Ο.Υ. με το εισόδημα του γονιού που έχει τη γονική μέριμνα, η οποία αποδεικνύεται με τη δικαστική απόφαση χωρισμού ή, στην περίπτωση διάστασης, με ένορκη βεβαίωση δύο μαρτύρων.

Ζ. Οι αιτήσεις με όλα τα δικαιολογητικά, πλήρως ενημερωμένα από τον ίδιο τον φοιτητή και τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, πρέπει να υποβληθούν ταυτόχρονα. Αν δεν υποβάλεται φορολογική δήλωση, η Φοιτητική Λέσχη μπορεί να ζητά και άλλα, κατά την κρίση της, αποδεικτικά στοιχεία για την οικονομική και περουσιακή κατάσταση του ενδιαφερόμενου, προκειμένου να αποφανθεί αν δικαιούται ή όχι σίτισης.

Η υποβολή των αιτήσεων στη Φοιτητική Λέσχη αρχίζει στις 24 Αυγούστου 1998 και η δωρεάν σίτιση αρχίζει από την 1η Σεπτεμβρίου, οπωσδήποτε όμως μετά την υποβολή της αίτησης και εντός 5 ημερών από την υποβολή, προκειμένου να ενημερωθεί εν τω μεταξύ η Φοιτητική Εστία και να υπολογίσει τους αιτούντες στον καθημερινό αριθμό σιτζόμενων.

Η. Οι νεοεγγεγραφόμενοι φοιτητές πρέπει να υποβάλουν τις αιτήσεις τους μέσα σε 15 ημέρες από της εγγραφής τους.

5. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

Όλοι οι φοιτητές, ανεξαρτήτως εισοδήματος και μέχρι νέας νομοθετικής ρύθμισης, δικαιούνται όλα τα συγγράμματα.

6. ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

Η λειτουργία της Φοιτητικής Εστίας αποβλέπει στην υκανοποίηση βασικών βιοτικών αναγκών των φοιτητών, ώστε να μπορούν να αφοσιώνονται απερίσπαστα στις σπουδές τους. Η Φοιτητική Εστία παρέχει διαμονή και διατροφή με χαμηλή οικονομική συμμετοχή των φοιτητών και φοιτητριών. Παρέχει επίσης τα μέσα για την ανάπτυξη μορφωτικών, πνευματικών, καλλιτεχνικών και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

Στη Φοιτητική Εστία γίνονται δεκτοί ως εσωτερικοί οικότροφοι μόνον φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Πατρών, που σπουδάζουν μακριά από τον τόπο διαμονής των οικογενειών τους. Οι υπόλοιποι φοιτητές και φοιτήτριες μπορούν να γίνουν δεκτοί για απλή σίτιση. Προτεραιότητα για εισαγωγή στη Φοιτητική Εστία δίνεται σε φοιτητές-τριες που πρόερχονται από οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα.

Κάθε χρόνο, έως τις 15 Ιουνίου, φοιτητές που συγχεντρώνουν τις σχετικές προϋποθέσεις υποβάλλουν αίτηση την οποία μπορούν να προμηθευτούν από το χώρο της Φοιτητικής Εστίας στην Πανεπιστημιούπολη. Μαζί με την αίτηση υποβάλλονται τα εξής δικαιολογητικά:

1. Βεβαίωση της Γραμματείας της Σχολής ότι φοιτά με αναφορά α) στο χρόνο εγγραφής, β) στον ήδη διανυόμενο χρόνο σπουδών.
2. Φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας επικυρωμένη ή πιστοποιητικό γέννησης από Δήμο ή Κοινότητα.
3. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (από Δήμο ή Κοινότητα).
4. Εκκαθαριστικό τοπικής Οικον. Εφορίας (Οικ. Έτους 1997). Όπου δεν έχει αποσταλεί, το αντίγραφο της Φορολογικής Δήλωσης επικυρωμένο από την Εφορία.
5. Τπεύθυνη Δήλωση 1599/86 (που θα αναγράφεται ότι δεν έχουν ιδιοκτητή κατοικία στην Πάτρα και οι πρωτοετείς θα γράφουν και σε ποιά Σχολή του Παν/μίου Πατρών έχουν περάσει).
6. Μία (1) φωτογραφία.
7. Σε περιπτώσεις που από την ίδια οικογένεια σπουδάζουν ή υπηρετούν τη στρατιωτική τους θήτεια και άλλα αδέλφια, βεβαίωση που το αποδεικνύει.

Το ύψος συμμετοχής των οικοτρόφων στις σχετικές δαπάνες καθορίζεται στην αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας. Εκτός από τα τέλη τροφοκατοικίας, ο οικότροφος είναι υποχρεωμένος να καταβάλει με την είσοδό του στην Εστία και ποσό χρημάτων, που καθορίζεται στην αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς από το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας, ως εγγύηση για την αποκατάσταση τυχόν ζημιών.

7. ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ

Το δελτίο φοιτητικού εισιτηρίου δίνεται στους φοιτητές αμέσως μετά την εγγραφή τους, για τις μετακινήσεις τους με τις αστικές συγκοινωνίες (και τις υπεραστικές εφόσον ο φοιτητής ταξιδεύει από και προς τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του) με μειωμένο εισιτήριο.

Τα δελτία φοιτητικού εισιτηρίου ισχύουν από την 1ην Σεπτεμβρίου μέχρι την 30η Ιουνίου κάθε έτους.

Στην αρχή κάθε ημερολογιακού έτους χορηγούνται στους φοιτητές καινούργια δελτία φοιτητικού εισιτηρίου.

Τα δελτία φοιτητικού εισιτηρίου δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από άλλα πρόσωπα και σε περίπτωση απώλειας τους είναι δύσκολη η αντικατάστασή τους (μετά την πάροδο τριών μηνών από την ημερομηνία δήλωσης της απώλειας στη Γραμματεία της Σχολής).

Δεν δικαιούνται δελτίου φοιτητικού εισιτηρίου οι φοιτητές που γράφτηκαν στο Τμήμα ύστερα από κατάταξη για την απόκτηση και άλλου πτυχίου.

Τγειονομική περίθαλψη

8. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 327

Παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους φοιτητές
των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 1

Ποιοι δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη

- α) Τγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή, δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι. για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ.
- β) Προχειρένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.
- γ) Σε περίπτωση αναστολής της φοίτησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 29 του Ν. 1268/82, η περίθαλψη παρατείνεται ανάλογα.

Άρθρο 2

Κάλυψη δαπανών

- α) Η υγειονομική περίθαλψη που δικαιούνται οι φοιτητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρέχεται δωρεάν με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς των διατάξεων του παρόντος.
- β) Η νοσηλεία των φοιτητών παρέχεται στη Ββ θέση που υπολογίζεται με βάση το τιμολόγιο που ισχύει κάθε φορά για τους δημόσιους υπαλλήλους.
- γ) Οι δαπάνες της υγειονομικής περίθαλψης καλύπτονται από τον προϋπολογισμό των οικείων Α.Ε.Ι. ή της φοιτητικής Λέσχης των Α.Ε.Ι., ανάλογα.

Άρθρο 3

Εκλογή ασφαλιστικού φορέα

- α) Στην περίπτωση που ο φοιτητής δικαιούται άμεσα ή έμμεσα περίθαλψη από άλλο ασφαλιστικό φορέα μπορεί να επιλέξει τον ασφαλιστικό φορέα που προτιμάει κάθε φορά με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στο οικείο Α.Ε.Ι.
- β) Η δαπάνη θα βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα που έχει επιλέξει ο φοιτητής
- γ) Σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός φορέας που έχει επιλέξει ο φοιτητής καλύπτει μόνο τη Νοσοκομειακή και Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή μέρος της δαπάνης νοσηλείας, το οικείο Α.Ε.Ι. ή η Φοιτητική Λέσχη του Α.Ε.Ι. καλύπτει την υπόλοιπη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 2.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

Άρθρο 4

Δεν καλύπτονται οι εξής δαπάνες, για:

1. Ακουστικά βαρυκοίας
2. Στοιχειώδη φάρμακα
3. Ιατρικά εργαλεία και φάρμακα
4. Διορθωτικούς φακούς πάνω από το ποσό των 1.000 δρχ. και φακούς επαφής πάνω από το ποσό των 5.000 δρχ.
5. Σκελετό πάνω από το ποσό των 2.000 δρχ.
6. Καλλυντικά
7. Λουτροθεραπείες
8. Αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμου
9. Πλαστικές εγχειρήσεις

Άρθρο 5

Τόπος παροχής υγειονομικής περίθαλψης

Η περίθαλψη παρέχεται μέσα στην Ελληνική Επικράτεια και ειδικότερα:

- α. Στους φοιτητές που βρίσκονται στην έδρα του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος.
- β. Στους φοιτητές που μετέχουν σε Πανεπιστημιακές εκδρομές, ή κάνουν πρακτική εξάσκηση, ή εκπονούν πτυχιακή διατριβή εκτός της έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος στον τόπο που ασκείται ή εκπονεί διατριβή ή στον τόπο που έλαβε χώρα το περιστατικό.
- γ. Στους φοιτητές που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας και δεν μπορεί να τους παρασχεθεί στην πόλη που είναι η έδρα του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος ή στον τόπο της περίπτωσης β εκτός της έδρας του Α.Ε.Ι. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται γνωμάτευση του αρμόδιου γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης του οικείου Α.Ε.Ι. ή του γιατρού της Υγειονομικής Τπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή του συμβεβλημένου με αυτό γιατρού και έγκριση του αρμόδιου Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος.
- δ. Στους φοιτητές που βρίσκονται εκτός έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος και εφόσον το περιστατικό κρίνεται επείγον εκτός της έδρας του Α.Ε.Ι. Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να γνωρίσει στην Υγειονομική Τπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο αρμόδιο Δ.Σ. Τμήματος την κατάστασή του μέσα στις δύο επόμενες εργάσιμες τμέρες. Για την έγκριση της δαπάνης εκτός των άλλων δικαιολογητικών απαιτείται βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου (Νοσοκομείου, Αγροτικού Ιατρείου κ.λ.π.), καθώς και έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φοιτητικής Λέσχης ή του αρμόδιου Δ.Σ. Τμήματος.

Άρθρο 6

Η υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών περιλαμβάνει:

1. Ιατρική Εξέταση
2. Νοσοκομειακή εξέταση
3. Φαρμακευτική περίθαλψη
4. Παρακλινικές εξετάσεις
5. Εξέταση στο σπίτι

Τγειονομική περίθαλψη

6. Τοχετούς
7. Φυσιοθεραπεία
8. Οδοντιατρική περίθαλψη
9. Ορθοπεδικά είδη

Άρθρο 7

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη ιατρικής περίθαλψης μπορεί να προσέρχεται καθημερινά τις εργάσιμες ημέρες και καθορισμένες εργάσιμες ώρες στα Ιατρεία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο γιατρό της υγειονομικής υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή στο συμβεβλημένο με αυτό γιατρό για να εξετασθεί, προσκομίζοντας το φοιτητικό βιβλιάριο περίθαλψης (Φ.Β.Π.)

Το Φοιτητικό Βιβλιάριο Περίθαλψης δίνεται στο σπουδαστή κατά την εγγραφή του στο Τμήμα με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγρ. α.

Περιέχει το ονοματεπώνυμο, φωτογραφία του σπουδαστή, τον αριθμό μητρώου, τον αριθμό ταυτότητας, τη θέση νοσηλείας και ολόκληρο τον κανονισμό νοσηλείας. Το Φ.Β.Π. ανανεώνεται κάθε χρόνο από τη γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 8

Νοσοκόμειακή περίθαλψη

1. Η νοσοκόμειακή περίθαλψη παρέχεται στα νοσηλευτικά ίδρυματα Ν.Π.Δ.Δ. και κατά προτίμηση στις Παν/κές Κλινικές. Η περίθαλψη αυτή μπορεί να παρασχεθεί και σε νοσηλευτικά ίδρυματα Ν.Π.Ι.Δ. ή σε Ιδιωτικές Κλινικές σε περίπτωση που στα ίδρυματα του Δημοσίου δεν λειτουργούν τμήματα ανάλογα προς την περίπτωση της ασθένειας ή από έλλειψη κλίνης όταν το περιστατικό χριθεί επείγον. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλονται τα αντίστοιχα νοσήλια της θέσης Ββ σε Νοσηλευτικά ίδρυματα.
2. Η εισαγωγή στα ανωτέρω ίδρυματα γίνεται αφού προηγούμενα ο φοιτητής εφοδιαστεί με το ανάλογο εισιτήριο από το αρμόδιο γραφείο της Υγειονομικής Επιτροπής της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Η διαδικασία αυτή μπορεί να παρακαμφθεί σε δύο περιπτώσεις:
  - α) 'Όταν η Υπηρεσία αργεί
  - β) 'Όταν το περιστατικό θεωρείται επείγον
3. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει μέσα σε δύο κατ'ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την εισαγωγή να ειδοποιηθεί η Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. από τον ασθενή ή από κάποιον οικείο του ή από το Νοσηλευτικό Ίδρυμα προκειμένου ο αρμόδιος γιατρός της Λέσχης ή του Α.Ε.Ι. να αποφανθεί για το επείγον της περίπτωσης.

Σε περίπτωση μη αναγγελίας και μη πιστοποίησης της αναγκαιότητας εισαγωγής του γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης ή του γιατρού του οικείου Α.Ε.Ι., η δαπάνη θα βαρύνει εξ ολοκλήρου το φοιτητή.

Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων του φοιτητή ανακοινώνονται μόνο στον ίδιο ή και στους γονείς του φοιτητή μόνο σε περίπτωση κατά την οποία συναντεί και αυτός.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

Άρθρο 9

Φαρμακευτική Περίθαλψη

1. Οι συνταγές αναγράφονται στο Φ.Β.Π. χορηγούνται από τους γιατρούς της Λέσχης ή τους γιατρούς του οικείου Α.Ε.Ι.
2. Από γιατρούς Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων
3. Από ιδιώτες γιατρούς.

Για τις περιπτώσεις 2 και 3 πρέπει μέσα σε δύο κατ' ανώτατο όριο εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της συνταγής να θεωρηθεί αυτή από τον αρμόδιο γιατρό ή ελεγκτή γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι., αλλιώς δεν είναι εκτελεστή.

Η συνταγή πρέπει να αναγράφει με σαφήνεια το ονοματεπώνυμο, το Τμήμα, τον αριθμό ειδικού μητρώου του φοιτητή, τη γνωμάτευση της πάθησης, την ημερομηνία, την υπογραφή και τη σφραγίδα του γιατρού.

Οι συνταγές εκτελούνται στα συμβεβλημένα με τα Α.Ε.Ι. φαρμακεία. Με την παραλαβή των φαρμάκων ο ενδιαφερόμενος υπογράφει τη συνταγή.

Άρθρο 10

Παρακλινικές εξετάσεις

Γίνονται προκειμένου για φοιτητές Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκη στα πανεπιστημιακά εργαστήρια, όπου υπάρχουν, στα εργαστήρια της Φοιτητικής Λέσχης, όπου υπάρχουν ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή στα Εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Ιδιωτικού Δικαίου μετά από παραπομπή τους από την Υγειονομική υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Σε περίπτωση έλλειψης μέσων ή φόρτου εργασίας ή βλάβης κ.λ.π. μπορούν οι εξετάσεις να γίνουν και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά εργαστήρια μετά παραπομπή από την Υγειονομική υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό και ο λόγος της άρνησης. Το επιστρεφόμενο παραπεμπτικό αντικαθίσταται με νέο από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Η πληρωμή γίνεται με βάση το τιμολόγιο Δημ. Τπαλλήλων.

Οι φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα Δημοσίου από την υγειονομική υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

Άρθρο 11

Εξέταση στο σπίτι

Όταν η κατάσταση του ασθενή καθιστά δυσχερή τη μετάβασή του στο ιατρείο, μπορεί να καλέσει κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης, ή του οικείου Α.Ε.Ι. στο σπίτι του. Ο γιατρός είναι υποχρεωμένος να επισκεψθεί την ίδια ημέρα τον ασθενή. Σε επείγουσα περίπτωση τον επισκέπτεται αμέσως. Αν ο γιατρός αδυνατεί να μεταβεί στον ασθενή ή η Υπηρεσία αργεί και εφόσον η κατάσταση του ασθενή δεν επιδέχεται αναβολή, ο ασθενής μπορεί να εισαχθεί στο εφημερεύον Νοσοκομείο ή Ιδιωτική Κλινική.

Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παρ.2 του άρθρου 8 του ιδιου Διατάγματος.

Τγειονομική περίθαλψη

Άρθρο 12 Τοκετοί

Σε περίπτωση φυσιολογικού τοκετού ή καισαρικής τομής, εκτός από την κάλυψη των δακτανών των προβλεπομένων από τον άρθρο 2 του Διατάγματος αυτού, παρέχεται στις φοιτήτριες και επίδομα τοκετού ίσο με το επίδομα που παρέχεται στους δημόσιους υπαλλήλους και με την προϋπόθεση ότι δεν παίρνει επίδομα ή βοήθημα από άλλη πηγή η ίδια ή ο σύζυγός της.

Σε περίπτωση καισαρικής τομής ακολουθείται η διαδικασία της Νοσοκομειακής περίθαλψης.

Άρθρο 13 Φυσιοθεραπείες

Οι φυσιοθεραπείες εκτελούνται σε Φυσιοθεραπευτήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Ι.Δ. ύστερα από παραπομπή του ασθενή από την Τγειονομική υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Σε περίπτωση που αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τους φοιτητές τα ιδρύματα του Δημοσίου τότε οι Φυσιοθεραπείες μπορούν να εκτελούνται και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά φυσιοθεραπευτήρια. Στην περίπτωση αυτή αναγράφεται στο παραπεμπικό ο λόγος της άρνησης για εκτέλεση Φυσιοθεραπείας.

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη φυσιοθεραπείας από ατύχημα ή άλλη ασθένεια υποβάλλει στην υγειονομική υπηρεσία της Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. αίτηση με σχετική γνωμάτευση του θεράποντος γιατρού.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων εξετάζονται από την Τγειονομική Υπηρεσία, η οποία αποφαίνεται σχετικά.

Άρθρο 14 Οδοντιατρική Περίθαλψη

Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται:

- α) για μεν τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στα εργαστήρια του οδοντιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
- β) για τους φοιτητές τους Πανεπιστημίου Αθηνών στο οδοντιατρείο της Τγειονομικής Υπηρεσίας της Λέσχης.

Η περίθαλψη αφορά θεραπευτικές εργασίες και είναι ανάλογη με εκείνη των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Οι υγειονομικές υπηρεσίες των ανωτέρω Ιδρυμάτων μπορούν να παραπέμψουν τους φοιτητές σε ιδιώτη οδοντίατρο για περιπτώσεις εξαγωγής ή θεραπείας μολυσματικών παθήσεων του στόματος και όχι για προσθετικές εργασίες.

Για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. η οδοντιατρική περίθαλψη, όπως ανωτέρω, παρέχεται από ιδιώτη γιατρό κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

Άρθρο 15 Ορθοπεδικά είδη

Η δαπάνη για ορθοπεδικά είδη καλύπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους και μόνο στην περίπτωση που η ανάγκη προέρχεται από ασθένεια ή ατύχημα.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής υποβάλλει αίτηση με σχετική γνωμάτευση ορθοπεδικού γιατρού η οποία εξετάζεται από την Υγειονομική Τηρεσία που αποφαίνεται σχετικά.

Άρθρο 16 Τποχρεωτική Υγειονομική εξέταση

Οι πρωτοεγγραφόμενοι και οι μετεγγραφόμενοι από το εξωτερικό φοιτητές υποχρεώνονται στις εξής ιατρικές εξετάσεις που παρέχονται δωρεάν από την Υγειονομική Τηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

1. Ακτινολογική
2. Παθολογική
3. Δερματολογική

Οι υπόλοιποι φοιτητές που ανανεώνουν με οποιοδήποτε τρόπο την εγγραφή τους καθώς και οι μετεγγραφόμενοι από άλλα Α.Ε.Ι. και οι κατατασσόμενοι πτυχιούχοι Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών υποβάλλονται κάθε χρόνο σε ακτινολογική μόνο εξέταση για την παρακολούθηση της υγείας τους.

Η εξέταση γίνεται για μεν τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης από την Υγειονομική Τηρεσία της Λέσχης των Ιδρυμάτων, για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι με παραπεμπικό της Υγειονομικής Τηρεσίας του οικείου Α.Ε.Ι. στα εξωτερικά Ιατρεία των Πανεπιστημιακών Κλινικών ή Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή Ν.Π.Ι.Δ.

Άρθρο 17

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις των φοιτητών που πάσχουν από σοβαρότερο νόσημα η διάγνωση και η θεραπεία του οποίου δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, ύστερα από γνωμάτευση καθηγητή ή Διευθυντή Κλινικής Πανεπιστημιακών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Δημοσίου και Ν.Π.Ι.Δ. και ύστερα από σχετική εισήγηση της Υγειονομικής Τηρεσίας και σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την τελική έγκριση μετάβασης στο εξωτερικό.

Η σχετική δαπάνη νοσηλείας, έξοδα μετάβασης κ.λ.π. του ασθενή και του συνοδού θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

9. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΑΝΕΙΑ
(Άρθρο 23 N.2413/96)

Στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές Α.Ε.Ι. χορηγούνται βραβεία και υποτροφίες από το Ι.Κ.Τ., από το ακαδημαϊκό έτος 1996-1997, με τους εξής όρους.

α) Τα βραβεία που συνίστανται σε γραπτό δίπλωμα και σε χορήγηση επιστημονικών βιβλίων του γνωστικού αντικεμένου των σπουδών του φοιτητή, απονέμονται στον πρώτο επιτυχόντα κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις, στον πρώτο επιτυχόντα κατά τις προγωγικές εξετάσεις, εφόσον τις περάτωσε εντός των δύο πρώτων εξεταστικών περιόδων, καθώς και σε κάθε αριστούχο απόφοιτο που περάτωσε τις πτυχιακές του εξετάσεις εντός των δύο πρώτων εξεταστικών περιόδων.

β) Οι υποτροφίες χορηγούνται στους προπτυχιακούς φοιτητές με πρώτο χριτήριο την οικονομική κατάσταση του ίδιου του φοιτητή και των γονέων του και δεύτερο χριτήριο την επίδοσή του, κατ' απόλυτη σειρά επιτυχίας, στις εισαγωγικές ή τις προαγωγικές εξετάσεις κάθε έτους σπουδών. Οι προπτυχιακοί φοιτητές ενδιάμεσων ετών, για να λάβουν υποτροφία, θα πρέπει να έχουν επιπλέον επιτύχει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον 6,51 σε κλίμακα βαθμολογίας 0-10 στα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών, εντός της πρώτης ή τουλάχιστον της πρώτης και της δεύτερης εξεταστικής περιόδου.

γ) Ο αριθμός των υποτροφιών, το ποσό που θα χορηγείται για την αγορά των βιβλίων ή για την υποτροφία και οι λοιπές λεπτομέρειες απονομής των βραβείων και υποτροφιών, καθώς και το πρόγραμμα και οι κανονιστικές διατάξεις που θα το διέπουν ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Κ.Τ.

δ) Στον πρώτο επιτυχόντα φοιτητή κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος μετά το τέλος κάθε έτους σπουδών. Το Ι.Κ.Τ. χορηγεί, αν αυτός δεν είναι γέρη υπότροφός του, υποτροφία ποσού 650.000 δραχμών. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Τ.

ε) Στους προπτυχιακούς φοιτητές, μπορούν να παρέχονται από τα ιδρύματα στα οποία φοιτούν, από το ακαδημαϊκό έτος 1996-1997, άτοκα δάνεια και οικονομικές ενισχύσεις για την κάλυψη ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών τους με χριτήριο την ατομική ή την οικογενειακή τους κατάσταση και την επίδοσή τους στις σπουδές. Η έκταση, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων και ενισχύσεων αυτών καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

στ) Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται από το ακαδημαϊκό έτος 1996 - 1997.

10. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Υποτροφίες κινητικότητας για σπουδαστές (ERASMUS & LINGUA)

Το πρόγραμμα SOCRATES αποτελεί συνέχεια και επέκταση των προγραμμάτων Erasmus, Lingua, κ.λ.π. σε ένα ευρύτερο φάσμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα,

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

όσον αφορά στα προγράμματα ERASMUS και LINGUA παραθέτουμε κατωτέρω περισσότερες λεπτομέρειες.

Την κεντρική ευθύνη για τη διεκπεραιώση όλων αυτών των δραστηριοτήτων την αναλαμβάνει πλέον το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων, Α' κτήριο, τηλ. 997784.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ERASMUS και του LINGUA (Δράση II), χορηγούνται σε σπουδαστές που πραγματοποιούν σ' ένα άλλο κράτος—μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναγνωρισμένο μέρος των σπουδών τους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σπουδαστικές υποτροφίες κινητικότητας ύψους 5.000 ECU κατ' ανώτατο όριο ανά άτομο για ένα έτος. Εκτιμάται ότι στις περισσότερες περιπτώσεις το μέσο ύψος της σπουδαστικής υποτροφίας κινητικότητας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα είναι σημαντικά χαμηλότερο του μεγίστου ποσού και το ύψος της υποτροφίας στους επικέρους σπουδαστές θα ποικιλλεί σημαντικά ανάλογα με παράγοντες όπως η διάρκεια, η πολιτική χορήγησης υποτροφιών της Εθνική Αρχή Απονομής Υποτροφιών (ΕΑΑΤ) και η συνολική ζήτηση για σπουδαστικές υποτροφίες.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι σπουδαστικές υποτροφίες κινητικότητας στοχεύουν να βοηθήσουν στην αντιμετώπιση του επιπλέον κόστους το οποίο συνεπάγονται οι σπουδές στο εξωτερικό. Συνεπώς δεν πρέπει να αναμένεται ότι θα καλύψουν το κόστος το οποίο οι σπουδαστές αναλαμβάνουν όταν σπουδάζουν στο ίδρυμα προέλευσης. Επιπλέον, οι σπουδαστές ενός συγκεκριμένου ΔΠΣ (Διαπανεπιστηματικού Προγράμματος Συνεργασίας) δεν πρέπει αν πιστεύουν ότι λόγω της συμμετοχής τους σ' αυτό θα λάβουν αυτόματα και υποτροφία κινητικότητας, παρόλο που ελπίζεται να λάβουν οι περισσότεροι.

Ενθαρρύνονται οι αιτήσεις από σπουδαστές με ειδικές ανάγκες. Η αρμόδια Εθνική Αρχή Απονομής Τποτροφιών (ΕΑΑΤ) θα πρέπει να ενημερώνεται για τις ειδικές τους ανάγκες, οι οποίες μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τους υπολογισμούς του ύψους της σπουδαστικής υποτροφίας κινητικότητας.

A. Προϋποθέσεις για τη χορήγηση σπουδαστικής υποτροφίας κινητικότητας στα πλαίσια του ERASMUS και του LINGUA (Δράση II).

Οι σπουδαστές πρέπει είτε να είναι πολίτες ενός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είτε να τους έχει αναγνωρισθεί από ένα κράτος-μέλος το επίσημο καθεστώς του πολιτικού πρόσφυγα ή του άπατρη ή να αναγνωρίζονται από ένα κράτος-μέλος ως μόνιμοι κάτοικοι.

Οι σπουδαστές πρέπει να είναι πλήρως εγγεγραμμένοι σε ένα πρόγραμμα σπουδών, το οποίο οδηγεί στη λήψη διπλώματος ή πτυχίου από ένα θρυμμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναγνωρισμένο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές στα πλαίσια του ERASMUS ή της Δράσης ΙΙ του LINGUA.

Το Πανεπιστήμιο προέλευσης πρέπει να δεσμεύεται να παρέχει τυπικά και εκ των προτέρων πλήρη αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό σε σχέση με το πτυχίο/δίπλωμα του πανεπιστημίου προέλευσης υπό την προϋπόθεση ότι ο σπουδαστής πληρεί το απαιτούμενο επίπεδο που συμφωνήθηκε για τα μαθήματα που επιλέγησαν. Η αποτυχία του σπουδαστή στις εξετάσεις δεν σημαίνει ότι ο σπουδαστής θα πρέπει να επιστρέψει το ποσό της σπουδαστικής υποτροφίας κινητικότητας. Σε ορισμένες κατ' εξαίρεση περιπτώσεις, και μόνο στην περίπτωση των σπουδαστών που μεταβαίνουν σε άλλο κράτος-μέλος στα πλαίσια ενός ΔΠΣ που ενίσγυσε το ERASMUS και η Δράση II του LINGUA κατά το εν λόγω έτος, οι υποτροφίες

Τποτροφίες Ευρωπαϊκών προγραμμάτων

φίες κινητικότητας για σπουδαστές μπορούν να χορηγηθούν, για περιόδους σπουδών στο εξωτερικό οι οποίες αναγνωρίζονται πλήρως μόνο από το Πανεπιστήμιο υποδοχής.

Οι σπουδαστές πρέπει να απαλλάσσονται από την πληρωμή των διδάκτρων εγγραφής στο πανεπιστήμιο υποδοχής (ή από τα τέλη χρησμοποίησης των βιβλιοθηκών ή των εργαστηρίων ή τα τέλη συμμετοχής στις εξετάσεις). Ο σπουδαστής μπορεί όμως να πρέπει να συνεχίσει να καταβάλει τα συνήθη δίδακτρα εγγραφής στο πανεπιστήμιο προέλευσης κατά τη διάρκεια της απουσίας του στο εξωτερικό. Τα ασφάλιστρα, οι συνδρομές στις φοιτητικές οργανώσεις, τα ποσά που καταβάλλονται για τη χρησμοποίηση διαφόρων υλικών (φωτοαντίγραφα, υλικά εργαστηρίου κ.λ.π.) δεν θεωρούνται ως δίδακτρα εγγραφής.

Το δικαίωμα του σπουδαστή για εθνικές υποτροφίες ή εθνικά δάνεια για τη διεκπεραίωση των σπουδών του στο πανεπιστήμιο προέλευσης, δεν πρέπει να διακόπτεται, να ακυρώνεται ή να μειώνεται κατά τη διάρκεια της περιόδου σπουδών που διανύει ο σπουδαστής σ' ένα άλλο κράτος-μέλος και λαμβάνει υποτροφία κινητικότητας για σπουδαστές στα πλαίσια του ERASNUΣ ή του LINGUA (Δράση II).

Κατά κανόνα οι υποτροφίες κινητικότητας για σπουδαστές δεν χορηγούνται:

– για περιόδους μικρότερες από ένα πλήρες ακαδημαϊκό χρονικό διάστημα (full academic term). Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χορηγηθεί υποτροφία για περίοδο στο εξωτερικό η διάρκεια της οποίας είναι μικρότερη από ένα ακαδημαϊκό τρίμηνο.

– για περιόδους μεγαλύτερες από ένα έτος. Στην περίπτωση των προγραμμάτων όπου η συνολική διάρκεια της διαμονής στο εξωτερικό υπερβαίνει το έτος, η διάρκεια της υποτροφίας κινητικότητας για σπουδαστές περιορίζεται σε 12 μήνες, εκτός από την περίπτωση των πλήρως ενταγμένων προγραμμάτων στα οποία ο σπουδαστής υποχρεώνεται να διανύσει περίοδο διάρκειας μεγαλύτερης τους έτους στο εξωτερικό, η οποία οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου από δύο χώρες. Στην περίπτωση αυτή η υποτροφία μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη έτος.

– σε σπουδαστές που έχουν ήδη λάβει σπουδαστική υποτροφία κινητικότητας, ακόμη και αν η διάρκεια και των δύο σπουδαστικών περιόδων στο εξωτερικό είναι μικρότερη του έτους. Μόνη εξαίρεση γίνεται στους σπουδαστές που παρακολουθούν πλήρως ενταγμένα προγράμματα (βλέπε ανωτέρω) στα οποία ο σπουδαστής υποχρεώνεται να διανύσει δύο περίοδους σπουδών στο εξωτερικό, ή για τους σπουδαστές που υποχρεώνονται να διανύσουν περίοδο σπουδών στο εξωτερικό σε περισσότερες από μία χώρας.

– Οι υποτροφίες κινητικότητας για σπουδαστές δεν διατίθενται σε σπουδαστές του πρώτου έτους τριτοβάθμιας εκπαίδευση με εξαίρεση την περίπτωση των πλήρως ενταγμένων προγραμμάτων στα οποία ο σπουδαστής υποχρεώνεται να αφχίσει το πρόγραμμα σπουδών του στο εξωτερικό στο πρώτο έτος.

B. Σκοπός των υποτροφιών

Οι σπουδαστικές υποτροφίες κινητικότητας δεν αποτελούν πλήρεις υποτροφίες αλλά προορίζονται να καλύψουν το "κόστος κινητικότητας" των σπουδαστών, δηλαδή τις πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγεται μια περίοδος σπουδών σ' ένα άλλο κράτος-μέλος, και πιο συγκεκριμένα:

– τα έξοδα ταξιδιού μεταξύ της χώρας προέλευσης και της χώρας υποδοχής.
– τα έξοδα που επιβαρύνουν άμεσα τον σπουδαστή και έχουν σχέση με την απαραίτητη γλωσσική προετοιμασία, όπως δίδακτρα εγγραφής, έξοδα διαμονής για γλωσσική προετο-

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

μασία στη χώρα υποδοχής, βιβλία. Τα έξοδα που βαρύνουν τα πανεπιστήμια για την εκ των προτέρων γλωσσική προετοιμασία στο πανεπιστήμιο προέλευσης ή τη γλωσσική προετοιμασία στη χώρα που βρίσκεται το πανεπιστήμιο υποδοχής κατά τη διάρκεια της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό, μπορούν να καλυφθούν από την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται στα πλαίσια του κεφαλαίου Α ανωτέρω.

– επιπλέον δαπάνες που προκύπτουν από το γενικότερο υψηλό κόστος διαβίωσης στο κράτος-μέλος υποδοχής.

– πρόσθετες δαπάνες που έχουν σχέση με την αλλαγή των ατομικών ειδικών συνθηκών των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της παραμονής στο εξωτερικό (όπως αυτές που μπορεί να προκύψουν για παράδειγμα από τη μη δωρεάν παροχή στέγασης και διαμονής στη φοιτητική εστία ή τη μη χορήγηση σπουδαστικής έκπτωσης για τις παροχές αυτές).

Γ. Προτεραιότητα δίνεται στους σπουδαστές των ΔΠΣ του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Δικτύου

Προτεραιότητα δίνεται στην κανητικότητα των σπουδαστών, η οποία οργανώνεται στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Δικτύου που περιλαμβάνει Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα Συνεργασίας (ΔΠΣ) που εγκρίθηκαν το έτος αυτό και ιδρύματα που συμμετέχουν στο “εντός του κύκλου” μέρος του ECTS (Νέο Πρόγραμμα – Πιλότος). Στα ΔΠΣ χορηγείται οικονομική ενίσχυση στα πλαίσια της ενίσχυσης που χορηγείται στα πανεπιστήμια που συμμετέχουν, και οι σπουδαστές τους έχουν προτεραιότητα από τις EAAT για τη χορήγηση υποτροφιών κινητικότητα για σπουδαστές. Ειδικές ρυθμίσεις εφαρμόζονται για τους σπουδαστές από το “εντός του κύκλου” μέρος του ECTS.

Οι ελεύθερα διακινούμενοι σπουδαστές (δηλαδή σπουδαστές που δεν συμμετέχουν σ' ένα ΔΠΣ του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Δικτύου) μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση σπουδαστικής υποτροφίας κινητικότητας, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τις υποτροφίες αυτές. Ο συνολικός των υποτροφιών για τους “ελεύθερα διακινούμενους σπουδαστές” είναι πολύ περιορισμένος και η διαθεσιμότητα υποτροφιών κινητικότητας για τους “ελεύθερα διακινούμενους σπουδαστές” θα εξαρτηθεί από την πολιτική της Εθνικής Αρχής Απονομής Υποτροφιών (EAAT) στην αντίστοιχη χώρα. Σε ορισμένα κράτη-μέλη δεν διατίθενται υποτροφίες κινητικότητας για “ελεύθερα διακινούμενους σπουδαστές”.

Δ. Διαχείριση των σπουδαστικών υποτροφιών

Όλα τα κράτη μέλη όρισαν μια Εθνική Αρχή Απονομής Υποτροφιών (EAAT), στην Ελλάδα η αρμόδια EAAT είναι το IKY, που είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των σπουδαστικών υποτροφιών ERASMUS και LINGUA (Δράση II).

Οι EAAT διαχειρίζονται, στα πλαίσια σύμβασης με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ένα-συνολικό προϋπολογισμό που προορίζεται για σπουδαστικές υποτροφίες κινητικότητας ERASMUS και LINGUA (Δράση II). Η EAAT κάθε κράτους-μέλους είναι υπεύθυνη για τη χορήγηση υποτροφιών σε σπουδαστές των Πανεπιστημίων του κράτους μέλους, οι οποίοι επιθυμούν να διανύσουν μια αναγνωρισμένη περίοδο σπουδών σ' ένα κράτος-μέλος (είτε στα πλαίσια ενός ΔΠΣ είτε ως “ελεύθερα διακινούμενοι σπουδαστές”).

Η διαχείριση των υποτροφιών μπορεί να ποικιλεύει σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαχείρισης που επέλεξαν οι αρχές του κάθε κράτους μέλους. Οι EAAT μπορούν να χορηγούν

Τποτροφίες Ευρωπαϊκών προγραμμάτων

τις υποτροφίες είτε απευθείας στους δικαιούχους είτε μέσω του Πανεπιστημίου προέλευσης (σήμερα, η δεύτερη είναι η πιο συνήθης διαδικασία).

Ο τρόπος διαχείρισης των υποτροφιών μπορεί να ποικίλει ανάλογα με τις ρυθμίσεις που επέλεξαν οι αρχές κάθε χράτους μέλους. Οι ΕΑΑΤ μπορούν να χορηγούν υποτροφίες είτε απευθείας στους δικαιούχους είτε έμμεσα μέσω του Πανεπιστημίου αποστολής (ο τελευταίος είναι σήμερα ο πιο συνήθης τρόπος).

Για τη χορήγηση σπουδαστικών υποτροφιών κινητικότητας ERASMUS, οι ΕΑΑΤ πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στους “σπουδαστές του Δικτύου”. Διοργανώνουν επίσης τις διάφορες διαδικασίες που αφορούν τους “ελεύθερα διακινούμενους σπουδαστές” (διαθεσμότητα υποτροφιών, λεπτομέρειες και έντυπα για την υποβολή αίτησης υποψηφιότητας κ.λ.π.).

Οικονομικές ενισχύσεις για Προγράμματα Κινητικότητας των Σπουδαστών

Οι ενισχύσεις απευθύνονται σε Πανεπιστήμια τα οποία οργανώνουν προγράμματα που δίνουν τη δυνατότητα στους σπουδαστές ενός πανεπιστημίου να παρακολουθήσουν μία περίοδο σπουδών ουσιαστικής διάρκειας (από 3 μήνες έως ένα πλήρες ακαδημαϊκό έτος) σε ένα τουλάχιστον άλλο χράτος-μέλος, και η οποία θα αναγνωρισθεί πλήρως και θα προσμετρηθεί για τη λήψη του διπλώματος τους ή του ακαδημαϊκού τους τίτλου.

Επιλέξιμα είναι τα προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών στα οποία συμμετέχουν σπουδαστές από οποιοδήποτε τομέα σπουδών και σε κάθε επίπεδο σπουδών (συμπεριλαμβανομένου και του διδακτορικού ή αντιστοίχου επιπέδου).

Η Επιτροπή θα χορηγήσει οικονομικές ενισχύσεις μόνο σε προγράμματα στα οποία οι σπουδαστές πληρούν όλα τα χριτήρια επιλέξιμότητας για την κινητικότητα των σπουδαστών. Από τις Εθνικές Αρχές Απονομής Τποτροφών (ΕΑΑΤ) ζητείται να χορηγούν ενισχύσεις υπό τη μορφή σπουδαστικών υποτροφιών κινητικότητας σε όλα τα ΔΠΣ που γίνονται δεκτά με επιλέξιμες ροές σπουδαστών, ενώ ο αριθμός και το ύψος των υποτροφιών αποφασίζεται από τις ΕΑΑΤ.

Κατά την εξέταση των αιτήσεων που αφορούν προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα σημεία:

- κατά πόσο η περίοδος σπουδών στο εξωτερικό αποτελεί σημαντικό και αναπόσπαστο στοιχείο της συνολικής (τριτοβάθμιας) εκπαίδευσης των σπουδαστών. Ως εκ τούτου πρέπει να παρέχεται πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση. Κανονικά τούτο αποτελεί αρμοδιότητα του ιδρύματος από τό οποίο φεύγει ο σπουδαστής και στο οποίο επιστρέφει μετά την ολοκλήρωση των σπουδών στο εξωτερικό. Ωστόσο, είναι επίσης δυνατόν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να χορηγηθούν υποτροφίες κινητικότητας σπουδαστών προκειμένου να καλυφθούν οι περίοδοι σπουδών στο εξωτερικό για τις οποίες χορηγείται πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση από το πανεπιστήμιο υποδοχής υπό τον όρο ότι η ρύθμιση αυτή αποτελεί μέρος ενός ΔΠΣ που έγινε δεκτό. Τέτοιες περιπτώσεις θα αποτελούν, για παράδειγμα, τα με πολλή προσοχή σχεδιασμένα προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, τα οποία θα δίνουν τη δυνατότητα στους σπουδαστές να αποκτήσουν πτυχίο τίτλο και από το ίδρυμα προέλευσης και από το ίδρυμα υποδοχής, μέσω της αλληλοένταξης των προγραμμάτων σπουδών τους και της “ευρείας” αναγνώρισης των σπουδών – που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο ίδρυμα προέλευσης – από το ίδρυμα υποδοχής.

- τον αριθμό των σπουδαστών που προτείνονται για ανταλλαγή και η διάρκεια της

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

περιόδου σπουδών στο εξωτερικό, λαμβάνοντας υπόψη τον τομέα σπουδών, τον τύπο του προγράμματος και τον τύπο του ιδρύματος που συμμετέχει

• τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να εξασφαλισθεί η σωστή ακαδημαϊκή προετοιμασία, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των σπουδαστών.

• την επιμέλεια για τη γλωσσική προετοιμασία η οποία παρέχεται, όπου είναι απαραίτητο, στους σπουδαστές οι οποίοι κατέχουν ήδη τη γλώσσα της χώρας υποδοχής. Όπου είναι δυνατόν, η προετοιμασία στην ξένη γλώσσα πρέπει να αρχίσει στη χώρα προέλευσης πριν την αναχώρηση και πρέπει να συνεχισθεί στη χώρα υποδοχής ως αναπόσπαστο στοιχείο του προγράμματος σπουδών.

• την όλη οργάνωση και διαχείριση του προτεινόμενου προγράμματος και ειδικότερα, την υποστήριξη των Πανεπιστημίων που συμμετέχουν.

• την ποιότητα των ρυθμίσεων που έχουν ληφθεί για τη στέγαση και την κοινωνική ένταξη των σπουδαστών στο Πανεπιστήμιο υποδοχής, καθώς και για την επενένταξη τους στο ιδρυμα προέλευσης.

• το βαθμό αμοιβαιότητας, που δεν σημαίνει ακριβώς συμμετρική συνεργασία αλλά συνεπάγεται γενικότερη μεταρροπία στη σχέση μεταξύ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων στα πλαίσια των διαφόρων ενεργειών, τα έξοδα των οποίων καλύπτονται από την ενίσχυση αυτή. Ο όρος αυτός θα εφαρμοσθεί λιγότερο αυστηρά στα προγράμματα του LINGUA (Δράση II).

Στην περίπτωση του LINGUA (Δράση II) προτεραιότητα θα δοθεί στα προγράμματα που αφορούν κατάρτιση σπουδαστών που πρόκειται να γίνουν μελλοντικά καθηγητές ξένων γλωσσών και στους σπουδαστές που παρακολουθούν μαθήματα στις λιγότερο χρησιμοποιούμενες και διδασκόμενες γλώσσες από αυτές που καλύπτει το πρόγραμμα LINGUA (οι εννέα επίσημες γλώσσες της Κοινότητας συν τα Ιρλανδικά και τα Λουζεμβουργιανά).

Οι οικονομικές ενισχύσεις, που χορηγεί η Επιτροπή στα συμμετέχοντα Πανεπιστήμια για ένα πρόγραμμα κινητικότητας σπουδαστών, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καλυφθούν οι ακόλουθες δαπάνες:

• το κόστος εκπόνησης και λειτουργίας του προγράμματος: έξοδα ταξιδιού και διαμονής των μελών του προσωπικού που συμμετέχει σε συνεδριάσεις για τον προγραμματισμό, την ανάπτυξη, τη λειτουργία, τον έλεγχο και την αξιολόγηση του προγράμματος (οργάνωση και περιεχόμενο της διδασκαλίας, στέγαση και άλλες πρακτικές ρυθμίσεις για τη διαμονή των σπουδαστών σ' ένα άλλο χράτος-μέλος, επιβλεψη των σπουδαστών, εξεταστικές επιτροπές, θέματα που σχετίζονται με την ακαδημαϊκή αναγνώριση, κ.λ.π.).

• τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνονται τα Πανεπιστήμια και σχετίζονται με τη γλωσσική προετοιμασία των σπουδαστών οι οποίοι δεν κατείχαν ήδη τη γλώσσα της χώρας υποδοχής ιδίως στις περιπτώσεις όπου παρόμοια προετοιμασία καλύπτει μεγάλο χρονικό διάστημα πριν την αναχώρηση, ή όταν οργανώνονται ειδικά μαθήματα γλώσσας για τους σπουδαστές με έξοδα του Πανεπιστημίου προέλευσης ή και υποδοχής τους.

• τα έξοδα σχετικά με την ακαδημαϊκή προετοιμασία, τον έλεγχο και την αξιολόγηση των σπουδαστών.

• άλλες παρόμοιες δαπάνες που σχετίζονται άμεσα και αποκλειστικά με την κατάρτιση ή την ανάπτυξη του προγράμματος, όπως η προετοιμασία και η μετάφραση εγγράφων και διδακτικού υλικού.

• δραστηριότητες παροχής πληροφοριών, υλικό, διοικητικά έξοδα (π.χ. υλικό γραφείου, ταχυδρομικά και τηλεφωνικά έξοδα, άμεσα σχετιζόμενα έξοδα μισθοδοσίας). Τα έξοδα υπό

Τποτροφίες κληροδοτημάτων, οργανισμών και άλλων φορέων

τον τίτλο αυτό δεν μπορούν κανονικά να υπερβαίνουν το 20% της χορηγούμενης ενίσχυσης. Τα έξοδα κεφαλαίου, εξοπλισμού και υποδομής (συμπεριλαμβανομένων των τηλεκτρονικών υπολογιστών) δεν είναι επιλέξιμα.

Η μέγιστη ενίσχυση που μπορεί να χορηγηθεί για κάθε πρόγραμμα κινητικότητας σπουδαστών είναι 25.000 ECU ανά έτος για κάθε συμμετέχον πανεπιστήμιο. Στις περισσότερες περιπτώσεις το ποσό που χορηγείται σήμερα θα μειωθεί σημαντικά λόγω, εν μερει, του περιορισμού του προϋπολογισμού. Ενδεικτικά η μέση ενίσχυση που χορηγήθηκε σε προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών το ακαδημαϊκό έτος 1989 - 1990 ήταν 8060 ECU ανά πρόγραμμα, δηλαδή 2.500 ECU περίπου ανά συμμετέχον Πανεπιστήμιο.

Οι σπουδαστές που επιθυμούν να λάβουν υποτροφία ERASMUS ή LINGUA (Δράση II) πρέπει καταρχήν να απευθυνθούν το δυνατό συντομότερο στο Πανεπιστήμιο προέλευσης τους. Ανάλογα με την κατάσταση, ισχύουν οι ακόλουθες διαδικασίες:

- Εάν η σχεδιαζόμενη περίοδος σπουδών στο εξωτερικό οργανώνεται στα πλαίσια ενός ΔΠΣ, η υποβολή αίτησης για τη χορήγηση υποτροφιών κινητικότητας στους σπουδαστές που συμμετέχουν σε αυτό το ΔΠΣ εμπίπτει στην ευθύνη των Πανεπιστημίων. Το Πανεπιστήμιο συντονισμού πρέπει να αποστείλει μια γενική αίτηση για τη χορήγηση υποτροφιών στο ERASMUS Bureau.

- Στην περίπτωση των "ελεύθερα διακινούμενων σπουδαστών" (δηλαδή όταν η περίοδος στο εξωτερικό που προβλέπει ο σπουδαστής δεν οργανώνεται στα πλαίσια ενός ΔΠΣ ή ECTS), το πανεπιστήμιο προέλευσης πρέπει να πιστοποιεί ρητά στο σπουδαστή ότι θα χορηγήσει πλήρη ακαδημαϊκή αναγνώριση και ότι πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις χορήγησης υποτροφίας. Μεταξύ των προϋποθέσεων πρέπει να περιλαμβάνεται η απαλλαγή από τα διδακτρια εγγραφής στο πανεπιστήμιο υποδοχής. Οι αιτήσεις των "ελεύθερα διακινούμενων σπουδαστών" υποβάλλονται σε ατομική βάση και πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν σε κάθε κράτος-μέλος παρέχονται από την αρμόδια εθνική αρχή (ΕΑΑΥ), που είναι υπεύθυνη για τη χορήγηση σπουδαστικών υποτροφιών ERASMUS και LINGUA (Δράση II).

11. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΩΝ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΆΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

A. Υποτροφίες Κληροδοτημάτων για Προπτυχιακές Σπουδές Εσωτερικού

ΦΟΡΕΑΣ ΤΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κληροδότημα Μαρίας Στάη

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε

ΠΡΟΤΠΟΘΕΣΕΙΣ : Καταγωγή από Κύθηρα (με επιλογή)

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ελλάδα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληροδοτημάτων, Τμ.
Τποτροφιών και Βραβεών, Σταδίου και Χρίστου Λαδά 6, τηλ.
32. 26 48

ΦΟΡΕΑΣ ΤΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κληροδότημα Θεοδώρου Μανούση

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε όλων των AEI

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

- ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Καταγωγή από Σιάτιστα Κοζάνης (με επιλογή)
ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ελλάδα
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληροδοτημάτων, Τμ. Υποτροφιών και Βραβεών, Σταδίου και Χρίστου Λαδά 6, τηλ. 32. 26 48
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κληροδότημα Ιαλέμου Κυπριανίδη
ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ : Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι πρωτοετείς φοιτητές στα Α.Ε.Ι., να είναι άρρενες και απόφοιτοι Λυκείου της περιφέρειας της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ελλάδα
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Προχήρυξη της υποτροφίας δημοσιεύεται στις εφημερίδες. Η επιλογή των υποψήφιων γίνεται μετά από εξέταση στην έκθεση ιδεών και σε ένα (1) ακόμα μάθημα στην ύλη της Γ Λυκείου για τις πανελλήνιες ή Γενικές Εξετάσεις Λυκείου. Για περισσότερες πληροφορίες στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Διοικητικού, Μητροπόλεως 15, Αθήνα.
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κληροδότημα Κ. Βέλλου - Βαρόνου
ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ : Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι φοιτητές καταγόμενοι από τη Μακεδονία.
ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ελλάδα
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Προχήρυξη της υποτροφίας δημοσιεύεται στις εφημερίδες. Η επιλογή των υποψήφιων γίνεται μετά από εξέταση στην έκθεση ιδεών και σε ένα (1) ακόμα μάθημα στην ύλη της Γ Λυκείου για τις πανελλήνιες ή Γενικές Εξετάσεις Λυκείου. Για περισσότερες πληροφορίες στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Διοικητικού, Μητροπόλεως 15, Αθήνα.

B. Υποτροφίες Κληροδοτημάτων για Μεταπτυχιακές Σπουδές Εξωτερικού

- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κληροδότημα ΑΘΛΟΝ Όθωνος και Αθηνάς Σταθάτου
ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ : Ελληνες πτυχιούχοι ΑΕΙ
ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιεσδήποτε
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : ΑΘΛΟΝ Όθωνος και Αθηνάς Σταθάτου, Χαρ.Τρικούπη 23, τηλ. 36 20 786.
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κληροδότημα Μαρίας Στάη
ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ : Ελληνες πτυχιούχοι ΑΕΙ (με βαθμό " Λίαν Καλώς") που κατάγονται από τα Κύθηρα (με επιλογή).

Τποτροφίες κληροδοτημάτων, οργανισμών και άλλων φορέων

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Γερμανία
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Πανεπιστήμιο Αθηνών, Διεύθυνση Κληροδοτημάτων, Τμ.
Τποτροφιών και Βραβείων, Σταδίου και Χρίστου Λαδά 6, τηλ.
32 2648.

Γ. Τποτροφίες Ιδρυμάτων - Οργανισμών Εσωτερικού

ΦΟΡΕΑΣ ΤΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κοινωφελές Τέρυμα Αφων Π. Μπακαλά, Πανεπιστημίου 20,
Αθήνα

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Τποφήφιοι καταγόμενοι από το νομό Αρκαδίας.

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιεσδήποτε
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Δίνονται υποτροφίες για πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές. Κατ' εξαίρεση μπορούν να διεκδικήσουν υποτροφία για μεταπτυχιακά μη Αρκάδες αφιστούχοι πτυχιούχοι. Ο αριθμός των υποτροφιών ποικίλλουν ανάλογα με τα έσοδα του ιδρύματος. Για περισσότερες πληροφορίες: τηλ. 36.35.138

ΦΟΡΕΑΣ ΤΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Τέρυμα Ιωάννου Σ. Λάτση

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Τποφήφιοι καταγόμενοι από το νομό Ηλείας.

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιεσδήποτε
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Όθωνος 8, Αθήνα Τηλ. 32.30.151. Δίνονται το χρόνο 400 υποτροφίες εσωτερικού για προπτυχιακές σπουδές και 2 για μεταπτυχιακές σπουδές σε άτομα που περάτωσαν τις προπτυχιακές σπουδές με υποτροφία του ιδρύματος.

ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών "Ο Δημόχριτος", Αγία Παρασκευή, Αττική.

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Πτυχιούχοι Α.Ε.Ι
ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ελλάδα Στο Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών "Ο Δημόχριτος" Ο αριθμός των υποτροφιών ποικίλλει από χρόνο σε χρόνο. Η προκήρυξη γίνεται συνήθως τον Σεπτέμβριο και δημοσιεύεται στις εφημερίδες, ανακοινώνεται από την Τηλεόραση και τα Πανεπιστήμια. Η επιλογή των υποφηφίων γίνεται μετά από διαγωνισμό. Οι υποτροφίες χορηγούνται για διδακτορική διατριβή και καλύπτουν χρονικό διάστημα μέχρι 4 ετών. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 65 10 305

ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ)

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Καθορίζεται κάθε χρόνο.
ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Πτυχιούχοι ΑΕΙ ή ΚΑΤΕΕ. Γνώση της γλώσσας της χώρας που θα γίνει η μετεκπαίδευση. Ηλικία 25 - 30 ετών. Ενδεχόμενη προϋπηρεσία στο χώρο της μετεκπαίδευσης.

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Καθορίζονται κάθε χρόνο.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ :** Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. Διεύθυνση Βιοτεχνικής Ανάπτυξης Τμ. Εκπαίδευσης, Ξενίας 16, Αθήνα. Τηλ.: 77 02 940 & 77 02 941
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ :** Τύρυμα Μποδοσάκη, Λ. Αμαλίας 20, Αθήνα.
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ :** Οικονομικές Επιστήμες, Τεχνολογία
- ΠΡΟΤΠΟΘΕΣΕΙΣ :** Πτυχιούχοι ή τελειόφοιτοι ΑΕΙ
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ :** Οποιεσδήποτε.
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ :** Δίνονται 10 - 15 υποτροφίες το χρόνο. Το πρόγραμμα των υποτροφιών εκδίδεται κάθε Νοέμβριο και ισχύει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ.: 32 36 011 & 32 36 091.
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ :** Κοινωφελές Τύρυμα "Αλέξανδρος Ωνάσης", Πλουτάρχου 18, Αθήνα
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ :** Καθορίζονται κάθε χρόνο οι τομείς για τους οποίους χορηγούνται υποτροφίες. Δίνονται και σε καλλιτέχνες και δημοσιογράφους.
- ΠΡΟΤΠΟΘΕΣΕΙΣ :** Πτυχιούχοι ελληνικού ή ξένου ΑΕΙ με βαθμό πτυχίου τουλάχιστον επτά (7), πρέπει να έχουν την ελληνική εθνικότητα, ηλικία όχι πάνω από 35 ετών, να έχουν γίνει δεκτοί από Πανεπιστήμιο ή να υπάρχουν στοιχεία αλληλογραφίας.
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ :** Οποιεσδήποτε
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ :** Το Κοινωφελές Τύρυμα "Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης" διαθέτει κάθε χρόνο για υποτροφίες το ποσό των 500.000 \$. Το πρόγραμμα των υποτροφιών εκδίδεται κάθε χρόνο και ισχύει για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος. Η προκήρυξη δημοσιεύεται στις εφημερίδες. Η επιλογή των υποψήφιών γίνεται από επιτροπή καθηγητών ΑΕΙ. Χορηγούνται υποτροφίες και για περάτωση σπουδών. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα: 72 17 724, - 725, -726, κάθε Τρίτη και Παρασκευή 12 - 2 μ.μ.

Δ. Υποτροφίες ξένων Πολιτιστικών Ιδρυμάτων

- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ :** Συνομοσποδία Βρετανικών Βιομηχανιών (Confederation of British Industries)
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ :** Μόνο για Μηχανικούς πλην Αρχιτεκτόνων.
- ΠΡΟΤΠΟΘΕΣΕΙΣ :** Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι Έλληνες πτυχιούχοι Α.Ε.Ι
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ :** Μεγάλη Βρετανία
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ :** Η υποτροφία παρέχει πρακτική εξάσκηση και προσφέρεται σε υποψήφιους που εργάζονται ως υπάλληλοι στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα. Δεν προσφέρεται σε ελεύθερους επαγγελματίες. Η υποτροφία προσφέρεται σε δύο τύπους, ανάλογα με τα προσόντα του υποψήφιου. Ο πρώτος τύπος (A), προορίζεται για μηχανικούς που πρόσφατα αποφοίτησαν είναι διάρκειας 12 έως 18 μηνών και παρέχει την απαραίτητη πρακτική εξάσκηση για συμπλήρωση της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης του υποτρόφου. Ο

Υποτροφίες κληροδοτημάτων, οργανισμών και άλλων φορέων

δεύτερος τύπος (C), προορίζεται για έμπειρους υποψήφιους με πραγματικό χρόνο εξάσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού τουλάχιστον πέντε ετών από την αποφοίτησή τους, που επιθυμούν να εξασκηθούν περισσότερο σε ορισμένους κλάδους της επιστήμης τους. Η υποτροφία αυτού του τύπου είναι διάρκειας 4 έως 12 μηνών. Η προκήρυξη της υποτροφίας δημοσιεύεται στις εφημερίδες συνήθως το Δεκέμβριο και κοινοποιείται σε οργανισμούς και μεγάλες εταιρείες. Για περισσότερες πληροφορίες στο Βρετανικό Συμβούλιο, Πλατεία Φιλικής Εταιρείας 17, Κολωνάκι, 102 10, Αθήνα, Τ.Θ. 3488. Τηλ.: 36 33 211 - 5.

ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Τέρυμα Ισμήνης Φιτς

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Κάθε φορά που γίνεται η προκήρυξη ορίζεται και ο κλάδος

ΠΡΟΤΠΟΘΕΣΕΙΣ : Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι Έλληνες πτυχιούχοι ΑΕΙ

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Μεγάλη Βρετανία (ειδικά για το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ :

Η υποτροφία δεν δίνεται κάθε χρόνο. Είναι διάρκειας 3 ετών και η προκήρυξη δημοσιεύεται στις εφημερίδες. Για περισσότερες πληροφορίες στο Βρετανικό Συμβούλιο, Πλατεία Φιλικής Εταιρείας 17 (Κολωνάκι), Αθήνα 102 10, Τ.Θ. 3488, τηλ.: 3633211, - 5.

ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Πρόγραμμα FULBRIGHT, Βασ. Σοφίας 6, Αθήνα

ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ορίζονται κάθε χρόνο.

ΠΡΟΤΠΟΘΕΣΕΙΣ :

Πτυχιούχοι ελληνικού ΑΕΙ με υψηλή βαθμολογία, ελληνική υπηκοότητα, να μην έχει κάνει ο υποψήφιος προηγούμενες σπουδές στην Αμερική.

ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ :

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ :

Δίνονται υποτροφίες: 1) για μεταπτυχιακές σπουδές σε συγκεκριμένους κλάδους, διάρκειας ενός (1) ακαδημαϊκού έτους . 2) σε καθηγητές – ερευνητές (κατόχους διδακτορικού διπλώματος) για προχωρημένη έρευνα διάρκειας τουλάχιστον 90 ημερών. Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να έχει προσκληθεί από αμερικανικό Πανεπιστήμιο ή ερευνητικό κέντρο όπου επιθυμεί να κάνει την ερευνητική του εργασία. Τα προγράμματα εκδίδονται το φθινόπωρο του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους. Το Fulbright Office στην Αθήνα δίνει πληροφορίες σε ότι έχει σχέση με υποτροφίες για την Αμερική, εγγραφή σε αμερικανικά Πανεπιστήμια κ.λ.π. τηλ.: 72 41 811, - 12. Αντίστοιχη συμβουλευτική υπηρεσία του Fulbright Office υπάρχει και στη Θεσσαλονίκη στο Αμερικανικό Κέντρο, Μητροπόλεως 34, τηλ. 031 270 747.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

Ε. Υποτροφίες Ιδιωτών

- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Αλέξανδρος Θεοδοσίου, τ. Καθηγητή Πανεπιστημίου Πατρών
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Φυσική
- ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Η υποτροφία (1 υποτροφία) δίνεται στον οικονομικά ασθενέστερο πρωτοετή φοιτητή του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών, ο οποίος θα περιλαμβάνεται μεταξύ των πρώτων δέκα (10) επιτυχόντων φοιτητών κάθε έτους, αρχής γενομένης από το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994.
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ελλάδα, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμ. Φυσικής
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Το ποσό της υποτροφίας προέρχεται από τους τόκους κεφαλαίου και ανέρχεται περίπου σε δρχ. 400.000 ετησίως. Για περισσότερες πληροφορίες: Επιτροπή Ερευνών Πανεπιστημίου Πατρών, Πάτρα 261 10 Τηλ. 997554

ΣΤ. Υποτροφίες διαφόρων Διεθνών Οργανισμών

- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Raptellis Demosthenes Foundation
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
- ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Πτυχιούχοι ΑΕΙ καταγόμενοι από τη Μυτιλήνη.
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Η.Π.Α
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Raptellis Demosthenes Foundation, c/o The First Bank of Boston, 100 Federal Street, Boston Mass. 021 10 U.S.A.
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : Βρετανικό Συμβούλιο
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Οποιοσδήποτε
- ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι Έλληνες πτυχιούχοι ΑΕΙ ηλικίας 25-35 ετών.
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Μ. Βρετανία
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Η προκήρυξη της υποτροφίας, που συνήθως γίνεται τέλος Αυγούστου με αρχές Σεπτεμβρίου, δημοσιεύεται στις εφημερίδες και κοινοποιείται στα ΑΕΙ. Η διάρκεια της είναι 9 - 12 μήνες. Οι υποψήφιοι εξετάζονται στην αγγλική γλώσσα και μεταξύ αυτών των επιτυχόντων γίνεται η τελική επιλογή από επιτροπή. Κολωνάκι, 102 10 Αθήνα, Τ.Θ. 3488, τηλ.: 36 33 211, - 215.
- ΦΟΡΕΑΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ : NATO
- ΚΛΑΔΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ : Ιατρική, Χημεία, Γεωπονία, Τεχνολογία Τροφίμων, Βιολογία, Μαθηματικά, Τεχνολογικές Επιστήμες.
- ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ : Έλληνες πτυχιούχοι ΑΕΙ με βαθμό τουλάχιστον "Λίαν Καλώς", Ηλικία μέχρι 35 ετών. Οι άνδρες υποψήφιοι πρέπει να έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις
- ΧΩΡΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ : Χώρες μέλη του NATO
- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (Διεύθυνση Τεχνικής Βοήθειας) τηλ.: 32 30 931 εσωτ.: 233

Τποτροφίες κληροδοτημάτων, οργανισμών και άλλων φορέων

Z. Τποτροφίες ξένων Κυβερνήσεων

A. ΙΤΑΛΙΑ

Η Ιταλική Κυβέρνηση προσφέρει κάθε χρόνο σε Έλληνες πτυχιούχους ΑΕΙ τηλικίας μέχρι 35 ετών ένα σημαντικό αριθμό υποτροφιών (93 μήνες). Οι υποτροφίες αυτές δεν είναι υποτροφίες απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου αλλά ειδικότητας.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν στο *Instituto della lingua Italiana e Cultura* αίτηση με την οποία ζητάνε να τους χορηγηθεί υποτροφία.

Οι ειδικότητες της υποτροφίας καθορίζονται κάθε χρόνο ανάλογα με την ζήτηση που υπάρχει. Οι υποψήφιοι εξετάζονται στην ιταλική γλώσσα. Απαλλάσσονται αυτών των εξετάσεων οι πτυχιούχοι της Ιταλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, οι πτυχιούχοι Ιταλικού Πανεπιστημίου και οι πτυχιούχοι του Ιταλικού Ινστιτούτου. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα : 52 35 630, 52 29 294. *Instituto della lingua Italiana e Cultura*, Πατησίων 47, Αθήνα.

B. ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Το *DEUTSCHER AKADEMISCHER AUSTAUSCHDIENST* χορηγεί, μέσω της Πρεσβείας της Γερμανίας στην Αθήνα υποτροφίες:

1. Για μεταπτυχιακές σπουδές αρχικής διάρκειας ενός (1) χρόνου, σε αποφοίτους Ελληνικών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
  - α) τηλικίας μέχρι 32 ετών κατά την έναρξη της υποτροφίας.
  - β) με άριστες επήσεις επιδόσεις και βαθμό πτυχίου 7 τουλάχιστον.
  - γ) με καλές γνώσεις γερμανικής.
  - δ) χωρίς στρατιωτικές υποχρεώσεις.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται συνήθως το Νοέμβριο για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος.

2. Για έρευνα και μελέτη διάρκειας 1-3 μηνών σε νέους επιστήμονες, ακαδημαϊκά στελέχη των ΑΕΙ. Προϋπόθεση συμμετοχής είναι οι υποψήφιοι να έχουν ήδη υφηγησία και επιστημονικές δημοσιεύσεις, καθώς και επαφή με γερμανικά επιστημονικά Ινστιτούτα ή με γερμανούς συναδέλφους της ωίας ειδικότητας.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται για το Α' εξάμηνο συνήθως στο τέλος Οκτωβρίου και για το Β' εξάμηνο στο τέλος Ιανουαρίου.

3. Καλοκαιρινά τμήματα γερμανικής γλώσσας (2) μήνες σε νέους βοηθούς και φοιτητές που έχουν συμπληρώσει δύο χρόνια σπουδών με πολύ καλά αποτελέσματα και γνωρίζουν γερμανικά του επιπέδου *GRUNDSTUFE 1* του *GOETHE INSTITUT*.

Όριο τηλικίας κατά την έναρξη της υποτροφίας 32 ετών.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται συνήθως το Φεβρουάριο.

Για περισσότερες πληροφορίες κάθε Δευτέρα και Πέμπτη στο τηλέφωνο: 72 24 801. - 805, Πρεσβεία Γερμανίας, Μορφωτικό Τμ., Καραολή και Δημητρίου 3 (πρώην Λουκιανού 3), Κολωνάκι Αθήνα.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

Γ. ΓΑΛΛΙΑ

I) Θετικές Επιστήμες

Οι Έλληνες πτυχιούχοι που επιθυμούν να πάρουν υποτροφία για μεταπτυχιακές σπουδές στη Γαλλία υποβάλλουν αιτήσεις μέσω των καθηγητών τους στο Ελληνικό Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας, Διεύθυνση Διεθνούς Συνεργασίας, Εφμού 2, 105 63 Αθήνα, από τον Οκτώβριο μέχρι την 1η Δεκεμβρίου κάθε χρόνου για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος (ειδικά για την Ιατρική οι αιτήσεις υποβάλλονται από την 1η Οκτώβριου μέχρι την 1η Μαρτίου). Αυτές τις αιτήσεις παραλαμβάνει η Γαλλική Ακαδημία και η τελική επιλογή γίνεται από το Υπουργείο Εξωτερικών της Γαλλίας.

Οι κλάδοι για τους οποίους δίνονται οι υποτροφίες καθορίζονται κάθε χρόνο. Οι υποψήφιοι εξετάζονται στη γαλλική γλώσσα.

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ.: (01) 36 42 761

Δ. ΆΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Οι παρακάτω χώρες έχουν συνάψει συμφωνίες μορφωτικών ανταλλαγών με την Ελλάδα και παρέχουν υποτροφίες σε Έλληνες υπηκόους, για προπτυχιακές, μεταπτυχιακές σπουδές και θερινά θμήματα, (σεμινάρια):

ΑΙΓΥΠΤΟΣ, ΒΕΛΓΙΟ, ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ, ΔΑΝΙΑ, ΙΝΔΙΑ, ΙΟΡΔΑΝΙΑ, ΙΡΑΚ, ΙΡΛΑΝΔΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ, ΙΣΡΑΗΛ, ΝΟΡΒΗΓΙΑ, ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΟΥΓΓΑΡΙΑ, ΠΟΛΩΝΙΑ, ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ

Οι υποτροφίες δίνονται από αρμόδια μικτή επιτροπή που μελετά τους ατομικούς φακέλους των υποψήφιων. Η προκήρυξη για τη χορήγηση των υποτροφιών, γίνεται άλλοτε από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και άλλοτε από τις Πρεσβείες των χωρών που δίνουν τις υποτροφίες. Δημοσιεύεται σε όλες τις ημερήσιες εφημερίδες και ανακοινώνεται από όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, 20 ημέρες πριν από την προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών.

Ο αριθμός των υποτροφιών ποικίλλει κάθε χρόνο. Δεν υπάρχουν περιορισμοί αναφορικά με την ειδικότητα. Τις υποτροφίες αυτές μπορούν να διεκδικήσουν Ελληνίδες και Έλληνες πτυχιούχοι ΑΕΙ μέχρι 35 ετών.

Οι αναφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας, Μητροπόλεως 15, Αθήνα, τηλ.: 32 28 011.

Η. Υποτροφίες I.T.E

Το Ιδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας χορηγεί κατ' έτος αριθμό υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα για την εξυπηρέτηση των προγραμμάτων των κατά τόπους Ινστιτούτων που το απαρτίζουν (ΕΙΤΧΔ, ΕΙΧΗΜΥΘ, ΕΚΕΚ).

Ο αριθμός των υποτροφιών και οι προϋποθέσεις χορηγήσεώς των καθορίζονται από τα κατά τόπους Ινστιτούτα τα οποία κάνουν τις σχετικές προκηρύξεις με ανακοινώσεις στον τοπικό και αθηναϊκό τύπο.

Πληροφορίες σχετικά με τις υποτροφίες αυτές μπορούν να πάρουν οι ενδιαφερόμενοι

Τποτροφίες κληροδοτημάτων, οργανισμών και άλλων φορέων
από τις γραμματείες των κατά τόπους Ινστιτούτων:
Τδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας
Τ.Θ.1527, Ηράκλειο 711 10 ΚΡΗΤΗ, Τηλ.: 081 231 199, -599
Ερευνητικό Ινστιτούτο Χημικής Μηχανικής και Χημικών
Διεργασιών Υψηλής Θερμοκρασίας
Τ.Θ. 1239, 261 10 ΠΑΤΡΑ, Τηλ.: 061 993 254
Ερευνητικό Ινστιτούτο Τεχνικής Χημικών Διεργασιών
Τ.Θ. 19517, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Τηλ.: 031 839 700, 836 556

Θ. Πληροφορίες για Τποτροφίες και άλλα φοιτητικά θέματα

Όσοι ενδιαφέρονται για απευθείας αλληλογραφία με πανεπιστήμια του εξωτερικού σχετικά με τις δυνατότητες για υποτροφία, μπορούν να επικοινωνήσουν με τις αντίστοιχες πρεσβείες, (προκειμένου να πάρουν τη διεύθυνση που τους ενδιαφέρει και ενδεχομένως μερικές γενικού χαρακτήρα πληροφορίες).

Επίσης, μπορούν να απευθυνθούν, χωρίς καμία επιβάρυνσή τους, στη Μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφοριών του ΕΛΚΕΠΑ, (Καποδιστρίου 28, 2ος όροφος, γραφείο 11, τηλ.: 36 00 411, ώρες: 8:00 – 14:00).

Τπάρχουν επίσης κληροδοτήματα που δίνουν υποτροφίες, τη διαχείρηση των οποίων έχουν ορισμένες Νομαρχίες.

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

12. ΜΕΤΕΓΓΡΑΦΕΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΕΙΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΣΤΑ Α.Ε.Ι.

(Εγκύρωλος Φ.1/Β3/2545/13.7.93 Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων)

I. Μετεγγραφές φοιτητών από Α.Ε.Ι. του εξωτερικού

Οι μετεγγραφές αυτές διενεργούνται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπου και υποβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά από 1 έως 20 Νοεμβρίου κάθε χρόνου. Οι εξετάσεις διενεργούνται από 15 έως 20 Δεκεμβρίου.

II. Μετεγγραφές φοιτητών από Α.Ε.Ι. του εσωτερικού

A. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι φοιτητές Α.Ε.Ι. εσωτερικού που έχουν λόγους υγείας, οικονομικούς, κοινωνικούς και οικογενειακούς και ζητούν να μετεγγραφούν σε αντίστοιχο τμήμα Α.Ε.Ι. της πόλης όπου επιθυμούν να φοιτήσουν.

Το ποσοστό των μετεγγραφών αυτών δεν είναι δυνατόν να είναι μικρότερο του 6% και δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 8% του προβλεπομένου αριθμού των εισακτέων του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους στο Τμήμα υποδοχής. (αρθρ.2 και 3 του Ν. 1966/91).

Τηέρβαση του προβλεπομένου ποσοστού μετεγγραφής δεν επιτρέπεται έστω κι αν υπάρχουν περισσότεροι υποφήψιοι με τις ίδιες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή για την αποφυγή της υπέρβασης λαμβάνεται υπόψη η συνολική βαθμολογία που έχουν λάβει οι υποφήψιοι κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο σπουδών. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτή της περίπτωσης απαιτείται επιτυχής εξέταση όλων των μαθημάτων των προηγούμενων εξαμήνων στο Τμήμα προέλευσης. Εφ' όσον υπάρχουν μεταξύ των υποφήψιων για μετεγγραφή και υποφήψιοι που φοιτούν στο πρώτο εξάμηνο σπουδών, τότε λαμβάνεται υπόψη για όλους η συνολική βαθμολογία που συγκέντρωσαν στις γενικές εξετάσεις.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται από 1 - 15 Νοεμβρίου στο Τμήμα που ζητείται η μετεγγραφή.

Πρώτη προτεραιότητα για μετεγγραφή έχουν οι φοιτητές για τους οποίους συντρέχουν λόγοι υγείας και αναπηρίας και δεύτερη προτεραιότητα αυτοί για τους οποίους συντρέχουν λόγοι οικονομικοί, κοινωνικοί, οικογενειακοί.

Οι ανωτέρω προτεραιότητες δεν έχουν απόλυτη έννοια, δηλαδή, τα τμήματα έχουν ευχέρεια αντιμετώπισης ειδικών περιπτώσεων, λαμβάνοντας πρόνοια ώστε να μην αποκλείεται εκ των προτέρων καμπία από τις παραπάνω κατηγορίες δικαιουμένων.

Στους έχοντες λόγους υγείας και αναπηρίας, περιλαμβάνονται ενδεικτικά οι εξής περιπτώσεις:

Οι τυφλοί – κωφάλαλοι, οι πάσχοντες από καρκίνης νεοπλασματικές νόσους (όπως καρκινώματα, λευχαρμίες, καλοήθη λεμφώματα), όπως επίσης και οι πάσχοντες από τη νόσο της μεσογειακής αναιμίας (όχι στίγμα), νεανικό διαβήτη, αιμορροφιλία, σκλήρυνση κατά πλάκας, πρώιμη μυϊκή δυστροφία, κερατοειδόκωνος, αναπηρία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω και ακόμη οι νεφροπαθείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση.

Στους έχοντες οικονομικούς, κοινωνικούς, οικογενειακούς λόγους, περιλαμβάνονται ιδίως οι εξής περιπτώσεις:

Μεταγραφές Φοιτητών και κατατάξεις πτυχιούχων Α.Ε.Ι.

Τέκνα πολυτέκνων με τρία παιδιά, αδελφοί φοιτητές φοιτητές – γονείς ανηλίκου παιδιού, σύζυγοι φοιτητές ή φοιτητές με ανάπτηρους αδελφούς (αναπτηρία 67% και πάνω), φοιτητές που οι ίδιοι ή ένα τουλάχιστον από τους γονείς τους, ως ανάπτηρος αξιωματικός ή οπλίτης ή προς αυτούς εξομοιούμενος, συνταξιοδοτείται από το δημόσιο ταμείο για την αιτία αυτή, εφόσον η αναπτηρία του προήλθε από πολεμική αιτία ή σε ειρηνική περίοδο και διαταγμένη υπηρεσία, φοιτητές που οι ίδιοι ή ένας τουλάχιστον από τους γονείς τους τελούν ως αξιωματικοί σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου λόγω πολεμικού τραύματος ή νοσήματος ή σε πολεμική διαθεσμότητα, φοιτητές των οποίων ο ένας από τους γονείς τους είναι ανάπτηρος ή θύμα εθνικής αντίστασης και πάρνει σύνταξη από το δημόσιο ταμείο για την αιτία αυτή.

Η αρμοδιότητα αξιολόγησης των διαφόρων περιπτώσεων μετεγγραφών, η ιεράρχησή τους και η εισήγηση προς το Πρυτανικό Συμβούλιο, το οποίο τελικά αποφασίζει, ανήκει στο Τμήμα που ζητείται η μετεγγραφή.

Δικαιολογητικά Μετεγγραφών

Οι υποψήφιοι για μετεγγραφή φοιτητές της ανωτέρω κατηγορίας υποβάλλουν στο Τμήμα στο οποίο ζητούν τη μετεγγραφή τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Αίτηση μετεγγραφής
2. Βεβαίωση εγγραφής, αν πρόκειται για νεοεισαχθέντα φοιτητή ή αναλυτικό πιστοποιητικό σπουδών, αν πρόκειται για φοιτητή ενδιαμέσων εξαμήνων σπουδών.
3. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, εφόσον πρέπει να αποδειχθεί η συγγενική σχέση του υποψήφιου (λόγω αδελφού φοιτητή π.χ.). Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται από το Δήμο ή Κοινότητα που είναι εγγεγραμμένος ο φοιτητής.
4. Εκσαθαριστικό σημείωμα της οικείας εφορίας ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο ή βεβαίωση δημόσιας αρχής, εάν δεν υποβάλλεται φορολογική δήλωση, για το ετήσιο εισόδημα της οικογένειας του ενδιαφερομένου.
5. Έγγραφο δημόσιας αρχής ή υπηρεσιών ή λογαριασμών οργανισμών κοινής αφέλειας από το οποίο να προκύπτει ο τόπος μόνιμης κατοικίας των γονέων.
6. Έγγραφο δημόσιας αρχής ή Ο.Τ.Σ. ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο από το οποίο να αποδεικνύεται πασίδηλα η συνδρομή των λόγων που επικαλείται για τη μετεγγραφή ο ενδιαφερόμενος όπως π.χ.:
  - α) Προκειμένου για περιπτώσεις τέκνων πολυτέκνων, βεβαίωση της Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος. Πλατεία Ελευθερίας 22 Τ.Κ. 105. 53 ΑΘΗΝΑ τηλ. 32.32.513, 32.43.408
  - β) Προκειμένου για περιπτώσεις αδελφών φοιτητών ή σπουδαστών, βεβαίωση του οικείου Τμήματος από την οποία να προκύπτει η φοιτητική ιδιότητα του αδελφού.
7. Στην περίπτωση εφαρμογής της διάταξης της παρ. 3β του άρθρου 2 του ν. 1966/91, ΦΕΚ 147 τ. Α, για την αποψυγή της υπέρβασης του προβλεπομένου ποσοστού μετεγγραφών για τους νεοεισαχθέντες φοιτητές απαιτείται η υποβολή πιστοποιητικού βαθμολογίας στις Γενικές Εξετάσεις, που εκδίδεται από τις κατά τόπους Δ/νσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι υποψήφιοι για μετεγγραφή για λόγους υγείας υποχρεούνται να υποβάλουν ιατρική γνωμάτευση από πανεπιστημιακό ή κρατικό νοσηλευτικό θρυμμα ύστερα από εισαγωγή τους σ' αυτό. Η γνωμάτευση αυτή εξετάζεται από τριμελή υγειονομική επιτροπή, που συγχροτείται σε κάθε Α.Ε.Ι. υποδοχής με απόφαση του οικείου πρύτανη για κάθε ακαδημαϊκό έτος και η οποία αποτελείται από:

Μέρος 4. Φοιτητικά θέματα

– Ένα μέλος Δ.Ε.Π. του Ιατρικού Τμήματος του Α.Ε.Ι. υποδοχής ή του πλησιέστερου προς αυτό Α.Ε.Ι. που ορίζεται με τον αναπληρωτή του με απόφαση του πρυτανικού συμβουλίου του Α.Ε.Ι. υποδοχής.

– Έναν εκπρόσωπο του ιατρικού συλλόγου της περιφέρειας του Α.Ε.Ι. υποδοχής, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο σύλλογο.

– Ένα μέλος της δευτεροβάθμιας υγειονομικής επιτροπής της νομαρχίας της έδρας του Α.Ε.Ι. υποδοχής, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο νομάρχη.

Το όλο έργο της ανωτέρω επιτροπής συντονίζει ο αντιπρύτανης ακαδημαϊκών υποθέσεων του Α.Ε.Ι. υποδοχής ή ο αντιπρόεδρος της διοικούσας επιτροπής του Α.Ε.Ι. υποδοχής.

Η επιτροπή της παραγράφου αυτής μπορεί, εφόσον το κρίνει αναγκαίο να παραπέμπει υποψήφιους για περαιτέρω εξέταση και γνωμάτευση εκ μέρους του ιδρύματος σε πανεπιστημιακό ή κρατικό νοσηλευτικό θέρυμα. Εφόσον το σχετικό αίτημα για περαιτέρω εξέταση σε πανεπιστημιακό ή κρατικό νοσηλευτικό θέρυμα υποβληθεί έστω και από ένα μέλος της επιτροπής, η παραπομπή είναι υποχρεωτική.

B. Στο ποσοστό των μετεγγραφών από Α.Ε.Ι. του εσωτερικού δεν συμπεριλαμβάνονται οι μετεγγραφές πολυτέκνων γονέων και τέκνων πολυτέκνων.

Οι πολύτεκνοι θεωρούνται οι έχοντες τουλάχιστον τέσσερα παιδιά, σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρ. 1 του ν. 1910/1944, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρ. 1 του ν. 860/1979 (ΦΕΚ 2τ.Α).

Τα δικαιολογητικά για τις μετεγγραφές της περιπτώσεως αυτής υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος υποδοχής από 1 έως 15 Νοεμβρίου και είναι τα εξής:

- i) Βεβαίωση εγγραφής προκειμένου για νεοεισαχθέντες φοιτητές ή αναλυτικό πιστοποιητικό σπουδών προκειμένου για φοιτητές ενδιαμέσων ετών.
- ii) Βεβαίωση πολυτεκνίας που χορηγείται από τη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος.
Πλατεία Ελευθερίας 22 Τ.Κ. 105 53 ΑΘΗΝΑ τηλ. 32.32.513, 32.43.408

III. Γενικά Θέματα Μεταγραφών

Τα δικαιολογητικά υποβάλλονται ή από τον θέλο τον υποψήφιο ή από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο. Η εξουσιοδότηση θεωρείται από την Αστυνομία ή από δικηγόρο ή από συμβολαιογράφο.

Ο υποψήφιος μπορεί να υποβάλει δικαιολογητικά για μετεγγραφή σε όλα τα αντίστοιχα τμήματα, που λειτουργούν στην Ελλάδα.

IV. Κατατάξεις πτυχιούχων σχολών υπερδιετούς κύκλου σπουδών Τμημάτων Τ.Ε.Ι., Κ.Α.Τ.Ε.Ε.. Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε., και λοιπών σχολών αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και άλλων Υπουργείων

V. Κατατάξεις σε Τμήματα Α.Ε.Ι. πτυχιούχων Τμημάτων Α.Ε.Ι. και πτυχιούχων ανωτέρων σχολών διετούς κύκλου σπουδών

Οι πτυχιούχοι τμημάτων Α.Ε.Ι. εσωτερικού και μεταξύματων ιδρυμάτων του εξωτερικού καθώς και των παραγωγικών Σχολών Αξιωματικών και Σωμάτων Ασφαλείας και οι πτυχιούχοι ανωτέρων σχολών διετούς κύκλου σπουδών κατατάσσονται σε τμήματα Α.Ε.Ι. σε ποσοστό από 2του προβλεπομένου αριθμού εισακτέων σε κάθε τμήμα Α.Ε.Ι. (επί συνολικού

Μεταγραφές Φοιτητών και κατατάξεις πτυχιούχων Α.Ε.Ι.

ποσοστού 10% μεριλαμβάνονται οι μετεγγραφές φοιτητών τμημάτων Α.Ε.Ι. εσωτερικού, το ποσοστό μετεγγραφών δεν είναι δυνατόν να είναι μικρότερο του 60% μεγαλύτερο του 8%

Το εξάμηνο κατάταξης των πτυχιούχων Α.Ε.Ι. αποφασίζεται από το τμήμα υποδοχής.

Η κατάταξη των πτυχιούχων σχολών διετούς κύκλου σπουδών γίνεται στο πρώτο εξάμηνο σπουδών.

Η αίτηση και τα δικαιολογητικά των ανωτέρω πτυχιούχων, που επιθυμούν να καταταγούν στα τμήματα Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, υποβάλλονται στο Τμήμα υποδοχής από 1-15 Νοεμβρίου.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι:

- α) Αίτηση του ενδιαφερομένου
- β) Αντίγραφο πτυχίου

Προκειμένου για πτυχιούχους Α.Ε.Ι. του εξωτερικού συνυποβάλλεται και βεβαίωση ιστοικίας του τίτλου σπουδών τους από το ΔΙΚΑΤΣΑ.

Για τους πτυχιούχους ιστοικών ανωτέρων σχολών του εξωτερικού συνυποβάλλεται και βεβαίωση ιστοικίας του τίτλου σπουδών τους από το Ι.Τ.Ε.

Σε περίπτωση που ο τίτλος σπουδών χαρακτηρίζεται χωρίς αντίστοιχη ειδικότητα, για την αντιστοιχία και τη συνάφεια της ειδικότητας θα αποφανθεί το τμήμα υποδοχής.

Η κατάταξη γίνεται ή με βάση το βαθμό του πτυχίου ή με κατατακτήριες εξετάσεις - διαγωνισμό σε τρία (3) μαθήματα κατά την χρήση της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος υποδοχής.

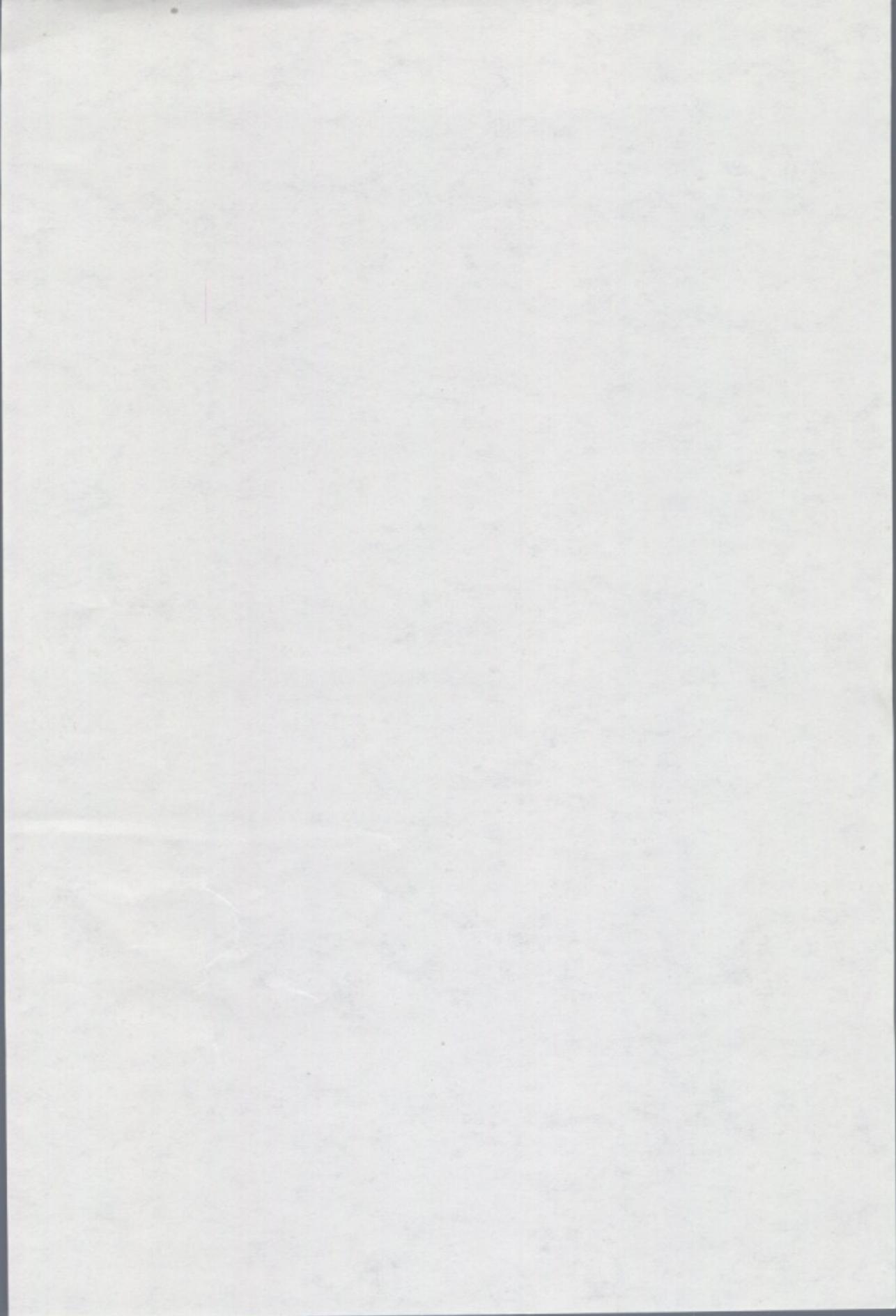
Σε περίπτωση που η κατάταξη γίνεται με εξετάσεις, οι κατατακτήριες εξετάσεις διενεργούνται από 1 έως 10 Δεκεμβρίου.

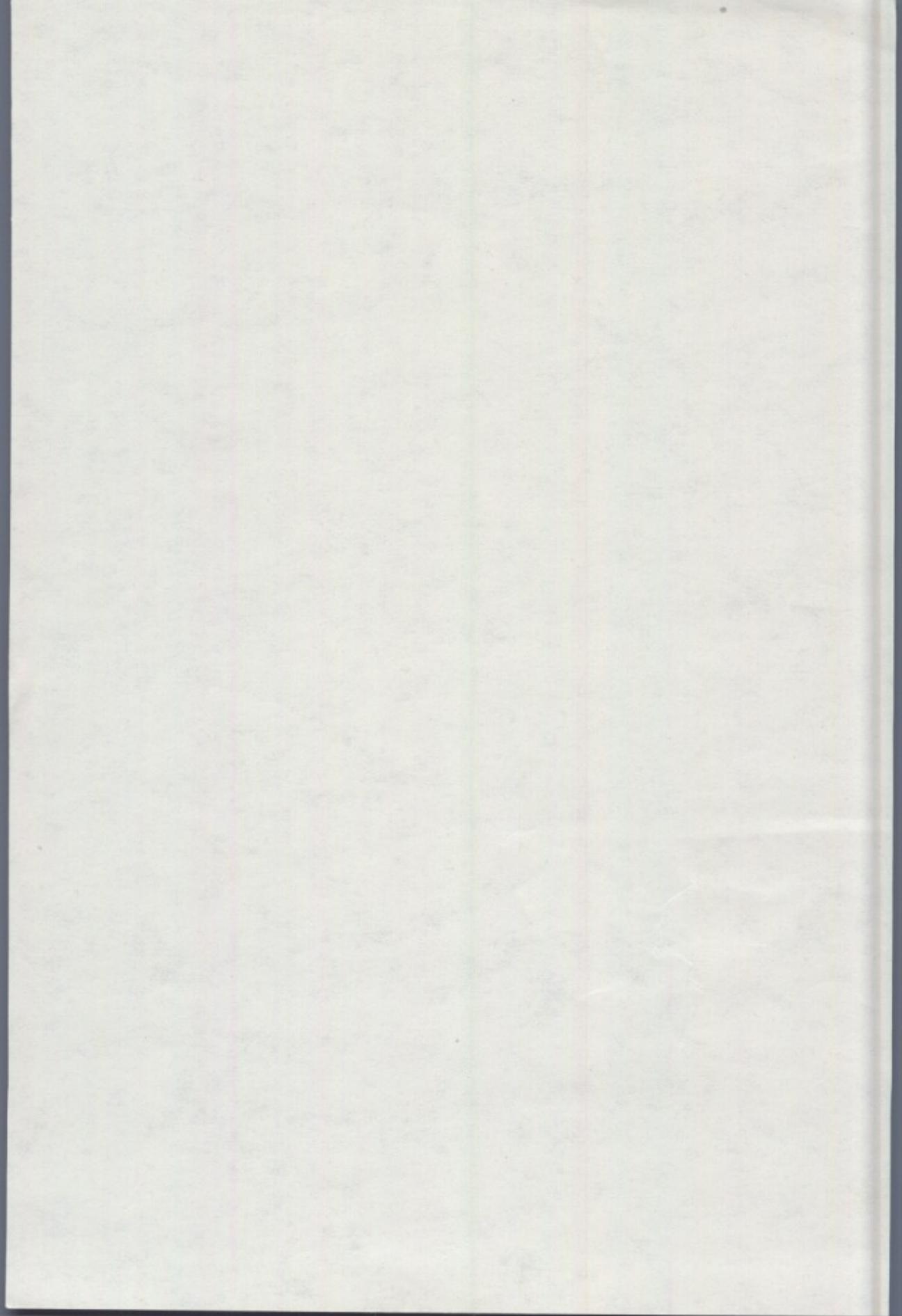
Η αντιστοιχία και η συνάφεια σπουδών, τα τμήματα δηλαδή στα οποία μπορούν να καταταγούν οι υποψήφιοι διετούς κύκλου σπουδών είναι:

1. Στο Τμήμα Ηλεκτρονικών Τελογιστών και Πληροφορικής της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών κατατάσσονται οι πτυχιούχοι Ανωτέρων Δημοσίων Σχολών Δοκίμων Αξιωματικών Εμπορικού Ναυτικού / Ραδιοτηλεγραφητών διετούς κύκλου σπουδών και της Σχολής Ιπταμένων Ραδιοναυτιλών της Πολεμικής Αεροπορίας.
2. Στα Τμήματα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, στα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών και στα Τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων των Πανεπιστημίων καθώς και σε όλα τα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών και του Οικονομικού Πανεπιστημίου (πρώην ΑΣΟΕΕ), (εκτός από το Τμήμα της Στατιστικής και Πληροφορικής Οικονομικών Επιστημών), του Πανεπιστημίου Πειραιώς και του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, κατατάσσονται οι πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών (KATEE) Στελεχών Επιχειρήσεων και Διοίκησης Νοσοκομείων και Ανώτερης Σχολής Τουριστικών Επιχειρήσεων Ρόδου και Ανωτέρων Σχολών Δοκίμων Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού.
3. Στα τμήματα Ιατρικής κατατάσσονται οι πτυχιούχοι KATEE Τεχνολόγοι:
  - α) Ιατρικών Εργαστηρίων
  - β) Ραδιολογίας, Ακτινολογίας
  - γ) Εποπτών Δημόσιας Υγείας
4. Στο Τμήμα Οδοντιατρικής, κατατάσσονται οι πτυχιούχοι KATEE - Τμήματος Οδοντοτεχνικής.

Μέρος 4. Φοιτηικά θέματα

5. Στα Τμήματα Ναυπηγών Μηχανικών κατατάσσονται οι πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών Δοκίμων Πλοιάρχων Εμπορικού Ναυτικού.
6. Στα Τμήματα των Φιλοσοφικών Σχολών, των Θεολογικών Σχολών, των Σχολών Θετικών Επιστημών, του Παντείου Πανεπιστημίου Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών και στα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημ. Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών κατατάσσονται οι πτυχιούχοι Παιδαγωγικών Ακαδημιών, της Εκκλησιαστικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Μ.Βελλά, Νηπιοβρεφοκόμων και Σχολών Νηπιαγωγών.
7. Στα Τμήματα Βιολογίας, κατατάσσονται οι πτυχιούχοι ΚΑΤΕΕ Ιατρικών Εργαστηρίων.

Η πήλινη Βαβυλωνιακή πινακίδα με αριθμό 322 της συλλογής G.A. Plimpton, που φυλάσσεται στο Πανεπιστήμιο της Κολούμπια και χαράκτηκε μεταξύ 1900 και 1600 π.Χ.. Στην πινακίδα είναι γραμμένη, σε σφηνοειδή γραφή, μια σειρά από τριάδες αριθμών (α, β, γ), οι οποίες πολύ αργότερα ονομάστηκαν Πυθαγόρειες γιατί πληρούν το
Πυθαγόρειο Θεώρημα ($\alpha^2 + \beta^2 = \gamma^2$)